

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמִּשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת וְאֶתְחַנֵּן

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִישַׁת וְאַתְחַנֵּן

(דף רס ע"א)

וְאַתְחַנֵּן אֵל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר. אֲדַנְי יְהוֹ"ה
אַתָּה הַחַלּוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ וְגו'.
רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֹזְקֵיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר
וַיִּתְפַּלֵּל אֵל ה'. בֹּא וּרְאֵה כִּמָּה הוּא הַכֹּחַ הַחֹזֵק
שֶׁל הַתּוֹרָה וְכִמָּה הוּא עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל, שָׁכַל מִי
שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחֵד מֵעֲלִיּוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים,
וְלֹא פוֹחֵד מִמְּקַרִּים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
אַחוּז בְּעֵץ חַיִּים וְאוֹכֵל מִמֶּנּוּ בְּכֹל יוֹם.

שְׁתַּרְי הַתּוֹרָה מִלְּמַדָּת אֶת הָאָדָם לְלַכֵּת בְּדַרְךְ
אֱמֶת, מִלְּמַדָּת אוֹתוֹ עֲצָה אֵיךְ יָשׁוּב לְפָנָי
רַבּוֹנוֹ (לְכַפֵּל לְאוֹתָהּ הַתּוֹרָה), וְאַפְלוֹ שֶׁתִּגְדֹּר עָלָיו מִיָּתָה -
הַכֹּל יִתְכַפֵּל וַיִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ וְלֹא יִשְׁרָה עָלָיו. (עֲצָה שֶׁל
אָדָם בְּעוֹלָם תּוֹה) וְעַל בֶּן צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם
וְלַיְלָה וְלֹא יִזוּז מִמֶּנָּה, וְהוּ שֶׁכֶּתוּב (יהושע א) וְהִגִּיתָ
בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִם מִזִּיז מִמֶּנּוּ אֶת הַתּוֹרָה אוֹ
נִפְרַד מִמֶּנָּה, כְּאִלוֹ נִפְרַד מִן תַּחֲיִים.

בא וְרָאָה, עֲצָה שֶׁל הָאָדָם, בְּשָׂהוּא בְּלִילָה עַל
 מִטָּתוֹ, צָרִיף לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שֶׁל
 מַעֲלָה בְּלֵב שָׁלֵם, וּלְהַקְדִּים לְמִסַּר אֱלֹוֹ פְּקֻדוֹן
 נַפְשׁוֹ. וַחֲרֵי פִּרְשׁוּתָּהּ, מִשׁוּם שֶׁכָּל הָעוֹלָם טוֹעֵמִים
 מִעַם הַמְּנוּת, שֶׁחֲרֵי עֵץ הַמְּנוּת שָׂרוּי בָּעוֹלָם, וְכָל
 רוּחֹת בְּנֵי אָדָם יוֹצְאוֹת וְעוֹלוֹת וּמִתְחַבְּאוֹת (וּבְמִסְרֵי)
 אֲצִלוֹ. וּמִשׁוּם שֶׁחֵן בְּפְקֻדוֹן, כִּלְזָן שְׁבוֹת
 לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶן.

בא וְרָאָה, בְּשִׂמְתְּעוֹרְרַת רוּחַ צָפוֹן בַּחֲצוֹת
 הַלֵּילָה, וְכִרְוֹז יוֹצֵא, וְהַקְדוּשׁ כְּרוּף הוּא כָּא
 לְזֵן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בְּרוּחֹת הַצְּדִיקִים, אֲזִ
 מִתְּבוֹנִים (מִתְעוֹרְרִים) כָּל בְּנֵי הַמַּלְכָּה וְכָל בְּנֵי תְּהִיכָל
 לְשַׁבַּח אֶת הַמַּלְךְ הַקְדוּשׁ. וְאִז כָּל אוֹתָם פְּקֻדוֹנוֹת
 שֶׁל הָרוּחֹת שֶׁנִּמְסְרוּ בְיָדָהּ, אֶת כָּלָם מֵשִׁיב
 לְבַעֲלֵיהֶם. וְרַב בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְעוֹרְרִים בְּאוֹתָהּ
 שְׁעָה, וַחֲרֵי פְּקֻדוֹן שֶׁל כָּלָם מֵשִׁיב אֲלֵיהֶם.

אוֹתָם שֶׁבְּנֵי תְּהִיכָל הָעֲלִיזוֹן עוֹמְדִים בְּעַמְדָם
 מִתְעוֹרְרִים, מִשְׁתַּדְּלִים בְּתִשְׁבַּחוֹת

התורה, ומשתתפים בכנסת ישראל עד שמיאיר
 היום. כשמוניע הבקר, היא וכל בני ההיכל (המלך),
 כלם באים למלך הקדוש, והם נקראים בני המלך
 והמלכה, והרי פְּרָשׁוּתָהּ.

כְּשִׁמּוֹנִיעַ הַבָּקָר צָרִיךְ לְנַקוֹת עֲצָמוֹ בְּכַל וּלְחַגֵּר
 כְּלֵי מִלְחָמָתוֹ לְהִשְׁתַּדֵּל עִם הַמֶּלֶךְ
 הַקָּדוֹשׁ, שְׁהָרִי בְּלִילָה הַשְׁתַּדֵּל בַּמִּלְכָּה. כָּעֵת בָּא
 עִם הַמִּלְכָּה לְזוּג אוֹתָהּ עִם הַמֶּלֶךְ.

בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת, מְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּקַרְפָּנוֹת, מְשַׁבֵּחַ
 בְּתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, אוֹחֵז תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ
 (בְּיָדוֹ וּבְרֹאשׁוֹ) וְצִיצִית בְּכַנָּפָיו, אוֹמֵר "תְּהִלָּה לְדָוִד".
 וְהָרִי פְּרָשׁוּתָהּ, מִתְּפִלֵּל תְּפִלָּה לְפָנָיו רְבוּנוּ, בְּתִפְלָה
 צָרִיךְ לַעֲמֹד, כְּמוֹ (בְּזוּג) מְלָאכִים הָעֲלִיזִים,
 לְהִתְחַבֵּר עִמָּם, שְׁהֵם נִקְרָאִים הָעוֹמְדִים, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר (זכריה ג) וְנָתַתִּי לָךְ מַהֲלָכִים בֵּין הָעוֹמְדִים,
 וְלִכְנוֹן רְצוֹנוֹ לְפָנָיו רְבוּנוּ, וַיִּתְּבַע בְּקִשְׁתּוֹ.

בָּא וְרָאה, בְּשָׁעָה שְׁאָדָם קָם בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה
 מִמַּטָּתוֹ לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, הַכְּרוֹז קוֹרֵא עָלָיו

וְאוֹמֵר: (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'
הָעֹמְדִים בְּבֵית ה' בַּלַּיְלוֹת. עֲבָשׁוּ כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד
בַּתְּפִלָּה לְפָנַי רַבּוֹנוּ, אוֹתוֹ כָּרוֹז קוֹרֵא עָלָיו וְאוֹמֵר:
וְנָתַתִּי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה.

אַחַר שְׂמֵסִים תְּפִלָּה בְּרָצוֹן (ועומד בְּעֵצָה) לְפָנַי רַבּוֹנוּ,
הֲרֵי פִרְשׁוּהָ שְׁצַרְיָךְ לְמִסַּר נַפְשׁוֹ בְּרָצוֹן הַלֵּב
לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁצַרְיָךְ. וְכַמָּה עֲצוֹת יֵשׁ לְאָדָם בְּכֹל.
וּבְשָׁעָה (דף רס ע"ב) שֶׁהַתְּפִלָּה קִיָּמַת (הסְפִימָה), כָּל אוֹתָם
דְּבוֹרִים שְׂמוֹצִיא אָדָם מִפִּיּו בְּאוֹתָהּ תְּפִלָּה, בְּלָם
עוֹלָיִם לְמַעַלָּה וּבּוֹקְעִים אֲוִירִים וּרְקִיעִים, עַד
שְׂמִנְיָעִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂמִנְיָעִים, וּמִתְעַטְרִים
בְּרֹאשׁ הַמְּלֶךְ וְעוֹשִׂים מֵהֶם עֲטָרָה. וְהֲרֵי פִרְשׁוּהָ
הַחֲבֵרִים, תְּפִלָּה שְׁצַרְיָךְ לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְבִנּוֹן
שֶׁתְּהִיָּה תְּפִלַּת תַּחֲנוּנִים. מִנֵּיִן לָנוּ? מִמַּשָּׁה,
שְׂכָתוֹב וְאַתְחַנֵּן אֵל ה'. זוֹהִי תְּפִלָּה מְעַלָּה.

בֵּא וּרְאֵה, מִי שְׁעוֹמֵד בַּתְּפִלָּה, צַרְיָךְ לְבִנּוֹן רַגְלָיו,
וּפִרְשׁוּהָ. וְצַרְיָךְ לְכַסּוֹת רֵאשׁוֹ כְּמִי שְׁעוֹמֵד
לְפָנַי הַמְּלֶךְ, וְצַרְיָךְ לְכַסּוֹת (לְכַסּוֹת) (לְסַתֵּם) עֵינָיו כִּדְרֵי

שְׁלֵא יִסְתַּכַּל בְּשִׁכְיִנְהָ. וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא
 סָבֵא אָמַר, מִי שֶׁפּוֹקֵחַ עֵינָיו בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה אִוֵּ
 שְׁלֵא מִנְמִיךְ אֶת עֵינָיו לְאַרְצָא, מִקְדִּים עֲלָיו מִלְּאִיךְ
 הַמּוֹת, וּבְשִׁתְּצֵא נַפְשׁוֹ לֹא יִסְתַּכַּל בְּאוֹר הַשִּׁכְיִנְהָ
 וְלֹא יָמוּת בְּנִשְׁיָקָה. מִי שֶׁמּוֹלִיל בְּשִׁכְיִנְהָ הוּא
 מִתּוֹלִיל בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁחֵוָא צְרִיךְ אוֹתָהּ, זְהוּ
 שְׁכַתוּב (שְׁמוּאֵל א' ב) כִּי מִכְבְּדֵי אֲכַבֵּד וּבְנֵי יִקְלוּ.

זֶה מִי שֶׁמְסַתְּכַל בְּשִׁכְיִנְהָ בְּשַׁעַת שְׁחֵוָא מִתְּפִלָּל.
 וְאִיךְ יָכוֹל לְהִסְתַּכַּל בְּשִׁכְיִנְהָ? אֵלֶּא לְדַעַת
 שְׁוֹדַאי הַשִּׁכְיִנְהָ עוֹמְדָת לְפָנָיו. זְהוּ שְׁכַתוּב וַיִּסַּב
 חֻזְקָהּוּ פָּנָיו אֶל תְּקִיר, שְׁשָׁם שׁוֹרָה הַשִּׁכְיִנְהָ.
 מִשּׁוּם כֶּף לֹא צְרִיךְ לְהִיזוֹת חוּצָא בֵּינוּ וּבֵין תְּקִיר,
 וּפְרָשׁוּתָּהּ.

מִי שֶׁעוֹמֵד בַּתְּפִלָּה צְרִיךְ לְסַיֵּד שְׁבַח רַבּוֹנוּ
 בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּן יִבְקֹשׁ בְּקִשְׁתּוֹ. שְׁחֵרֵי מַלְּשָׁה
 כֶּף אָמַר בַּתְּחִלָּה, אִתָּה תְּחִלוֹת וְגו', וְלְבִסוּף
 אֲעַבְרָה וְגו'. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר, מֵה שׁוֹנָה כָּאֵן
 שְׁכַתוּב אֲדַנִּי בַּתְּחִלָּה, בְּאֶלֶף דָּל"ת נו"ן יו"ד,

וּלְבַסּוֹף יִהְיוּ"ה, וְקוֹרְאִים אֱלֹהֵי"ם? אֵלֶּא הַסְדּוֹר כִּדְּ
 הוּא - מְלַמֵּטָה לְמַעְלָה, וְלַהֲכַלִּיל מִדַּת יוֹם בְּלִילָה
 וּמִדַּת לֵילָה בַּיּוֹם, וּלְזוּג הַכֹּל כְּאַחַד כְּרֵאוּי.

אַתָּה הַחֲלוּת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ. מָה הִרְאִישִׁית
 כָּאֵן? אֵלֶּא וַיֵּאֵי מֹשֶׁה רֵאשִׁית הָיָה בְּעוֹלָם
 לְהִיּוֹת שָׁלֵם בְּכֹל. וְאִם תֹּאמֶר, יַעֲקֹב הָיָה שָׁלֵם,
 וְהֵאֵילָן הַשְּׁתֵּלֵם לְמַטָּה כְּמוֹ לְמַעְלָה - כִּדְּ זֶה
 בְּיִדְּאֵי, אֲבָל מָה שֶׁהָיָה לְמֹשֶׁה לֹא הָיָה לְאַדָּם אַחֵר,
 שֶׁחֲרֵי הִתְעַטֵּר בְּשִׁלְמוֹת יִתְרָה בְּכַמָּה אֲלָפִים
 וּרְבָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, בַּתּוֹרָה, בַּמִּשְׁכָּן, בַּבְּהֵמִים,
 בַּלְוִיִּם, בַּשָּׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַעִים, גְּדוּלִים מְמַנִּים
 עֲלֵיהֶם, בְּשַׁבְּעִים סְנֵהֲדָרִין. הוּא הַשְּׁתֵּלֵם בְּגוֹף
 שָׁלֵם. אַחֲרַן לְיָמִין, נְחֻשׁוֹן לְשִׁמְאֵל, וְהוּא בִּינֵיהֶם.

מִשׁוֹם זֶה אֶת גְּדֻלָּה, מִיָּמִין, זֶה אַחֲרָן. וְאֶת יָדָךְ
 תִּתְּנָקָה, מִשְׁמְאֵל, זֶה נְחֻשׁוֹן. וְחֲרֵי נְתִבְאָר.
 מִשׁוֹם כִּדְּ מֹשֶׁה הָיָה רֵאשִׁית בְּעוֹלָם. וְאִם תֹּאמֶר,
 מִי הָיָה חֲסִיוֹם (שֶׁחֲרֵי מֹשֶׁה הָיָה חֲרֵי רֵאשִׁית)? חֲסִיוֹם הוּא מְלֶךְ
 חֲמִישִׁית, שֶׁחֲרֵי אֵז תִּמְצָא שְׁלֵמוֹת בְּעוֹלָם מָה שֶׁלֹּא

הָיָה בֵּן לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. בְּאוֹתוֹ זְמַן תִּמְצֵא שְׁלֵמוֹת
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וַיְהִיו הָעוֹלָמוֹת כְּלָם בְּזוּנוֹג אֶחָד,
וְאִזּוּ כְּתוּב (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ

אֶחָד.

וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף וְגו'. אָמַר רַבִּי
חֲנִינְא, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַעֲשֵׂה,
מַעֲשֵׂה, רַב לָךְ שְׁהוֹדוּנָתָּ בַּשְּׂכִינָה, מִכָּאֵן וְאֵילָךְ אֵל
תּוֹסֵף. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, רַב לָךְ בְּאוֹר הַשְּׁמֶשׁ שְׁתִּיחָה
לָךְ, אֵל תּוֹסֵף, שְׁתִּירֵי זְמַן הַלְּבָנָה הַגֵּיעַ, וּלְבָנָה לֹא
יְכוּלָה לְהֵאִיר עַד שְׁיִתְפַּנֵּם הַשְּׁמֶשׁ. אֲבָל, וַיְצוּ אֶת
יְהוֹשֻׁעַ וְחִזְקִיָּהוּ וְאַמְצִיָּהוּ. אַתָּה, שְׁהוּא הַשְּׁמֶשׁ,
צָרִיךְ לְהֵאִיר לְלְבָנָה, וְחִירֵי גִתְבָּאָר.

וְאַתֶּם חֲדַבְּקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
יֵאֲשְׁרֵי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ וְגו'. אֲשֶׁרֵי
הָעַם שְׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחַר בָּהֶם מִכָּל עַמִּים
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְהֵעֲלָה אוֹתָם לְגוֹרְלוֹ
וּבְרָכָם בְּבִרְכָתוֹ, בְּבִרְכַת שְׁמוֹ, וְהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה
סא) כִּי הֵם יִרְעוּ בִּרְךְ ה', בִּרְךְ ה' מִמֶּשׁ.

בֵּא וּרְאֵה, אֵת כָּל שְׂאֵר עַמֵּי הָעוֹלָם נָתַן
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַמְנִים גְּדוֹלִים
 שְׂשׂוּלָטִים עֲלֵיהֶם, וְאֵת יִשְׂרָאֵל אָחִז
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגוֹרְלוֹ וּלְחֶלְקוֹ, לְהֶאֱחִז בּוֹ
 מִמָּשָׁ. וְנָתַן לָהֶם תּוֹרָה קְדוֹשָׁה כְּדֵי לְהֶאֱחִז בְּשִׁמּוֹ,
 וְעַל זֶה וְאֵתְּם תְּדַבְּקִים בְּה', וְלֹא בְּמַמְנָה (דף רסא ע"א)
 אַחֲרַי כְּשֶׁאֵר הָעַמִּים, וְחַרֵּי פִרְשׁוּתָהּ בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת.

וַיְדַבֵּר ה' אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם
 שֹׁמְעִים וְגו' (דברים ד). אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 בְּפֶסוּק זֶה יֵשׁ לָהֶם תַּכְּלִל. קוֹל דְּבָרִים, מֵה זֶה קוֹל
 דְּבָרִים? אֵלֶּא קוֹל שֶׁנִּקְרָא דְבוּר, שֶׁכָּל דְבוּר תְּלוּי
 בּוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב וַיְדַבֵּר ה' אֲלֵיכֶם, שֶׁחַרֵּי דְבוּר
 בְּמָקוֹם זֶה תְּלוּי, לְזֶה נִקְרָא קוֹל דְּבָרִים.

אַתֶּם שֹׁמְעִים, שֶׁשְּׂמִיעָה לֹא תְלוּיָהּ אֵלֶּא בְּזֶה,
 מִשּׁוּם שֶׁשְּׂמִיעָה תְלוּיָהּ בְּדְבוּר, וּמִשּׁוּם כִּי
 אַתֶּם שֹׁמְעִים. (אַתֶּם שֹׁמְעִים, שֶׁשְּׂמִיעָה תְלוּיָהּ בְּדְבוּר) וְחַרֵּי
 פִּרְשׁוּתָהּ, (שְׁמוֹת כ"א) וְרָצַע אֲדַנְיָו אֵת אֲזוּנָו בְּמַרְצָע,

משום שפנים מקום שנקרא שמיעה, והוא דבור
והוא שמיעה.

קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים.
מה זה ותמונה? כמו שנאמר (במדבר יב)
ותמונת ה' יביט. דבר אחר ותמונה - זה קול
פנימי שלא היה נראה כלל. זולתי קול, זה קול
אחר שאמרנו. ותמונה, למה נקרא כך? משום
שכל תקון הגוף יוצא ממנה.

ואם תאמר, אחר נקרא גם כך - כן. שזה האחר
התקון שלמטה ממנו יוצא. ומשום זה ה'
עליונה ה' תחתונה. ה' עליונה - קול גדול ולא
יסף (דברים ה), שלא פוסקים המבועים לעולמים, וכל
אותם קולות נמצאים שם כשנתנה תורה
לישראל, והכל יוצא מאותו קול פנימי של הכל,
משום שבו תלוי הדבר.

זה שנקרא משנה תורה, משה מפי עצמו אמר
אותם, והרי בארנו את הדבר. למה כך? אלא
חכמה עליונה, כלל התורה נקראת, וממנה הכל

יֵוצֵא בְּאוֹתוֹ קוֹל פְּנִימִי. אַחַר כֵּן הַכֹּל מִתְיָשֵׁב
 וּמִתְאַחֵד בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא עֵץ הַחַיִּים, וְבוֹ תְלוּי כָּלֵל
 וּפְרָט, תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְהוּא
 נִקְרָא תּוֹרָה וּמִשְׁנֵה תּוֹרָה. בְּהִתְחַלָּה נְבוֹרָה שְׁלֵא
 פּוֹסְקֵת, וְעִכְשָׁיו הַכֹּל בְּאַחַד. מִשּׁוֹם כֵּן בָּאן
 בְּאוֹתָם עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת, הַכֹּל רְשׁוּם בְּוַא"ו, וְלֹא
 תֵּאָנָף, וְלֹא תִגְנַב, וְלֹא תַעֲנֶה, וְלֹא תִחְמַד, וְלֹא
 תִתְאַוֶּה, וְחֵרֵי פְרִשׁוּהָ.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מַה זֶה וְלֹא תִתְאַוֶּה, בֵּינָן שְׂכָתוֹב
 וְלֹא תִחְמַד, שְׁחֵרֵי בְּוָה מִסְפִּיק? אָמַר לוֹ,
 אֲשֶׁרֵי בְּעָלֵי הָאֱמֵת, חֲמִידָה בְּרָגָה אַחַת, תִּתְאַוֶּה
 בְּרָגָה אַחֶרֶת. חֲמִידָה - שְׂאֵם יָכוֹל, הוֹלֵךְ לְקַחַת
 אֶת שְׁלוֹ מִשּׁוֹם אוֹתָהּ חֲמִידָה שְׁלֵקַת, הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת
 מַעֲשֵׂה. תִּתְאַוֶּה לֹא כֵן, שְׁחֵרֵי אֶפְלוֹ שְׁלֵא יִקַּח דְּרָךְ
 לְלָבֵת אַחֶרֵי זֶה, וְחֵרֵי פְרִשׁוּהָ תִחְבְּרִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, לָמָּה לֹא כָתוּב וְלֹא תִרְצֵחַ,
 כְּמוֹ הָאַחֲרִים הַלְלוּ? אָמַר לוֹ, מִשּׁוֹם
 שְׁדִרְגַת חֲדִין תְּלוּיָהּ בְּגִבּוֹרָה, וְלֹא בְּמָקוֹם

הֲרַחֲמִים, וּמִשׁוֹם זֶה לֹא כָּתוּב וְאִ"ו בְּלֹא תִרְצַח.
וּמִשׁוֹם שְׁצַרִּיכִים חֲמִשׁ וְוִ"ם, הִתּוֹסֵף וְאִ"ו וְלֹא
תִּתְאַוֶּה, שְׁחֵרִי בְּלֹא תִרְצַח לֹא צָרִיךְ לָשִׁים וְאִ"ו,
וְהִתּוֹסֵף כָּאֵן.

שְׁמַע רַבִּי פִּנְחָם שֵׁשֶׁב אֲחֵרָיו וְנִשְׁקוּ. בָּכָה וְחִיָּךְ.
אָמַר, גּוֹר אֲרִיָּה, אֵין מִי שִׁיעֲמַד לְפִנְיָהֶם,
מִי יָכוֹל לַעֲמַד לְפָנָיו וְאָכִיו בְּעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֶלְקֶם
שֶׁל הַצְּדִיקִים, וְאֲשֶׁרִי חֶלְקִי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא שְׁזָכִיתִי לָזֶה. עַל זֶה כָּתוּב, (אִיוב כב) יִרְאוּ
צְדִיקִים וַיִּשְׂמְחוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, קָרַב אֲתָה וְשָׁמַע וְגו'. בַּא
וְרִאָה, בְּשַׁעָה שְׁנֹתָנָה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כָּל
הַקּוֹלוֹת נִמְצְאוּ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָשָׁב עַל
הַכֶּסֶף, וְזֶה מִתּוֹךְ זֶה נִרְאָה, וְדַבּוֹר שֶׁל זֶה יֵצֵא
מִתּוֹךְ הָעֲלִיזוֹן שְׁמַעֲלִיו. וְזֶהוּ סוֹד הַכָּתוּב פָּנִים
בְּפָנִים דָּבָר ה' עִמָּכֶם בְּהַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. שְׁדַבּוֹר
יֵצֵא, וְדַבַּר מִתּוֹךְ אֵשׁ וְשִׁלְחָתָהּ שְׁדַחָה אוֹתוֹ
הַחֹצֵה בְּדַפְק שֶׁל רוּחַ וּמִים שְׁנֹתָנִים כֶּת. שְׂאֵשׁ

וְרוּחַ וּמַיִם מִתּוֹךְ שׁוֹפָר שְׂבוּלִיל אֶת כָּל־ם יוֹצְאִים,
וַיִּשְׂרָאֵל הַתְּרַחֲקוּ מִפֶּתַח זֶה.

וּמִשׁוֹם כָּה, וְאֵת תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ. לֹא רוֹצִים בְּכַח
עֲלִיּוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה, אֲלָא מִמָּקוֹם שֶׁל הַנְּקֻבָּה
וְלֹא יוֹתֵר, וְאֵת תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ וְגו'. אָמַר מִשָּׁה, וַדַּאי
הֶחְלַשְׁתֶּם אֶת כַּחֵי, הֶחְלַשְׁתֶּם כַּח אַחֵר, שְׂאֵלְמִלֵּא
לֹא הַתְּרַחֲקוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ כָּל ^(דף רסא ע"ב) אוֹתוֹ דְּבַר
כְּמוֹ בַּתְּחִלָּה, לֹא הָיָה יָכוֹל הָעוֹלָם לְהִיּוֹת חָרֵב
אַחֵר כָּה, וְהֵם הָיוּ בְּיָמִים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

שְׁתַּרְי בְּשָׁעָה רֵאשׁוּנָה מִתּוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם
שְׂכָר צָרִידָה, שְׁתַּרְי עֵץ הַמָּוֶת גָּרָם. אַחֵר
שְׁחִיו וְקָמוּ וְהַתְּרַבּוּ וְרָצָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְהַכְנִיֶסֶם לְעֵץ הַחַיִּים שְׁעוֹמֵד עַל אוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת
כִּדְרֵי לְהִיּוֹת בְּיָמִים לְעוֹלָמִים, הַתְּרַחֲקוּ וְלֹא רָצוּ,
וְאִזּוּ נִחַלְשׁ כַּח מִשָּׁה עֲלֵיהֶם וְנִחַלְשׁ כַּח אַחֵר. אָמַר
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי רָצִיתִי לְקַיֵּם אֶתְכֶם
בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן וּלְתַדַּבֵּק בְּתַיִּים - אַתֶּם רָצִיתֶם מָקוֹם

שְׁשֵׁרוּיָהּ הַנִּקְבָּה, וְלִכְּן לֵךְ אֲמַר לָהֶם וְגו'. כָּל אֶחָד
 יֵלֶךְ לַנִּקְבָּה שְׁלוֹ וַיִּתְיַחַד עִמָּה.

וְעַם כָּל זֶה, כִּיּוֹן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עָשׂוּ אֵלֶּא כַּפְחָד
 עֲלִיּוֹן שְׁהָיָה עֲלֵיהֶם, לֹא נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם, אֵלֶּא
 מִי יִהְיֶה וְהָיָה לְבַבְּם זֶה לָהֶם וְגו'. מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ, כָּל
 מִי שֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר, וְלִבּוֹ וְרִצּוֹנוֹ לֹא שָׁם בְּצַד הָרַע,
 אִם עַל גַּב שֶׁהוּא רַע - הוּא אֵיל וְלֹא עוֹשֶׂה בְּרִצּוֹן,
 לֹא שׁוֹרָה עֲלָיו עֲנֵשׁ, וְלֹא כְּאָדָם אֲחֵר, וְהַקְּדוֹשׁ
 כְּרוּךְ הוּא לֹא דֵן אוֹתוֹ לְרַע.

וְאַתָּה פֶּה עֹמֵד עִמָּדֵי. מִכָּאֵן נִפְרָד מִכָּל וְכָל
 מֵאֲשֵׁתוֹ, וְנִדְּבַק וְעָלָה בְּמָקוֹם אֲחֵר שֶׁל
 הַזְּכָר, וְלֹא בַּנִּקְבָּה. אֲשֵׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, נִבְיָא
 הָאֵמֶת, שְׁזוּכָה לְדַרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת, מֵה שֶׁלֹּא זָכָה
 אָדָם אֲחֵר לְעוֹלָמִים. וְעַל זֶה כְּתוּב, (קהלת ז) טוֹב
 לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמָּוֶה. מֵה זֶה טוֹב? זֶה מֹשֶׁה,
 שְׁכַתוּב (שמות ב) כִּי טוֹב הוּא. וּמִשׁוֹם שְׁהָיָה טוֹב,
 עָלָה לְדַרְגָּה אֲחֵרַת עֲלִיוֹנָה. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם ג) כִּי
 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עֲלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא.

עוֹמֵד עָלָיו דּוֹקָא. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי טוֹב הוּא,
וְטוֹב הוּא זָכָר.

וְאִם תֵּאמַר שְׁתֵּרֵי אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, תֵּרֵי דְדוֹד
שְׁפָתוֹב בּוֹ טוֹב, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל-א מ"ז)
וְטוֹב רֵאִי, לָמָּה לֹא תָּהִי יוֹתֵר? אֲמַר לוֹ, כְּתוֹב
וְטוֹב רֵאִי. טוֹב רֵאִי זֶה שֶׁהוּא מֵרֵאָה לְהַסְתַּכֵּל, כְּדִ
תָּהִי דְדוֹד. טוֹב רֵאִי - תָּהִי טוֹב שֶׁהוּא מֵרֵאָה.
וּבְמִשְׁחָה כְּתוֹב טוֹב הוּא, מִמָּשׁ, וְכֹאֵן טוֹב רֵאִי,
וְעַם כָּל זֶה בְּשֵׁנֵיהֶם תָּהִי אַחֲזוֹ, שְׁתֵּרֵי זֶה כְּזֶה אַחֲזוֹ.
וּמִשְׁחָה, אַחֲרֵי שְׁתֵּי טוֹב, עָלָה לְהִיּוֹת גּוֹף אִישׁ.
(דְּבָרִים ל"ג) אִישׁ הָאֱלֹהִים. (בְּמִדְבָר י"ב) וְהָאִישׁ מִשְׁחָה עָנּוּ
מֵאֲדָר.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכֹל מַעֲשָׂיו צָרִיךְ הָאָדָם לָשִׁים
כְּנִגְדּוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-כְּרוּךְ-הוּא, וְתֵרֵי בְּאֲרָנּוֹ
אֶת הַדְּבָר. רַבִּי יְהוּדָה לְטַעְמוֹ. שְׁאֲמַר רַבִּי יְהוּדָה,
מִי שֶׁהוֹלִךְ בְּדֶרֶךְ יְבוּן לְשִׁלְשָׁה דְּבָרִים, וְעֲלִיּוֹן
מִכָּל זֶה תִּתְּפֹלֵה. וְאִם עַל גַּב שְׁתֵּי כְּפֹלֵה יוֹתֵר
עֲלִיּוֹנָה מִחֻבֵּל, שְׁנֵי חֲבָרִים אוֹ שְׁלֹשָׁה שְׁעוֹסִקִים

בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׁחֵרֵי לֹא יִפְחָדוּ, כִּי הַשְּׂכִינָה (וּלְמַעַלָּה
מֵהֶם תִּפְלָה, וְעֲלִיוֹנָה מִכָּלֶם, חֲבָרִים בְּדַבְרֵי תוֹרָה. שְׁחֵרֵי הַשְּׂכִינָה) מִשְׁתַּתְּפֶת

עָפָם.

(כְּמוֹ זֶה שֶׁ) רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי חֲנִיָּא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (בראשית ג) וַיַּעַשׂ
ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר. וְכִי עַד
עָבְשׁוּ מִפְּשָׁטִים הָיוּ מֵאוֹתוֹ הָעוֹזֵר? בֵּן. אֵלֶּא כְּלִי
לְבוֹשֵׁי כְבוֹד הָיוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי חֲנִיָּא, אִם כֶּךָ לֹא
רְאוּי לָהֶם אֲפֹלוּ כְּתָנוֹת עוֹר. וְאִם תֵּאמַר שְׁעַד
שָׁלֹא חָטְאוּ הִלְבִּישׁוּ אוֹתָם - לֹא. אֵלֶּא אַחַר
שְׁחָטְאוּ כְּתוּב (בראשית ג) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם
וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹ עוֹר וַיְלַבְּשֵׁם וְגו'.

אָמַר לוֹ, כֶּךָ זֶה בְּנִדְאֵי. בְּחֶתְחֻלָּה הָיוּ כְּמוֹ
שְׁלִמְעֵלָה, וּמִפְּשָׁטִים מֵהַגִּנּוּנִים שְׁלִמְטָה,
וְהָיָה הָאֹזֵר הָעֲלִיּוֹן סוּבֵב עֲלֵיהֶם. אַחַר שְׁחָטְאוּ
הִחְזִירָם בְּצוּרוֹת הָעוֹלָם תְּהֵא, וְהַעֲבִיר מֵהֶם
הַצּוּרוֹת שְׁלִמְעֵלָה. מַה כְּתוּב? וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים
לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיְלַבְּשֵׁם, מִצּוּרֹת

הָעוֹלָם הַזֶּה. כְּתוּב (שְׁמוֹת כ"ט) [וְאֵת אֶהְרֹן] וְאֵת כְּנִיז
 תִּקְרִיב וְהִלַּבְשְׁתָּם כְּתִנֹּת. שָׁם כְּגֹזַן עֲלִיּוֹן, כָּאֵן כְּגֹזַן
 תַּחְתּוֹן. שָׁם כְּתִנֹּת יָשׁ, כָּאֵן כְּתִנֹּת עוֹר. וְאֵף עַל
 גַּב שֹׁכֵן הוּא, הִיפִי שָׁל אוֹתָם לְבוֹשִׁים עָלָה עַל
 הַכֹּל.

וְתַפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם (בראשית ג.) . (בְּצוּרָת) (בְּדָפּוּס)
 הָעוֹלָם הַזֶּה, מִה שְׁלֹא הָיָה קֶדֶם
 שֶׁהָיוּ מִשְׁנִיחִים וּפּוֹקְחִים לְמַעְלָה, לְעֵתִיד לְבֹא
 כְּתוּב (ישעיה מב) וְהוֹלַכְתִּי עוֹרִים בְּדָרְךָ לֹא יִדְעוּ וְגו' .
 עֵתִיד תִּקְרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפַקַח עֵינַיִם שָׁל אֲנָשִׁים
 לֹא חֲכָמִים, וְלְהַסְתַּכֵּל (דף רסב ע"א) בְּתַכְמָה עֲלִיוֹנָה
 וְלְהַדְבִּק בָּמָה שְׁלֹא נִדְבְּקוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּדִּי שִׁידְעוּ
 אֶת רַבּוֹנָם. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שִׁיזְכּוּ לְאוֹתָהּ חֲכָמָה,
 שִׁיזְכּוּ חֲכָמָה בְּאוֹתָהּ חֲכָמָה, וְלֹא יִדְיָעָה בְּאוֹתָהּ
 יִדְיָעָה, וְלֹא דִבְקוּת בְּאוֹתָהּ דִבְקוּת.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים רְאוּ אוֹתָם לִיסְטִים הוֹלְכִים
 אַחֲרֵיהֶם לְקַפַּח אוֹתָם. הַסְתַּכֵּל בָּהֶם רַבִּי
 אֶלְעָזָר. בָּאוּ שְׁתֵּי חֵיוֹת שְׂדָה וְהִרְגוּ אוֹתָם. אָמַר

רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁהַצִּילָנוּ. קָרָא עֲלֵיהֶם,
 (משלי ד) בְּלִבְהִיָּךְ לֹא יֵצֵר צִעְדְּךָ וְאִם תְּרוּץ לֹא
 תִּבְשָׁל, וְכַתּוּב (תהלים לא) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוָה לָךְ וְגו',
 וְכַתּוּב (שם) כִּי בִי חֵשֶׁק וְאֶפְלַטְהוּ.

לְמַדְנוּ בְּסוּד עֲלִיּוֹן בְּסִפְרָא דְצְנִיעוּתָא, שְׁלֹשָׁה
 חֻלְלִים שָׁל אוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת הַתְּגִלוֹ
 בְּגִלְגֻלַּת שָׁל זְעִיר אֲנָפִין. וְשְׁנֵינּוּ, שְׁלֹשָׁה מַחוֹת הֵם
 שְׁנֵסִתְרִים בְּאוֹתָם חֻלְלִים. וּמִרְאֲשִׁית (וּמִמְשִׁיבוֹת) הַמַּחַ
 הָעֲלִיּוֹן הַנְּסִתָּר שָׁל הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ שְׁנִמְשָׁךְ בְּאוֹתוֹ
 זְעִיר אֲנָפִין נִמְצְאוּ אַרְבָּעָה מַחוֹת. וְאַרְבָּעָה הַמַּחוֹת
 חֻלְלוּ (דִּין אֵין כְּתִר מִכָּל כְּתִרֵי הַמַּלְאָךְ) נִמְצְאוּ וּמִתְּפִשָּׁטִים (בְּכָל,
 וְהֵם) בְּכָל הַגּוֹף, וְהֵם אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שָׁל אַרְבָּעָה
 בְּתֵי הַתְּפִלִּין שְׁמֵנִיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְלִכֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִנִּיחַ בְּכָל יוֹם, מִשׁוּם שְׁחַן
 שֵׁם קְדוֹשׁ עֲלִיּוֹן בְּאוֹתִיּוֹתָיו רְשׁוּמוֹת,
 שְׁכַתּוּב (דברים כח) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה'
 נִקְרָא עֲלֵיהֶם. וְשְׁנֵינּוּ שֵׁם ה' מִמֶּשׁ, וְאֵלוֹ תְּפִלִּין שָׁל

רֵאשׁ. (מח עליון שנמשך במח תחתון נקראו שני מחין, והם שפתוב חכמות,
והתפרשו באחד).

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הוּא שְׁפִתוֹב (שמות יג) קִדְּשׁ לִי כָּל
בְּבוֹר. וְהוּ כֶּתֶר שְׁפָלוֹל וּמִסְתִּיר כָּל אוֹתָם
הָאֲחֵרִים. (כל בבור, כל בבור סתם, לעליון) מְשִׁיבוֹת (מתנה)
שְׁלֹמְעָלָה נִסְתָּרַת בּוֹ. (של הכל) וְזֶה נִקְרָא פֶטֶר כָּל
רְחֵם, פְּתִיחוֹת שֶׁל כָּל מְשִׁיבוֹת הַרְחָמִים וַיִּסוֹד
(ואור) עֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְנִסְתָּר בִּיּו"ד שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.
וְזֶה (יו"ד) בֵּית אֶחָד שֶׁל תְּפִלִּין, שֶׁהוּא קִדְּשׁ
לִי כָּל בְּבוֹר סֶתֶם. מַח (אבא) עֲלִיּוֹן, חֲכָמָה.

בֵּית שְׁנֵי - וְהָיָה כִּי יִבְיָאָד ה' (אלהיך). אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, מַח שְׁשֻׁעָרָיו יוֹצֵאִים לַחֲמָשִׁים
שְׁעָרִים, שְׁעָרִים גְּדוֹלִים, וְהֵם כְּנֶגֶד זְמַנִּים רַבִּים,
שְׁפִתוֹב (שם ב) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (שם יג)
הוֹצֵאתִיךָ ה' מִמִּצְרַיִם. וְנִזְכָּר פְּעָמִים רַבּוֹת וְכָרוֹן
מִצְרַיִם, וְהֵם חֲמָשִׁים כְּנֶגֶד חֲמָשִׁים.

וְשִׁנִּינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא שְׂאֵמֶר,
 שְׁעָרִים רַבִּים שְׁלֹמֶעֱלָה וְשְׁלֹמֶטָה שְׁבַר
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִיוּ נִסְתָּרִים וְקִשּׁוּרִים
 בְּשִׁלְשָׁלוֹתֵיהֶם בְּדִי לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל (לחז"ל),
 שְׁתֵּרֵי מֵהַשְּׁעָרִים הִלְלוּ שֶׁל אוֹתוֹ הַמַּחַ נִפְתָּחִים
 וּמִתָּרִים כָּל שְׂאֵר הַשְּׁעָרִים, וְאֵלְמִלָּא שְׁהִתְעוּרְרוּ
 וְנִפְתָּחוּ אוֹתָם שְׁעָרִים שֶׁל הַמַּחַ תְּהֵא, לֹא הָיוּ
 נִפְתָּחִים אוֹתָם הָאֲחֵרִים לַעֲשׂוֹת דִּין וּלְהוֹצִיא אֶת
 יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדוֹת.

וְהַכֹּל נִסְתָּר בְּזוֹה שְׁנִקְרָאת אִם הָעֲלִיזְנָה, שְׁמִמְנָה
 מִתְעוּרָר כַּח לָאם הַתְּחַתּוֹנָה. וּמַחוּ?
 שְׁכַתּוּב בָּהּ, (ישעיה נא) וְלְאוּמֵי אֵלֵי הָאֲזִינּוּ. אֵל תִּקְרִי
 לְאוּמֵי אֵלָא לְאוּמֵי. שְׁלֹא זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִלְּחַבֵּב אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל עַד שְׁקָרָא לָהּ אוּמֵי. וְזוֹה
 יוֹצֵא מִתְּאִם הָעֲלִיזְנָה, שְׁהִיא בֵּית שְׁנֵי, שְׁנִקְרָאת
 ה' שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, שְׁנִפְתַּחַת לְחַמְשִׁים שְׁעָרִים,
 וּמִזֶּה יוֹצֵא רוּחַ לְנִקְבַּ אַחַד שֶׁל חוּר תְּחַטָּם.

וְשֵׁנִינוּ, הַיּוֹבֵל שִׁיּוֹצֵאִים בּוֹ הָעֲבָדִים לְחֵרוֹת, בַּמַּחַ
 תְּזֶה נֶאֱחָז, וְהֵם חֲמֹשִׁים שָׁנֹת הַיּוֹבֵל,
 וְהֵם חֲמֹשִׁים יָמֵי סְפִירַת הָעֶמֶר בּוֹ נֶאֱחָזִים, שְׁפָתָם
 נְחוֹת רוּחוֹת הָעֲבָדִים וּמוֹצֵאִים רוּחָם (וּמוֹצֵא רוּחוֹ)
 לְמִנוּחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם יד) בְּיוֹם הַנִּיתַת ה' לָךְ
 מֵעֶצְבֶּךָ וּמִרְגָּזֶךָ וּמִן הָעֲבָדָה וְגו'. וּמִשׁוֹם זֶה, ה'
 מְנוּחַת הָרוּחַ, וְלִהְיוֹצֵא רוּחַ לְחֵרוֹת. וּבְבִית זֶה
 תְּלוּיָה יִצְיָאת מִצְרַיִם, וּבְאוֹת ה' שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
 כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר. עַד כָּאֵן כָּלֵל שֶׁל י"ה שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ.

בא וּרְאֵה, מִצַּד אֲבֵא יוֹצֵא חֶסֶד, מִצַּד אֲמֵא
 יוֹצֵאת גְּבוּרָה, וְהַכֹּל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא
 וּמִתְעַפֵּר בָּהֶם אוֹת וְא"ו. (דף רסב ע"ב)

בֵּית שְׁלִישִׁי - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבֵא. וְאַחֲבָת
 אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ. שָׁנָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְהוּ סוּד
 עֲלִיּוֹן שִׁיִּשְׂרָאֵל הָעֲלִיּוֹן הַתְּעַפֵּר בְּצַד הָאֲבֵא, וּמֵחוּ?
 אֲבָרְתָם. וְהַתְּעַפֵּר בְּצַד הָאֲמֵא, וּמֵחוּ? יִצְחָק.

שְׁנִינּוּ, וְאַהֲבָתָהּ - מִי שְׂאוּהֶב אֶת הַמֶּלֶךְ, עוֹשֶׂה
 יוֹתֵר טוֹב חֶסֶד עִם הַכֹּל. וְחֶסֶד יוֹתֵר,
 אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא חֶסֶד שֶׁל אֲמֵת, שְׁלֹא רוֹצֵה עָלָיו
 שָׂכָר, אֲלָא בְּשִׁבִיל אַהֲבַת הַמֶּלֶךְ שְׂאוּהֶב אוֹתוֹ
 יוֹתֵר, וּבְאַהֲבַת הַמֶּלֶךְ תִּלְוֵי הַחֶסֶד. וְעַל זֶה נִקְרָא
 (ישעיה מא) אֲבָרְתָם אוֹתֵכִי. וּמִשּׁוֹם שְׂאוּהֶב אוֹתוֹ
 יוֹתֵר, מִגְּדִיל חֶסֶד בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּאֵן וְאַהֲבָתָהּ.
 וּבְאַהֲבַת תִּלְוֵי הַחֶסֶד, וְזוֹהוּ הַפִּיִת הַשְּׁלִישִׁי.

הַפִּיִת הַרְבִּיעִי - (דברים יא) וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ. הַשְּׁמֵרוֹ
 לָכֶם. וְחָרָה אַף ה'. גְּבוּרָה תִזְקָה וְדִין קָשָׁה
 הִיא, וְיוֹצֵאת מִצַּד הָאֲמָא הָעֲלִיזוֹנָה. וְשְׁנִינּוּ, אַף עַל
 גַּב שֶׁהִיא אֵינָה דִין, מִצְדָּה יוֹצֵאת דִין, (שׁוֹיֵצֵא) גְּבוּרָה
 עֲלִיזוֹנָה. וְאִם תֹּאמֶר, וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ שְׂאִינְנוּ דִין,
 אֵין כְּתוּר בְּכָל כְּתוּרֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹא יִכְלְלוּ כּוּ דִין
 וְרַחֲמִים, כָּל שֶׁכֵּן גְּבוּרָה שֶׁנִּכְלָל טוֹב וְרַע.

וְאַרְבָּעָה אֵלֶּה לוֹקֵת אוֹתָם וְא"ו וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם,
 וְאֵלוֹ הֵן תְּפִלִּין שְׁמֵנִית הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא. שְׁנִינּוּ, הוּא"ו תְּזוּה עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו,

וְאוֹחִזוּ אֶת זֶה וְאֶת זֶה וּמִתְעַטֵּר בְּכֻלָּם, וְעַל זֶה וְא"ו
אֶמְצַע הַכֹּל, שְׁלִמְעָלָה וּלְמַטָּה, לְהִרְאוֹת חֲכָמָה
שְׁלִמָּה מִכָּל צַדְדָיו.

(שָׁנָה רַבִּי אַבְיָא), כְּתוּב (דְּבָרִים י') רַק בְּאַבְתִּיךָ חָשַׁק ה'. מִכָּאן
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֲבוֹת הֵם מְרַכְּבֵה קְדוּשָׁה
עַל־יִזְנָה, וְכֵתוּב חָשַׁק ה'. בֵּא וּרְאֵה, כִּמוֹ שֵׁישׁ
מְרַכְּבֵה קְדוּשָׁה לְמַטָּה, כִּדְ יֵשׁ מְרַכְּבֵה קְדוּשָׁה
לְמַעְלָה. וּמָה הִיא? זֶה שְׁאֲמַרְנוּ, מְרַכְּבֵה קְדוּשָׁה
הַכֹּל נִקְרָא, וְהַכֹּל נִקְשָׁר זֶה בְּזֶה, וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל
אַחַד.

רַק בְּאַבְתִּיךָ - שְׁלִשָּׁה, וּמְרַכְּבֵה - אַרְבָּעָה. אַרְבָּעָה
מִנֵּין לָנוּ? שְׁכֵתוּב וַיִּבְחַר בְּזֶרְעֵם אַחֲרֵיהֶם. מָה
מִשְׁמִיעַ? לְהַכְלִיל בָּהֶם אֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא
רַבִּיעִי לְחֵתְתִקֵּן בְּמְרַכְּבֵה הַקְדוּשָׁה. שְׁשֵׁנִינוּ,
הָאֲבוֹת תִּקְוֵן שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְהַגּוֹף מִשְׁתַּכְּלֵל בָּהֶם
וְנִבְנָה, וּבָהֶם נִאֲחֶזוּ. בֵּא דָוִד הַמֶּלֶךְ וְשַׁכְּלֵל הַכֹּל,
וְחֵתְתִקֵּן הַגּוֹף וְהַשְּׁלִימָם בָּהֶם. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק,
כִּמוֹ שְׂוִבוּ הָאֲבוֹת לְהִתְעַטֵּר בְּמְרַכְּבֵה הַקְדוּשָׁה,

כָּךְ זָכָה דוֹד לְהִתְתַּקֵּן בְּעֲמוּד הַרְבִּיעִי שֶׁל
הַמְרַכְּבָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב בְּדוֹד (שְׁמוּאֵל-א' מ"ז) וְהוּא
אֲדַמּוּנִי עִם יִפֶּה עֵינַיִם וְטוֹב רָאִי. מָה
הַטַּעַם אֲדַמּוּנִי? מִשּׁוּם שֶׁחֶלֶק גּוֹרְלוֹ גָרַם לוֹ.
אֲדַמּוּנִי, דִּין וְדָאִי. עִם יִפֶּה עֵינַיִם, דִּין בְּרַחֲמִים,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נה) חֲסִדֵי דוֹד הִנְאָמְנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חֲסִדֵי דוֹד, בְּמִקוֹמוֹ בְּאַרְנוּ. אֵלֶּא
וְהוּא אֲדַמּוּנִי, כְּמוֹ שֶׁאַמְרֵנוּ. עִם יִפֶּה עֵינַיִם
- אֵלוֹ הָאֲבוֹת. בֵּא וּרְאֵה, יְרוּשָׁלַיִם וְצִיּוֹן - דִּין
וְרַחֲמִים, וְאֵף עַל פִּי בֶן כְּתוּב (מלכים-א' ח) [מ]עִיר דוֹד
הִיא צִיּוֹן, וְכֵתִיב (הושע יא) בְּקִרְבָּךְ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא
בְּעִיר. נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִכְנַס
בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה וְכוּ'. אֵימָתִי? אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, בְּשִׁתְּחֹזֵר מִלְּכוֹת בֵּית דוֹד לְמִקוֹמָהּ לְמִטָּה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, ש' שְׂמֵצִיפֶת בְּשִׁלְשֶׁת הַקְּשָׁרִים,

(ש'ל ארבעה קשרים, רמוזה היא לשלשה, ורמוזה לארבעה. שלשה זה

שאמרנו. ארבעה, להיות מרכבה קדושה באחד, שחרי הוא כלל מתקון העליון.

ומבאן נפְרָדִים וְנִמְשָׁכִים תַּתְּחַתְּנִים בְּדַרְבֵּיהֶם בְּרָצוֹעוֹתֵיהֶם, שְׁתַּלְוִיִּים בְּשַׁעֲרוֹת
תָּלָו שֶׁל הָרֹאשׁ שְׁתַּלְוִיִּים בָּהֶם, וְנִמְשָׁכִים מֵהֶם כָּל אוֹתָם אַחֲרֵיהֶם, עַד שְׁנִקְשָׁרִים

בְּמִקּוֹמָם)•

שְׁנִינּוּ, ו' נוֹטֵל אוֹתָם עֲלִיוֹנִים שְׂאֵמְרָנוּ, וְאֵלֹ
תַּפְּלִין שְׂמִנִּית הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשּׁוּם
כִּי צָרִיךְ אָדָם לְהִתְפַּאֵר בָּהֶם, עֲלֵיהֶם כְּתוּב וְרָאוּ
כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיהֶם, שֵׁם ה'
מִמֶּשׁ. וְאֵלֹ אוֹתָם תַּפְּלִין שֶׁל רֹאשׁ. תַּפְּלִין שֶׁל
זְרוּעַ הֵיא שְׂמֵאל, שְׁנִקְרָא עֵז, וְיִרְשָׁה מֵעֵז, זֶהוּ
שְׂכַתוֹב (שְׁמוֹת יג) וְהִיא לְאוֹת עַל יְדָכָה, בְּה"א, וְהִיא
ה"א שְׂבֵאֲרָנוּ. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם ^(דף רסג ע"א) שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַל
זֶה ה"א אַחֲרוֹנָה לְקַחַת תַּפְּלִין, שְׂהִיא שְׂמֵאל.

לְמִי הֵם אֲרַבַּע אֵלֶּה, שְׁהֵם גּוֹף אֶחָד, וְעַל זֶה
כְּלוּלִים בְּאֶחָד, וּמִי הֵם? תַּפְּאֶרֶת נִצַּח הוֹד
יְסוֹד. וְהִיא ה"א שֶׁל יְדָכָה, וּכְלָם אֲחוּזִים בָּהּ
בְּשִׁבִיל לְהִתְפַּרֵּךְ מֵהֶם, וּכְלוּלָה מִכָּלָם.

אָמַר רַבִּי תַּיִיא, אִם כֵּן, תְּרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת לג) וְרֵאִיתָ
אֵת אַחֲרֵי, וְשְׁנִינּוּ, זֶה קָשָׁר שֶׁל תַּפְּלִין. אָמַר

לו, הרי פְּרִשׁוּתָּהּ, וְיָפָה הוּא, וְהַכֹּל בְּרוּר הַדָּבָר. וְעַל
 זֶה מְזִיחַ תְּלוּיָהּ רְצוּעָה אַחַת לְמִטָּה, שֶׁהֲרִי מִמְּנָה
 תְּלוּיִים הַתְּחִתּוֹנִים וְנִזְוֹנִים מִמְּנָה. וְעַל זֶה נִקְרָא
 אוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט) זֹאת אוֹת הַכְּפָרִית.
 וְכַתּוּב וְהָיָה לְאוֹת עַל יַדְכָּה, בְּהִ"א, וְהֲרִי פְּרִשׁוּתָּהּ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יִיסָא, יִשְׂרָאֵל סָבֵא. רַבִּי
 יִצְחָק אָמַר, ע' גְּדוּלָּה, לְכֹלל שְׁבָעִים
 שְׁמוֹת, עֲדוּת הַכֹּל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (ישעיה
 א) שְׁמַעוּ שָׁמַיִם. וְכַתּוּב (דברים לב) הֲאֵזִינוּ הַשָּׁמַיִם. גַּם
 כָּאֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. וְהַכֹּל דָּבָר אֶחָד הוּא. יְהוָה -
 ראש הַכֹּל בְּאוֹר הַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ, וְזֵהוּ שֶׁנִּקְרָא
 א"ב. אֵלֵהֵינוּ - עֵמֶק הַנְּחָלִים וְתַמְבוּעִים שִׁיּוּצָאִים
 וְשׁוֹפְעִים לְכֹל.

יְהוָה - גּוֹף הָאֵילָן, שְׁלֵמוֹת הַשָּׂרָשִׁים. אֶחָד -
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְהַכֹּל שְׁלֵמוֹת אַחַת, וְנִקְשָׁר
 זֶה בְּזֵה, וְלֹא נִמְצָא פְּרוּד, אֵלָּא הַכֹּל אֶחָד.

שָׁנָה רַבִּי יִצְחָק, מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה עֲלִיזָה, אֲרַבְּעָה
 בְּתֵי תְּפִלִּין שְׁמִנִּיחַ ו', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. מְרַכְּבָה

קְדוֹשָׁה אַחֶרֶת, אֲרַבְעָה אַחֵרִים שְׁכָלוּלִים בְּאַחַד,
שְׁמִינִיחַ ה' הָאֲחֵרוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחַ.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אֶחָד. מִצְוָה זוֹ לְיִחִיד
שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם, שְׁתֵּרֵי כְּמוֹ
שְׁמִינִיחִים שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִטָּה, בְּךְ
מִתְיַחַד שְׁמוֹ לְמַעְלָה. נִמְצָא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
יְחִיד מַעְלָה וּמִטָּה. מִי שְׁמִינִיחַ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, יְשִׁים לְבוֹ וְרַצִּינוּ בְּאוֹתוֹ יְחוּד שְׁאֲמַרְנוּ,
וַיַּחַבֵּר כָּל אֵיבָרָיו בְּאוֹתוֹ יְחוּד לְהִיּוֹת כֻּלָּם אֶחָד.
כְּמוֹ שֶׁשָּׁם כָּל אֵיבָרָיו בְּסוּד אֶחָד, בְּךְ לְמַעְלָה
מִחַבֵּר כָּל הָאֵיבָרִים הָעֲלִיּוֹנִים בְּאוֹתוֹ יְחוּד לְהִיּוֹת
כֻּלָּם אֶחָד.

בְּשַׁעָה שָׁבָא אָדָם לְיִחִיד אֶת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים שׁוֹרֹת
שׁוֹרֹת כְּדֵי לְהַתְתַּקֵּן וּלְהַכְּלִיל כֻּלָּם בְּאוֹתוֹ יְחוּד,
לְעַמֵּד בְּסוּד אֶחָד בְּיְחוּד אֶחָד. כֻּלָּם מִתְתַּקְּנִים
בְּתַקּוּנֵיהֶם כְּרָאוּי. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה עוֹמֵד מְמַנָּה אֶחָד

שָׁמַשׁ שְׁעוֹמֵד הַחַת מְאֵתִים אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה
 עוֹלָמוֹת, וְכֹלָם נִקְרָאִים אֵיבָרֵי הַגּוֹף. וְזֶה נִקְרָא
 הַלְנִי"ו, עוֹמֵד וּמְחַכָּה לְאוֹתוֹ יְחוּד, וְזֶהוּ מְלַקֵּט
 שׁוֹשְׁנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ו') וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים,
 שֶׁהֵם אֵיבָרֵי הַגּוֹף.

הָאֵיבָרִים הָעֲלִיזִים לוֹקֵט אוֹתָם הַשֵּׁם הָעֲלִיז
 בְּסוּד הַיְחוּד שֶׁהִתְיַחַד בְּסוּד אַרְבָּעִים
 וְשָׁנִים שְׁמוֹת, וְלוֹקֵט כָּל אוֹתָם שׁוֹשְׁנִים עֲלִיזִים,
 וְשָׁמַשׁ זֶה לוֹקֵט כָּל אוֹתָם הַתְּחִתּוֹנִים, שֶׁכֻּלָּם
 מְמַנִּים בְּכֹל שָׁל שְׁבָעִים וְשָׁנִים שְׁמוֹת, וְנִלְקָטִים
 כָּלָם בְּאוֹתוֹ הַיְחוּד, וְנַעֲשִׂים כָּלָם גּוֹף אֶחָד בְּסוּד
 אֶחָד. וְאוֹתוֹ הַיְחוּד עוֹלָה, וּמִיְחַד הַכֹּל בְּשָׁנֵי צְדָדִים
 בַּיְחוּד אֶחָד. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מִתְּלַקָּטִים כָּל הָאֵיבָרִים
 וּמִתְּחַבְּרִים בְּחִבּוּר אֶחָד, לְהִיּוֹת כָּלָם בְּסוּד אֶחָד,
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, בְּסוּד שָׁל ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד.

וְעַל כֵּן מֵאֲרִיכִים בְּאֶחָד בְּשִׁתֵּי אוֹתֵיזוֹת, לְלַקֵּט
 שׁוֹשְׁנִים, לְהִתְיַחַד בְּסוּד שָׁל אֶחָד בַּיְחוּד
 שָׁלִם. כִּיּוֹן שֶׁכֻּל הָאֵיבָרִים מִתְיַחַדִּים בְּסוּד אֶחָד שָׁל

יחוד אַחַד, אִז נִקְרָא הַכֹּל קְרִבָּן שָׁלֵם, וְעַל סוּד זֶה הַכְּנִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַדָּם הָרֵאשׁוֹן לְגַן עֵדֶן, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בראשית ב) לְעִבְרָה וּלְשֹׁמְרָה. וְשִׁנֵּינוּ שְׂאֵלָה אוֹתָם קְרִבָּנוֹת שְׁנַיִם, סוּד שֶׁל ה' אַחַד וְשִׁמוֹ אַחַד. שְׂבֵאלוֹ קְרִבָּנוֹת כְּתוּב וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים.

(שְׁתִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא לֹקֵט שׁוֹשְׁנִים, לֹקֵט כָּל אוֹתָם אֵיבָרִים שְׁלִמְעָלָה וּמִטָּה

לְחַבֵּר אוֹתָם בְּיַחְוֹד בְּאוֹתוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. אִז מִתְעוֹרֵר מִי שְׂמִתְעוֹרֵר לְלִקֹּט שׁוֹשְׁנִים)

אֵלוֹ הָאֵיבָרִים שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁהֵם אַחַד.

שׁוֹשְׁנִים, סוּד הוּא. שְׂכַשְׂמַתְחַבְּרִים כָּל (אוֹתָם)

אֵיבָרִים בְּאַחַד, לְהִיּוֹת בְּכֹל בְּיַחְוֹד

אַחַד, סוּד הַקְּרִבָּן, אִז מִתְעַטֵּר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּעֵטְרָה בְּרֵאשׁ שֶׁל כְּתָם פֶּזוּ, לְהִיּוֹת בְּכַבּוּדוֹ

מִתְעַטֵּר. וְסוּד זֶה הִיא, שְׁכַתוּב שׁוֹשְׁנִים, סוּד שֶׁל

כָּל אוֹתָם אֵיבָרִים שְׁלִמְעָלָה וּלְמִטָּה. וְסוּד שֶׁל

אוֹתוֹ פֶּזוּ, עֵטוֹר שְׂמִתְעַטֵּר וְעוֹלָה מִבִּינֵיהֶם, וְהַכֹּל

נִמְצָא בּוֹ.

בְּשׁוֹשְׁנִים הִלְלוּ יֵשׁ שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה

מִצְוֹת, שֶׁהֵם אֵיבָרִים שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים,

סוד של יהו"ה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. (דף רסג ע"ב) וַיֵּשׁ בּוֹ
עֲלֵיהָ שֶׁל אוֹתוֹ פֶּה שְׁעוֹלָה מִבִּינֵיהֶם. וּבְכָל מָקוֹם
שֶׁהֵם נִמְצְאִים, אוֹתָהּ עֲלֵיהָ עֲלִיוֹנָה נִמְצְאָת
מִבִּינֵיהֶם לְעֹלוֹת. וְסוּד זֶה (שיר השירים ב) תִּפְּוֹחַ בַּעֲצֵי
הַיַּעַר, וְשׁוֹשְׁנָה בֵּין תְּחוֹתִים. זֶה נוֹה צְרִיכִים לְעֹלוֹת
בְּאֶחָד בְּיַחְדוֹ שְׁלָם. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמִקְרִיב קִרְבָּנוֹת
אֵלָיו, וְדַאי לְרַצּוֹן לוֹ בְּעוֹלָם תְּזַה וּבְעוֹלָם תִּבְּא.

מִצְוָה לִירְאָה (ה) בְּדָרְךָ כָּלֵל וּבְדָרְךָ פָּרֵט. וְהִרֵי
יִרְאָה בְּאֲרָנוֹ, מִשּׁוֹם שֵׁישׁ עַל הָאָדָם לְפָחַד
מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים
כה) לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא תְּזַה אֶת ה'
אֱלֹהֶיךָ. וּבִשְׁבִיל יִרְאָה זֶה יִשְׁמַר בְּדַרְכָּיו. וִירְאָה,
מָקוֹם הוּא שֶׁנִּקְרָא יִרְאָה, מִשּׁוֹם שֶׁשֵּׁם נִמְצְאָת
יִרְאָת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיא יִרְאָת ה' לִירְאָה
מִפְּנֵי, וְזֶהוּ סוּד תִּפְּוֹחַ (ויקרא יט) וּמִקְדָּשֵׁי תִירְאוּ.
בִּירְאָה תִזוּ שְׂרוּיָה מִכַּת אִישׁ, לְהִלְקוֹת אֶת
הַרְשָׁעִים שֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל זֶה
בְּדָרְךָ כָּלֵל יֵשׁ לִירְאָה.

ואחר כך בדרך פרט, כשיודע האדם מהי יראת
 ה', וזוהי יראה של חכיבות, שהיא עקר
 ויסוד לאהב את הקדוש ברוך הוא. (אמר) יראה זו
 עושה פדי לשמר כל מצוות התורה, להיות אדם
 עבד נאמן לקדוש-ברוך-הוא כראוי. (יראה)

מצוה (ו) לאהבה, ותי בארנו אהבת הקדוש
 ברוך הוא, שצריך האדם לאהב אותו
 אהבה רבה כמו אברהם שאהב את הקדוש ברוך
 הוא בכמה אהבות ומסר אליו גופו ונפשו. מכאן
 למדנו, מי שאהב את הקדוש ברוך הוא, מקיים
 עשר אמירות מעלה ומטה. ועל זה כל אותם
 עשרה נסיונות שהתנסה אברהם ועמד בכלם,
 כנגד עשר אמירות, כל נסיון היא אמירה,
 והתנסה באותה אמירה ועמד בה.

ועל זה אותם עשרה נסיונות, ובכלם עמד
 אברהם, משום שהתקשר ונדבק בימינו של
 הקדוש ברוך הוא, שהיא אהבה רבה. מה הפעם
 נקראת אהבה רבה? משום מי שעומד באהבה

הזו, מתקשר בעולם העליון. אהבת עולם, זה סוד העולם התחתון, שהתקשרה בו אהבתו, והכל סוד אחד בלי פרוד. וְהָרִי נִתְבָּאֵר סוֹד הָאֱהָבָה, אֱהָבָה זו עוֹלָה עַל כָּל עֲבוֹדוֹת הָעוֹלָם, כְּזֶה נִכְבָּד שֵׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִהַכֹּל וּמִתְבָּרָךְ. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, וְסוֹד הָאֱהָבָה נִתְבָּאֵר.

מִצְוָה (י) לְקַרְא קְרִיאַת שְׁמַע פַּעַמִּים בְּכָל יוֹם, אַחַת בְּנֶגֶד דְּרַגְתַּי יוֹם, וְאַחַת בְּנֶגֶד דְּרַגְתַּי לַיְלָה, לְהַכְלִיל בַּיּוֹם דְּרַגְתַּי הַלַּיְלָה, וּלְהַכְלִיל בַּלַּיְלָה דְּרַגְתַּי יוֹם, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. וְעַל זֶה פַּעַמִּים בְּכָל יוֹם, אֶחָד בַּיּוֹם וְאֶחָד בַּלַּיְלָה.

מִצְוָה שִׁיקְבַע אָדָם מְזוּזָה לְשַׁעְרוֹ, לְהִיּוֹת כָּל אָדָם שְׁמוֹר מֵעַם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁינְיָא וּכְשִׁנְכְּנָם. וְהַסּוֹד - (תהלים קכא) ה' יִשְׁמַר צְאִתְךָ וּבִאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִשּׁוֹם שְׁפֹד הַמְזוּזָה עוֹמֵד תָּמִיד לְפִתְחָהּ, וְזֶהוּ פֶתַח שְׁלִמְעָלָה, וְזֶהוּ דְרַגְתָּהּ שְׁנִקְרֵאת שׁוֹמֵר, לְהַמְצִיא בְשִׁמְרָתָהּ.

אֲשֶׁר אָדָם אֵינוֹ שָׂמוֹר, רַק מִשְׁמִירַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שֶׁהוּא תָּמִיד שׂוֹמֵר, וְעוֹמֵד לַפֶּתַח,
 וְהָאָדָם בְּפָנָיו. וְעוֹד, שְׂלֵא יִשְׁכַּח אָדָם זְכוֹרֹן
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָמִים. וְזָחוּ כָמוֹ הַצִּיצִית,
 כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר לו) וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת
 וְגו'. בֵּינוֹן שְׂרוּאָה הָאָדָם אֶת הַזְּכוֹרֹן תָּזֶה, נִזְכָּר
 בְּעֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת מַצּוֹת רַבּוֹנוֹ. וְסוּד הָאֱמוּנָה, מְזוּזָה
 כָּלֵל שֶׁל זְכוֹר וּנְקֵבָה בְּאַחַד.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה, סָמוּךְ לַפֶּתַח, בְּנֶגֶד שְׁתֵּי
 דְּרָגוֹת, מְזַדְּמֵן שֶׁד אֶחָד (וְהוּא) וַיֵּשׁ לוֹ
 רְשׁוֹת לְחֵבֶל, וְהוּא עוֹמֵד לְצַד שְׂמָאל. מֵרִים הָאָדָם
 אֶת עֵינָיו, וְרוּאָה אֶת סוּד שֵׁם רַבּוֹנוֹ, וְנִזְכָּר בּוֹ,
 וְלֹא יָכוֹל לְהִרְעֵ לוֹ. וְאִם תֵּאמַר, אִם כֵּן, כִּשֶׁהָאָדָם
 יוֹצֵא מִהַשְּׁעַר הַחוּצָה הָרִי אֹתוֹ שֶׁד עוֹמֵד לִימִינוֹ,
 וּמְזוּזָה לְשֵׂמָאלוֹ, וַאֲיֵךְ נִשְׁמָר הָאָדָם כִּשֶׁהוּא שׂוֹרֵה
 לְשֵׂמָאלוֹ?

אֲלָא כָּל מַה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל דְּבָר
 וְדָבָר נִמְשָׁךְ אַחַר מִינוֹ. בְּאָדָם יֵשׁ שְׁתֵּי

דַּרְגוֹת, אַחַת מִיְמִין וְאַחַת מִשְּׂמַאל. אוֹתוֹ שְׂמִימִין
 נִקְרָא יֵצֵר הַטּוֹב, וְאוֹתוֹ שֶׁל הַשְּׂמַאל נִקְרָא יֵצֵר
 הָרָע. כִּיּוֹן שֶׁיֵּצֵא אָדָם מִשַּׁעַר בֵּיתוֹ, אוֹתוֹ יֵשֶׁד
 מְרִים עֵינָיו, וְרוֹאֶה אֶת הַיֵּצֵר הָרָע שֶׁשׁוֹרֶה
 לְשִׂמְאֵל, נִמְשָׁךְ לְאוֹתוֹ צַד וְזוֹ מִיְמִין. וּבְאוֹתוֹ צַד
 עוֹמֵד שֵׁם שֶׁל רַבּוֹנוֹ, וְלֹא יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב וּלְהִרְעֵ
 לוֹ, וַיּוֹצֵא הָאָדָם ^(דף רסד ע"א) וְנִצּוֹל מִמֶּנּוּ. כְּשֶׁנִּכְנַס, הִרְי
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ עוֹמֵד לְיְמִין וְלֹא יָכוֹל לְקַטְרֵג עִמּוֹ.

וְעַל זֶה צָרִיךְ הָאָדָם שְׂלֵא יַעֲשֶׂה (בְּעִבֵר) טַנּוּף
 וּלְכַלּוֹף בְּשַׁעַר בֵּיתוֹ וְלֹא יִשְׁפֹךְ מַיִם
 עֲבוּרִים. אַחֲרַי, שְׂלֵא יַעֲשֶׂה קְלוֹן לְשֵׁם רַבּוֹנוֹ. וְאַחֲרַי,
 שְׂיֵשׁ רִשׁוֹת לְאוֹתוֹ הַמְּחַבֵּל לְחַבֵּל. וְלִכְּנֹן יִזְהַר
 הָאָדָם מְזוּזָה, וַיִּזְהַר הָאָדָם שְׂלֵא יִמְנַע מִשַּׁעַר בֵּיתוֹ
 שֵׁם רַבּוֹנוֹ.

וּבְשִׂאָדָם מִתְקִין מְזוּזָה לְפִתְחוֹ, כְּשֶׁנִּכְנַס (אוֹתוֹ)
 הָאָדָם, אוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע וְאוֹתוֹ יֵשֶׁד בְּעַל
 בְּרָחַם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים (תְּהִלִּים קִיח) זֶה הַשַּׁעַר
 לְה' צַדִּיקִים יִבְאוּ בוֹ. וּבְשִׂלֵּא עוֹמֶדֶת מְזוּזָה בְּפִתְחַ

הָאִישׁ, יִצַר הָרַע וְאוֹתוֹ יֵשֶׁד מִתְתַקְנִים כְּאַחַד,
 שָׁמַיִם יְדִיחֵם עַל רֵאשׁוֹ בְּזִמְנֵי שְׁנֹכְנָם, פּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים: אֵי לֹא לְפָלוֹנִי שִׁיֵּצֵא מִרְשׁוֹת רְבוֹנוֹ!
 מֵאוֹתוֹ זִמְנֵי הוּא עוֹמֵד בְּלִי שְׁמִירָה, שְׂאִיִן מִי
 שִׁישְׁמֵר עָלָיו. הֲרַחֲמֵן יִצְיָלֵנוּ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, זֶהוּ יַחֲוֵד אֶחָד.
 כְּרוֹךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, זֶהוּ
 יַחֲוֵד אֶחָד, לְהִיּוֹת שְׁמוֹ סוּד אֶחָד. וְסוּד זֶה - ה'
 הוּא הָאֱלֹהִים, זֶה כְּתוּב כְּשֵׁהֶם בְּיַחֲוֵד אֶחָד.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּךָ כְּמוֹ שְׁכֻתוֹב (זכריה יד) ה' אֶחָד
 וְשְׁמוֹ אֶחָד, לֹא הִיא ה' הוּא הָאֱלֹהִים. שְׂאִם
 כְּתוּב ה' וְשְׁמוֹ הוּא אֶחָד, הִיִּיתִי אוֹמֵר כֶּךָ. לֹא
 כְּתוּב אֶלֶּא ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְצָרִיךְ לוֹמַר כְּגִוּוֹן
 זֶה, ה' הוּא הָאֱלֹהִים הוּא, וַיִּרְאֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ
 אֶחָד.

אֶלֶּא הַכֹּל אֶחָד. שְׁכֻשְׁמֵת־אֶחָדִים שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת
 הִלְלוּ, זֶה בְּיַחֲוֵד זֶה, וְזֶה בְּיַחֲוֵד אֶחָד, אִז
 שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הָאֵלֶּה נִעְשִׂים אֶחָד וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה,

וְנִתְּיָהּ הַכֹּל שֵׁם שָׁלֵם בְּיַחְוֹד אַחַד, וְאִזּוּ ה' הוּא
הַאֱלֹהִים, שְׁתֵּרֵי אִזּוּ נִכְלָל הַכֹּל זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת אַחַד,
וְעַד שְׁתֵּתִיחַדוּ כָּל אַחַד, זֶה בְּלִבְדוֹ וְזֶה בְּלִבְדוֹ, לֹא
נִכְלָלוּ זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחַד.

כִּלְלֵל כָּל הַתּוֹרָה כִּי הוּא וְדַאי, שְׁתֵּרֵי הַתּוֹרָה הִיא
תּוֹרָה שְׁבַבְתָּב, וְהִיא תּוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פֶה. תּוֹרָה
שְׁבַבְתָּב זֶהוּ שְׁכַתּוּב ה'. תּוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פֶה, שְׁכַתּוּב
הַאֱלֹהִים. וּמַשׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה הִיא סוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
נִקְרְאתָ כִּי.

תּוֹרָה שְׁבַבְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פֶה, זֶה כִּלְלֵל וְזֶה
פֶּרֶט. הַכִּלְלֵ צְרִיךְ אֶת הַפֶּרֶט, וְהַפֶּרֶט
צְרִיךְ אֶת הַכִּלְלֵ, וְהַתִּיחַדוּ זֶה בְּזֶה וְנִתְּיָהּ הַכֹּל
אַחַד. וְעַל זֶה כִּלְלֵ הַתּוֹרָה הוּא כִּלְלֵ שְׁלִמְעֵלָה
וּמִטָּה, מַשׁוּם שֶׁשֵּׁם זֶה לְמַעְלָה, וְשֵׁם זֶה לְמִטָּה. זֶה
סוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה סוּד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וְעַל
זֶה כְּתוּב אַתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא הַאֱלֹהִים.
זֶה הַכִּלְלֵ שֶׁל הַכֹּל. וְכֹל זֶה שְׁאִמְרָנוּ צְרִיךְ אָדָם
לְדַעַת בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְאִם תֹּאמַר, מִצְוֹת הַתּוֹרָה אֵיפֹה הֵן כָּאֵן בְּכֻלָּל
 הַזֶּה? אֵלֶּא זֶהוּ זְכוֹר וְזֶהוּ שְׁמוֹר. וְכָל מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה בְּאֵלֶּה כְּלוּלִים, בְּסוֹד שְׁלֵל זְכוֹר וּבְסוֹד שְׁלֵל
 שְׁמוֹר, וְהַכֹּל הוּא אֶחָד.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ שֶׁתְּפִלַּת עֲרֵבִית
 הִיא חוֹבָה, וְדַאי מִשּׁוֹם שֶׁקְּרִיאַת שְׁמֵעַ שְׁלֵל
 עֲרֵבִית חוֹבָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתִיחַד בְּלִילָה
 כְּמוֹ שֶׁמְתִיחַד בַּיּוֹם. וּמִדַּת לִילָה נְכַלְלָת בַּיּוֹם,
 וּמִדַּת יוֹם נְכַלְלָת בְּלִילָה, וְנַעֲשֶׂה יַחֲוֹד. וּמִי שֶׁאָמַר
 רְשׁוּת, מִשּׁוֹם אִמּוּרִים וּפְדָרִים שֶׁמְתַעַכְלִים בְּלִילָה,
 וְחָרִי בְּאֲרָנוּ.

שְׁכַתּוֹב וְאֶהְבֶּת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ. פְּסוּק זֶה בְּאֲרָנוּ,
 וּפְרָשׁוּהוּ הַחֲבָרִים. אֲכַל יֵשׁ לְשֵׁאל, אִם
 בִּיחֹד הַזֶּה שְׁלֵל שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל נְכַלְלָת הַכֹּל, יָמִין
 וּשְׂמֹאל, לָמָּה כְּתוּב אַחַר כָּךְ וְאֶהְבֶּת, וְהָיָה אִם
 שְׁמוֹעַ, שֶׁחָרִי בִּיחֹד נְכַלְלוּ? אֵלֶּא שְׁשׁ בְּכֻלָּל, כָּאֵן
 בְּפָרַט, וְכָךְ צָרִיךְ.

וּבְסוּד הַיְחוּד שְׁהָרֵי הַתְּעוֹרְרָנוּ בּוֹ, יְחוּד הוּא כְּמוֹ
 תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ. בְּתְּפִלִּין
 שֶׁל רֹאשׁ יֵשׁ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, וְהָרֵי נִתְּבָאֵר. וְכֵאֵן
 שֶׁלֹּא שְׁמֹת הֵם. שֵׁם אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, וְכֹל אַחַת
 וְאַחַת בְּלִבְדָּה. וְכֵאֵן שֶׁלֹּשׁ שְׁמֹת. מַה בֵּינָן זֶה לְזֶה?

אֵלֶּיךָ בְּאוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת הָרֵי הַתְּעוֹרְרוּ בְּהֵן,
 אַחַת נִקְרְאָה (עֲלִיזָנָה) רֵאשׁוֹנָה, וְאַחַת סוּד
 הָעוֹלָם הַבָּא, וְאַחַת יָמִין, (דָּף רִסֵּד ע"ב) וְאַחַת שְׁמַאל.
 אֵלֶּיךָ סוּד תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְכֵאֵן בְּסוּד זֶה, יְחוּד
 זֶה שֶׁלֹּא שְׁמֹת עֲלִיזָנִים הֵם כְּמוֹ אוֹתָן אַרְבַּע
 פְּרָשִׁיּוֹת. ה' תְּרֵאשׁוֹן זֶה נִקְרְאָה עֲלִיזָנָה, רֵאשִׁית
 הַכֹּל. אֵלֶּיךָ, סוּד הָעוֹלָם הַבָּא. ה' הָאֲחֵרוֹן, כָּלֵל
 שֶׁל יָמִין וְשְׁמַאל בְּאַחַד, בְּכָלֵל אַחַד, וְאַלֶּיךָ הֵם
 תְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, וְזֶהוּ יְחוּד רֵאשׁוֹן.

תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ כָּלֵל (תּוֹדַת תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ) שֶׁל כָּל הָאֵלֶּיךָ
 בְּאַחַד, וְזֶהוּ סוּד בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד. כֵּאֵן כָּלֵל שֶׁל אוֹתָן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ
 שֶׁנִּכְלְלוּ בְּתוֹךְ תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ.

וְסוּד זֶה, בְּרוּךְ - זֶה סוּד שֶׁל נִקְדָּה עֲלִיזָנָה, שֶׁהוּא
 בְּרוּךְ, שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת נוֹבְעוֹת מִשָּׁם. וְאִם
 תֹּאמַר, הָעוֹלָם הֵבֵא נִקְרָא בְּרוּךְ - לֹא כֵּן, שֶׁהֲרֵי
 נִקְדָּה עֲלִיזָנָה הִיא זָכָר, עוֹלָם הֵבֵא נִקְבָּה. הוּא
 בְּרוּךְ וְהִיא בְּרָכָה. בְּרוּךְ זָכָר, בְּרָכָה נִקְבָּה. וְעַל זֶה
 בְּרוּךְ הוּא נִקְדָּה עֲלִיזָנָה. שֵׁם - זֶה הָעוֹלָם הֵבֵא,
 שֶׁהוּא שֵׁם גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע ז) וַיְמַח תַּעֲשֶׂה
 לְשִׁמּוֹךְ הַגְּדוֹל. כְּבוֹד - זֶה כְּבוֹד עֲלִיזוֹן, שֶׁהוּא יָמִין
 וְשְׂמָאל, וְכֵלָם כְּלוּלִים בַּתְּפִלָּה זוֹ שֶׁל יָד, שֶׁהִיא
 מְלַכּוֹתוֹ. וְלוֹקַח הַכֹּל לְתוֹכָהּ, וּבָזָה נְכֻלָּיִם
 בַּמְּלָכוֹת הַזֹּאת כָּל הָעוֹלָמוֹת לְזוֹן אוֹתָם וּלְתַנּוֹת
 אוֹתָם בְּמַח שֶׁהַצְּמִיכּוֹ.

וְזֶהוּ יַחֲוֵד שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ,
 כְּמוֹ סוּד תִּיחוד שֶׁל תְּפִלִּין, כֵּן הוּא יַחֲוֵד
 הַכֹּל, וְזֶהוּ בְּרוּךְ הַדְּבָר. וְהֲרֵי סִדְרֵנוּ יַחֲוֵד זֶה לְפָנַי
 הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֹמַר לִי שֶׁהֲרֵי בְּאַרְבָּעָה גּוֹנִים
 הַסְּתִידֵר תִּיחוד, וְזֶה הַבְּרוּךְ שֶׁל כָּלָם. וְכֵן הוּא
 בְּיִדָּאֵי, וְכָלָם סוּד תִּיחוד. אֲבָל סִדְרֵ תְּפִלִּין זֶהוּ
 יַחֲוֵד עֲלִיזוֹן כְּרֵאֵוִי.

וּמִתּוֹךְ שְׁנִכְלָלוּ יָמִין וּשְׂמָאל בְּסוּד שֵׁם אֶחָד
 בְּדַרְךְ כָּלָל, צָרִיךְ אַחַר כֵּךְ לְהוֹצִיא אוֹתָם
 בְּדַרְךְ פְּרָט, אֲבָל לֹא בְּדַרְךְ יַחּוּד, שְׁתַּרְי תִּיחּוּד הוּא
 בְּפִסּוּקִים הָרֵאשׁוֹנִים, לְהִיּוֹת ה' אֶחָד, בְּתַפְלִין שֶׁל
 רֵאשׁ. וּשְׁמוֹ אֶחָד, בְּתַפְלִין שֶׁל זְרוּעַ. וְנִתְּחָה הַכֹּל
 אֶחָד. בֵּינּוֹן שְׁתִּיחּוּד הַסְּתֵדֵר הַכֹּל בְּכָלֵל מֵרֵאשׁ
 תִּנְקֵדָה הָעֲלִיוֹנָה, צָרִיךְ אַחַר כֵּךְ לְהַתְעַטֵּר מִתְּרֵאשׁ
 שֶׁל הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהוּא רֵאשׁ הַכֹּל. (ע"ב רע"א

מהימנא).

זהר:

תְּחַקֵּק וְהִתְקִין מִשָּׁה כ"ה אוֹתִיּוֹת בְּסוּד שֵׁל הַפְּסוּק
 שֶׁל תִּיחּוּד, שְׁכַתּוּב שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ
 ה' אֶחָד. וְהֵן כ"ה אוֹתִיּוֹת תְּחִיבֵיךְ מִתְּחִלָּה בְּסוּד
 שְׁלִמְעָלָה. יַעֲקֹב רָצָה לְהִתְקִין לְמִטָּה בְּסוּד תִּיחּוּד,
 וְהִתְקִין בְּכ"ד אוֹתִיּוֹת, וְהֵן: פְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
 מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְלֹא הַשְּׁלִים לְכ"ה אוֹתִיּוֹת,
 מִשּׁוּם שְׁעָרִין לֹא הִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁכָּן. בֵּינּוֹן שְׁנֵת־תִּקֵּן
 הַמִּשְׁכָּן וְהַשְּׁתֵּלֵם דְּבַר שְׁתִּיחָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ,

בְּשֵׁהשְׁתַּלֵּם לֹא דִבֵּר אֶלָּא בְּכ"ה אֹתִיּוֹת, לְהִרְאוֹת
שְׁתֵּי זֶה הַשָּׁלֵם כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, שְׁכָתוֹב (ויקרא א)
וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאַהֲל מוֹעֵד לֵאמֹר. תִּירֵי כ"ה
אֹתִיּוֹת.

וְעַל זֶה כ"ה מִיָּנִים לְהַשְׁלִים תִּקּוּן הַמְּקַדָּשׁ, וְכָל
הָאֹתִיּוֹת הִלְלוּ בְּאַרְנוֹ בְּאוֹתָן אֹתִיּוֹת
חֲקוּקוֹת שְׁלִמְדָנוּ מִמֶּר. וּמִשׁוֹם שְׁהַמְשָׁכַן הַשְׁתַּלֵּם
בְּסוּדוֹת הִלְלוּ, נִקְרָא כ"ה בְּיַחְדוֹד שֶׁל שְׁלֵמוֹת
הַמְשָׁכָן, וְעַל זֶה פָּתוּב (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָהּ,
סוּד הַשְׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַמְשָׁכָן וְתִקּוּנוֹ.

כ"ה בְּנִגּוּד כ"ב אֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְתוֹרָה וּנְבִיאִים
וּכְתוּבִים, שֶׁהֵם כָּלֵל אֶחָד, סוּד אֶחָד. בְּשַׁעֲה
שִׁישְׁרָאֵל מִיַּחְדִּים יַחְדוֹד בְּפָסוּק זֶה בְּסוּד כ"ה
אֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד,
וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שֶׁהֵם
כ"ד אֹתִיּוֹת, וַיְבִינֵן כָּל אֶחָד בָּהֶם, הָאֹתִיּוֹת בְּלֵן
מִתְחַבְּרוֹת בְּאַחַת, וְעוֹלוֹת לְחַבּוֹר אֶחָד, אֲרַבְּעִים
וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים בְּסוּד הַיּוֹבֵל. וְאִזּוֹ צָרִיךְ לְעֵלוֹת

וְעַד, לֹא יוֹתֵר. וְאִי נִפְתָּחִים הַשְּׁעָרִים, וּמַחְשִׁיב
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ אָדָם כְּאִלּוּ קִיַּם אֶת כָּל
הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בָּאָה בְּמ"ט פָּנִים בְּכָל.

וְעַל זֶה צָרִיךְ לְבִיּוֹן רְצוֹן בְּעֵשְׂרִים וְחֲמִשׁ וּבְעֵשְׂרִים
וְאַרְבַּע לְהַעֲלוֹתָן בְּרְצוֹן הַלֵּב בְּאַרְבָּעִים
וּתְשַׁעַה שְׁעָרִים שְׁאֵמְרָנוּ. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּכִיּוֹן בְּזֶה, יִתְכַּוֵּן
בְּאוֹתוֹ יְחִיד שְׁאֵמֵר מֵר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגו' בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד, כָּלֵל שֶׁל כָּל
הַתּוֹרָה בְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיתְכַּוֵּן בְּהֵן,
וְדַאי כָּלֵל הוּא שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה שְׁלִמְעָלָה וּמִטָּה.
וְזֶהוּ סוּד שֶׁל אָדָם, שְׁלִמּוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה, וְסוּד
כָּל הַיְּמוּנָה. (עַד כֹּאן) (דָּף רִס"ה ע"א)

רַבִּי אַבְנָא שְׁלַח לוֹ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר לוֹ, זֶה
שְׁבִיבָר מֵר, בְּתַפְלִיין שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם אֲרַבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת הֵן קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים - יָפָה. עוֹר שְׁעַל
הַתְּפִלִּין, וְאוֹתָן רְצוּעוֹת נִקְרְאוֹת קְדוּשָׁה, אִסְמִכְתָּא
מִנֵּין לָנוּ? שְׁלַח לוֹ, (בְּרֵאשִׁית ג) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם
וּלְאִשְׁתּוֹ וְגו' דְּוָקָא, וְכֵן בְּאֵרוֹ רַב הַמְּנוּנָא סָבָא.

וַאֲלֵה אֹתָם שָׁל רֵאשׁ, וְזָרַע יִדְכָה בְּה"א, וְהָרִי
פִּרְשׁוּהָ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יֵשׁ מִי שֶׁשׁוֹנֶה בְּצוּרָה זֹו: וְהָיָה
- זָרַע שְׁמַאֲל שָׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְנִקְרְאָת גְּבוּרָה, אִם כֶּךָ לֹא נִשְׁאַרְו בְּרֵאשׁ אֱלֹא
שָׁלשׁ, וְהֵן אַרְבַּע. אֲבָל שְׁתֵּי מִרְכָּבוֹת קְדוּשׁוֹת הֵן,
זֶה נִקְשָׁר בְּלֵב וְזֶה נִקְשָׁר בַּמַּח. וְהַלֵּב וְהַמַּח נִקְשָׁרוּ
זֶה בְּזֶה, וְזוּנָג אֶחָד לָהֶם, וַיִּפֶּה אָמְרוּ הַחֲכָרִים.
וְהָיָה לְאוֹת עַל יִדְכָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְלֹא נִקְרָא
אֱלֹא אוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשָׁעָה שֶׁהָאָדָם מִקְדִּים בְּחֻצוֹת
הַלְיָלָה וְקָם וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתוֹרָה עַד שֶׁמֵּאִיר
הַבֶּקֶר, בְּבִקְר מִנִּיחַ תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ וְתִפְלִין בְּרֵשֶׁם
קְדוּשׁ בְּזָרְעוֹ וּמִתְעַטֵּף בְּעִטּוֹף שָׁל מְצוּחַ וּכְאֵ
לְצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, פּוֹנֵשׁ אֶת הַמְּזוּזָה, רֵשֶׁם
הַקְדוּשׁ בְּשִׁעַר בֵּיתוֹ, אַרְבַּעַה מִלְּאָכִים קְדוּשִׁים
מְזַדְּוִגִים עִמּוֹ וַיּוֹצֵאִים עִמּוֹ מִשְׁעַר בֵּיתוֹ וּמְלוּוִים
אוֹתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּמְכַרְיִזִים לְפָנָיו: תָּנוּ כְבוֹד

לְדַמוֹת הַמַּלְאָךְ הַקָּדוֹשׁ! תִּנּוּ כְבוֹד לְבֵן הַמַּלְאָךְ,
לְפָרְצוֹף הַיָּקָר שֶׁל הַמַּלְאָךְ הַקָּדוֹשׁ! רוּחַ קְדוֹשָׁה
שׁוֹרָה עָלָיו, מְבַרְיָה וְאוֹמְרָת: (ישעיה בט) יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

השלמה מההשמטות סימן יד

אַחַר כֵּךְ יֵשׁ לוֹ לְקַרְא פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית, עַד וַיְהִי
עָרַב וַיְהִי בִקְר יוֹם אַחֵר. שֶׁהִיא מְעַלָּה וְשִׁבַּח
שֶׁל הַכֹּל. אַחַר כֵּךְ יִתְעַסֵּק בְּפְרִשְׁת הַקְּרִבָּנוֹת
לְבַפֵּר עָלָיו. וַיֹּאמֶר, צוֹ אֶת אַחֲרֹן, עַד תּוֹקֵד בּוֹ,
כִּדֵי שֶׁכָּל הַרְהוּרִים וּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַלֵּילָה יִתְכַפְּרוּ.
אַחַר כֵּךְ יִשְׁבַּח בְּתִשְׁבָּחוֹת שֶׁל דָּוִד, וּמִשׁוֹם זֶה
יִכְנַס אָדָם בְּשִׁעְרֵים שֶׁבָּהֶם הַכֹּל, וְהוּא מִתְקַן
הַמְדַרְגּוֹת.

כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְיוֹצֵר אוֹר, שֶׁהוּא תְּחִלַּת הַתְּפִלָּה
דְּמִיִּשְׁב, אִזּוּ כָּל אוֹתָן הַמְדַרְגּוֹת פּוֹתְחוֹת
שִׁעְרֵים, וְאִזּוּ (שיר השירים ג) כְּתִימְרוֹת עֵשֶׂן כְּתוֹב. מֵה
תִּימְרוֹת עֵשֶׂן שֶׁל קְטָרֶת עוֹלָה וּמִתְחַבְּרִים מְדַרְגּוֹת
אֵלוֹ בְּאֵלוֹ, אֵף כֵּן הִיא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא כְּתִימְרוֹת

עֲשֵׂן שְׂמֵת־חֲבָרִים וּמִתְקַשְׂרִים אֵלָיו בְּאֵלָיו. שְׁהָרִי
 הוּא קוֹשֵׁר לָהֶם וְאוֹמֵר, כֹּלֶם אֱהוּבִים כֹּלֶם
 קְדוֹשִׁים וְכוּ'.

אַחַר כֵּן אֶהְבֶּה רַבָּה, לַעֲלוֹת וּלְהִתְקַשֵּׁר בְּיָמִין
 וַיַּחֲדוּ שָׁל שְׁמַע. ע' גְּדוּלָּה, ד' גְּדוּלָּה,
 וְהַסִּימָן - ע"ד. זֶה שְׂפָתוֹב (שְׁמוּאֵל-א יב) ע"ד ה' בָּכֶם.
 נִשְׁאַרוּ אוֹתֵיזוֹת ש"מ בְּמ' פְּתוּחָה. לְפִי שְׁמ' פְּתוּחָה
 מְלֶךְ תַּחְתּוֹן, מ"ם סְתוּמָה מְלֶךְ עֲלִיּוֹן. נִשְׁאַרוּ
 אוֹתֵיזוֹת ש"מ א"ת, מִהֲצַד תְּזַה ש"מ, וּמִהֲצַד תְּזַה
 א"ח.

אָמַר רַב הַמְּנוּנָא סְבָא, כָּל מִי שְׁמִיחַד זֶה בְּכָל
 יוֹם, שְׂמִיחָה מְזַמְּנָת לוֹ מְלַמְעָלָה מֵאוֹתֵיזוֹת
 אֵלָיו. ש"מ מְצַד זֶה, א"ח מְצַד זֶה. וּמְצַרְף אוֹתֵיזוֹת
 אֵלָיו - בַּסּוּף מִתְחִיל וּבִישָׁר סִיָּם. וְסִימְנָךְ - אֶשְׂמַח,
 שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קד) אָנֹכִי אֶשְׂמַח בְּח'. בְּח' מִמָּשׁ. וְכֵן
 נִמְצָא בְּסִפְרוֹ שֶׁל תְּנוּף.

עוֹד, יֵשׁ בּוֹ אוֹת ע' גְּדוּלָּה, רָמֵז לְאֵלָיו שְׁבַעִים
 שְׁמוֹת, סוּד שֶׁל הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים. יִשְׂרָאֵל

ה' אֱלֹהֵינוּ ה' - אֵלֹהֵי אַרְבַּעַת בְּתִים שֶׁל הַתְּפִלִּין
 שְׂמֵאֵיחָד לָהֶם (א"ח). ד' גְּדוּלָּה זֶה קָשֶׁר שֶׁל הַתְּפִלִּין
 שֶׁהֵיא אַחוּזָה בָּהֶם, וְהוּא סוּד לַחֲכָמִים, וְלֹא נִמְסָר
 לְגִלּוֹת. וּשְׁתֵּי רְצוּעוֹת יוֹצְאוֹת מֵצֵד זֶה וּמֵצֵד זֶה -
 סוּד שֶׁל שְׁתֵּי יָרְכִים שֶׁל זֶה א"ח שֶׁנִּבְיָאֵי אֵמֶת
 אַחוּזִים בּוֹ. וְעוֹד א"ח, רָמָז לַפְּסוּק שְׂאֵמֶר (שִׁיר הַשִּׁירִים
 ה) פִּתְחֵי לִי אַחֲתַי, וְאַחַר כֵּן אֵמֶת וַיֵּצִיב. וּמִדּוּעַ
 וַיֵּצִיב זֶה תְּרַגְמוּמוֹ? אֵלֶּא זֶה יַעֲקֹב וְזֶה יוֹסֵף, וְצָרִיךְ
 לְהַתְּדַבֵּק בְּשֵׁנֵיהֶם.

וְאַחַר כֵּן הַתְּפִלָּה שֶׁל עֲמִידָה. שְׁלֹשָׁה רֵאשׁוֹנוֹת
 שֶׁחֵן מְגוֹן, וּמַתִּיָּה, וְהֵאֵל הַקְּדוּשָׁה. מְגוֹן יֵשׁ
 בָּהּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת, סוּד שֶׁל שֵׁם הַקְּדוּשָׁה
 שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת. וַיֵּשׁ לְכֻלָּל לוֹ בְּלֵב
 וּלְהַתְּקַשֵּׁר בְּשִׁלְחָהֶת בְּגִחְלָת בְּאַהֲבָה. וְזוֹ הֵיא
 בְּרָכָה שֶׁל הַיָּמִין.

מַתִּיָּה - יֵשׁ בָּהּ מ"ט תְּבוּת, בְּסוּד שֶׁל חֲמִשִּׁים
 שְׁעָרִים חָסֵר אֶחָד. וַיֵּשׁ שֵׁם בְּגִבּוֹרָה ה',
 וְהוּא א'ת"ה ג'בוֹר ל'עוֹלָם א'דנ"י, וְסוּד שֶׁלֹּא

אֶגְלֵא, וּבְסוּד אֶחֶר יִגְלֵא. וְהַכֹּל סוּד אֶחָד
 מִגְבוּרוֹת שֶׁל הַבְּרָכוֹת שֶׁל יְהוּדָה (בראשית מט): אֵלֶּתָה
 יוֹדוּךָ אֶחִיךָ, גִּזְרֵי אֶרֶץ יְהוּדָה, לֹא יִסוּר שְׁכַט
 מִיְהוּדָה, אֲסִרֵי לְגִפְנֵי עִירָה. בָּזָה מִתְעוֹרֵר יְהוּדָה
 בְּגִבּוּרָה קְדוּשָׁה, וְזוֹ הִיא בְּרַכַּת הַשְּׂמֵאל.

בְּקִרְשָׁה יֵשׁ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה תְבוּת, עֶשְׂרֵה אֲמִירוֹת
 וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. וְזֶה כּוֹלֵל לְכֹל הַצְּדָדִים
 וּמֵאֶחָד מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם. שְׁלֹשׁ
 אַחֲרוֹנוֹת אֵינָן בְּחֻשְׁבוֹן זֶה שֶׁל הַתְבוּת, וְהֵן רִצָּה
 וּמוֹדִים, שְׁנֵי עַמּוּדִים תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה.

שְׁלֹשׁ שְׁלֹם - עֵץ הַחַיִּים שֶׁהוּא שְׁלֹם הַבַּיִת, שְׁלֹם
 שֶׁל הַכֹּל. וּבִינֵיהֶם בְּאִמְצָעֵיתָם אֵלוֹ הַבְּרָכוֹת
 שֶׁתִּקְנֶנוּ הַקְּדֻמוֹנִים, וְכֵן בְּאַרוּחָה.

לְאַחֵר שְׁפִים תְּפִלָּתוֹ וְהוּדָה עַל חֲטָאֵיו - נְפִילַת
 אֲפִים. שְׁכָךְ בְּאַרוּחָה, שֶׁיַּעֲשֶׂה כָּל מֵה
 שֶׁעָשָׂה מִשָּׁה רַבָּנוּ, עֲלֵיו הַשְּׁלֹם, תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים
 וּבְקִשּׁוֹת וּנְפִילַת אֲפִים, שְׁכָתוּב (דברים ט) וְאֶת־נֶפֶל
 לְפָנַי ה'. וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנַם בְּכֹל אֵלוֹ הַמְּדַרְגּוֹת

הַעֲלִינֵנוּת וְנִקְשֶׁר הַכֹּל בְּכֻלָּם, יֵשׁ לָרֶדֶת לְמַטָּה.
הוֹאִיל וַיֵּרֶד לְמַטָּה, צָרִיךְ נְפִילַת אַפִּים בְּאַלְף בֵּית.

מָה הַטַּעַם? בֵּינוֹן שְׁהַתְּפַלֵּל תִּפְלָתוֹ וְהוֹדָה עַל
חַטָּאוֹ, מִכָּאן וּלְהֶלְאָה מֵרְאָה עֲצָמוֹ שְׁמוֹסֵר
נִפְשׁוֹ לְקוֹנוֹ בְּאַהֲבָה, שְׁכַתוֹב (תהלים כה) אֱלֹיךָ ה'
נִפְשֵׁי אִשָּׁא. וְנוֹחַ לוֹ לְאוֹתוֹ צַד שְׁמִצּוּיָהּ בּוֹ מִיתָה,
עוֹשֶׂה לוֹ גִּחַת. וְעַל זֶה בְּאַלְפָּא בֵּיתָא זִו אִין כָּה
לֹא נָא"ו וְלֹא קו"ף וְלֹא בֵּי"ת, וַיֵּשׁ כָּה אוֹת פ'
בְּמִקוּמָה (בְּסוּפָה). מִי שְׁמֹסֵר טַעְמוֹ מִשׁוּם שְׁנִפְיֵלָה זִו
שְׁמוֹסֵר בֶּן אָדָם נִפְשׁוֹ לְמִיתָה, צָרִיךְ לְבִינוֹן רְצוֹנוֹ
וְלַעֲשׂוֹת גִּחַת רוּחַ לְצַד הַהוּא שְׁמִצּוּיָהּ בּוֹ מִיתָה,
כְּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה חֶקוֹף בְּחֶרֶבָה בְּחֶרִים; מֵרְאָה עֲצָמוֹ
כְּמוֹ מֵת בְּפָנֵי חַחִיּוֹת, מִשׁוּם שְׁמִפְחַד מִחֶם,
וּכְבֹּאֲשֶׁר מֵתִקְרָבִים אֵלָיו וְחוֹשְׁבִים לְאָכַל וּלְחַרֵּג
אוֹתוֹ, רוֹאִים אוֹתוֹ שְׁנוּפֵל וּמֵת, וְחוֹשְׁבִים שְׁהוּא
מֵת, וְאִז חוֹזְרִים לְאַחֲזִירֵהֶם. וְעַל זֶה הִסְתַּלְּקוּ שְׁלֹשׁ
אוֹתִיּוֹת אֵלּוֹ שְׁלֹא יִדְעוּ בָּהֶם אֵלָּא תִקְרוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּעֲצָמוֹ.

וְעַם כָּל זֶה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב מֵשִׁים עֲצָמוֹ וּמוֹסֵר לוֹ
 נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבָה, וְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב
 עָלָיו כְּאִלוֹ נוֹטֵל נְשָׁמְתוֹ מִמֶּנּוּ. מִשׁוֹם שֵׁישׁ חֲטָאִים
 שְׁעוֹשֶׂה אָדָם שְׁלֵא מִתְּכַפְּרִים אֵלָּא בְּשַׁעַה שְׂיוֹצֵאת
 נְשָׁמְתוֹ מִמֶּנּוּ מִזֶּה הָעוֹלָם. וְהוּ שְׂכַתּוֹב (ישעיה כב) אִם
 יִכְפֹּר הָעוֹזֵן תְּהִי לָכֶם עַד תִּמְתּוֹן.

וְעַתָּה שְׁנַחֲשֵׁד בְּעַדּוֹ, שְׁנַטֵּל הַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת נְשָׁמְתוֹ וְהוּא נָתַן לוֹ בְּרִצּוֹנוֹ, וְאוֹתָהּ
 שַׁעַה עוֹמֶדֶת לְכַפֶּרָה עַל כָּל חֲטָאָיו וְהַשְּׁלִים לְכָל
 הַצְּדָדִים וְלְאוֹתוֹ צַד שְׁנַתְּבֵאֵר. וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה
 וּנְכַנְסֵת בֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת בְּתַבּוּק שֶׁל אַהֲבָה כְּמוֹ
 שְׁצַרְיָה, וְהִיא מְקַטְרֶת מֵר וּלְבוֹנָה מִכָּל אַבְקַת
 רוּבֵל.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אִסּוּר לוֹ לְאָדָם לְטַעַם כָּלוּם עַד
 שְׂיֵאכֵל הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן, וּמָה הוּא? תִּפְלָה.
 וְתִפְלָה שֶׁל אָדָם כְּגוֹן זֶה. בְּרֵאשׁוֹנָה מְזַמֵּן לְצוּרוֹת
 שְׂחַקוּקוֹת בְּכֶסֶף עַל אֵלוֹ הַבְּרִיּוֹת שְׂמַתְּפֵשֶׁטוֹת
 הָרוּחוֹת שְׂלָהֶם (יסוד) בְּיַחַד בְּזֶה הָעוֹלָם מֵהֶם, וְזֶה

שְׁפָתַי־טוֹב (תהלים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂי־יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂי־יְהוָה
וְגו'.

שְׂאִיבְרִים שְׂרָאוּיִים לְקַרְבָּנוּ, רוּחַ שְׁלָהֶם
מִתְפַּשְׁטָת עֲלֵיהֶם אַרְבַּע צוּרוֹת
וּמְזַמְנֵת עַל בְּרִיּוֹת אֱלֹהֵינוּ. וְזֶה שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים
וְהָאוֹפְנִים וְחֵיוֹת הַקֶּדֶשׁ, וְכָל אוֹתָם תִּלּוֹת אֲחֵרִים
שֶׁהֵם מִתְפַּשְׁטִים מֵהֶם.

וּלְבַסּוֹף בַּחַן גְּדוֹל אוֹמֵר שֵׁם אֶחָד קְדוֹשׁ, וְזֶה
אֲהַבֵּת עוֹלָם אֲהַבְתָּנוּ וְגו'. וַיַּחֲדוּ גְדוֹל
מִיַּחֲדִים, וְזֶה (דברים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'
אֶחָד. וְאַחַר כֵּן הִלּוּיִם הֵם מִעוֹרְרִים לְנַגּוֹן, וְזֶהוּ
(דברים יא) וְהָיָה אִם שָׁמַע תִּשְׁמָעוּ וְגו'. זֶה נַגּוֹן הִלּוּיִם
כִּדְרֵי לְעוֹרֵר צַד אֶחָד. וְאַחַר יִשְׂרָאֵל, זֶה אֲמַת
וַיַּצִּיב, יִשְׂרָאֵל סָבָא שְׁעוֹמֵד עַל הַקַּרְבָּן. זֶה הוּא
מִדְרַגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת פְּנִימִיּוֹת, וְהַכֹּל עוֹמֵד עַל הַשְּׁלֶחָן.

אַבְל אֵין רְשׁוֹת לְאֶחָד מֵהֶם לְהוֹשִׁיט יָדוֹ וּלְאֹכַל
מִן הַקַּרְבָּן עַד שֶׁהַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן יֹאכַל, וְהֵם
שֶׁלֶשׁ רֵאשׁוֹנוֹת וְשֶׁלֶשׁ אַחֲרוֹנוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהוּא אוֹכַל,

נֹתֵן רְשׁוֹת לְאַרְבַּע צוּרוֹת וְלִכְלֵ אֱלוֹ הַצְּדָדִים
שְׁמַת־פְּשָׁטִים מִמֶּנּוּ, לֶאֱכֹל.

אִז אָדָם שֶׁהוּא צוּרָה שְׁכֹלֵל כָּל הַשָּׂאָר, יוֹרֵד
וְנוֹפֵל עַל פָּנָיו וּמוֹסֵר רוּחוֹ וְעֵצְמוֹ לְגַבֵּי אָדָם
שֶׁחֲקוֹק עַל אֱלוֹ הַצּוּרוֹת וְלַעֲזוֹר לֹא עָלָיו כְּמוֹ
שָׂרְאוּי, וְזֶה אֵלֶיךָ ה' נִפְשֵׁי אֲשָׂא. שְׁלֹשׁ צוּרוֹת
אַחֲרוֹת, וְכֹל אֱלוֹ שְׁמַת־פְּשָׁטִים מֵהֶם - תִּהְלָה
לְדוֹד, וְזֶה יִבְיַעוּ יִרְנְנוּ יֹאמְרוּ יִדְבְּרוּ - כֹּלֵם אוֹכְלִים
וְנִתְּנִים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כָּרְאוּ לֹא.

מִכָּאֵן וְאֵלֶיךָ יֹאמֵר אָדָם צָרָת לְבֹו, (תהלים ב) יַעֲנֶךָ
ה' בְּיוֹם צָרָה. צָרָה עַל הַמְּעַקְרָת שִׁיּוֹשְׁבַת
עַל הַמִּשְׁבֵּר, וּמִתְהַפְּכִים כֹּלֵם לְהִיּוֹת סִנְגוֹרִים עַל
הָאָדָם. וְשֹׁלֵשׁ פְּסִיעוֹת שְׁעוֹשָׂה, הַכּוֹנֵה כְּהֵן
לְמִיכָא"ל וְנִבְרִיא"ל רְפָא"ל שִׁיַּצָּא מִשְׁלֹשׁ מַחֲנוֹת
שְׁכִינָה, וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעָם שֶׁכָּבַח
לֹא אֲשֶׁרִי הָעָם שֶׁה' אֵלֵהוּ. (ע"כ מִהַשְׁמָטוֹת)

אִז אוֹתָהּ רוּחַ קְדוֹשָׁה עוֹלָה לְמַעְלָה, וּמַעֲיָדָה עָלָיו
לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ הַקְּדוֹשׁ, וְאִז מִצְּוֵה הַמַּלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן

לְכַתֵּב לְפָנָיו אֶת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַיְכָלוֹ, כָּל אֱלוֹ
הַנּוֹדְעִים לְפָנָיו. וְהוּא שְׂכֵתוֹב (מֵלֵאכִי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר
וּפְרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי ה' וְלַחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ. מַה זֶה
וְלַחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ה) (חֲשָׁב הָאֱפוֹד)
וְלַחֲשָׁבֵי מַחְשָׁבוֹת, אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים לְשְׁמוֹ אֲמָנוֹת
בְּכָל. אֲמָנוֹת הַתְּפִלִּין - בְּבִתְיָהֶן, בְּרִצּוֹעוֹתֵיהֶן
וּבְתִיבְתָן. אֲמָנוֹת הַצִּיצִית - בְּחוּטֵיהֶן בְּחוּט
הַתְּכֵלֶת. אֲמָנוֹת הַמּוֹזָזָה. וְאַלְהָהּ הֵם חֲשָׁבֵי שְׁמוֹ,
וּכְתוֹב (ש"ב) וְחֲשָׁבֵי מַחְשָׁבוֹת.

וְלֹא עוֹד, אֵלֶּה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּפֵּחַ בּוֹ
וּמְכַרִּיז עָלָיו בְּכָל הָעוֹלָמוֹת: רְאוּ אֵיזוֹ בְּרָיָה
בְּרֵאתִי בְּעוֹלָמִי! וְמִי שֶׁיִּכְנַס לְפָנָיו לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
בְּשִׂיזָא מִהַשְּׁעַר שָׁלוֹ וְאֵין תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ וְצִיצִית
בְּלְבוּשׁוֹ, וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים ה) אֲשֶׁתִּחַוָּה אֶת הַיְכָל קְדוֹשְׁךָ
בְּיִרְאָתְךָ - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: אֵיךְ הוּא
מוֹרְאִי? הֲרֵי מַעֲיֵד עֲדוֹת שְׁקָר!

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שָׁל מִשָּׁה, שְׂכָאֵן אָמַר
אֵלֵהֶינוּ (אַלְהֵיךָ). שֶׁאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, מִשָּׁה

נֶאֱחָז בְּדַרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה עַל שְׂאֵר הַנְּבִיאִים
הַנְּאֻמָּנִים. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְמָלֵא הָיוּ יוֹדְעִים
בְּנֵי אָדָם דְּבָרֵי תוֹרָה, שְׂיִדְעוּ שְׁחֵרֵי אֵין שׁוּם דְּבָר
אוֹ אוֹת בְּתוֹרָה שְׂאִין כָּה סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים וְנִכְפָּדִים.

בֵּיא וּרְאֵה, כְּתוּב (שמות יט) מִשָּׁה יִדְבֵּר וְהֶאֱלֹהִים
יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל. וְשָׁנִינוּ, מַה זֶה בְּקוֹל? בְּקוֹלוֹ שֶׁל
מִשָּׁה. וְיָפָה הוּא. דְּוָקֵא בְּקוֹלוֹ שֶׁל מִשָּׁה, כְּאוֹתוֹ
קוֹל שֶׁהוּא אֶחָזז בּוֹ עַל כָּל שְׂאֵר הַנְּבִיאִים. (מִשָּׁם מִשָּׁה
נִיזוֹן עַל בָּלָם) וּבְשׁוּם שֶׁהוּא נֶאֱחָז עַל כָּלָם כְּאוֹתוֹ קוֹל,
דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה, הָיָה אוֹמֵר לְיִשְׂרָאֵל: ה' אֱלֹהֶיךָ. הֵיא
דְּרָגָה שְׁנִקְרֵאת שְׁכִינָה, שְׁשׁוּרָה בְּתוֹכָם. אֲשֶׁרֵי
חֵלְקוֹ.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שָׁנִינוּ, קָלְלוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כְּהֲנִיִּם
- מִשָּׁה מְפִי הַגְּבוּרָה אֶמְרָן, וְשֶׁבְּמִשְׁנֵה
תוֹרָה - מִשָּׁה מְפִי עֲצָמוֹ אֶמְרָן. מַה זֶה מְפִי עֲצָמוֹ?
וְכִי תַעֲלֶה בְּדַעְתְּךָ שְׂאֵפְלוֹ אוֹתוֹ קִטְנָה בְּתוֹרָה
אָמַר אוֹתָהּ מִשָּׁה מִעֲצָמוֹ!?

אֵלֶּא יָפֶה הוּא, וְהָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ. לֹא שְׁנִינּוּ
 מַעְצָמוֹ, אֵלֶּא מִפִּי עֲצָמוֹ, וּמֵהוּ? אוֹתוֹ קוֹל
 שֶׁהוּא אֲחוּז בּוֹ. וְעַל זֶה, הִלְלוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה, וְהִלְלוּ
 מִפִּי עֲצָמוֹ, מִפִּי אוֹתָהּ וְדַרְגָּתָהּ שֶׁנִּקְשַׁר בָּהּ עַל שְׂאֵר
 נְבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים. וְעַל זֶה בְּכָל מְקוֹם אֱלֹהֵינוּ, וְכֹאֵן
 אֱלֹהֵינוּ.

בֵּינָה וּרְאִיָּה כְּפֹה יֵשׁ לָהֶם לְבַנֵּי אָדָם לְשֹׁמֵר דְּרָכֵיהֶם
 כְּדֵי שִׁישְׁתַּדְּלוּ בְּעִבּוּרַת רְבוּנָם וַיִּזְכּוּ לְחַיֵּי
 הָעוֹלָמִים. תַּחַת כִּפְּסֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ יֵשׁ מְדוּרִים
 עֲלִיוֹנִים, וְכֹאֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל כִּפְּסֵי נִקְשָׁרַת מְזוּזָה
 לְהַנְצִיל מִכִּפְּמָה בְּעֲלֵי דִינִים (דף רסה ע"ב) שְׁעֵתֵי יָדַי
 לְהַתְּעוֹרֵר בָּהֶם בְּבִנֵּי הָאָדָם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה
 עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְנָתַן לָהֶם מְצוּוֹת
 הַתּוֹרָה כְּדֵי שִׁישְׁתַּדְּלוּ בָּהּ, וַיִּנְצְלוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 מִכִּפְּמָה בְּעֲלֵי דִינִים וּמִכִּפְּמָה מִקְטָרְגִים שְׂמוֹדֵמָנִים
 לְבַנֵּי אָדָם בְּכָל יוֹם.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, זֶה מִי שְׂרוּצָה שִׁישְׁמֵר דְּרָכָיו, לֹא
 יַעֲבֹר עַל מִים שִׁישְׁפְּכוּ לְפָנָי הַפֶּתַח, כִּי שָׁם

שׁוֹרָה יָשָׁד אַחַד, וְהוּא בֵּין שְׁנֵי מִשְׁקוּפֵי הַפֶּתַח,
 וּפְנֵיו כְּנֶגֶד הַפֶּתַח, וּמִסְתַּכֵּל עַל כָּל מַה שְּׁעוֹשִׂים
 בְּבֵית, וְלֹא צָרִיךְ לְאָדָם לְשַׁפֵּךְ מַיִם בֵּין בְּנֵי
 שְׁעָרִים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֵינִן לָנוּ עֵסֶק בְּמַיִם
 צְלוּלִים, וְהוּא שְׁלֹא יִשְׁפֹךְ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ קָלוֹן. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׂיֵשׁ לוֹ רִשׁוֹת לְחַזִּיק. וְלֹא עוֹד,
 אֲלֹא שְׂיִחְזִיר רֵאשׁוֹ כְּנֶגֶד הַבַּיִת, וּבְכָל מַה
 שְּׁמִסְתַּכֵּל - מִתְקַלֵּל.

יֵשׁ לוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה שְׁמֹשִׁים כְּמִנֵּן
 יָמוֹת הַשָּׁנָה, שָׁהוּא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וּבְכָל
 יוֹצְאִים עִם הָאָדָם כְּשִׂיּוּצָא מִשְׁעַר בֵּיתוֹ. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, כָּל זֶה רוֹצֵחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׁמַר אֶת
 יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּקִין שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ לְמַעַלָּה, שְׁהוּא
 הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה בְּלָהּ הִיא שֵׁם קְדוֹשׁ אַחַד, וּמִי
 שְּׁמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה מִשְׁתַּדֵּל בְּשְׁמוֹ.

בֵּא וּרְאֵה, צָרִיךְ אָדָם לְרַשֵּׁם בְּפֶתַח בֵּיתוֹ שֵׁם
 הַקְּדוֹשׁ, שְׁהוּא אֱמוּנַת הַכֹּל. שְׁחֲרֵי בְּכָל
 מְקוֹם שְׁחֲשֵׁם הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא, לֹא נִמְצָאִים שֵׁם

מִיָּנִים רָעִים, וְלֹא יְכוּלִים לְקַטְרֵג לְאָדָם, שְׂפָתוֹב
(תהלים לא) לֹא תִאָּנֶה אֵלַיִךְ רָעָה וְגו'.

(מְזוּזָה נִקְרָאת) מְקוֹם שְׂפָתַח הַבַּיִת שׁוֹרָה,
בְּדִגְמָא שְׁלִמְעָלָה, מְקוֹם שְׂפָתַח הַבַּיִת הָעֲלִיּוֹן
שׁוֹרָה נִקְרָא מְזוּזָה, שֶׁהוּא תִקּוּן הַבַּיִת וּפְתַח
הַבַּיִת. מֵאוֹתָהּ מְזוּזָה בּוֹרְחִים בְּעֲלֵי שְׂמִירַת
הַחֲקִים. בְּעֲלֵי הַדִּינִים לֹא נִמְצְאוּ לְפָנֶיהָ. וּכְנֻד
זֶה לְמַטָּה, כְּשֶׁאָדָם מִתְקִין מְזוּזָה לְבַיִת וְהַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ הָזֶה רָשׁוּם בְּאוֹתֵינוּתָיו, הָאָדָם הָזֶה מִתְעַטֵּר
בְּעֲטָרוֹת רַבּוֹנוֹ, וְלֹא קָרְבִים לְפָתַח בֵּיתוֹ מִיָּנִים
רָעִים וְלֹא נִמְצְאוּ שָׁם.

רַבִּי אֲבָא הָיָה בָּא מִלְּרֵאוּת אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן, פָּנַע
בּוֹ רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לוֹ, מֵאִין בָּאתָ בְּעַל
הָאוֹר? אִישׁ שְׁנִדְבָק בְּאֵשׁ אוֹכֶלֶת כָּל יוֹם, הָרִי
הָאוֹר שׁוֹרָה עִמּוֹ. אָמַר לוֹ, שְׁנִינוּ שְׁחִיב עַל הָאָדָם
לְקַבֵּל פָּנֵי שְׂכִינָה בְּכָל רֵאשׁ חֲדָשׁ וְשִׁבְתוֹת,
וּמִיָּהוּ? רַבּוֹ. כָּל שְׂכֵן מְנוּרָה הָעֲלִיּוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה
שְׂכָל בְּנֵי הָעוֹלָם רוֹצִים לְקַבֵּל פָּנָיו. אָמַר רַבִּי

יִצְחָק, אַחֲזֹר עִמָּךְ וְאַקְבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְאַמְעַם
מֵאוֹתָם דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים שְׁטַעֲמָתָ לְפָנָיו.

פָּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שם קכג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ
נִשְׁאַתִּי אֶת עֵינַי הַיִּשְׁבִּי בַשָּׁמַיִם. שִׁיר זֶה לֹא
בְּתוֹב מִי אָמְרוּ. אֲלָא בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא סְתוּם,
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אִמְרָה עַל בְּנֵסֵת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת. הַיִּשְׁבִּי
בַשָּׁמַיִם?! הַיּוֹשֵׁב צָרִיךְ לוֹ לְכַתּוּב! מַה זֶה הַיִּשְׁבִּי?

אֲלָא בְּאֲרַגוּ, מִי שְׂרוּצָה לְהִתְפַּלֵּל תִּתְפַּלְתּוּ לְפָנָי
הַמְּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵעַמְּךָ הַכֹּל
לְהוֹרִיק בְּרָכוֹת לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שם קל) שִׁיר
הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קָרְאֲתִיךָ ה'. וַיִּוֹ"ד זוֹ הוּא
יִתְרָה, עַמְּךָ הַכֹּל הִיא, וּבָזָה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ,
לְהוֹרִיק בְּרָכוֹת לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, לְהַזְיִן
מִמֶּנּוּ אֶת הַכֹּל. וְעַל זֶה הַיִּשְׁבִּי בַשָּׁמַיִם, בַּשָּׁמַיִם
מִמָּשׁ. שְׂכַשְׂאוֹתָן בְּרָכוֹת שׁוֹפְעוֹת וְנִמְשְׁכוֹת
מֵאוֹתוֹ מְקוֹם עַמְּךָ הַכֹּל, וּמִתְיִשְׁבִּים בְּמְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, אִזּוֹ בְּרָכוֹת נִמְצְאוֹת בְּעֲלִיוֹנִים
וּבִתְחִתּוֹנִים.

בְּעֵינַי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם, מַה זֶה כְּעֵינַי
 עֲבָדִים? אֵלּוּ אוֹתָם שָׂאָר גְּדוּלֵי הָעַמִּים
 שְׁלֹא נִזְוָנִים אֶלָּא מִשְׁרֵי (ג'וֹף) נוֹף הָאֵילָן שְׂיִשְׂרָאֵל
 נְדַבְּקִים בּוֹ. וּכְשִׂישְׂרָאֵל לֹקְחִים בְּרָכוֹת מֵאוֹתוֹ
 מְקוֹם, כָּלֵם מִתְּבָרְכִים מִיִּשְׂרָאֵל.

כְּעֵינַי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ - זוֹהִי הַשִּׁפְחָה
 שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָרַג אֶת
 הַכַּח שְׁלָה בְּמִצְרַיִם, שֶׁהִרִי אֵיזֵן כַּח שְׁלָה אֶלָּא בַּקֵּ
 כְּשִׁשׁוּפֵעַ מִתְּמַצִּית שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאַרְץ יִשְׂרָאֵל
 נִקְרָאת גְּבֻרָתָהּ, וְעַל זֶה כָּתוּב (מִשְׁלֵי ל) תַּחַת
 שְׁלוֹשׁ רְגֵזָה אֶרֶץ. אֵיזוֹ אֶרֶץ? זוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שְׁנֵתְבָאָר. תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ - אֵלָּה אוֹתָם
 עֲבָדִים שֶׁאִמְרָנוּ, כְּשִׁנְתָּן הַשְּׁלֵטוֹן לְאַחַד מֵהֶם. וְזוֹהוּ
 שְׁכַתוּב אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
 עֲבָדִים. שִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבֻרָתָהּ (כִּי הִיא) - זוֹהִי
 שִׁפְחָה כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ.

בֹּא וּרְאֵה, מִצַּד הַשִּׁפְחָה חֲזוּ יוֹצְאִים כְּמַה שׁוֹמְרֵי
 חֵק בְּעֵלֵי דִינִים, מְקַטְרְגִים כְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל כִּדֵי

לְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם, וְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל
 שְׂמִירָה כָּאֵב שְׂרוּצָה לְשֹׁמֵר אֶת בְּנוֹ מִהַכֹּל. אָמַר
 הַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, כִּמְהַ מְקַטְרֵגִים
 מִזְמָנִים בְּנִגְדְכֶם, הַשְׁתַּדְּלוּ בְעַבֹדָתִי, וְאֲנִי אֲשֹׁמֵר
 אֶתְכֶם מִבַּחֲוִין, וְאַתֶּם תִּהְיוּ זְמִינִים בְּבִתְיָהֶם בְּפָנִים
 וַיִּשְׁנִים בְּמַטְוֵיתְכֶם, וְאֲנִי אֲשֹׁמֵר אֶתְכֶם מִבַּחֲוִין
 וּסְבִיב מַטְוֵיתְכֶם.

וּבֵא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שְׂאוֹתֶם מִינִים רָעִים קְרָבִים
 לְפִתְחוֹ שֶׁל הָאָדָם, זֹקְפִים רֹאשׁ וּמִסְתַּכְּלִים
 בַּשֵּׁם הַקְדֹּשׁ שֶׁנִּרְאָה בַחֲוִין, שֶׁהוּא שְׂדֵי, שְׂמֵת־עֵיטָר
 בְּעֵטְרוֹתָיו. שֵׁם זֶה שׁוֹלֵט עַל כָּלֶם, מִמֶּנּוּ הֵם
 פּוֹתְדִים וּבּוֹרְחִים, וְלֹא קְרָבִים לְפִתְחֵי הָאָדָם.

אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, אִם כֹּה, שְׂיִרְשֵׁם הָאָדָם שֵׁם
 זֶה בְּפִתְחֵי הַבַּיִת וְלֹא יוֹתֵר. לָמָּה כָּל
 הַפְּרָשָׁה? אָמַר לוֹ, יָפָה הוּא, שְׂחֵרֵי שֵׁם זֶה לֹא
 מִתְעַטֵּר אֲלָא בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת כֶּלֶן, רְשׁוּמוֹת בְּרִשְׁם
 הַמְּלֶךְ, וּכְשֶׁנִּכְתְּבַת כָּל הַפְּרָשָׁה, אִזּוֹ שֵׁם זֶה
 מִתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹתָיו, וַיּוֹצֵא הַמְּלֶךְ עִם כָּל חֵילוֹתָיו,

כָּלֶם רְשׁוּמִים בְּרָשָׁם הַמְּלֶךְ, וְאִז פּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ
וּבּוֹרְחִים מִפְּנָיו.

בֹּא וּרְאֵה, וְהִי"ה שֵׁם קְדוֹשׁ מְלִמְטָה לְמַעַלָּה, וְעַל
זֶה שְׂרֵי גְרָשָׁם מִבְּחוּץ בְּנֶגֶד שֵׁם זֶה. וְהִי"ה
מִבְּפָנִים, שְׂרֵי מִבְּחוּץ. שְׂיִהְיֶה הָאָדָם שָׁמוֹר מִכָּל
הַצְּדָדִים, מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, כַּמָּה
חִלּוֹת קְדוּשִׁים וְמִינִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁמַנִּיחַ אָדָם
מִזְוָה בַּשַּׁעַר שְׁלוֹ, כָּלֶם מִכְרִיזִים וְאוֹמְרִים: (תהלים
קיא) זֶה הַשַּׁעַר לַה' וְגו'.

אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אִז גּוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שְׂהֵם
בְּנֵי הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׂהֶרִי כָּלֶם גְּרָשָׁמוּ
מִמֶּנּוּ. גְּרָשָׁמוּ בְּגוֹפָם בְּרָשָׁם קְדוֹשׁ, גְּרָשָׁמוּ
בְּלְבוּשָׁם בְּעִטּוֹפָם שֶׁל מִצְוָה, גְּרָשָׁמוּ בְּרֵאשִׁיָּהֶם
בְּכַתִּי הַתְּפִלִּין בְּשֵׁם רַבּוֹנָם, גְּרָשָׁמוּ בְּיַדֵּיהֶם
בְּרִצּוּעוֹת הַקְּדוּשָׁה, גְּרָשָׁמוּ בְּנַעֲלֵיהֶם בְּנַעֲלֵי מִצְוָה,
גְּרָשָׁמוּ בְּחוּץ בְּזִרְיָעָה בְּקִצְרָה, גְּרָשָׁמוּ בְּכַתִּיָּהֶם
בְּמִזְוֹת הַפֶּתַח. רְשׁוּמִים בְּכָל שְׂהֵם בְּנֵי הַמְּלֶךְ
הַעֲלִיזוֹן. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם.

עַד שֶׁהָיוּ הַזֹּלָכִים אָמַר רַבִּי אֲבָא, מַה זֶה שִׁכְתוּב
 (ירמיה ב) אֲתִי עָזְבוּ מְקוֹר מַיִם חַיִּים לְחֻצַּב לָהֶם
 בְּאֵרוֹת וְגו' ? אֲתִי עָזְבוּ - זֶהוּ מִי שֶׁמִּשְׁקַר בְּאוֹת
 הָרָשָׁם הַקְדוֹשׁ. וּבַמָּה מִשְׁקַר בּוֹ? שֶׁמִּכְנִיסוּ בְּרֵשׁוֹת
 אַחֲרָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלאכי ב) וּבָעַל בַּת אֵל יִכְר,
 שֶׁנִּקְרְאת בְּאֵרוֹת נְשָׁפְרִים. שִׁחֲרֵי עַפְמִים עוֹבְדֵי
 עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת נִקְרְאוּ בְּזֵרֹת נְשָׁפְרִים.

וַיִּשַׁל יִשְׂרָאֵל נִקְרְאת בְּאֵר מְקוֹר מַיִם חַיִּים, זֶה
 הָרֵשׁוֹת הַקְדוֹשָׁה, הַאֲמוּנָה הַקְדוֹשָׁה,
 וְנִקְרְאת בְּאֵר נוֹבְעֵת, שְׁמַיִם צְלוּלִים יּוֹצְאִים
 וְנוֹזְלִים מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) וְנוֹזְלִים מִן לְבַנּוֹן.
 (משלי ה) וְנוֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךְ. וְכֵתוּב (שיר ה) מִעֵיִן נַגִּיִם
 בְּאֵר מַיִם חַיִּים. הַצַּד הָאֲחֵר נִקְרָא בְּאֵרֹת נְשָׁפְרִים
 אֲשֶׁר לֹא יִכְלוּ הַמַּיִם. (מהו? אֵלָּא הַהוּא וְכו').

בֹּא וּרְאֵה, נָחַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא מִשְׁקָה לְכָל הַגֵּן
 (וּמְרֻחַ לְכָל הַגֵּן) וּמְרֻחַ לְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, כְּמוֹ
 שֶׁבְּאֵרֵנוּ, עַד שֶׁמִּמְלֵא (שְׁמִינִיע) אוֹתוֹ מְקוֹם בְּגֵן,
 שֶׁנִּקְרָא בְּאֵר מַיִם חַיִּים. וּמִשָּׁם נּוֹזְלִים עַל־וֹנִים

וּתְחַתּוּנִים (עוֹלָמוֹת תְּחַתּוּנִים), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב')
וּמִשֵּׁם יִפְרֹד.

וְכָל אוֹתָם צְדָדִים שֶׁל צַד שְׂמַאל לֹא מִשְׁקִים
מֵאוֹתָהּ נְבִיעַת הַמַּיִם הַנוֹבְעִים, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם
מִצַּד שְׂאֵר הָעַמִּים, וְנִקְרְאוּ בְּאֵרֵת נְשֻׁבָרִים. וּמִי
שֶׁמִּשְׁקַר בְּשֵׁם (בְּרֶשֶׁם) הַקָּדוֹשׁ בְּאוֹתוֹ צַד, נִדְבָק
בְּבֵאֵרֵת נְשֻׁבָרִים אֲשֶׁר לֹא יִכְלוּ הַמַּיִם, וְלֹא נִכְנָסִים
לָשֵׁם. וְאוֹתוֹ שְׂזוּכָה לְשִׁמְרֵי אוֹתוֹ, זוֹכָה לְהִיּוֹת
מִשְׁקָה מֵאוֹתוֹ מִכּוּעַ שֶׁל הַנֶּחֱל (בְּעוֹלָם תּוֹה) בְּעוֹלָם
הַבַּא, וְזוֹכָה שֶׁתִּתְּמַלֵּא אוֹתָהּ בְּאֵר עֲלִיּוֹנָה
לְהַשְׁפִּיעַ בְּרָכוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁרִיו בְּעוֹלָם
תּוֹה וּבְעוֹלָם הַבַּא. עַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה נח) וְהִיִּיתַתְּ כְּגִן
רִוָּח וּכְמוֹצֵא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יִבְוָנוּ מִיָּמָיו.

אִי לְמִי שֶׁמִּשְׁקַר בְּרֶשֶׁם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁחֲרִי מִשְׁקַר ^{דף}
בְּשֵׁם הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא עוֹד, אֵלֶּה שְׁנוֹרָם ^{רסו ע"ב}
לְבֵּאֵר הַזֹּאת שֶׁלֹּא תִתְּבַרֵךְ, וְקוֹרְאִים עָלָיו (דברים כב)
כִּי הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. בְּתוּלַת
יִשְׂרָאֵל דּוֹקָא. וּבֵאֵרוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּמִקוּמוֹ, מִי

שָׁשָׁם עֲלִילוֹת דְּבָרִים עַל אִשְׁתּוֹ הָרֵאשׁוֹנָה וּמוֹצִיא
עָלֶיהָ שֵׁם רַע - כְּמוֹ שֶׁהוֹצִיא לְמַעְלָה, שְׁכַתּוֹב כִּי
הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל סָתָם.

וְהַלֵּךְ זֶה, כְּמוֹ זֶה שֶׁאָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
בְּתוּלָה יִרְשָׁה שְׁבַע בְּרָכוֹת, שְׁמַתְּבָרְכַת
בְּשִׁבְעֵי, מִשּׁוֹם שְׁבַתוּלַת יִשְׂרָאֵל יִרְשָׁה שְׁבַע
בְּרָכוֹת, וְעַל זֶה נִקְרְאָת בַּת שְׁבַע.

וְאִשָּׁה אַחֶרֶת, מִי הַבְּרָכוֹת שָׁלָה? בְּרַבַּת בְּעִז
וְרוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (רוֹת ד) וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם
אֲשֶׁר בַּשָּׂעַר וְהַזְּקֵנִים עֲדִים יִתֵּן ה' אֶת וְגו'. שְׁוֹדַאי
בְּתוּלָה מִתְּבָרְכַת בְּשִׁבְעֵי, וְלֹא אִשָּׁה אַחֶרֶת בְּסוּד
זֶה. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אַחֵר, רָאוּ אֵילָנוֹת וַיִּשְׁבּוּ
תַּחְתֵּיהֶם. אָמַר רַבִּי אַבְיָא, הָרִי צִחוֹת שָׁל דְּבָרֵי
תוֹרָה. גִּישְׁב.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה כז) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע
בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר
וְהִנְדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, מֵה
זֶה בַּיּוֹם הַהוּא? אֵלָּא אֹתוֹ יוֹם הַיְדוּעַ

לְקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יד) וְהָיָה יוֹם
אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ לֵה'. עוֹד בַּיּוֹם הַהוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(יחזקאל לח) בַּיּוֹם בֹּא גּוֹג עַל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל.

יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל. מַה לָּנוּ בּוֹ אִם הוּא גְּדוֹל אִו
קָמְיָן? אֵלֶּא אֹתוֹ; הַשׁוֹפָר הָעֲלִיּוֹן שָׁבוּ
יוֹצְאִים הָעֲבָדִים לְחֵרֹת תָּמִיד, וְזֶהוּ הַיּוֹבֵל,
שֶׁהַיּוֹבֵל עֲלִיּוֹן וְגְדוֹל הוּא. וּבְשִׁוּה מִתְעוֹרֵר, כָּל
הַחֵרֹת שֶׁל הָעוֹלָמוֹת מִתְעוֹרְרִים בּוֹ, וְהַהוּא נִקְרָא
שׁוֹפָר גְּדוֹל.

וּבֹאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר. הָאֲבָדִים צָרִיד הָיָה
לוֹ לְכַתּוּב! אִו הַנְּאֻכָּדִים. מַה זֶה הָאֲבָדִים?
הָאֲבָדִים מִמָּשׁ, מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּאֶרֶץ אַחֲרַת, וּמִי
שֶׁשְׂרוּי בְּאֶרֶץ אַחֲרַת יוֹנֵק מִרְשׁוֹת אַחֲרַת, וּכְאֵלוֹ
לֹא שְׂרוּי בְּאֵמוּנָה, מִשׁוּם כִּדְ נִקְרָאִים אֲבָדִים. הֵם
אֲבָדִים בְּכָל הַצְּדָדִים, שֶׁכַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל שְׂרוּיִים
בְּאֶרֶץ תְּקִדוּשָׁה, הֵם צְדִיקִים, צְדִיקִים תָּמִיד בְּכָל,
צְדִיקִים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

השלמה מההשמטות מחלק א' סימן כ"ב

וַיִּשְׁתַּטּוּ הַפָּסֶחַ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִבְּעֵשׂוֹר
 לְחֹדֶשׁ קָחוּ יְרֵאתָם שֶׁל מִצְרַיִם וְתַפְסוּ
 אוֹתוֹ, וַיְהִי אֲסוּר וְתַפּוּם שְׁלֹשָׁה יָמִים, וּבִיּוֹם
 הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְדִין וְתַתְּכַנְסוּ עָלָיו לְהַרְגוֹ,
 וַיֵּרְאוּ אוֹתוֹ הַמִּצְרַיִם אִיךָ אַתֶּם עוֹשִׂים בּוֹ דִין, וְזֶה
 קִשָּׁה לָהֶם מִכָּל הַמִּכּוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, אֵלּוֹ הַדִּינִים שֶׁעָשׂוּ בְּאַלְהֵיהֶם. וְאַחַר כֵּךְ דָּנִים
 אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, מִשּׁוּם שֶׁכָּתוּב (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
 תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שמות יב) אֵל
 תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ בְּתַאֲבוֹן שֶׁל פֶּחַד
 אֲכָלוּ אוֹתוֹ, אֲלָא תִתְקַנּוּ אוֹתוֹ צָלִי וְלֹא מִבְּשָׁל.
 שָׂאֵם הָיָה מִבְּשָׁל, יְהִי מִסֶּתֶר וְלֹא יֵרְאוּ אוֹתוֹ.
 אֲלָא תִקְנּוּ אוֹתוֹ צָלוּי בְּאֵשׁ, שְׁרִיחוּ נוֹדֵף. וְעוֹד,
 רֵאשׁוּ עָלָיו, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ שֶׁחָתְּיָה אוֹ דָּבָר אַחַר הִיא.
 וְעוֹד, עֵצֶם לֹא תִשְׁכְּרוּ בּוֹ, אֲלָא שְׁיֵרְאוּ עֲצֻמוֹתָיו
 מִשְׁלָכִים בְּשׁוֹק וְלֹא יִהְיוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל אוֹתוֹ, וְעַל
 זֶה כָּתוּב (במדבר לג) וּבְאַלְהֵיהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים.

אותו ראשון שנמצא בבית הכנסת ומאריך בבית
הכנסת, אשרי חלקו, שהוא עומד במדרגה
של צדיק עם השכינה, וזהו סוד (משלי ה) ומשחרי
ימצאני. זה עולה במדרגה ראשונה. ואם תאמר,
חרי שנינו, בשעה שפא הקדוש ברוך הוא לבית
הכנסת ולא מוצא שם עשרה - מיד פועם. משל
למלך שישלח לכל מלכי (אנשי) המדינה שימצאו
עמו ביום פלוני במקום פלוני. עד שהיו מכינים
עצמם אלו בני העיר, הקדים אחד ונא לאותו
מקום. בין כך ובין כך בא המלך ומצא לאותו
אדם שהקדים שם. אמר לו, בני עיר פלונית היכן
הם? אמר לו, אדוני, אני הקדמתי מהם והנה הם
באים אחרי לצווי המלך. אז טוב בעיני המלך
וישב שם עמו ומדבר עמו ונעשה אהוב של
המלך. בין כך באו כל העם והתפיים עמהם.

אבל אם בני העיר לא באים ואחד לא מקדים
ומדבר לפני המלך להראות בשבילם, מיד
פועם המלך. מה פתוב? (ישעיה ג) מדוע פאתי ואין
איש. ומי שמדבר בבית הכנסת - אזי לו שמראה

פרוד! אוי לו שגורע מהאמונה! אוי לו שאין לו חלק באלהי ישראל, שמראה שאין לו אלוה ולא נמצא שם, ומנהיג קלון בנבוכה העליונה. כל הצבעים טובים בחלום חוץ מתכלת, משום שהוא כפסא לדון דינים של הנשמות, ויחרי מדרגה אחת היא. אלא בשעה שעומדים בדיני נפשות, אז הוא צבע תכלת, ויחרי בארנו.

ובשעה שרואה אדם לזה הצבע, נזכר אדם לעשות מצות אדונו, כגון הנחש שהיו רואים אותו והיו יראים מפני הקדוש ברוך הוא ושומרים עצמם, וכאותה יראה של הקדוש ברוך הוא עלה עליהם מים ומתכסים. מי גרם להם? אותו הנחש, אותה רצועה שמסתכלים בה. אף כך התכלת - וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'. מאותה יראה שלו:

דבר אחר ובאו האנדים, מי הם? אלו הצדיק וכנסת ישראל שנקראים אנדים. מנין לנו? כנסת ישראל, שפיתוב (ירמיה ט) על מה אנדה

הָאָרֶץ. לֹא כְּתוּב אֲבוּדָה אִו נְאֻכָּדָת, אֶלָּא אֲכָדָה
הָאָרֶץ, זֹו כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. הַצְּדִיק, שְׁפָתוֹב (ישעיה נז)
הַצְּדִיק אָכָד. לֹא כְּתוּב אֲבוּד אִו נְאֻכָּד, אֶלָּא אָכָד,
וַחֲרֵי פִרְשׁוּהָ.

וְאִם תֹּאמַר, וּבֵאוּ, מֵאִיזָה מְקוּם כָּאִים הָאֲבוּדִים
הֵלְלוּ? אֶלָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, מִן הַגְּלוּת.
וְהַצְּדִיק, כְּמוֹ שְׁבֹאֲרוּהָ, שְׁפָתוֹב (תהלים קכו) כְּשׁוּב ה'
אֵת שְׁיבַת צִיּוֹן, כְּדֵי שְׁיָשׁוּב לְמְקוֹמוֹ וַיֵּבֵא
לְהַתְּחַבֵּר עִם כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן, וּבֵאוּ הָאֲבוּדִים
כְּאָרֶץ אֲשׁוּר, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַה' כְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם.
מַה זֶה אוֹמֵר? אֶלָּא תִדְבַר תְּהִיה שְׁחַנְדָּחִים כְּאָרֶץ
מִצְרַיִם, כְּבִיכּוֹל לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת אֶלָּא
עִם הַשְּׁכִינָה, כְּמוֹ שְׁבֹאֲרוּהָ, וְאוֹתָם נִדְּחִים
הִשְׁתַּחֲוּוּ לַה'.

עוֹד אָמַר רַבִּי אַבְנָא, כְּתוּב (שם קכא) ה' יִשְׁמַר צֵאתְךָ
וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. יִשְׁמַר צֵאתְךָ כְּרוּר,
אֶלָּא וּבּוֹאֶךָ מַה זֶה אוֹמֵר? שְׁחֲרֵי מִי שְׁנִכְנַם לְבֵיתוֹ
אֵינוֹ פּוֹחֵד. אֶלָּא הָאָדָם תְּהִיה שְׁשָׁם רִשָׁם קְדוּשָׁ

לְבֵיתוֹ בְּדַבָּרִים שֶׁל הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן, זֶה נִשְׁמָר מֵהַכֹּל.
 וּכְשִׁיּוֹצֵא הֵהוּא שְׁמֹדוֹרוֹ לְשַׁעַר בֵּיתוֹ, זוֹקֵף וְרוֹאֵה
 אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וּמַעֲיִן (נְעִיז) בְּפֶתַח. כְּשִׁיּוֹצֵא
 הָאָדָם, הוּא מְלֻוֵּה אוֹתוֹ וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ. כְּשֶׁנִּכְנָס
 לְבֵיתוֹ הוּא מִכְרִיז לְפָנָיו: הַזִּהָרוּ בְּדִיוֹקָן שֶׁל הַמְּלֶכֶךְ
 הַקָּדוֹשׁ! וְכֹל זֶה מִשּׁוֹם אוֹתוֹ הַרְשָׁם שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּרְשָׁם בְּשַׁעַר שְׁלוֹ.

וְלֹא דִי לוֹ לְאָדָם שֶׁנִּשְׁמָר בְּבֵיתוֹ, אֲלָא הַקָּדוֹשׁ
 כְּרוּף הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ כְּשֶׁנִּכְנָס וּכְשִׁיּוֹצֵא,
 שְׁכַתּוֹב ה' יִשְׁמָר צִאתְךָ וּבּוֹאְךָ מִעֵתָה וְעַד עוֹלָם.
 אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בֵּא וּרְאֵה, הָרוּחַ הַרְעָה הַזֶּה שֶׁשְׂרִייה (דף רסז ע"א) בֵּין
 הַשְּׁעָרִים, אוֹי לוֹ לְאָדָם שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְהַזְהֵר
 מִמֶּנּוּ וְלֹא רוֹשֵׁם עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ אֶת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן
 הַקָּדוֹשׁ שִׁיּוֹצֵא עִמּוֹ, שְׁחֲרֵי יֵשׁ לוֹ שְׁלֵשׁ מֵאוֹת
 שְׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה שְׁמִשִּׁים רָעִים שֶׁמְקַטְרְגִים, כָּל אֶחָד
 מִשְׁמִשׁ בְּיוֹמוֹ, וּבְכֹלם נִמְצָאִים עִמּוֹ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה
 וּמְקַטְרְגִים עָלָיו לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וּבְכֹלם נִמְצָאִים

עמו ביום ובלילה. ביום לקטרג לו, בלילה לצער
אותו בחלומו.

בשיוצא לקטרג עליו, כשנכנס, שמים ידיהם על
כתפו ואומרים לו: אוי לו לפלוני
שיצא מרשות אדונו! אוי לו לפלוני בעולם הזה
ובעולם הבא! משום כך צריכים בני האמונה
להיות רשומים בכל, להיות רשומים ברשם של
רבונם, שיודעו מהם כל הצדדים המינים
הרעים, שיהיו שמורים בעולם הזה ובעולם הבא.
אשרי חלקם של ישראל, עליהם כתוב (ישעיה ט)
ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו'.

ואהבת את ה' אלהיך. רבי יוסי פתח, (שם נב)
ועתה מה לי פה נאם ה' כי לקח עמי
חנם וגו'. בא וראה אהבת הקדוש ברוך הוא
לישראל, אף על נב שחטאיהם נרמו להסתלק
מפיניהם והתפזרו בין העמים, הוא תובע את
עלבונם.

ובא וראה, בשעה שישׂראל שׂרויים בארצם,
 הקדוש ברוך הוא משׂתעשע בננו ומתקרב
 לישראל, ושומע קולם ומשׂתבח בהם.

בין שגרמו חטאיהם והגלו ישראל מהארץ
 הקדושה, הקדוש ברוך הוא לא נכנס לננו
 ולא משׂתעשע בו. ולא עוד, אלא שהוא צוח
 ואומר, ועתה מה לי פה נאם ה' ? וכתוב שם,
 (תהלים קלב) פה אישב כי אבותיה. כי לקח עמי חנם,
 כמו שנאמר (ישעיה נב) חנם נמכרתם.

ומאותו יום שגלו ישראל מארצם לא נמצאת
 שמחה לפני הקדוש ברוך הוא, והו
 שכתוב (ישעיה נ) אלביש שמים קדרות ושק אנשים
 כסותם. וכל זה משום אהבתם שהקדוש ברוך
 הוא אוהב אותם, כמו שנאמר (מלאכי א) אהבתי
 אתכם אמר ה'. (ועל זה) ואהבתי את ה' אלהיך.
 ואהבתי, שצריך אדם להתקשר עמו באהבה
 עליונה. שכל עבודה שאדם צריך לעבד את
 הקדוש ברוך הוא, שיעבד באהבה, שאין לך

עֲבוּרָה כְּמוֹ אֲהַבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי אֲבָא
 אָמַר, הַדְּבָרִים הֵלְלוּ יָהּ הַכֹּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, מִשּׁוּם
 שֶׁעֲשָׂר הָאֱמִירוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה כָּאֵן נִכְלְלוּ, וְהִרִי
 בְּרִשׁוּתָהּ הַחֲבָרִים.

בֵּא וּרְאֵה, אֵיזֵן לָךְ דְּבַר בְּחִיבוּת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּמִי שְׂאוֹהֵב אוֹתוֹ כְּרֵאוּי. וּמָה
 הוּא? כְּפִתּוּב בְּכָל לְבָבְךָ. בְּכָל, מָה זֶה אוֹמֵר? הֲיָה
 צְרִיךְ לוֹ לְכַתֵּב בְּלְבָבְךָ, בְּנִפְשְׁךָ, בְּמַאֲדְךָ. מָהוּ בְּכָל
 לְבָבְךָ? אֵלֶּא לְהַכְלִיל שְׁנֵי לְבָבוֹת, אֶחָד טוֹב וְאֶחָד
 רַע. בְּכָל נִפְשְׁךָ, אֶחָד טוֹב וְאֶחָד רַע. בְּכָל מַאֲדְךָ,
 זֶה לֹא בֵּא לְדַרְשָׁתָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֶפְלוּ זֶה
 הוּא לְדַרְשָׁתָה. מָה הַטַּעַם? בֵּין שְׁנֵי לְבָבוֹת לֹא מְמוּזָן
 מִירְשָׁה, אוֹ מִצַּד אַחֵר, אוֹ בֵּין שְׁתֵּי הַרְוִיחַ אוֹתוֹ,
 וְעַל זֶה פִּתּוּב בְּכָל מַאֲדְךָ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, תּוֹרְנוֹ לְפָסוּק שֶׁל וְאֲהַבַת. מִי
 שְׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִתְעַפָּר
 בְּחֶסֶד מְכֹל הַצְּדִדִים וְעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הַכֹּל, וְלֹא
 חָס עַל גּוֹפּוֹ וְעַל מְמוּנּוֹ. מִנֵּין לָנוּ? מֵאַבְרָהָם, כְּמוֹ

שֶׁנֶאֱמַר, שְׁהָרִי לֹא חָם בְּאַהֲבַת רַבּוֹנוֹ עַל לְבוֹ (שְׁהוּא יצ"ו) וְעַל נַפְשׁוֹ וְעַל מְמוֹנּוֹ.

עַל לְבוֹ לֹא הִשְׁגִּיחַ, עַל רְצוֹנוֹ, מִשּׁוּם אַהֲבַת רַבּוֹנוֹ. עַל נַפְשׁוֹ - שְׁלֹא חָם עַל בְּנוֹ וְעַל אִשְׁתּוֹ בְּשִׁבִיל אַהֲבַת רַבּוֹנוֹ. עַל מְמוֹנּוֹ - שְׁהָיָה עוֹמֵד בְּפָרִשְׁת דְּרָכִים וּמִתְקַן מִזִּנּוֹת לְכָל הָעוֹלָם. מִשּׁוּם כֶּךָ הִתְעַטֵּר בַּעֲטָרָה שֶׁל חֶסֶד, בְּכַתּוּב (מִיכָה ו) חֶסֶד לְאַבְרָהָם. וּמִי שְׁמַתְקַשֵּׁר בְּאַהֲבַת רַבּוֹנוֹ זוֹכָה לְזֶה, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁכַל הָעוֹלָמוֹת מִתְפָּרְכִים בְּגִלְלוֹ. וְהוּא שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קמ"ח) וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה. אֵל תִּקְרִי יְבָרְכוּכָה, אֲלֵא יְבָרְכוּ כ"ה. (שְׁכַתּוּב (כְּרֵאשִׁית יב) וַנְּבָרְכוּ כֶּךָ כָּל מְשֻׁפְחוֹת הָאֲדָמָה).

יָזַם אֶחָד הָיָה חֲלָשׁ רַבִּי יוֹסֵי, נִכְנָסוּ אֵלָיו רַבִּי אַבְאָה וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק, רָאוּ אוֹתוֹ שְׁהָיָה נוֹפֵל עַל פָּנָיו וַיִּשֶׁן. יָשְׁבוּ. בְּשַׁחֲתֵעוֹרֵר, רָאוּ שְׁפָנָיו מְחִיבוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְאָה, דְּבַר חֲדָשׁ רְאִיתָ? (דף רסז ע"ב) אָמַר לוֹ, וַדָּאִי, שְׁעַכְשָׁיו עֲלֵתָה נַפְשִׁי, וַדָּאִי אֶת הַכְּבוֹד שֶׁל אוֹתָם שְׁמָסְרוּ עֲצָמָם עַל

קדַשַׁת רבוֹנָם, שְׁהִיוּ נִכְנָסִים בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר נִהְרוֹת
 אַפְרָסְמוֹן טָהוֹר וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתְּעֵשְׁעַ
 עִמָּם, וְרֵאִיתִי מָה שֶׁלֹּא נָתַנוּ לִי רְשׁוֹת לֹאמֹר.
 וְשִׁאלָתִי אוֹתָם, אֲמַרְתִּי שֶׁל מִי הַכְּבוֹד הַזֶּה? אָמְרוּ
 לִי, שֶׁל אוֹתָם שֶׁאַהֲבוּ אֶת רבוֹנָם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.
 וּמִמָּה שֶׁרֵאִיתִי הוֹאֲרוּ נִפְשֵׁי וְלִבִּי, וְעַל כֵּן פָּנִי
 מְחִיכוֹת.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, אֲשֶׁרִי חֶלְקָהּ, אֲבָל הַתּוֹרָה
 מְעִידָה עֲלֵיהֶם, שְׁפָתוֹב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא
 רָאִיתָה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֵה לוֹ. אָמַר לוֹ
 רַבִּי יְהוּדָה, הֲרֵי שֶׁאֲלוֹ הַחֲבָרִים, זֶה שְׁפָתוֹב יַעֲשֶׂה,
 תְּהִי צְרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת תַּעֲשֶׂה!

אָמַר לוֹ, הֲרֵי נִתְבְּאֵר, אֲבָל סוּד הַדְּבָר הִינּוּ
 שְׁפָתוֹב (תהלים כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר
 בְּהִיכְלוֹ. וּפְרָשׁוּתָהּ, נַעַם ה', אוֹתוֹ שֶׁבֵּא מִהַעֲתִיק
 הַקְדוּשׁ שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתְּעֵשְׁעַ בּוֹ, שֶׁהֲרֵי
 אוֹתוֹ נַעַם יוֹצֵא מִהַעֲתִיק. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, בְּהִיכַל
 הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. אַף כֵּאֵן, עֵינַי לֹא רָאִיתָה אֱלֹהִים

וּלְתַדְּ יַעֲשֶׂה - מִי? אֹתוֹ הָעֵתִיק הַנִּסְתָּר שֶׁל הַכֹּל,
שְׁתַּרִי בּוֹ תְלוּי. אָמַר לוֹ, וַהֲאִי כֹךְ הוּא. אֲשַׁרִי
חֲלָקָם שֶׁל אֹתָם שְׁבִאֲהֶבֶת רַבּוֹנָם נִדְבָקִים בָּהֶם,
לְאַלֶּה אֵינן שְׁעוֹר לְחֲלָקָם בְּעוֹלָם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּמַה מְדוֹרִים עַל מְדוֹרִים יֵשׁ
לְצַדִּיקִים בְּעוֹלָם הַהוּא, וְהַמְדוֹר הָעֲלִיזִין שֶׁל
הַכֹּל - אֹתָם שְׁנִקְשָׁרָה בָּהֶם אֲהֶבֶת רַבּוֹנָם, שְׁתַּרִי
מְדוֹרָם נִקְשָׁר לְהִיכָל שְׁעוֹלָה עַל הַכֹּל. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַעַטֵּר בָּזָה.

בֵּא וּרְאֵה, (הַכֹּל אֲהֶבֶת) הַהִיכָל הַזֶּה נִקְרָא אֲהֶבֶת,
וּבְשִׁבִיל הָאֲהֶבֶת הַכֹּל קָיָם, כְּפִתּוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים
ה) מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֲהֶבֶת. וְהַכֹּל
קָיָם בְּאֲהֶבֶת, שְׁתַּרִי הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ כֹּךְ נִמְצָא, שְׁתַּרִי
פְּרִשׁוּתָהּ, י' לֹא נִפְרָד הַקּוּץ שֶׁלְמַעְלָה מִן י'
לְעוֹלָמִים, שְׁתַּרִי בְּאֲהֶבֶת שׁוֹרָה עֲלָיו, וְלֹא נִפְרָד
מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. ה' תַּרִי פְּרִשׁוּתָהּ, שִׁי' לֹא נִפְרָדָת
מִמֶּנָּה, וְנִמְצָאוֹת יַחַד בְּחִבּוּבוֹת, לֹא נִפְרָדוֹת זֶה
מִזֶּה. כְּמוֹ כֵּן ה', וְתַרִי נִתְבָּאֵר, כְּמוֹ שְׁפִתּוּב (כְּרִאשִׁית

ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, יוֹצֵא תָּמִיד לְעוֹלָמִים, נְדָבָקִים
בַּחֲבִיבוֹת.

ו"ה בְּשֵׁנְדָבָקוֹת זֶה בָּזוּ, נְדָבָקוֹת יַחַד בַּחֲבִיבוֹת,
חָתָן עִם בֵּלָה, שְׂדֵרְכָן תָּמִיד נִמְצְאָת
בַּחֲבִיבוֹת. י' עִם ה', ה' עִם ו', ו' עִם ה', וְזוֹ עִם זֶה
נִקְשָׁרוֹת בַּחֲבִיבוֹת, וְהַכֹּל נִקְרָא אֶהְבָּה. וְעַל כֵּן מִי
שָׂאוֹהֵב אֶת הַמְּלָךְ, חֲרִי הוּא נִקְשָׁר בְּאוֹתָהּ
הָאֶהְבָּה, וּמִשׁוֹם כֹּךְ וְאֶהְבָּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ.

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְנֹא'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים
לה) כָּל עֲצַמְתֵּי תִאמְרָנָה ה' מִי כְמוֹךָ מִצִּיל
עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיוֹן מִנְּזִלוֹ. פָּסוּק זֶה אָמַר
אוֹתוֹ דָּוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כָּל עֲצַמְתֵּי תִאמְרָנָה, וְכִי
מִי רָאָה עֲצַמוֹת שָׂאוֹמְרוֹת שִׁירָה? אֵלָּא הַפָּסוּק
הַזֶּה בְּזִמְן שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַחֲיֹת אֶת
הַמֵּתִים, וְעֲתִיד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַתֵּקֵין
הָעֲצַמוֹת וּלְקַרֵב כָּל אַחַת וְאַחַת לְמְקוֹמָן, שְׂכַתוֹב
(יחזקאל לו) וְתִקְרְבוּ עֲצַמוֹת עֵצִים אֶל עֲצָמוֹ, וְכַתוֹב

(ישעיה נח) וְעֲצַמְתֶּיךָ יַחְלִיץ. אִזּו עֲתִידוֹת הֵן לֹאמֵר
שִׁירָה.

אִיזוֹ שִׁירָה אֹמְרוֹת? ה' מִי כָמוֹךָ (מְקַדְיָמִים), וְזוֹ
הַשִּׁירָה הַמְעֲלָה מִמֶּה שֶׁאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל עַל
הַיָּם, שְׁתָּרִי יֵהם לֹא תִזְכְּרוּ אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ אֵלֶּה
אַחֲרֵי שְׁלֹשׁ מַלְיָם, שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת טו) מִי כְּמֹכָה בְּאֵלֶם
ה'. וְכֹאן יֵהם מְקַדְיָמִים אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׁכַתוֹב
ה' מִי כָמוֹךָ. מִצִּיל עֲנִי מִחֻזֶק מִפְּנֵי - זֶה יִצָר טוֹב
מִיִּצָר הָרַע, מִשׁוֹם שֶׁיִּצָר הָרַע תִּקְיֹף הוּא כְּמוֹ אֲבֹן,
בְּכַתוֹב (יחזקאל לו) וַתְּסַרְתִּי אֶת לֵב הָאֲבֹן, וַיִּצָר הַטוֹב
הוּא בְּשָׂר, שְׁכַתוֹב וְנִתְּתִי לָכֶם לֵב בְּשָׂר.

בֵּינָה וְרֵאָה, יִצָר הָרַע לָמָּה הוּא דוֹמָה? בְּשָׂעָה
שֶׁהוּא בֵּינָה לְהַזְדוּג עִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ בְּרוֹל,
עַד שֶׁמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְאִשׁ. אַחַר שִׁיתְחַמֵּם, הַכֹּל
חוֹזֵר בְּאִשׁ.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, בְּשָׂבֵי יִצָר הָרַע לְהַזְדוּג עִם
הָאָדָם, דוֹמָה לְאִישׁ שֶׁקָּרַב לְפֶתַח וְרוֹאֵה
שְׂאִיִן מִי שְׂמוֹחָה בִּידוֹ, נִכְנָם לְבֵית וְנִעְשָׂה לוֹ

אִוְרַחַּ. רוֹאֵה שְׂאִיִן מִי שְׂמוּחָה בְּיָדוֹ, וַיִּלְךְ לוֹ
 לְדַרְכּוֹ. כִּיּוֹן שְׂנֵכְנָם לַבַּיִת וְאִיִן מִי שְׂיִמְחָה בְּיָדוֹ,
 מִתְמַנֶּה עָלָיו וְנַעֲשֶׂה בַּעַל הַבַּיִת, ^(דף רסח ע"א) עַד שְׂנַמְצָא
 שְׂכַל הַבַּיִת עוֹמֵד לְרֵשׁוֹתוֹ.

מִמֵּי לְמַדְנֵנוּ? מִפְּרָשַׁת דָּוִד לְמַדְנֵנוּ. מַה פְּתוּב?
^(שמואל ב יב) וַיָּבֵא הֵלֶךְ לְאִישׁ הָעָשִׂיר. הֵלֶךְ
 שְׂקָרָב לַפֶּתַח וְלֹא רוֹצֵחַ לְהִתְעַכֵּב שָׁם, אֲלֵא לְלַכֵּת
 לְדַרְכּוֹ. כִּי הוּא יֵצֵר הָרַע, כְּמוֹ שְׂקָרָב לַבַּיִת
 מִתְקָרָב לְאָדָם. מִתְעוֹרֵר עָלָיו בְּחִטָּא קָטָן, וְהוּ
 אִוְרַח עֲרָאִי. רוֹאֵה שְׂאִיִן מִי שְׂמוּחָה בְּיָדוֹ, מַה
 פְּתוּב? לַעֲשׂוֹת לְאִוְרַח הַבָּא לוֹ [אֲלֵיָ], נַעֲשֶׂה לוֹ
 אִוְרַח אֲכִסְנָאִי בַּבַּיִת, מִתְעוֹרֵר עָלָיו בְּחִטָּא יוֹתֵר,
 יוֹם אֶחָד אִו יוֹמִים, כְּאִוְרַח תְּזִה שְׂמִשְׁחִים אוֹתוֹ
 בַּבַּיִת יוֹם אֶחָד אִו יוֹמִים, ^(בגלל שהוא אורח) כִּיּוֹן שְׂרוּאָה
 שְׂאִיִן מִי שְׂמוּחָה בְּיָדוֹ, מַה פְּתוּב? ^(שם) וַיַּעֲשֶׂה[ה]
 לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו, נַעֲשֶׂה בַּעַל הַבַּיִת, כְּמוֹ שְׂנַמְצָא
^(בראשית מב) הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ. ^(רות א) אִישׁ נַעֲמִי. כִּי
 הוּא יֵצֵר הָרַע, נַעֲשֶׂה כְּנֶגֶד הָאָדָם אִישׁ, בַּעַל

הַבַּיִת, וְהִנֵּה נִקְשָׁר הָאָדָם לְעִבּוּדְתּוֹ, וְהוּא עוֹשֶׂה
בּוֹ כְּרָצוֹנוֹ.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ אָדָם לָשִׁים דְּבָרֵי תּוֹרָה עָלָיו תָּמִיד,
כִּי־יִשְׁתַּחֲוֶה אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע שָׂבוּר בָּהֶם, שְׂאִין
לִיֵּצֵר הָרַע מִקְטָרָג פָּרַט לְדְבָרֵי תּוֹרָה, וְעַל כֵּן
כָּתוּב וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו', עַל לְבַבְךָ - עַל
שְׁנֵי יֵצְרֶיךָ, שְׂיֵצֵר הַטּוֹב מִתְעַטֵּר בָּהֶם, וְיֵצֵר הָרַע
נִכְנָע בָּהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה יֵּצֵר הַטּוֹב צָרִיךְ
דְּבָרֵי תּוֹרָה? אָמַר לוֹ, יֵצֵר הַטּוֹב מִתְעַטֵּר בָּהֶם.
וְיֵצֵר הָרַע, בִּיּוֹן שְׂרוּאָה שְׂאָדָם לֹא שָׁב וְלֹא רוּצָה
לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אִזּוֹ הוּא עוֹלָה לְמַעְלָה וּמְלַמֵּד
עָלָיו חוֹכָה, וְהוּ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ג) וּכְסִילִים מֵרִים
קְלוּן.

כְּשֶׁבֵּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, הֲרֵי וַדַּאי פְּרָשַׁת
קְרִיאַת שְׁמַע רְמוּזָה בּוֹ עֵשֶׂר אֲמִירוֹת
כְּמוֹ שְׂבִיאוֹתָ, וְכֵן הוּא וַדַּאי. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה,
הֵם הַכֶּלֶל שֶׁל עֵשֶׂר הָאֲמִירוֹת, וּמִשּׁוֹם כֵּן יֵשׁ כָּאֵן
עֵשֶׂר מִצְוֹת, כִּנְגֵד עֵשֶׂר מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְמִי

הֲיֵן? וְשִׁנְנֶתֶם לְבַנְיָהּ. וְדַבַּרְתָּ בָּם. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ.
 וּבְלִבְתְּךָ בְּדַרְךָ. וּבְשִׁכְבְּךָ. וּבְקוּמְךָ. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
 עַל יָדְךָ. וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ. וּכְתַבְתָּם עַל
 מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ. וּבְשַׁעְרֶיךָ. הֲרִי עֵשָׂר בְּנָגֵד עֵשָׂר
 אֲמִירוֹת. וְעַל בֶּן הַפְּרָשִׁיּוֹת הִלְלוּ הֵן כָּלֵל גָּדוֹל
 בַּתּוֹרָה. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שָׁל מִי שְׁמֵשָׁלִים אוֹתוֹ בְּכָל
 יוֹם פְּעֻמוֹם, שְׁהֲרִי הַתְּקַדֵּשׁ בְּפִיו הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרֵאוֹי.

רַבִּי אַחָא הָיָה עוֹמֵד עִם רַבִּי אֶלְעָזָר לְלִילָה אַחֵד
 אַחֲרֵי חֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.
 פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר (רַבִּי אַחָא) וְאָמַר, (דברים ל) כִּי הוּא
 תִּיָּד וְאַרְךָ יָמֶיךָ וְגו'.

בַּא וְרֵאָה, עַל כָּל הַתְּנָאִים (הַמְצִיּוֹת) שֶׁגִּזַּר הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁנְכֵנְסוֹ לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, גִּזְרַת
 הַתּוֹרָה הֵיטָה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה לֹא
 מְתִישְׁבֶת בְּאַרְצָא אֶלָּא בַתּוֹרָה, וְלֹא מְתִישְׁבֶת
 לְמַעַלָּה אֶלָּא בַתּוֹרָה.

וְשִׁבְךָ אָמַר (רבי שמעון) אָבֵא, תוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה לֹא
 נוֹדַעַת, אֵלֶּא בְּשִׁבִיל תוֹרָה שֶׁבְכֶתֶב.
 הַשְּׂבִינָה לֹא מִתְיַשְׁבֵּת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, אֵלֶּא עִם
 הַתּוֹרָה שֶׁלְמַטָּה. שֶׁכֵּל זְמַן שֶׁהַתּוֹרָה נִמְצְאָת עִמוֹ,
 יְכוּל לְעֵמֵד בְּעוֹלָם. (תוֹרָה שֶׁבְכֶתֶב לֹא נוֹדַעַת אֵלֶּא מִשּׁוּם תּוֹרָה שֶׁבְעַל
 פֶּה, וְתוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה לֹא נוֹדַעַת אֵלֶּא מִתּוֹרָה שֶׁבְכֶתֶב. וְדַאי כָּלֵל הַצָּרִיךְ לְפָרֵט,
 וּפָרֵט הַצָּרִיךְ לְכָלֵל. הַשְּׂבִינָה לֹא מִתְיַשְׁבֵּת לְמַעְלָה אֵלֶּא בְּתוֹרָה שֶׁלְמַטָּה. שֶׁכֵּל זְמַן
 שֶׁהַתּוֹרָה נִמְצְאָת, יְכוּלָה לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם) וְהוּ שֶׁכֶּתוּב כִּי הוּא חֵיידִ
 וְאַרְךְ יַמֶּיךָ לְשֶׁבֶת עַל הָאָדָמָה. עַל הָאָדָמָה סִתָּם.
 וְאִם לֹא שֶׁמִּפְסִיק דְבַרֵי תוֹרָה, לֹא יְכוּל לְעֵמֵד,
 שֶׁכֶּתוּב (ירמיה ט) עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ. וְכֵתוּב,
 וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲוֹנֵכֶם אֶת תּוֹרָתִי.

בְּעוֹרְדֵם יוֹשְׁבִים, הַנְּמִיד רַבִּי שֶׁמְעוֹן אֶת רֹאשׁוֹ
 וְאָמַר, וְדַאי כֶּךָ הוּא, וְזֶהוּ חֲסוּד
 שֶׁמִּצְאָנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, וּבְאֵר
 הַפְּסוּק הַזֶּה בְּסוּד שֶׁל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֶּתוּב (שְׁמוֹת
 כֵּא) שְׂאֵרָה בְּסוּתָהּ וְעֵנְתָהּ לֹא יִגְרַע. וְאִם מוֹנְעִים
 מִמֶּנָּה, מָה כֶּתוּב? וַיִּצְאָה חֲנָם אִין כְּסָת, כִּמּוֹ
 שֶׁנֵּאמַר (ישעיה ג) אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אֲמַכֶּם אֲשֶׁר

שְׁלַח־תִּיהָ. וְכָתוּב (שם נב) חָנַם נִמְכַרְתֶּם וְלֹא בְכֶסֶף
 הִנְיָאֵלוּ. וּמִי שְׂמוּנֵעַ מִמְּנַח תּוֹרָה, כְּמִי שְׁלוֹקָה בַּעַל
 (שְׂאֵרָה) שָׁל אִשָּׁה וּמוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִמְּנַח. זוֹ נִשְׂאֵרָת
 בְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה. זְהוּ שְׂכָתוּב (איכה א) הִי־תָה
 בְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה.

יֵשְׁבוּ וְהִתְעַסְקוּ בַתּוֹרָה עַד שֶׁהָאִיר הַיּוֹם. אַחַר
 שֶׁהָאִיר הַיּוֹם, קָמוּ וְהָלְכוּ. עַד שֶׁהָיוּ
 הוֹלְכִים, רָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁתָּהָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְרֹאשׁוֹ
 עָטוּף. קָרְבוּ אֵלָיו, וְהָיָה מְרַחֵשׁ (דף רסח ע"ב) בְּשִׁפְתוֹתָיו
 וְלֹא הִשִּׁיב לָהֶם דְּבָר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וַדַּאי זֶה
 נִמְלֵךְ בְּרַבּוֹנוֹ. יֵשְׁבוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֶחָא
 וְהִתְפַּלְּלוּ תְּפִלָּה, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ עָמַד בְּמִקוּמוֹ
 בְּמִקוּם אַחֵר. אַחַר שֶׁסִּיְמוּ הַתְּפִלָּה הָלְכוּ לַדֶּרֶךְ,
 וְאוֹתוֹ הָאִישׁ נִשְׁמַט מֵהֶם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִישׁ
 הַזֶּה, אִו שֶׁהוּא טַפֵּשׁ, אִו שֶׁדַּרְכָּיו לֹא יִשְׁרֹת. אָמַר,
 נִתְעַסַּק בַּתּוֹרָה, שֶׁחֲרִי הַשְּׁעָה הִיא לְזֹת.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי ג) כְּבוֹד חַכְמִים
 יִנְחָלוּ וּכְסִילִים מֵרִים קָלוּזִן. כְּבוֹד חַכְמִים

יִנְחֵלוּ, אֲשֶׁר־י אֹתָם שְׁמֵת־עֶסְקִים בַּתּוֹרָה. וְטָרָם
 שְׁפַתָּח בְּדַבָּר, קָרַב אֲלֵיהֶם אוֹתוֹ אָדָם. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, אֵינן לָנוּ לְהַפְסִיק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה, שְׁכַל מִי
 שְׁמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה לְרֵשֶׁת יְרֵשָׁה שֶׁל הַנִּחְלָה
 שְׁלִמְעֵלָה, בְּכַבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְזוֹכֵה
 לְרֵשֶׁת יְרֵשָׁה שֶׁל נִחְלָה בְּעוֹלָם תְּהֵא. וּמִי הִיא?
 אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא כְּבוֹד ה', שְׁלֵא פוֹסֵק מֵהֶם לְעוֹלָם.
 וְהוּ שְׁפַתּוֹב כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֵלוּ, תְּהוּא שְׁנִקְרָא
 כְּבוֹד ה'.

וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן, מַה הוּא? בֵּא וּרְאֵה,
 כְּשֵׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ יִשְׂרָא לְפָנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, תְּרֵי אוֹתוֹ
 כְּבוֹד ה' הוּא יוֹרֵשׁ לְעֶצְמוֹ, וְכִמָּה אֶפִּיטְרוּפְסִים
 וְסִינְגוּרִים נִמְצָאִים לְמַעַלָּה עַל הָאָדָם, וְכֵלָם
 מְלַמְּדִים עֲלָיו זְכוּת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וְאִם אֵינן
 הָאָדָם מַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְלֵא הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ רַבּוֹנוֹ,
 הוּא נַעֲשֶׂה עֲלָיו קְטִיגוֹר. וְאוֹתוֹ קְטִיגוֹר מְשׁוּטֵט
 בְּאֵוִיר (וְהוֹלֵךְ לוֹ), וְלֵא עוֹלָה לְמַעַלָּה, אוֹלֵי יָשׁוּב
 הָאָדָם מִחֲטָאוֹ. כִּינֹן שְׁרוּאָה שְׁאֵינן הָאָדָם שָׁב וְלֵא

רוצה להשתדל בתורה, אז הוא עולה למעלה ומלמד עליו חובה. זהו שכתוב וכסילים מרים קלון, ועולה למעלה ועושה קמרון.

פתח ואמר, (זכריה יד) ואם משפחת מצרים לא תעלה ולא באה ולא עליהם תהיה המגפה וגו'. מה שונה מצרים כאן מכל שאר העמים, שהרי לכלם כתוב ולא עליהם יהי הגשם, וכאן לא? אלא הרי פרשוק החברים, שהרי ארץ מצרים אינה צריכה מטר, ועל פן אינה בכלל אותן שצריכות מטר, אבל הם, דין אחר עולה עליהם, ויפה אמרו.

בא וראה, כתוב (דברים יא) כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה לא בארץ מצרים היא אשר יצאתם משם וגו'. שהרי הנחר העולה, ממנו משקית הארץ, אבל כאן - למטר השמים תשפתה מים, שהרי הארץ הקדושה משקית תמיד מן השמים, וכשישראל היו עוסקים בתורה, היתה משקית פראוי. ומי שמונע ממנה תורה, באלו

מוֹנֵעַ טוֹב מִכָּל הָעוֹלָם. נִכְנְסוּ לְתוֹךְ מְעָרָה אַחַת
שְׁהִיְתָה בְּדָרְךָ, נִכְנְסִים עִמָּהֶם אוֹתוֹ הָאִישׁ. יֵשְׁבוּ.

פָּתַח אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, (שמות לד) וְדַבֵּר ה' אֶל
מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר וְגו'.
הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין רֵאשׁוֹ סוּפוֹ וְאֵין סוּפוֹ רֵאשׁוֹ, וְלֹא
מְלָה זוֹ כְּמְלָה זוֹ. בְּתַחֲלָה וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים
אֶל פָּנִים - יָפָה. אַחֲרַי כֶּךָ וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה, אַחֲרַי
כֶּךָ וּמִשְׁרַתוֹ יְהוֹשִׁיעַ בֵּן נִוֵן נַעֲרָה, מֵהוּ? אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, וְדַאי הַקְּדוֹשׁ כָּרוֹךְ הוּא הַתְּרַצָּה בְּכַבּוּדְנוֹ,
שְׂכַעַת הַזּוּוֹג שְׁלָנוּ עִם הַשְּׂכִינָה, וְהַשְּׂכִינָה לֹא סָרָה
מֵעַמָּנוּ. מִי שְׁפֹתַיחַ פָּתַח, יֹאמַר דָּבָר.

פָּתַח וְאָמַר, וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים,
בְּכַמָּה דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְנִכְבְּדוֹת נִפְרָד מֹשֶׁה
הַנְּבִיא הַנְּאֻמָּן עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי הָעוֹלָם, שְׁהִירֵי
בְּלָם כְּנִגְדּוֹ כְּמוֹ קוֹף בְּפָנָי בְּנֵי אָדָם. שְׂאֵר הַנְּבִיאִים
הָיוּ מִסְתַּכְּלִים בְּאִסְפָּקִלְרֵיהֶם שְׂאִינָה מְאִירָה, וְעִם
כָּל זֶה לֹא הָיוּ זוֹקְפִים פָּנִים לְמַעְלָה לְהַסְתַּכֵּל,
אֲלֹא כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (דניאל י) וְאֲנִי הֵייתִי נִרְדָּם עַל פָּנָי

וּפְנֵי אֶרֶצָה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁהַדְבָרִים לֹא הָיוּ
אֵלֵיהֶם בְּגִלוּי.

וּמִיָּשָׁה הַנְּבִיא הַנְּיָאֵמָן לֹא כָּה, שֶׁהוּא הָיָה מִסְתַּכֵּל
בְּאִם־פִּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, וְלֹא
עוֹד, אֲלֹא שֶׁהָיָה זֹקֵף רֹאשׁ לְהִסְתַּכֵּל, כְּמִי שֶׁאֹמֵר
לְחֵבְרוֹ: זֹקֵף רֹאשְׁךָ, וַיִּסְתַּכְּלוּ פָּנֶיךָ בְּפָנַי, כְּדִי
שֶׁתִּדְרַע הַדְּבָרִים שְׁלִי. כֹּה מִיָּשָׁה, פָּנִים אֶל פָּנִים
זֹקֵף רֹאשׁ, כְּלִי פֶחֶד, פָּנִים זְקוּפוֹת, וּמִסְתַּכֵּל ^{(דף רסט}
בְּזִיו הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא הִשְׁתַּנְּתָה דַעְתּוֹ וּפְנָיו ^{ע"א)}
כְּמוֹ שֶׁאֵר הַנְּבִיאִים, שֶׁכְּשֶׁהָיוּ מִתְנַבְּאִים ^(רוצ'ים)
לְהִסְתַּכֵּל, יֵצְאוּ מִרְשׁוֹתָם וּמִדַּעְתָּם וְהִשְׁתַּנְּהוּ זִיו
פְּנֵיהֶם, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מִהֶעוֹלָם הָיָה כְּלוּם.

וּמִיָּשָׁה לֹא כָּה, שֶׁמִּיָּשָׁה הָיָה מִסְתַּכֵּל מִמָּשׁ בְּדַרְגָּה
הָעֲלִיּוֹנָה הַהִיא, וְלֹא יֵצֵא מִרְשׁוֹתָו
וּמִדַּעְתּוֹ, שֶׁחֲרִי בְּשַׁעָה שֶׁהָיָה מִסְתַּכֵּל בְּזִיו הַכְּבוֹד
הָעֲלִיּוֹן, מִיָּד וְשָׁב אֶל הַמַּחְנָה, לְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּכֹל
מֵה שֶׁהֶצְטַרְכוּ, וְדַעְתּוֹ מִתִּישְׁבֶּת בּוֹ כְּבָרֵאשׁוֹנָה,
וַיּוֹתֵר. וַזֶּהוּ וְשָׁב אֶל הַמַּחְנָה. וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשַׁע בֶּן

נון נַעַר, וְדַאי שְׁתָּיָה יוֹנֵק מִתּוֹךְ הָאֵהָל, לָמַד
 לְהִסְתַּכֵּל בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א' ג')

וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מִשְׁרַת אֶת ה'.

בֵּא וּרְאֵה, כָּל זְמַן שְׁתָּיָה יְהוֹשֻׁעַ אֵצֶל מֹשֶׁה, הָיָה
 לֹמֵד וַיּוֹנֵק מִתּוֹךְ הָאֵהָל וְלֹא פוֹחַד. אַחַר
 שֶׁנִּפְרַד מִמֹּשֶׁה וְהָיָה לְבַדּוֹ, מַה כָּתוּב? (יהושע ה) וַיִּפֹּל
 יְהוֹשֻׁעַ אֶל פְּנֵיו אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה. שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל
 לְהִסְתַּכֵּל. וְזֶה מִשְׁלִיחַ אַחַד, כָּל שָׂכֵן מִמְּקוֹם אֲחֵר.

לְאָדָם אַחַד שֶׁהִפְקִיד אֵצֶלוֹ הַמֶּלֶךְ כְּלֵי זָהָב
 וְאֲבָנִים יְקָרוֹת. כָּל זְמַן שֶׁנִּמְצְאִים אֵצֶלוֹ,
 הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל בֵּיתוֹ אוֹחִזוּ בָּהֶם וּמִסְתַּכֵּל בָּהֶם. כִּיּוֹן
 שֶׁהִסְתַּלֵּק אוֹתוֹ אָדָם מִהָעוֹלָם, לֹא הִשְׁאִיר הַמֶּלֶךְ
 אֵצֶל הַשֶּׁמֶשׁ כְּלוּם, וְאִחֲזוּ אֶת פְּקֻדוֹנוֹ. אָמַר אוֹתוֹ
 שֶׁמֶשׁ: אוֹי עַל מַה שֶׁאֲבִדְתִּי. בְּיָמֵי אֲדוֹנֵי הָיוּ כָּל
 אֵלֶּה בְּיָדֵי.

כֶּךָ יְהוֹשֻׁעַ, בְּיָמֵי מֹשֶׁה הָיָה יוֹנֵק בְּכָל יוֹם מִתּוֹךְ
 הָאֵהָל וְלֹא פוֹחַד. אַחַר שֶׁנִּפְטַר, וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ
 עַל פְּנָיו. וְאֲנִי, מֵשׁוּם שֶׁאֲנִי מְצוּי בְּתוֹכְכֶם,

אֶסְתַּכַּל בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה וְלֹא אֶפְחַד. אַחַר שְׂאֵפְרֵד
מִכֶּם, וְלֹא אוֹכַל לְהִסְתַּכַּל לְבַדִּי.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַנְיָד וְדַבַּרְתֶּ פֶּם וְגו'.
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מה) חֲצִיךְ שְׁנוֹנִים. שְׂעָרֶיךָ
אָדָם לְחִידֵד דְּבַרֵי תוֹרָה לְבָנוּ כְּחֶרֶב שֶׁהִיא שְׁנוֹנָה
בְּשָׁנֵי הַצָּרִדִים, כִּדֵּי שְׂיִכְנִים לוֹ הַחֲדוּד וְהַשְׂמֻחָה
בַּתּוֹרָה, וְלֹא יִמָּצֵא לְבוֹ בְּטַפְשׁוֹת. וְדַבַּרְתֶּ פֶּם, כָּל
דְּבַרֵי הַתּוֹרָה, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ דָּרֶךְ לְבַדּוֹ.
וְדַבַּרְתֶּ פֶּם?! וְתַדְבֵּר הִיא צָרִיךְ לוֹ לְכַתֵּב! אֵלֶּא
צָרִיךְ אָדָם לְהִנְהִיג עֲצָמוֹ בָּהֶם, וְלְהִנְהִיג עֲצָמוֹ
שְׁלֵא יִסְטָה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל.

בְּשִׁבְתֶּךָ בְּבֵיתְךָ, לְהִנְהִיג עֲצָמוֹ בְּבֵיתוֹ בְּדָרֶךְ
יִשְׂרָאֵל וּבְדָרֶךְ תְּקִינָה, שְׂיִלְמְדוּ מִפְּנֵי בְּנֵי
בֵּיתוֹ לְהִנְהִיג עֲצָמָם בְּנִחַת וּבְשִׂמְחָה, וְלֹא יִטִּיל
פֶּחַד בְּבְנֵי בֵּיתוֹ יוֹתֵר, וְכָל מַעֲשָׂיו בְּבֵיתוֹ בְּדָרֶךְ
תְּקִינָה. וּבְלִבְתֶּךָ בְּדָרֶךְ, לְהִנְהִיג בְּדַבְרֵי תּוֹרָה,
וְלִתְקֹן אֶת עֲצָמוֹ בָּהֶם כְּמוֹ שְׂעָרֶיךָ, וְלְהִנְהִיג עֲצָמוֹ
בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה. וּמָה הוּא? כְּמוֹ שְׂיַעֲקֹב, לְדוֹרוֹן,

לְקָרֵב וְלַתְּפִלָּה. וְהַתְּפִלָּה צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל לְרַבּוֹנוֹ,
וּמַעַל בָּלֵם דְּבָרֵי תוֹרָה.

וּבְשִׁכְבְּךָ, לְהִנְהִיג עֲצֻמוֹ בְּיָרֵאת רַבּוֹנוֹ, בְּקִרְשָׁה
וּבַעֲנָוָה, שְׁלֵא יִמָּצֵא חֲצוּף בְּנֶגְד
רַבּוֹנוֹ. וּבְקוֹמְךָ, לְתֵת תְּשׁוּבָחוֹת לְרַבּוֹנוֹ שֶׁהֵשִׁיב
נְשָׁמָתוֹ. שְׁתִּירֵי בְכֻמָּה חַיּוּבִים הוּא נִמְצָא לְפָנֵי
רַבּוֹנוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד וּמִשִּׁיב
אוֹתָהּ לְגוֹפוֹ. וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל [יָדָךְ] יָדָהּ, הִרֵי
פְרִשׁוּתָהּ עַל יַד יְדָהּ, וְזוֹהֵי הַשְּׂמֵאל. וּבִסְפֵר הָאֲנָדָה
אָמַר, עַל יַד כ"ה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מו) כ"ה יְהִיָּה
וְרַעְדֵךְ.

וְחַבְרֵינּוֹ יוֹשְׁבֵי הַדְּרוֹם פְּרִשׁוּתָהּ בְּסוּד שְׁלָחָם,
אֲרַבַּע בְּתֵי הַתְּפִלִּין כָּמוֹ זֶה (בַּצִּוְרָה אַחֲרָת).
קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, סֶתֶם - בְּנֶגְד הַכְּתָר הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַכֹּל. וְהִיָּה כִּי יִבְיָאָךְ - בְּנֶגְד חֻכְמָה. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
וְאַחֲבָת - בְּנֶגְד בִּינָה. וְהִיָּה - בְּנֶגְד חֶסֶד. אַחַר כֵּן
כָּלוּלִים בָּלֵם בְּרוּעַ שְׂמֵאל שֶׁנֶּקְרָאת עֵז, וְכַתּוּב

(ישעיה סב) ובזרוע עזו. ואין עז אלא תורה, ואין עז אלא תפלין.

והדברים לא מישבים אצלנו. מה הטעם? משום שהקפדת העליון כולל הכל, שאינו בחשבון. ועוד, ^(דף רסט ע"ב) והיה פי יביאך תלוי ביציאת מצרים, אותו מקום שנמצאת בו חרות לעבדים, ועל כן לא מתקנים ברכיהם. ואנו שרויים מחכמה, וכך הוא, והקדוש ברוך הוא נוטל אותם; ^(וכו) ארבע למעלה, וארבע למטה, וארבע במקום המטה, וארבע במקום ששרוי הלב. משום שזה נקשר בזה.

וצריך האדם להתעטר בהם, משום שהוא שם קדוש עליון, שפתיב ^(דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' וגו'. וכל מי שמתעטר בעטרה קדושה עליונה זו, נקרא מלך בארץ, והקדוש ברוך הוא מלך ברגיע. והו שפתיב ^(שיר ז) מלך אסור ברהמים. כמו שהקדוש ברוך הוא מלך למעלה, כך גם הוא מלך למטה. וכתבתם על

מְנוּזוֹת בֵּיתְךָ, בְּרִי שְׁיִהְיֶה אָדָם שָׁלֵם בְּכֹל, וַיִּמְצֵא
שָׁלֵם בַּמַּצּוֹת שֶׁל רִבּוֹנוֹ, רָשׁוּם לְמַעַלָּה רָשׁוּם
לְמַטָּה. אֲשֶׁרִי חֶלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, שְׁנֵי פְסוּקִים מְצֵאתִי,
שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁהַכֹּל הַתְּלוּיִים בְּדַרְגָּה אַחַת,
אֵינָם מְדַרְגָּה אַחַת. בְּפֶסוּק אֶחָד כְּתוּב, (חגי א) כֹּה
אָמַר ה' עֲבָאוֹת. וּבְפֶסוּק אֶחָד כְּתוּב, כֹּה אָמַר ה'
אֱלֹהִים. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֶּא בְּזִמְן שְׁכַתוּב כֹּה
אָמַר ה' עֲבָאוֹת, אֲזִי הִדְבַּר בְּאֵי בְּרַחֲמִים. וּבְזִמְן
שְׁכַתוּב כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, אֲזִי הִדְבַּר בְּאֵי בְּדִין.

כֹּה אָמַר ה' עֲבָאוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהִכָּה הוּזוּ מִתְּפָרְקַת
מִצְדִּיק וּמִנִּצַּח וְהוֹדָה, שֶׁנִּקְרָא ה' עֲבָאוֹת. וְאִז
הִדְבַּר בְּאֵי בְּהִתְפַּסְּמוֹת, שֶׁתְּרִי מִהַמְּקוֹם הַזֶּה הוּא
בְּאֵי. כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, אִז הִכָּה הוּזוּ יוֹנְקַת מִצְדָּד
הַדִּין מִמְּקוֹם הַגְּבוּרָה הָעֲלִיוֹנָה, וְלִמְדָנוּ מֵאֲבֵא
שֶׁתְּרִין הוּא בְּרַחֲמִים, מִשּׁוּם שֶׁכַתוּב ה' אֱלֹהִים.

שֶׁתְּרִי אֱלֹהִים הוּא גְבוּרָה בְּכֹל מְקוֹם. אֲדָנִי,
גְבוּרָה תַּחְתּוֹנָה הִיא בְּכֹל מְקוֹם. וְעַל כֵּן

נודעים הדברים מפי הנביא, והוא היה מתכוון
 לומר דבר במקומו. ואז היו יודעים בני האמונה
 הללו, מאיזה מקום תלוי הדבר.

פתח רבי אחא ואמר, (שופטים ה) אזרו מרוז אמר
 מלאך ה' וגו'. בא וראה, הפסוק הזה הוא
 סוד בסודות העליונים. בשעה שהמלך הקדוש
 מסר את ביתו בידי הנבירה, כל כלי הוזה
 והרמתיים והבליםטראות שלו הפקיד בידיה, וכל
 אותם לוחמי הקרב שלו הפקיד עמה. זהו שכתוב
 (שיר השירים ג) הנה מפתו שלשלמה ששים גברים
 סביב לה מגברי ישראל, ויהי פרושה. וכשנלחם
 הקדוש ברוך הוא בקרב, עם אותם הגבורים
 לוחמי הקרב שאמרנו הוא נלחם, והם נקראים
 מלמדי מלחמה.

כתוב (שופטים ה) מן שמים נלחמו הכוכבים
 ממסלותם נלחמו עם סיסרא וגו'. ושנינו,
 בשעה הזו שהתנדבו ישראל לגלות את הרשם
 הקדוש בבשרם, אז זו (ויקרא כו) קרב נקמת נקם

בְּרִית, בְּנִסָּה אֶת כָּל חִילוֹתֶיהָ וְכָל כְּלֵי הַיּוֹזֵן וְכָל
 אוֹתָם לֹחֲמֵי הַקָּרֵב לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב עִם (מִלְכָּנָה)
 סִיסְרָא, וְהַכּוֹכְבִים הָיוּ שׁוֹפְכִים אֵשׁ מִלְמַעְלָה.
 וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל כּוֹכַב וְכוֹכַב יֵשׁ לוֹ שֵׁם
 לְבָדוֹ, וְכֻלָּם נִקְרָאִים בְּשֵׁמוֹת.

אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַזִּידְמָנוּ לְנִקְמָה אֶת
 נְקַמַת כְּנִי. שְׁתֵּי נְקַמֹּת אֲנִי עֲתִיד לְהַפְרֵעַ
 מֵהֶם. נְקַמָּה אַחַת שֶׁל אֵשׁ מֵאוֹת מְרַכְּבוֹת שֶׁהִלְוָה
 לְיִשְׂרָאֵל שֶׁל הַמִּצְרִיִּים כִּדְרֵי לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב עִם
 יִשְׂרָאֵל, שְׁכַת־טוֹב (שְׁמוֹת י"ד) וַיִּקַּח אֵשׁ מֵאוֹת רֶכֶב
 בַּחזֵר וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם. וְנִקְמָה אַחַת שֶׁל הַכְּנִיִּים
 שְׁלִי, שֶׁהִצִּיקוּ לָהֶם עַד עַכְשָׁיו. וּמִשׁוֹם כֶּךָ נִדְוָנוּ
 בְּשָׁנֵי דִינִים - אֶחָד בְּמִים וְאֶחָד בְּאֵשׁ. בְּמִים,
 שְׁכַת־טוֹב (שׁוֹפְטִים ה) נִחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם. בְּאֵשׁ, שְׁכַת־טוֹב
 הַכּוֹכְבִים מִמָּסְלוֹתָם.

וּבְאוֹתָם הַכּוֹכְבִים יֵשׁ כּוֹכַב אֶחָד שְׁלֵא בָא
 לְאוֹתָהּ תִּנְקַמָּה, וְהִתְקַלֵּל לְעוֹלָמִים,
 שְׁכַת־אֲשֶׁר מִתְחִיל לְהֵאִיר, בָּאִים שְׁאֵר הַכּוֹכְבִים

ובולעים אותו ואת כל סיעתו, וכלם אוכדים יחד, כִּמוֹ שֶׁנֶאֱמַר אֲרוּ מִרוֹז אֲמַר מִלֶּאֱדָה ה'. וְכִי יֵשׁ רְשׁוֹת לְמִלֶּאֱדָה בְּזוֹהָ? אֵלֶּא זֶה הוּא הַמִּלֶּאֱדָה שְׁכַתוֹב בּוֹ (שמות יד) וַיִּסַּע מִלֶּאֱדָה הָאֱלֹהִים הַהִלֵּךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הוּא שְׁכָל הַקְּרֻבוֹת הֵן שָׁלוֹ. (דף ער ע"א)

כִּי לֹא בָאוּ לְעֹזְרֵת ה' - כְּשֵׁיִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. לְעֹזְרֵת ה' בְּנִבְוֵיִם - עִם אֹתָם שְׁשִׁים גְּבוּרִים שֶׁהִזְדַּמְּנוּ בְּקֶרֶב עִם סִיכְרָא. וְהַמִּלֶּאֱדָה הַזֶּה, הַסּוּד שָׁל כָּל הַדֵּינִים וְהַקְּרֻבוֹת שָׁל הַמֶּלֶךְ הֵם בְּרִשׁוֹתוֹ, וְעַל כֵּן אֲמַר מִלֶּאֱדָה ה', וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב (בראשית מח) הַמִּלֶּאֱדָה הַנֶּאֱלָא אֶתִּי וְגו', וְחָרִי פְרִשׁוּתָהּ תַּחֲבָרִים. וְזֶה עֵתִיד לְהִיּוֹת עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד לְעֵתִיד לְבֹא, וּבְזוֹה יִתְגַּדֵּל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וּבְזוֹה עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מִהָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. וְעַל זֶה כָּתוּב (יחזקאל לח) וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְגו'. הֲלָכּוּ עַד שֶׁתִּגִּיעוּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן. כִּיּוֹן שָׂרָאָה אֹתָם, אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הִנֵּה הַשְּׂכִינָה כָּאֵן, וְדַאי צְרִיכִים אָנוּ לְהַחְזִיק טוֹבָה לְפָנִים שָׁל הַשְּׂכִינָה.

פָּתַח וְאָמַר, (בראשית כט) הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל וְגוֹ'.
הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ, שֶׁכֹּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל
יִתְעוֹרְרוּ בַּתְּשׁוּבָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא, בְּזִכּוֹת
הַתּוֹרָה יֵשׁוּבוּ לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה וְיִתְקַבְּצוּ מִן הַגָּלוּת.
שְׁתֵּרֵי יוֹדֵי יוֹם אֶחָד תִּתְּיָה גָלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא
יִזְתַּר, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (איכה א) נִתְּנֵנִי שְׁמֵמָה כָּל הַיּוֹם
דָּוָה. וְאִם לֹא יֵשׁוּבוּ, אֹמֵר הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא: הֵן
עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא יַעַת הָאֵסֶף הַמְּקַנָּה בְּלִי זְכוּת
וּבְלִי מַעֲשִׂים בְּשָׂרִים. אֲבָל רְפוּאָה אַחַת יֵשׁ לִי
לָכֶם: הַשְׁקוּ הַצֵּאֵן, הַשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה, שְׂתַּשְׁקוּ
מִהַמִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, וּלְכוּ רְעוּ, לְמָקוֹם שֶׁל מְנוּחָה,
לְמָקוֹם טוֹב וְכֶסֶף שֶׁל גַּחְלִתְכֶם.

דָּבָר אַחַר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל - זֶהוּ הַיּוֹם שֶׁנִּקְרָא
(ישעיה כב) יוֹם מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה,
שֶׁכֹּאֲלוֹתוֹ הַיּוֹם נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִפְּלוּ יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוּת. וּמַשׁוּם הַמַּעֲשִׂים הָרָעִים, הַיּוֹם הַהוּא נִמְשָׁךְ
וְהַתְּגִדֵּל. זֶהוּ שְׂפָתוֹב, הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא יַעַת
הָאֵסֶף הַמְּקַנָּה, מַשׁוּם שֶׁהֵם מוֹשְׁכִים אֶת אוֹתוֹ

הַיּוֹם. הִשְׁקוּ הַצֵּאֵן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּדִבְרֵי תוֹרָה,
שִׁחֲרֵי בְּזוּבוֹת הַתּוֹרָה יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת.

וְמָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר
יֵאָסְפוּ כָּל הָעֶדְרִים, עַד שִׁיתְּכַנְסוּ כָּל שְׂאֵר
הַיָּמִים הָעֲלִיזִים, וְנִלְלוּ אֶת הָאֶבֶן, וַיִּבְטְלוּ אוֹתוֹ
הַדִּין הַקָּשֶׁה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁשׁוֹלֵט עַל פִּי הַבַּיִת,
וְנִבְצָעַת אוֹתָהּ הַבַּיִת עִמָּנוּ בְּגָלוּת. וְכִשְׁמַתְנַלָּה
הַבַּיִת הַזֶּה וְאוֹתָהּ הָאֶבֶן לֹא שׁוֹלֵטת עֲלֶיהָ, מִיָּד
וְהִשְׁקִינוּ הַצֵּאֵן.

וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּסוֹף הַיָּמִים לְהַחְזִיר
אֶת יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה וּלְכַנֵּס אוֹתָם
מִן הַגְּלוּת. וּמִי הֵם סוֹף הַיָּמִים? אוֹתָהּ שֶׁהִיא
אַחֲרֵית הַיָּמִים. בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים הַזֶּה יִשְׂרָאֵל סָבְלוּ
אֶת הַגְּלוּת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב, (דְּבָרִים ד) בַּעַר לֶךְ וּמִצְאוּךְ
כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, וְכְתוּב (שֵׁם לֹא)
וְקִרְאת אֶתְכֶם הַרְעָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. בְּאַחֲרֵית
הַיָּמִים בְּזָקָא, וְזוֹ הִיא בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת. וְעַם
אַחֲרֵית הַיָּמִים הַזֶּה קָבְלוּ עֲנֵשׁ בְּגָלוּת, וּבְזוֹ יַעֲשֶׂה

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְמֹת לְיִשְׂרָאֵל תָּמִיד. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (במדבר כד) אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעַם הַזֶּה לְעַמּוּךָ
 בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. וּבְכֹל מָקוֹם זֹאת הִיא, וְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַשִּׁיבָה לְמְקוֹמָהּ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (ישעיה ב) וְתָהָּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִבּוֹן יִתְּנָה הָרַב בֵּית ה'
 וְגו', וְזֶהוּ יוֹם.

וּמִשְׁהַתְּחִיל הַצֵּל לְהַעֲשׂוֹת בְּרֵאשִׁית הַיּוֹם
 הָאַחֵר, הָיָה כְּמוֹ בְּזִמְנֵן שְׁנֵתְרַב בֵּית
 הַמְּקָדֶשׁ, וְנָטָה הַצֵּל לְהַכְנִיֵם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ירמיה ו) אֲוִי
 לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צִלְיָי עָרֵב. יוֹם וְצֵל הוּא
 סוּף הַגְּלוּת, וְהַשְׁעוֹר שֶׁל הַצֵּל הַזֶּה שִׁשָּׁה קְמָצִים
 וְחֲצִי, וְגוֹדֵל שֶׁל מִדָּה שֶׁל אָדָם, גֶּבֶר בֵּין גְּבָרִים.
 וְהוֹפְרוֹן שֶׁל הַסּוּד הַזֶּה שְׁבִין הַחֲבָרִים, שְׁפָתוֹב (איוב
 ה) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַ כִּי צֵל יִמִּינוּ עָלֵי אָרֶץ.
 כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ - בְּגְלוּת, וְלֹא הִינּוּ יוֹדְעִים כִּי צֵל
 יִמִּינוּ עָלֵי אָרֶץ, לְהַשְׁרוֹת אוֹתָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עָלֵי אָרֶץ.

אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ מִי שְׂרֹאָה אֹתוֹ, וְאֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ מִי
שֶׁלֹּא רֹאָה אֹתוֹ. אֹי לְמִי שְׂיִזְדְּמֵן
בְּשִׁיבְקֵשׁ הָאֲרִיָּה הַגָּדוֹל לְהִתְחַפֵּר עִם נִקְבָּתוֹ, כָּל
שָׂכֵן בְּשִׂיזְדוּגוֹ יַחַד. עַל אֹתָהּ שָׁעָה כָּתוּב, (עֲמוּס ג)
אֲרִיָּה שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא וְגו'.

בֵּינָה וּרְאָהּ, בְּהִתְחַלָּה כָּתוּב (יִרְמִיָּה כה) שָׂאֵג יִשְׂאֵג עַל
נְיָהוּ. וּבְאֹתוֹ הַזְּמַן בְּשִׁינְעָא לְקַבֵּל אֶת בֵּית
זוּגוֹ, אֹי אֲרִיָּה שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא ה' אֱלֹהִים דְּכָר
מִי לֹא יִנְבֵּא. בְּאֹתָהּ שָׁעָה כָּתוּב, (דְּבָרִים ל) וְשָׁב ה'
אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ וְגו'. מַה זֶה וְשָׁב? אֵלֶּךָ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִהַגְּלוּת, וְשָׁב
הַצְּדִיק לְהַזְדוּג (דָּף עַר ע"ב) בְּמִקוֹמוֹ. אֹי כָּתוּב, (תְּהִלִּים קמ)
אֵךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֶיךָ.

מִשְׁנָה. לָכֶם פְּנֵי אָדָם, בְּעָלֵי הַחֲכָמָה, בְּעָלֵי
הַתְּבוּנָה, קוֹל קוֹרָא: מִי מִכֶּם שֶׁהִתְחַפֵּם
וַיִּזְדַּע, בְּשָׁעָה שֶׁהָרֹאשׁ הַלְּבָן הִתְקִין הָרֹאשׁ, רְשׁוּם
מִמַּעַלָּה לְמַטָּה וּמִמַּטָּה לְמַעַלָּה, הִתְקִין צַד הַצָּפוֹן
בְּעֵטוֹר שֶׁל אָנָּם מִיָּם, כּוֹ רְשׁוּם הָעֵמֶק שֶׁל הַתְּהוֹם

הַעֲלִיזוּן שְׁעוֹלָה וַיִּזְרַד בְּתוֹכוֹ, יִרְדָּה דְרָגָה מְמִירָה
אֶחָת בְּאַלְפֵי וַחֲמִשׁ מֵאוֹת רְשׁוּמִים שֶׁל אֶלְפֵי וַחֲמִשׁ
מֵאוֹת עוֹלָמוֹת.

תַּחֲתֵינוּ בְּצִלוֹ חוֹסֶה חַיֵּית בָּר אֶחָת, (דניאל ז) וְלָה
עֶשֶׂר בְּרָנִים, (שם) וְאֵלֹו עֵינִים כְּמוֹ עֵינֵי
אֲנוּשׁ לַחַיָּה, וְפֶה מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת. כְּשֶׁעוֹלָה, הוֹלֶכֶת
בַּיּוֹם, נִסְתַּרְת בַּלַּיְלָה. כְּשִׁיזְרָדָת, נִסְתַּרְת בַּיּוֹם,
וְהוֹלֶכֶת בַּלַּיְלָה. כְּשֶׁנּוֹסְעֶת, מוֹדְעוֹעִים אַרְבַּע
מִגְרָפוֹת שְׁאֲחוּזִים בְּיָדֶיהָ. וְנוֹסְעִים עִמָּה שְׁשִׁים
שְׁבַטֵי אֵשׁ, כָּל אֶחָד חָרַב שְׁנוֹנָה עַל יָרְכוֹ.

עָלָה בְּרָצוֹן, לְהוֹצִיא אָדָם שְׁלִיט לְמִטָּה. הַתְּקִיז
בַּחַיָּה הַזֶּה עֶפֶר וַהֲקִיב אֶחָד שְׁכָלוֹל מִהַכֹּל.
נָשַׁב בּוֹ וְהַתְּפִשֵׁט בְּאַרְבַּעַת צַדִּי הָעוֹלָם. וְאַרְבַּע
חַתִּיבוֹת הַתְּנַלְגָּלוֹ, אֶחָת לְמַעְלָה, אֶחָת לְמִטָּה,
אֶחָת לְצַפּוֹן, אֶחָת לְדָרוֹם.

אֵילָן אֶחָד גְּדוֹל וְחָזֵק הַתְּחִבֵּר וְהַזְדַּיֵּג עִמָּה בְּעֵנָף
אֶחָד יָפֶה שְׁמֵרָאָהוּ שְׂמִחַת הַכֹּל, כְּמוֹ
שְׁנַאָמֵר (תהלים מח) יָפֶה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ. עִמּוֹ

הַזְדוּגָה, הוֹצִיאֵנוּ רוּחַ טְמִירָה אַחַת, וּמִלֵּא אוֹתָהּ
עֶסֶת הָעֶפֶר, וְעָמַד עַל רִגְלָיו, וְהִמְלִיךְ אוֹתוֹ עַל כָּל
הָעוֹלָם וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל הַכֹּל. וְהוּ שָׁכַתוּב (שם ח)
תִּמְשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיךָ וְגו'. נִצְטַוָּה עַל אוֹתוֹ
הָאֵילָן, לֹא שָׁמַר אֶת הַמְצֻוָּה. הַשִּׁיב הַמְלִיךְ אֶת
רוּחוֹ אֵלָיו, וְאוֹתָהּ תַחֲיֶיהָ לְקַחְתָּ אוֹתוֹ. אִזּוּ הוֹמִינּוּ
כְּלֵי אַחַר וְעָמַד בֵּינֵיהֶם, בְּקֶשֶׁר הַחֲקוּקִים בֵּין
מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים שְׁנֵאֲחָזוּ בְּצִיּוֹר (בְּדָפוּס) שָׁל
הָעֲטוּרִים.

הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים תְּפוּסִים בְּחַטָּאֵיהֶם. נִשְׁלָפָה
רוּחָם מֵאוֹתוֹ הַכְּלֵי שָׁל הַלְבוּשׁ, אַחַר
כִּדּוּ נִגְנּוּ בְּעֶפֶר בֵּין רִגְבֵי הַנְּחָל. נִטְמְנּוּ וְנִגְנְזוּ בְּעֶצֶם
קִשָּׁה אַחַת שָׁל אוֹתוֹ הַכְּלֵי, וַיִּקּוּמוּ שְׁנֵית תִּלּוֹת
תִּלּוֹת, מִתְעוֹרְרִים בְּאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה.

וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלוּשׁ אוֹתוֹ הָעֶפֶר
הַרְאֵשׁוֹן שָׁל אוֹתוֹ הַכְּלֵי מִמָּשׁ, וּלְהַכְנִים
בוֹ גְבוּל דָּק כְּמוֹ הַשְּׂאוֹר תְּהֵא שָׁל הָעֶסֶה. וּמֵאוֹתָהּ
עֶסֶה, שֶׁהִיא הַצְּחוֹת שְׁלִמְעֵלָה, יִתְתַּקֵּן וַיִּתְיַשֵּׁר כְּלֵי

כְּאִשֶּׁר, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר הַכֶּתוּב, (ויאל ה) וּמַעֲיִן מִבֵּית ה' יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת נַחַל הַשְּׁטִיִּים. מִשּׁוֹם שְׂאוֹתוֹ הַנַּחַל מִגְדִּיל הַחֲבִיבוֹת (תּוֹנִית) בְּעוֹלָם. וּכְשֵׁאוֹתוֹ הַמַּעֲיִן הַקְּרוֹשׁ יֵצֵא וַיִּכְנַס אֱלֹהֵי, אֲזִי יִתְתַּקֵּן וַיִּתְיַשֶּׁר, וְלֹא יִהְיֶה בְּסִרְחוֹנוֹ כְּבָרָא שׁוֹנֵה.

וְאוֹתָם שְׂלֵא זוֹכִים, יָקוּמוּ לְהַדוֹן בְּדִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְהוּא שְׂכַתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיֵּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיִצּוּ אֱלֹה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֱלֹה לְחֶרְפוֹת [1] לְדָרְאוֹן עוֹלָם. וְאִזּוּ פָתוּב, (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִתְדָּשִׁים וְהָאָרֶץ הִתְדָּשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֲמֹדִים לְפָנַי נֶאֱמַר ה' כֵּן יַעֲמֵד זְרַעְכֶם וְשִׁמְכֶם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמֻלֵךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמֻשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרֻשַׁת עַקֵּב

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִשֵׁת עֵקֶב

רְעִיָא מְהִימְנָא

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְגו',
 וְאִבְלָתָּ וְשָׁבַעְתָּ וּבִרְכָתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.
 מְצוּהָ (י"ח) זו לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל
 מַה שְּׂאוֹכֵל וְשׁוֹתָה וְנִהְיֶנָּה בְּעוֹלָם הַיּוֹם. וְאִם לֹא
 בִּרְךָ, נִקְרָא גוֹלֵן לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂפָתוֹב (מְשֻׁלִי
 כח) גוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ. וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים. מְשׁוּם
 שֶׁהַבְּרָכוֹת שֶׁמְבָרֵךְ אָדָם אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּאוֹת לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים מִמְּקוֹר הַחַיִּים לְשִׁמּוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְּדוֹשׁ, וּלְהַרְיֵק עָלָיו מֵאוֹתוֹ
 הַשָּׁמֶן הָעֲלִיּוֹן, וּבֹא לְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם לְכָל הָעוֹלָם.

וּבְתוֹב וְאִבְלָתָּ וְשָׁבַעְתָּ וּבִרְכָתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ. (דף
 רעא ע"א) וְאוֹתָן הַבְּרָכוֹת מוֹרִיק אָדָם בְּאוֹתָם
 הַדְּבָרִים מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן, וּמֵתַבְּרָכִים כָּל
 אוֹתָן הַדְּרָגוֹת וְהַמְּקוֹרוֹת, וּמֵתַמְלָאִים לְהַרְיֵק עַל
 כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבְכֵן מֵתַבְּרָכִים כְּאֶחָד.

וְעַל זֶה צָרִיךְ אָדָם לָשִׁים רְצוֹנָו בְּסוּד הַפְּרָכּוֹת,
 בְּדֵי שְׂפִיתֵיפְרָכּוֹ אֲבוֹת וּבְנִים, הַכֹּל בְּאַחַד. וּמִי
 שֶׁמְבַרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - מִתְבָּרֵךְ, וְלוֹקַח
 חֶלְקוֹ מֵאוֹתָן הַפְּרָכּוֹת, בַּתְּחִלָּה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם
 שְׁלֵמֵטָה. בֵּינוֹן שִׁשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִתְבָּרֵךְ מִשָּׁם, יוֹרֵד וְשׁוֹרֵה עַל רֵאשׁוֹ תַחֲלֵק
 תְּרֵאשׁוֹן. וְהָרִי בְּאֵרְנוֹ שְׂפָתוֹב, (שְׁמוֹת ב) בְּכֹל הַמְּקוֹם
 אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבֵא אֵלָיךְ וּבִרְכֵתִיךָ. (אֲזַכִּיר,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּחִלִּים ב) יִזְכֵּר כָּל מְנַחֲתֶיךָ) בֵּינוֹן שְׂאוֹתָהּ בְּרָכָה בְּאֵה
 וְשׁוֹרֵה עַל רֵאשׁוֹ, מִשָּׁם מִתְפַּשְׁטֵת בְּכֹל הָעוֹלָם.

בְּשַׁעֲהַ שְׂאוֹתָן הַפְּרָכּוֹת יוֹרְדוֹת, מִתְעַפְּרוֹת בְּתוֹךְ
 שִׁדָּה הַתְּפוּחִים הַקְּדוֹשִׁים, וּפּוֹגְשׁוֹת בְּהֵן
 בְּמָה דְרָגוֹת שֶׁל מְמַנִּים בְּעוֹלָם, וַיּוֹרְדוֹת עִמָּן,
 וְאוֹמְרוֹת וּמְכַרְיוֹת: זֶהוּ הַדּוֹרוֹן שֶׁשָּׁלַח פְּלוֹנִי
 לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מֵאִיזָה מְקוֹם יוֹרְדוֹת? לְאַחַר
 שִׁיּוֹרְדוֹת מְקוֹם רֵאשׁ אֶחָד שֶׁל הַצַּדִּיק, שָׁם
 עוֹלוֹת, מִתְעוֹרְרוֹת לְהוֹרִיד אַחֲרוֹת מְלִמְעָלָה,
 וּמִתְמַלֵּא מְלִמְעָלָה וּמְלִמְטָה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (מִשְׁלֵי י)
 בְּרָכּוֹת לְרֵאשׁ צַדִּיק. בֵּינוֹן שְׁדַרְגָּה זוֹ מִתְמַלֵּאת,

מזריקה לבלה הזו, ומשם שופעות ונמשכות
למטה.

בשעולות אותן הנרכות מלמטה, אין פתח
ופתח למעלה, ואין ממנה למעלה
שלא פותח את כל אותם הפתחים. ומכריזים
ואומרים בכל אותם הרקיעים: זהו דורון של
המלך ששלח פלוני, זהו דורון בקיום פראוי. ומי
הוא? הנרכה שהשיבו עליה אמן. שכל ברכה
שהשיבו עליה אמן, זוהי בקיום פראוי.

וכיון שהנרכה הזו עולה, כל הדרגות שלמעלה
מזמנות לאותו האור שלא מאיר בדי
להאיר לה. וכל שכן אם היא ברכה שרבים
מברכים אותה ומעטרים אותה בעטרות קדושות
בסוד של אמן. אמן הוא סוד הקשרים של כל
יחוד וקדשה בסוד של רבנו, ומעטיר אותה
הנרכה בעטרות עליונות פראוי.

והקדוש ברוך הוא מתרצה בהם, באותם
שמברכים אותו, ותשוקתו בנרכה

שְׁלִמְטָה, שְׂאוֹתָהּ בְּרָכָה עוֹלָה, וּמְאִיר הַמְּאִיר שְׁלֵא
 מְאִיר, וּמְחִיב אוֹתָהּ בְּתַקְוָה חֹזֵק לְעֵלוֹת לְמַעְלָה.
 וְעַל הַסּוּד הַזֶּה כְּתוּב, (שְׁמוּאֵל א' ט) כִּי מִכְּבָדִי אֶכְבֵּד
 - אֵלֶּה אוֹתָם שְׁמִבְרָכִים אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וּבְזֵי יִקְלוּ - אֵלֶּה אוֹתָם שְׁלֵא מִבְּרָכִים אֵת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וּמוֹנְעִים בְּרָכָה מִפִּיהֶם.

סוּד הַסּוּדוֹת לְאוֹתָם שְׁיִוְדָעִים חֲכָמַת רְבוּנָם,
 לְדַעַת אֵת סוּד הַבְּרָכוֹת בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה
 וּבְכָל הַהֲנָאוֹת וְהַכְּסוּפִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, לְהוֹרִיק
 בְּרָכוֹת מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה.

כִּי אֲשֶׁר (בְּרָט) בְּרָכוֹת הַתְּפִלָּה, שְׁתֵּן תִּקּוּן שֶׁל
 רְבוּנָם מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה וּמִלְּמַעְלָה לְמַטָּה.
 הַבְּרָכוֹת שְׂאִינָן בְּתַפְלָה עוֹלוֹת מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה,
 עַד שְׁמִנְיָעוֹת לְתוֹךְ הָאֵוֶר שְׁלֵא מְאִיר, וּמִתְעוֹרְרִים
 (לְמַעְלָה) בְּתַקְוָה לְאוֹתוֹ הָאֵוֶר שְׁלֵא מְאִיר בְּאוֹתָהּ
 הַבְּרָכָה, וְעוֹלָה הַתְּעוֹרְרוֹת לְמַעְלָה, עַד שְׁמִנְיָעִים
 לְכַפֵּא הָעֲלִיּוֹן, מְקוֹר כָּל הַחַיִּים. וְאִזּוּ יוֹצְאוֹת
 מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן בְּרָכוֹת אַחֲרוֹת, וּפּוֹנְשׁוֹת

אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְנוֹשְׁקוֹת אֵלֶּה לְאֵלֶּה, וּבָאוֹת וְשׂוֹרוֹת
עַל רֹאשׁ הַצְּדִיק לְהַרְיֵק לְמַטָּה. וּבְשִׁינְרָדוֹת,
מִתְפָּרְכִים הָאֲבוֹת וְהַבָּנִים וְכָל יְרוּתֵיהֶם.

וְסוּד הַבְּרָכוֹת הֵלְלוּ לְעוֹרֵר מִלְמַעְלָה לְמַטָּה בְּסוּד
זֶה: בְּרוּךְ: זֶה הַסוּד שֶׁל הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן
מִהַבֵּל, לְהַרְיֵק וּלְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲדִיר אֶת כָּל
הַמְּאֹרוֹת. וְהוּא תָמִיד בְּרוּךְ (מְגִדָּה), שֶׁלֹּא פּוֹסְקִים
מִיָּמִיו. וּמִשָּׁם הִרְאֵשִׁית שְׁנִקְרְאת הָעוֹלָם הַבֹּא,
וְהוּא קִצֵּה הַשָּׁמַיִם, שְׂאוֹתוֹ קִצֵּה הוּא קִצֵּה עֲלִיּוֹן.
מִשׁוֹם שְׁיֵשׁ קִצֵּה כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה, וְהוּא הָעוֹלָם
הַתְּחִתּוֹן. וְגַם הוּא נִקְרָא בְּרוּךְ, כְּנֶגֶד הַתְּחִתּוֹנִים,
לְהַרְיֵק לְמַטָּה, וּלְהַתְּעוֹרֵר מִלְמַטָּה לְמַעְלָה
בְּבְרָכוֹת הַתְּפִלָּה. וְהַבְּרוּךְ (הִרְאֵשִׁין) תְּזַהֵ נִקְרָא כְּאֵן,
בְּסוּד הַתְּחִמָּה הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁמַמְלֵא אוֹתוֹ הַמְּקוֹם,
בְּשִׁבִיל אֶחָד דְּקִיָּק שְׁנִבְנָם בּוֹ.

אַתָּה: אַחַר כֵּן מִתְחִיל לְהַתְּנַלּוֹת, שְׁחֵרֵי הַבְּרוּךְ
תְּזַהֵ הוּא נִסְתָּר, וְלִבְּנֵי נִקְרָא בְּדָרְךְ נִסְתָּר
בְּרוּךְ, הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁלֹּא הַתְּנַלָּה. אַתָּה:

הֲרֵאשִׁית לְהַתְנַלּוֹת בַּחוּץ, וְלִכֵּן נִקְרָא אֶתָּה.
 וּמִיָּהוּ? זֶה סוּד הַיָּמִין, וְנִקְרָא כֵּהֵן אֵצֶל אוֹתוֹ
 מְקוֹם. וְזֶה סוּד (תַּחֲלִים ק"י) אֶתָּה כֵּהֵן לְעוֹלָם. מִי הַכֵּהֵן
 לְאוֹתוֹ עוֹלָם? אֶתָּה. וְזֶהוּ הַיָּמִין הָעֲלִיוֹן, שְׁחֵרֵי
 נִמְצָא לְהַתְנַלּוֹת.

יְהוָה: זֶה סוּד הָאֲמִצֵּעַ, סוּד הָאֲמוֹנָה בְּכָל
 הַצְּדָדִים. (דף רעא ע"ב) אֲלֵהֵינוּ: זֶה סוּד הַשְּׂמַאל
 שְׁכָלוֹל בַּיָּמִין, וְהַיָּמִין בּוֹ, וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת
 אֶחָד. וְעַד כָּאן נִקְשְׂרוּ הַפְּרָכּוֹת, שְׁפִיּוֹן שְׂאֵלָה
 מִתְּפָרְכִים, בְּלֵם שְׁלִמְטָה מִתְּפָרְכִים.

לְאַחַר שֶׁהֵם מִתְּפָרְכִים וְלוֹקְחִים פְּרָכּוֹת לְעֶצְמָם,
 חוֹזְרִים כָּלוּלִים בְּאֶחָד לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹר,
 שֶׁהֵם לֹא יְכוּלִים לְחַזֵּר לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם עַד
 שְׂמִתְּפָרְכִים. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּפָרְכוֹ בַּתְּחִלָּה, חוֹזְרִים
 וְנִכְנָסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם, לְקַחַת פְּרָכּוֹת יְתָרוֹת
 אַחֲרוֹת לְחֵרִיק לְמִטָּה. וְעַד שֶׁהֵם מִתְּפָרְכִים, לֹא
 נִכְנָסִים וְלֹא תֹאבִים אֵלָיו, וְזֶה סוּד (שְׁמוֹת כג) וְלֹא
 יֵרָאוּ פְּנֵי רִיקָם.

וּבְשֵׁשֶׁבַיִם לְאוֹתוֹ מָקוֹם וְנִבְנְנָסִים לְשֵׁם, אִזּוֹ אוֹתוֹ
 מָקוֹם נִקְרָא מֶלֶךְ. וּמֶלֶךְ לֹא נִקְרָא,
 רַק בְּשֵׁהֶם מִתְקַרְבִּים אֵלָיו, וּמִתְקַרְבִּים. וּמֶלֶךְ מִתִּי
 נִקְרָא מֶלֶךְ? בְּשִׁגְדוֹלָיו בָּאִים אֵלָיו עֲשִׂירִים,
 מִסְּפָקִים בְּכָל מַה שֶׁהֶצְטַרְכוּ, בְּלֹא תִסְרוֹן, וְאִזּוֹ
 הוּא מֶלֶךְ. מֶלֶךְ לְמַטָּה, בְּשֵׁאלוֹ מְעַטְרִים אוֹתוֹ
 בְּסִפּוּק בְּעֲטָרוֹת קְדוּשׁוֹת. וְכֵאן נִקְרָא מֶלֶךְ.
 וּמִיָּהוּ? הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ וְצִוָּנוּ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא
 עוֹלָם שְׂלֵא תִתְנַלָּה בַחַוִּץ, וְהוּא נִסְתָּר, קוֹרָא לוֹ
 בְּרַךְ בְּרַךְ נִסְתָּר. וְעַל זֶה לֹא נִקְרָא, אֶלָּא בְּרַךְ
 נִסְתָּר.

וְלְעוֹלָם אַתָּה זֶה יָמִין, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. וְעַל זֶה כִּתְּבֵן
 כְּפִיף לְאוֹתוֹ מָקוֹם בְּרֵאשׁ וּבִסּוֹף.
 וְהָעוֹלָם תִּתְחַתּוֹן, בְּשִׁנְקֶשֶׁר לְיָמִין וְנִדְבֵק בּוֹ, קוֹרָא
 מְלִמְטָה לְמַעְלָה בְּרוּךְ, וְלֹא נִקְרָא בְּרוּךְ, רַק בְּסוֹד
 הַמְּקוֹר שְׂדֵבֵק בּוֹ וְנִבְנְנָם בּוֹ וּמִמֵּלֵא אוֹתוֹ. אַתָּה,
 הַסּוֹד שֶׁל אוֹתוֹ הַכִּתְּבֵן לְהִדְבֵק אִתּוֹ, וְעַל זֶה
 בְּתִפְלָה הָאָדָם כּוֹרֵעַ בְּבְרוּךְ, שֶׁהוּא הָעוֹלָם שְׂכַפּוּף
 אֶל מַעְלָה, וְזֶהוּ הַשְּׁנוּי בֵּין בְּרוּךְ שֶׁל תִּתְפַּלָּה וּבֵין

בְּרוּךְ שֶׁל שָׂאֵר בְּרָכוֹת. וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד עֲלִיזוֹן,
לְהַרְיֵק בְּרָכוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

בְּבִרְוֹךְ שֶׁל הַתְּפִלָּה אָדָם פּוֹרֵעַ בְּבִרְכָיו, וְגוֹחֵן
רֵאשׁוֹ בְּאַתָּה, מִשּׁוֹם שְׂאֵתָה נִקְרָא רֵאשׁ.
וְעַל זֶה כִּיִּן לֹקַח בְּרֵאשׁ, וְהוּא תְּמִיד רֵאשׁ. וְלִכֵּן
בְּרִיעָה בְּבִרְוֹךְ, וְנִחְיֵית הָרֵאשׁ בְּאַתָּה. וְהַכִּיָּן, בְּכָל
מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא אֵתָה, גּוֹחֵן בַּתְּפִלָּה. הַמְּלִךְ אַחַר
שֶׁגּוֹחֵן, שׁוֹב לֹא זוֹקֵף, מָה הַטַּעַם? הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אָמַר לְלִבְנָה, לְכִי וְהִקְטִינִי אֵת עֲצִמָּה, וְשׁוֹב
לֹא וְקָפָה. וְלִכֵּן הַבְּרָכָה שֶׁל אָדָם
לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּעוֹרְרֵת לְהוֹרִיק בְּרָכוֹת
מִלְּמַעְלָה לְעוֹלָמוֹת כָּלֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. אֲשֶׁרֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כְּתוּב (ישעיה סג) כִּי אֵתָה אֶבְיֵנוּ כִּי אֲבָרְהֶם וְגו'.

שְׁנֵינּוּ, לְעֵתִיד לָבֵא אֹמְרִים לְיִצְחָק וְכו',
מִשּׁוֹם שֶׁהַשְּׂמֵאל נִכְלָל בִּיְמִין. אֲבָל הַיְמִין מַנִּין לָנוּ
שֶׁנִּקְרָא אָב? שְׂכַתוֹב וַיִּשְׁמַחוּ לוֹ לְאָב וּלְכִיָּן. וְאַף
עַל גַּב שְׂלִמְעָלָה נִקְרָא אָב, וְאַפְלוֹ לְאוֹר שְׂלֵא

מֵאִיר בְּשַׁעַה שְׁנֵדְבֶק בְּיָמִין נִקְרָא אֶתָּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר אֶתָּה ה' אֲבִינוּ גּוֹאֲלֵנוּ וְגו'.

בֵּין כֶּד הַזְדַּמֵּן אֵלָיו זְקוּן וְאָמַר, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, תִּקְוֵן
שְׁלַחֵן לְרַבּוֹנָה, לוֹ וְלַמְלָכָה, מִכָּל מִינֵי עֲדוּנִים,
לְבָנִים בּוֹ (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחֵן אֲשֶׁר לְפָנַי ה', וְהָרִי
עַד עֶתָּה כִּלָּם מִתְעַנְּנִים מִשְׁלַחֵן הַמְּלָךְ, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(משלי ט) לָבוּ לְחֶמּוֹ בְּלַחְמֵי. וְזֶה לָחֶם הַתּוֹרָה
שְׁכַבְתָּב, וַיִּין הַתּוֹרָה שְׁכַעַל פָּה. וְשֵׁם כַּמָּה
מִטְעָמִים, מִינֵי טְעָמֵי תּוֹרָה, שְׁמַתּוֹקִים מִכָּל
הַמֵּאֲכָלִים וְהָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם וְשֶׁל הַמְּלָךְ.

קָם הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן, פָּתַח וְאָמַר, אֶהְרֵן הַכֹּהֵן קוּם
מִשְׁנַתְּךָ לְזַבַּח שְׁוֹרִים וְצֹאן וּכְבָשִׁים וְעוֹפּוֹת,
וְכָל הַמִּינִים שְׁצָרִיכִים לְסְעוּדַת הַמְּלָךְ. וְלָחֶם
הַפָּנִים, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁנֵי לוחות הַתּוֹרָה, שְׁמֹנֶה וּמֹנֶה
הֵם כְּתָבִים (שמות לב). זֶה - שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה פָּנִים, שֶׁהֵם:
(במדבר ו) יְבָרְכֶךָ ה', יָאֵר ה', יִשָּׂא ה'. זֶה שְׁנֵי - אֲדָנָי
אֲדָנָי אֲדָנָי. שֶׁהֵם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חִיּוֹת, שְׁכַבְתָּב
נֶאֱמַר (יחזקאל א) וּפָנַי אֲרִיָּה אֵל תִּימִין לְאַרְבַּעַתֶּם וּפָנַי

שׁוֹר מִהַשְׁמָאוֹל לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן.
 וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר אַרְבַּעַה פָּנִים לְאַחַת (לָהֶם). וְזֶהוּ (ישעיה
 ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר, כְּנֶגֶד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה
 סְפָרֵי תוֹרָה. וְזֶהוּ זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לְפָנַי ה'. הַכְּלִים
 שֶׁל שְׁלֶחַן הַמֶּלֶךְ הֵם בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּעֲלֵי
 הַתְּפִלוֹת, שֶׁתְּקַנּוּם כְּנֶגֶד הַקְּרִבָּנוֹת.

פָּתַח וְאָמַר, (שמות כה) וְעָשִׂיתָ שְׁלֶחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו'.
 בֹּא רֵאא, מְנַהֲגִים טוֹבִים וְיָפִים הָיוּ נוֹהֲגִים
 בְּעֲלֵי הַסְּעוּדָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ לְהִרְאוֹת שֶׁהֵם מִפְּנֵי
 שְׁלֶחַן הַמֶּלֶךְ. גְּדוֹל אֶחָד מִפְּנֵי הַסְּעוּדָה נוֹטֵל יָדָיו
 בְּזִמְנֵן שֶׁיִּכְנָסוּ לַסְּעוּדָה לְהִסַּב. הַגְּדוֹל מִסַּב בְּרֵאשׁ,
 הַשְּׁנֵי תַחְתּוֹ, וְהַשְּׁלִישִׁי תַחַת הַשְּׁנֵי. וְאַלְהָ נִקְרָאוּ
 שְׁלֹשָׁה מִטּוֹת, כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת, וְכְנֶגֶד (דף ערב ע"א)
 כְּתוּבִים לוֹיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים. מִכָּאן וְאֵילָךְ אֵין לָהֶם
 סֵדֶר, אֲלָא כָּל הַקּוּדָם זוֹכָה.

שְׁנִיתָ, בְּעַל הַבֵּית בּוֹצֵעַ, כְּדֵי שֶׁיִּכְצַע בְּעֵין יָפָה,
 וּמִשְׁלִים הַבְּרָכָה, וְאַחֵר כֶּךָ בּוֹצֵעַ. וּפְרָשׁוּהָ
 רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, שֶׁאֵין הַמְּסַבִּים רִשְׁאִים לְטַעַם

עד שִׁיטְעֵם הַמְּבַרֵּךְ, וְאִין הַבּוֹצֵעַ רֵשָׁאֵי לְטַעַם עַד
שִׁיבְלָה אָמֵן מִפִּי הַמְּסַבִּים. וְאִם רְצוֹנֵנוּ לְחַלֵּק
כְּבוֹד, הָרְשׁוֹת בְּיָדוֹ. וְעוֹד פִּרְשׁוּהָ שְׁהֵאֲוִירָח מְבַרֵּךְ,
בְּשִׁבִיל שִׁיבְרֵךְ אֶת בַּעַל הַבַּיִת.

וְדַרְךְ סוּד, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ - זֶה הָעֲמוּד
הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁהוּא קוֹ הָאֲמֻצָּעִי. וּבְשִׁבְתָּ
צָרִיךְ לְבַצֵּעַ מִשְׁתֵּי כְּבוֹדֹת, שֶׁהֵן ה' ה'. בַּעַל הַבַּיִת
- זֶה ו' שֶׁל הָאֲמֻצָּע. (וּבְצוּרָה ז"ו. וּמְשׁוּם זֶה) וּכְדִי שֶׁלֹּא
יִרְאֶה כְּרַעְבָּתָנוֹת, יְכוּל לְבַצֵּעַ בָּהּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
בְּפִיזָה. מַה זֶה בְּפִיזָה? י' וי'. וְהֵן תִּנְקְדוֹת שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, נִקְרָאִים פְּרוּרִים שְׁכַבְבוּיֹת. וְאֵלוֹ
בְּנִגְדַּת מַטּוֹת הַזֶּרַע. וּמִי שֶׁמּוֹלִיז לְבָהֵן וְזוֹרְקֵן בְּמִקּוֹם
שֶׁלֹּא צָרִיךְ, הָעֲנִיּוֹת רוֹדְפֹת אַחֲרָיו, וְהוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד.
זֶהוּ שְׁכַבְבוּיֹת (אִיּוֹב טו) נוֹדֵד הוּא לְלַחֵם אִיָּה. וְאִין לָחֵם
אֵלָּא תוֹרָה, וְהוּא צוּחַ: אִיָּה מִי שֶׁמְרַחֵם עָלָיו?
וְלֹא מוֹצֵא.

וּפְרוּרִים בְּכַבּוּיֹת, הֵם בְּצַדִּיק, וְהוּא כּוֹתֵשׁ
כְּתִישׁוֹת מֵאוֹתָם תּוֹיֹתִים. וְהֵאֲוִירָח

מְבָרָךְ, (משלי ה) וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאֹרֶךְ נִגְהָ. בְּרָכוֹת
לְרֹאשׁ צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, וְלִכְּנֵן הָאֹרַח מְבָרָךְ.

בֵּין כֶּךָ הָרִי כָּא אֱלֹוֵי הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר,
רוּעָה הַנְּאֻמָּן, יוֹם אֶחָד הִלְכְּתִי אֲנִי וְהַחֲבָרִים
לְאַכְסֻנִּיהָ אַחַת, וְהָיָה שָׁם תִּינּוֹק אֶחָד, קָם וְהִתְקַוֵּן
לָנוּ מְנוּרָה וְשִׁלְחָן, הוּא מֵעֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הָיָה
מֵעֲשָׂרִים שָׁנָה, וְלֹא הָיָה אֵלָּא מִבֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים,
וְהִתְקַוֵּן שִׁלְחָן מְכֹל מִיָּנִי מֵאֲכָל וּמִשְׁתָּה. אָמַר, הָרִי
פְּרִשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁפָּעַל הַפִּיִת בּוֹצֵעַ וְאֹרַח מְבָרָךְ,
אָבֵל (אִיּוֹב ל"ב) צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל בֶּן
זַחְלָתִי וְאִירָא מַחֲזוֹת דְּעֵי אַתְכֶם, עַד שֶׁאֲפִלֵּל רְשׁוֹת
מִכֶּם. אָמַרְתִּי לוֹ, אֵימַר בְּנִי מִלְּאֵךְ ה'.

אָמַר לָנוּ, אַתֶּם רְצִיתֶם לָחֶם תִּפְנוּקִים כְּלִי קָרֵב,
אוֹ לָחֶם עִם קָרֵב. שֶׁכֶּךָ פְּרִשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל
הַמְּשָׁנָה, שְׁעַת אֲכִילָה שְׁעַת מִלְּחָמָה. וְאִם רְצִיתֶם
שְׂיִהְיָה עָלֵינוּ קָרֵב, אִיִּן אֶחָד אוֹכֵל. אֵלָּא מִי שֶׁיִּנְצַח
בְּקָרֵב, הוּא אוֹכֵל וּבּוֹצֵעַ לְכֻלָּם. אָמְרוּ לוֹ הַחֲבָרִים,
בְּנִי, אַתָּה קָטָן, וְעַדִּין לֹא יָדַעְתִּי אֵיךְ נִלְחָמִים

גְּבָרִים גְּדוֹלִים בְּחָרָב, בְּנִעְנוּעַ הַחָרָב, בְּרַמַּח,
בְּקִשָּׁת, בְּחִצֵי הַקִּשָּׁת, בְּמִקְלַע וּבְאַבְנֵי מִקְלַע.

אָמַר לָהֶם, (מלכים א' ב) אֵל יִתְהַלֵּל חוֹגֵר בְּמַפְתַּח.
שְׁתֵּרֵי וַדָּאֵי בְּקִרְיַאת שְׁמַע פְּרִשׁוּתָהּ, כָּל
הַקּוֹרָא קִרְיַאת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, כְּאֵלוֹ אוֹחוֹ חָרָב
פִּיפְיוֹת, שְׁכָתוֹב (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִדוֹנָם
וְחָרָב פִּיפְיוֹת בְּיָדָם. וְנִעְנוּעַ הַחָרָב צָרִיךְ לְנִעְנָעָה
לְשִׁשָּׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה, כִּדְרֵי שְׁתַּמְלִיכוּהוּ עַל
הַשָּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ וְעַל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְזוֹ
ו', גּוֹף הַחָרָב. י' רֹאשׁ הַחָרָב. ה"ה, שְׁתֵּי פִיפְיוֹת.
גְּרַתִּיק הַחָרָב, אֲדָנִי.

רַמַּח, רמ"ח בְּקִרְיַאת שְׁמַע, עִם שֵׁשׁ תִּבּוֹת
הַיְחוּד, תֵּרֵי רוֹמ"ח. מְגִ"ן עִם חָרָב, מִיכָאֵל
גְּבָרִיאֵל נוֹרִיאֵל, הַשְּׁמָשִׁים שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת.
קִשָּׁת שְׁיוֹרָה חֲצִים, וְכֹל יָרַע שְׁאִינוֹ יוֹרָה פֶּחִין אִינוֹ
מוֹלִיד. מִקְלַע, זֶה קִרְיַאת שְׁמַע. תְּמַשָּׁה אֲבָנֵי
מִקְלַע, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. בְּנִגְנָדָם,
וַיִּקַּח דָּוִד (שמואל א' י"ז) תְּמַשָּׁה חֲלָקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל.

וּבְשָׁשׁם אוֹתָם בַּמִּקְלָע, שֶׁהִיא שָׁפָה, וְהִיא שְׂכִינָה,
נִעְשׂוּ אַחַד כָּל הַחֲמִשָּׁה, וְהָרַג אֶת הַפְּלִשְׁתִּי.

וְעַד עַכְשָׁיו וְרָקְתִי אֶבֶן זוֹ לְסַמָּאֵל, שֶׁהוּא אֶבֶן
מַצֹּר, וְהָרַסְתִּי אֶת הַמַּצֹּר שְׁלוֹ וְהַשְׁפַּלְתִּיו
לְמַטָּה. וְלָבֵן אָמַרְתִּי לָכֶם, אֵל יִתְהַלֵּל חוּגְר
בְּמַפְתַּח. כָּעֵת יִתְבָּרַר לָכֶם שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ אִיךָ
נִלְחָמִים גְּבָרִים גְּדוּלִים בַּחֲרָבוֹת, בְּרַמַּח, בְּקִשְׁתָּה,
בַּמִּקְלָע. תִּמְחֶנּוּ וְלֹא יִכְלְנוּ לְדַבֵּר לְפָנָיו. אָמְרוּ לוֹ
חֲכָמִים, כָּעֵת נִרְאָה מִי יִהְיֶה מְרוּיַח אֶת הַלָּחֶם,
שֶׁהוּא לָחֶם הַמוֹצִיא.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר טו) וְהָיָה בְּאֹכְלְכֶם מִלָּחֶם הָאָרֶץ
תִּרְיִמוּ תְרוּמָה לָהּ. בַּמָּה נִתְרַמַּת שְׂכִינָה,
שֶׁהִיא ה' שֶׁל הַמוֹצִיא, שֶׁבְּאָרוֹ עָלֶיהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
כָּל הַבוֹצֵעַ צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בִּיה"א? אֵלָּא וַדַּאי הָרִי
פְּרִשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, מוּזֵן וְתָבֵן פְּטוּרִים
מִן הַמַּעֲשֵׂר. וּבְשֶׁהִיא בְּמוּזֵן וְתָבֵן, הִיא בְּבֵית
הָאִסוּרִים, וְאֵין לָהּ רִשׁוּת לְהָרִים לְמ' לַעֲשׂוֹת עִמָּה
מ"ה. וְזוֹהִי תְרוּמָה, תוֹר"ה שֶׁהִיא חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי

תּוֹרָה, שָׁבֹת (שמות כד) וַיְהִי מִיֵּשֶׁה בָּהָר אֲרַבְעִים יוֹם
וְגו'.

וּבְמוֹץ וְתֵבֶן שֶׁל חֲטָה, עָלֶיָּהּ בְּאָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, אֵילָן
שָׂאֵבֶל אָדָם הָרֵאשׁוֹן חֲטָה הָיְתָה. קַרְבַּח"ט,
שֶׁהוּא מוֹץ וְתֵבֶן, לָאוֹת ה', וְהִסְתַּלְּקָה מִפָּנֵינוּ י',
שֶׁהוּא עֲשׂוֹר שְׁלָה. וְלִכֵּן בְּשֶׁהוּא בְּמוֹץ וְתֵבֶן (שְׁלָה),
נִשְׁמַר כְּנֶגֶד עֲרָלָה וּפְרִיעָה, פָּטוֹר מִן הַמַּעֲשֵׂה. וְאֵין
רְשׁוּת לָאוֹת י' לְחַכֵּר בָּאוֹת ה', שֶׁהֵם אִישׁ וְאִשָּׁה.
וְלִכֵּן כָּל הַבּוֹצֵעַ צָרִיף (דף ערב ע"ב) לְדַקְדַּק בָּהּ. וְצָרִיף
לְבַצֵּעַ מִהַמָּקוֹם שֶׁבְּשׂוֹלוּ יָפָה, מִשּׁוּם שֶׁבְּשׂוֹל הוּא
נִמְרַח הַפְּרִי, וְזֶה ו'.

וְעֲשָׂרָה דְבָרִים צָרִיף אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּסֵעוּדָה: אֶחָד
- נְטִילַת יָדַיִם. שְׁנֵי - לְתִקּוֹן שְׁתֵּי כַּפְּרוֹת
לְשֶׁבֶת. שְׁלִישִׁי - לְאֹכֵל שֶׁלֹּשׁ סֵעוּדוֹת, וּלְהוֹסִיף
מִחֵל עַל הַקֶּדֶשׁ. רְבִיעִי - לְהַאִיר אֶת הַשְּׁלֶחָן בְּנֵר,
כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוֹתָ, שְׁלֶחָן בְּצַפּוֹן וּמִנּוּרָה בְּדָרוֹם. וְצָרִיף
חֲסִפָּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוֹתָ, תִּסְבּוּ - אֶחָד מִבְּרִיךְ לְכֻלָּם.

וּבְשַׁבָּת, בְּכָל דְּבָרָיו צָרִיךְ לְהוֹסִיף מֵחַל עַל קִדְּשׁ,
 בֵּין בְּמֵאֲכָלָיו וּבְמִשְׁקָיו, בֵּין בְּלְבוּשָׁיו, בֵּין
 בְּהַסְבָּתוֹ, שְׁצָרִיךְ לְהִתְקִין לוֹ מְסַבָּה יָפָה, בְּכַמָּה
 כָּרִים וּכְסָתוֹת מְרַקָּמִים מִכָּל שֵׁישׁ בְּבֵיתוֹ, כְּמוֹ
 שְׁמִתְקִין תְּפֵה לְפָלֶה, שְׁשַׁבָּת הִיא מְלָכָה, וְהִיא
 כְּלָה. וְלִבֵּן הָיוּ יוֹצְאִים בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה עָרֵב שַׁבָּת
 לְקַדֵּם אֶת הָאוֹרְחָתָהּ, וְהָיוּ אוֹמְרִים: בְּאֵי כְּלָה, בְּאֵי
 כְּלָה. וְצָרִיכִים לְעוֹרֵר שִׁירָה וְחִדּוּהַ לְשַׁלְּחַן אֵלֶיהָ.

וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שֵׁישׁ סוּד אַחֵר. כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ לְקַבֵּל
 אֶת גְּבִרְתָּהּ בְּכַמָּה אוֹרוֹת שֶׁל גִּירוֹת שַׁבָּת,
 וּבְכַמָּה עֲנוּגִים וּלְבוּשִׁים יָפִים, וּבֵית מִתְקַן בְּכַמָּה
 כְּלִים שֶׁל תְּקוּן, בְּהַסְבָּה יָפָה לְכָל אַחַד וְאַחַד,
 וּבִזְמַת הַחִדּוּהַ וְהַתְּקוּן גּוֹרָמִים שְׁנַשְׁאֲרֵת שַׁבָּתָהּ
 רְעָה בַּחֲשׂוֹךְ, בְּרַעְבוֹן, בְּבִכּוּת, בְּהַסְפָּד, בְּלְבוּשִׁים
 שְׁחָרִים כְּאֶלְמָנָה. שָׂאם מְלָאָה זוֹ - תִּרְבֶּה זוֹ.

יֵצֵר טוֹב גְּבִירָה קְדוּשָׁה, מְלִכּוֹת הַקִּדְּשׁ שְׁיִוְרְדָת
 בְּשַׁבָּת, כְּלוּלָה מִעֲשֵׂר סְפִירוֹת, מִעֲטָרוֹת
 בְּשַׁבָּעָה שְׁמוֹת שְׁאִינָם נִמְחָקִים, בְּכַמָּה מְרַכְּבוֹת

שָׁל חַיּוֹת וּבְכֶמֶה חַיִּלוֹת וּמַחֲנוֹת. וְהַמֶּלֶךְ יוֹצֵא
 לְקַבְּלָהּ בְּכֶמֶה מַחֲנוֹת, וְנִשְׁאָר יֵצֵר הָרָע, הַשְּׂפָחָה
 הָרָעָה בַּחֲשֵׁף, בְּאַלְמָנָה בְּלִי בַעֲלָהּ, בְּלִי מְרַכְבּוֹת.

וְאַלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם, לְמוֹזְבָּחִים וְלְמִקְטָרִים
 לְמַלְאֲכַת הַשָּׁמַיִם וְלַמַּוְלֹת אֲשֶׁר לֹא
 צְוִיתִי, הִיא עֲבוּדָה שֶׁל הַשְּׂפָחָה הָרָעָה, שֶׁשׁוֹלֶטֶת
 בְּעַרְבֵי שִׁפְתוֹת וְעַרְבֵי לַיְלוֹת רְבִיעֵי, מָה הָיוּ עוֹשִׂים
 אֵלֶּה? הָיוּ לוֹקְחִים לְבוֹשִׁים שְׁחָרִים, וּמַחֲשִׁיכִים אֶת
 הָאֲוֵרוֹת, וְעוֹשִׂים הֶסְפֵּד בְּלֵילֵי שִׁפְתוֹת לְהַשְׁתַּתֵּף
 עִמָּה כְּמוֹ שֶׁהִיא שְׂרוּיָה, כִּי (קהלת ז) גַּם [אֶת] זֶה
 לַעֲמֵת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

אַחַר שֶׁחֲטְאוּ יִשְׂרָאֵל וְנִתְּרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נֶאֱמַר
 בַּשְּׂכִינָה הָאֵם הַקְּדוּשָׁה, (איכה א) אֵיכָה יִשְׁכַּח
 בְּדַד הָעִיר רַבָּתִי עִם הִיְתָה בְּאַלְמָנָה, וּמְכַבִּים בְּלֵיל
 תִּשְׁעָה בְּאֵב אֲוֵרוֹת וְנֵרוֹת, וְעוֹשִׂים הֶסְפֵּד וְיוֹשְׁבִים
 כְּמוֹ אֲבָלִים, לְהַשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַשְּׂכִינָה, מִשּׁוּם
 שֶׁהֵם גָּרְמוּ לָהּ כָּל אוֹתוֹ הַשְּׂבָר.

חֲמִישִׁי - כּוֹס שֶׁל וַיְכַלּוּ. שְׁשִׁי - לְהִיּוֹת עַל
הַשְּׁלָחַן דְּבָרֵי תוֹרָה. שְׁבִיעִי - לְהַאֲרִיךְ עַל
הַשְּׁלָחַן כְּדֵי שְׁעֲנִיִּים יָבֹאוּ לְשִׁלְחָנוּ. שְׁמִינִי - נְטִילַת
יָדַיִם בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים. תְּשִׁיעִי - בְּרַכַּת הַמּוֹזֵן. עֲשִׂירִי
- כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה. וְצָרִיךְ לְחַזֵּר עֲלֵיהֶם וּלְתַקְּנֵם
בְּסוּד קָדוֹשׁ, שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וְהוּא
הַשְּׁלָחַן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַצֵּד הַגְּבוּרָה, וְלָכֵן
פְּרָשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁלְחָן בְּצַפּוֹן.

אַחַד - נְטִילַת יָדַיִם, שֶׁבְּאֲרוּחַ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל
הַמְּשֻׁנָּה, יָדַיִם מְזַהְמוֹת פְּסוּלוֹת לְבְרַכָּה,
מִשּׁוֹם שֶׁחֵן שְׁנִיּוֹת לְטַמְּאָה, שֶׁהוּא אֵב הַטַּמְּאָה,
שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן בְּשִׁחַן טַמְּאוֹת, וּכְשִׁחַן טְהוֹרוֹת הֵן
שְׁנִיּוֹת לְבְרַכָּה, שֶׁתְּבַרְכָּה לוֹ שׁוֹרָה אֵלָּא עַל טְהוֹרָה.
הַכֵּהֵן, שֶׁהוּא אִישׁ טְהוֹר, אִישׁ חָסֵד, שׁוֹרָה עָלָיו
בְּרַכָּה. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב (תהלים קלג) כְּשִׁמּוֹן הַטּוֹב עַל
הָרֵאשׁ וְגו'. וְלָכֵן, (במדבר ו) דִּבֶּר אֵל אֶתְרוֹן וְאֵל בְּנָיו
לֵאמֹר כֹּה תְבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וּפְרָשׁוּהָ,
כָּל כֹּהֵן הַמְּבָרֵךְ - מִתְּבָרֵךְ. וְשִׁאִינוּ מְבָרֵךְ - אִינוּ
מִתְּבָרֵךְ. וּפְרָשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה, כָּל בְּרַכָּה שִׁאִינוּ

בָּה אֲזַכְּרָה וּמַלְכוּת, אֵין זְמַת בְּרָכָה. מַלְכוּת
אֲדָנִי.

וְעוֹד, נְטִילַת יָדִים צָרִיךְ לְפָל אוֹתָן עַד הַפָּרָק,
שְׁגוּרוֹ עָלָיו י"ד פְּרָקִים, בְּאוֹתָהּ זְעָה
שׁוֹרָה עָלָיו יד ה', וְהִיא יָד שֶׁל בְּרָכָה מֵצַד הַחֹסֵד
זָכוֹ חֲכָמָה בְּיַד יְמִינוֹ. וְהִיא יָד שֶׁל קְדֻשָּׁה מֵצַד
הַגְּבוּרָה, וְשׁוֹרָה בְּדִין. (וַיִּד שְׁמַאל) וְהִיא יָד הַיְחוּד
מֵצַד הַתְּפִאָרֶת, שְׁשׁוֹרָה בִּי"ד פְּרָקֵי הַגּוֹף, שְׁתֵּם
זְנִיִּם עֲשָׂר פְּרָקִים בְּשֵׁתֵי זְרוּעוֹת וּשְׁתֵּי שׁוֹקֵים,
וּשְׁנַיִם בְּגוֹף וּבְכַרִּית.

וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים אֲרַבְעָה עֲשָׂר הוּא אֲרַבְעִים וּשְׁנַיִם.
י"י מִי"ד י"ד י"ד, רְמוֹז י"בְּרָכָה י"א
י"שֵׁא, מֵהוּי"ה הוּי"ה הוּי"ה. ד' ד' ד' מִי"ד י"ד י"ד,
הֵם רְמוֹזִים בְּאֲדָנִי אֲדָנִי אֲדָנִי. וְאָמַר הַנְּבִיא
עֲלֵיהֶם, (יִרְמִיָּה ז) הֵיכַל ה' הֵיכַל ה' הֵיכַל ה'.
וְהַנְּטִילָה הַזֶּה בְּיַד שְׁתֵּתִיקָנָה.

וְכָל צַד מְשַׁלֵּשֵׁת פְּנֵי תַחֲיוֹת, שְׁתֵּם יי יי יי,
וּמְשַׁלֵּשׁ בְּנֵפֵי תַחֲיוֹת, שְׁתֵּן ד' ד' ד', כָּלֵם

צָרִיךְ לְהִיזוֹת מִכַּח (דף רעג ע"א) אָדָם. וְהוּא יו"ד ה"א וְא"ו
 ה"א. הַכַּח שְׁלוֹ - יו"ד וְא"ו דָּל"ת, ה"א אֶל"ף,
 וְא"ו אֶל"ף וְא"ו, ה"א אֶל"ף. וְהַמְלִכָה לֹא שְׂרוּיָה
 בַּכַּח שְׁלוֹ, בְּפִרְקֵי הָאֲצַבְעוֹת, עַד שְׁעוֹבְרַת מֵהֶם
 הַזֹּהֲמָה, הַשְּׂפָחָה הַרְעָה הַפְּסוּלָה, אִשְׁתַּת הַפְּסוּל.
 וְלִבּוֹ פִּרְשׁוּתָהּ בְּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָה, יָדִים מְזַהְמוֹת פְּסוּלוֹת
 לְבָרְכָה.

וְהֵם מִים לְמַהֲרֵי הַיָּד, שְׁשׂוּרָה שָׁם יָד יי. יָד יי זֶה
 מִים שֶׁל הַתּוֹרָה. שְׁעָמֵי הָאָרֶץ הֵם שְׂרָץ, מֵה
 מוֹעִילָה לָּהֶם מְבִילָה, וְהַשְּׂרָץ, שְׂפָחָה רָעָה בְּיָדָם,
 בְּגוֹל שְׂפִידֵיהֶם, בְּגוֹל שֶׁל הַבְּרָכוֹת שְׁנוֹזְלִים אֶת
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא יוֹדְעִים לְבָרָה, וְלֹא יוֹדְעִים
 מַהִי בְּרָכָה וּמַהִי זֹהֲמָה.

מִיָּד בְּשִׁשְׁמֵעוֹ הַחֲבָרִים דְּבָרִים אֵלֶּי, וְאֲנִי עִמָּהֶם,
 לֹא יִכְלָתִי לְסַבֵּל שֵׁשֶׁשְׁלִים עֲשָׂרָה דְּבָרִים שֶׁל
 בְּרָכָה, וְהַשְּׂפָחָתִי אֶצְלוֹ, וּבְנֵדָאֵי אֵינְ אִישׁ שְׂיֵאמֵר
 דְּבָרִים אֵלֶּי אֶלָּא אֶתָּה, שְׂאֶתָּה הוּא כְּמוֹ אֲרִבְע
 מַחְצוֹת שֶׁל גֵּן עֵדֶן. שְׁהָאָדָם נִכְנָס בְּהֵן (שְׂפָאֶשֶׁר אֶתָּה)

במחצת התינוקות ונעשה תינוק, ובמחצת נערים
 ונעשה נער, ובמחצת בחורים ונעשה בחור,
 ובמחצת זקנים ונעשה זקן. ולך נאמר עליך,
 (תהלים לג) 'ממכון' שבתו 'השנית אל כל ישיבי הארץ.
 ואתה הוא שנאמר עליך (בראשית ו) בשנים הוא פשר,
 בדור של דור הפלגה הייתה, ובכל דור ודור
 בגלגול, בגלגול שמתהפך לכמה גונים. ולא נגלית
 אלא בדור שנתנה בו תורה על ידך.

מיד שהתכנסת מהעולם, אתה הוא פשמש
 שפאיר בכל דור ודור. שפמתכנס השמש
 בליטה, הוא מאיר בלבנה ובשמים רבוא פוכבים.
 כך אתה, שאתה מאיר בשמים רבוא בכל דור
 ודור. וזהו שרמו קהלת, (קהלת א) דור הלך ודור בא.
 ופרשה רבותינו, אין דור פחות משמים רבוא.
 ועוד פרשה, הדור שהולך הוא שפא, לקים מה
 שהיה הוא שהיה. מפאן ואילך השלם עשרה
 דברים של השלחן בגלוי. אמר רועה הנאמן,
 המנורה הקדושה אשרי חלקה, שהקדוש פרוך

הוּא גָּלָה לְךָ מַה שֶּׁלֹּא גָּלָה לְכָל נְבִיא וְחוֹזֵה, וְלֹא
לְמִי וּלְמִי.

שְׁנֵי - לְבַצֵּעַ עַל שְׁתֵּי כַּפְרוֹת בְּשִׁבְתָּ, שֶׁהֵן רְמוּזוֹת
בְּשְׁנֵי לוֹחֹת הַתּוֹרָה, שֶׁנִּתְּנוּ בְּשִׁבְתָּ זִוּגוֹת.
שְׁכִינּוֹת הַשְּׁלִישִׁי יָרְדוּ, שָׁבוּ פְּעָמִים טוֹב, וּבְשִׁבְתָּ
נִתְּנָה, שְׁתֵּי נִקְבוֹת לְשָׁנִים טוֹבִים. וְאַף עַל גַּב
שְׁכִיבָרוּהָ שֶׁהַשְּׂרִים מְמַנִּים עַל זִוּגוֹת, כְּמוֹ שְׁכִיבָרוּהָ
שְׁתֵּי בִיצִים, שְׁנֵי אֲגוּזִים - הִלְכָה לְמַעֲשֵׂה מִסִּינַי:
שְׁלוּחֵי מִצְוָה אֵינָן נוֹזְקִין.

וְאִם תֹּאמַר, וַהֲרִי שְׁנֵינִי, אֵין מִתְחִילִין בְּשְׁנֵי וְאֵין
מִסִּימִים בְּרַבִּיעִי, דְּהֵינּוּ כְּב' ד' עִם עַרְב רַב,
שֶׁלֹּא הָיוּ שְׁלוּחֵי מִצְוָה, שֶׁלֹּא הִתְנַיְרוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
וְלֵאחֶר שֶׁעָבְרוּ מִן הָעוֹלָם, צָוָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְטַל (שְׁמוֹת ל"ד) שְׁנֵי לְחַת אֲבָנִים כְּרַאשֵׁינִים, וְאָמַר,
וּכְתַבְתִּי עַל הַלְּחַת אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל
הַלְּחַת וְגו'.

וְשְׁתֵּי כַּפְרוֹת בְּשִׁבְתָּ רִמְזוֹת לְשְׁנֵי יוֹדֵי"ם
יֵאֱהַדוּנָהּ. שְׁאֵדְנִי הִיא יְחִידָה מִבְּעֻלָּהּ

בַּשְׁבֻּעַת יָמֹת הַחַל, וּבַשְּׁבֻעַת יוֹרֵד אֵלֶיהָ. וּמִשׁוֹם זֶה
 בַּשְּׁבֻעַת כָּל הַנְּשָׁמוֹת וְהָרוּחוֹת וְהַנְּפָשׁוֹת יוֹצְאוֹת
 וְיוֹרְדוֹת זִוְגוֹת, וְאִין שָׁטָן וְאִין מַזִּיק שׁוֹלֵט בְּיוֹם
 הַשְּׁבֻעַת. וְאַפְלוּ גִיהֶנָם לֹא שׁוֹלֵט וְלֹא בּוֹעֵר בַּשְּׁבֻעַת.
 וּמִשׁוֹם זֶה, (שְׁמוֹת לֹה) לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם
 בְּיוֹם הַשְּׁבֻעַת. וְזוֹ אֵשׁ נְכַרְיָה, אֵלֶּא אֵשׁ תְּקַרְבָּן, אֵשׁ
 שְׁל קַדְשָׁה. וְאִין לְהַאֲרִיךְ בַּבְּצִיעָה שְׁלֶחֶן, שְׁחַרֵי
 נִתְבָּאֵר לְמַעְלָה.

שְׁלִישֵׁי - לְאָכַל שְׁלֵשׁ סְעוּדוֹת בַּשְּׁבֻעַת, כְּפִי
 שְׁבִאֲרוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, שְׁאָמַר
 אֶחָד מֵהֶם: יְהִי תְּלָקִי עִם גּוֹמְרֵי שְׁלֵשׁ סְעוּדוֹת
 בַּשְּׁבֻעַת. שְׁחֵן שְׁלֵמוֹת שְׁל שִׁבְעַת בְּרָכוֹת שְׁל הַתְּפִלָּה,
 לְהַשְׁלִים בְּהֵן לְעֶשֶׂר. וְהַסּוּד שְׁל עֲנַג - (בְּרֵאשִׁית ב)
 וְנִחַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וּמִי שְׁלֹא מְקַיֵּם
 אוֹתָן וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְקַיְמָן, הוֹפֵךְ לוֹ לְנִגְעַ צַרְעַת.
 וּכְדִי שְׁלֹא יָבֵא לָזֶה, אָמַר תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: לוֹ
 עָלֵי וְאֲנִי פּוֹרְעַ, (יִשְׁעִיה נח) אֲזוֹ תִתְעַנֵּג עַל ה'.

רְבִיעִי - לְהַאִיר שְׁלֶחַן בְּמִנְוָה, כְּמוֹ שְׂבָאוֹתָהּ
הַקְדָּמוֹנִים, שְׁלֶחַן בְּצַפּוֹן, מִנְוָה בְּדָרוֹם.
שֶׁשְׁלֶחְנוּ שָׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי צָרִיךְ לְהִיּוֹת.

חֲמִישִׁי - כּוּם שָׁל וַיְבָלוּ. כּו"ם בְּחֶשְׁבוֹן אֱלֹהִים.
וַיְבָלוּ - ע"ב, שְׂבוּלָלֶת אוֹתָם הַכֶּלֶה
הַקְדוֹשָׁה. שְׁהַכּוּם הַזֹּאת הַמְלֵאָה יֵינן שָׁל תּוֹרָה,
צָרִיכָה לְהַעֲיֵד עַל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

שִׁשִּׁי - לְהִיּוֹת עַל הַשְּׁלֶחַן דְּבָרֵי תּוֹרָה, שְׂכָךְ
פְּרִשׁוּתָהּ בְּעֵלֵי הַמְשָׁנָה, (אבות פ"ג) שְׁלֵשָׁה
שְׂאֵבְלוֹ עַל שְׁלֶחַן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תּוֹרָה
וְכו'. וְסוּד הַדְּבָר - מִשּׁוּם שְׁחָרֵי פְּרִשׁוּתָהּ שְׁלֶחַן
בְּצַפּוֹן, וְהַתּוֹרָה נִתְּנָה מִיְּמִין. לְחִבְרָתָהּ יְמִין, שְׁהוּא
רְחֵמִים, עִם שְׂמֵאל, שְׁהוּא דִין. שְׁהַתּוֹרָה הִיא יֵי
מִיְּמִין, שְׁלֶחַן אֲדָנֵי מִשְׂמֵאל, וְצָרִיךְ לְחִבְרָתָם.
מִשּׁוּם שְׁהַשְּׁלֶחַן מִשְׂמֵאל, פְּרִשׁוּתָהּ בְּעֵלֵי הַמְשָׁנָה,
קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו (דף רעג ע"ב) שָׁל אָדָם בְּקָרִיעַת יָם סוּף.
וּמִשּׁוּם כִּי צָרִיךְ תְּלָמִיד חָכָם לְזַמֵּן עִמּוֹ, לְמִי
שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל בְּדְבָרֵי תּוֹרָה.

שְׂבִיעִי - לְהַאֲרִיךְ עַל הַשְּׁלָחַן מִשׁוּם הָעֲנִיִּים.
 וּמִשׁוּם זֶה, כָּל הַמַּאֲרִיךְ עַל שְׁלַחְנוּ
 מֵאֲרִיכִים לוֹ יָמָיו וְשָׁנוֹתָיו, וּמִשׁוּם כֵּן (מִשְׁלִי י'
 וְצָדָקָה תִּצְלַח מִמֶּנּוּ. שְׁעָנִי חָשׁוּב כְּמַת, וְהוּא
 מְתִיחַ אוֹתוֹ, נָם כֵּן תִּקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מְתִיחַ אוֹתוֹ.

וְעוֹד בְּדָרֶךְ סוּד, שְׁכָל הָעֲנִיִּים מִצַּד הָאוֹת ד',
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תְּהִלִּים קמ"ז) דְּלוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ.
 וְאוֹת ד' שֶׁל אַחַד שְׁצָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בָּהּ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 (דְּבָרִים י"ז) לְהַאֲרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וְלִבֵּן צָרִיךְ
 לְהַאֲרִיךְ עַל הַשְּׁלָחַן, שְׁחִיא ד', כְּלוּלָה מֵאֲרִבַּע
 רְגָלִים שֶׁל הַשְּׁלָחַן. בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הָאוֹת ד' צָרִיךְ
 לְהַאֲרִיךְ עַל הַשְּׁלָחַן בְּשִׁבִיל הָעֲנִיִּים.

וּבְשִׁבִילוֹ בְּאֵרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, שְׁכַתֵּשׁ הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ
 הוּא מְדָה יָפָה לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא מִצָּא כְּמוֹ
 מִדַּת הַדְּלוּת. וְהִקְשׁוּ עַל זֶה, מִשׁוּם שְׁכַתֵּרוֹתָ
 הָרֵאשׁוֹנִים, כְּחֻשְׁבוֹן מִינֵי מִיתוֹת שֶׁהֵם כְּחֻשְׁבוֹן
 תּוֹצְאוֹת, וְחֶסְרוֹן כִּים קָשָׁה מְכַלֵּם, וְאִיךְ הֵם

אומרים שלא נמצאה לישראל מדה יפה כמו
עניות?

אלא משום שכל עם ולשון, (ישעיה ח) והיה כי ירעב
והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה
למעלה. אבל ישראל הם קיום תקדוש פרוך הוא
במדה הזו, ולא מכחישים בו. ולכן במדה הזו הם
ינאלו. זהו שכתוב (שמואל ב כב) ואת עם עני תושיע.
ועני לשון וענוי. שאפלו יש לאדם עשר והוא
בחלאים ובמכות, נקרא עני, או שמצערים אותו
בגללו, ומצערים אותו בכל יום. כל שכן מי שהוא
רש מפנו, והוא הולך במקום למקום.

ועוד יש עני שהסתלקה מפנו דעתו, כמו איוב,
שנאמר בו (איוב לד) איוב לא בדעת ידבר. גם
כך היא ד', שהיא השכינה, כשסתלק מפנה
א"ת, שהוא העמוד האמצעי שנקרא דעת. וזה אין
לו חטאים בדבר שיאמר. ועוד, א"ת הוא תורה,
כולל תרי"ג מצוות, זהו שכתוב (שמות ג) זה שמי
לעלם וגו'. שמי עם י"ה - שם"ה. וברי עם ו"ה -

רמ"ח. ומשום זה פִּרְשׁוּהָ, אִין עָנִי אֵלֶּא מִן הַתּוֹרָה
 וּמִן הַמִּצְוֹת, שְׁשֹׁאֵר עָנִי אִינוּ אֵלֶּא עֲנוּי. וְהָאוֹת
 ד' מִן אֲדָנִי, גַּם כִּף הוּא עָנִי בְּלִי יְהוָה.

שְׁמִינִי - מִיָּם אַחֲרוֹנִים שֶׁתִּקְנוּ לָהֶם מִשׁוּם מְלַח
 סְדוּמִית הַמִּסְמָא אֶת הָעֵינַיִם. לָמָּה נִקְרָאוּ
 חוֹבָה? אֵלֶּא בְּדַרְךְ סוּד, סָם הַמְּוֹת שׁוֹרָה עַל יָדַיִם
 מוֹהָמוֹת, שְׁעוֹשִׂים בָּהֶם בְּרָכָה. וְעַל כּוֹס שְׁמִבְרָכִים
 עֲלֶיהָ בְּלִי מְהָרָה נִקְרָאת טִמְאָה. וּמָה כּוֹס
 שְׁשׁוֹתִים בָּה טִמְאָה לְבְרָכָה, עַד שֶׁהָיוּ מְטַהְרִים
 אוֹתָהּ בְּהַרְחָה מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ - כָּל שְׁכֵן יָדָיו.
 וּמִשׁוּם זֶה מִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה. וְסוּד תִּדְבָר, (ויקרא
 יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם - אֵלֹהֵי מִיָּם רֵאשׁוֹנִים. וְהִיִּיתֶם
 קְדוֹשִׁים - אֵלֹהֵי מִיָּם אַחֲרוֹנִים. כִּי קְדוֹשׁ - זֶה שְׁמֵן
 עֲרֵב. כְּנֶגֶד (ישעיה ו) קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת.
 וּמִשׁוּם זֶה וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְגו', לְהוֹדִיעַ שְׁאֲתֶם בְּנִים
 לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם
 לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

תְּשִׁיעֵי - כּוּם שֶׁל בְּרָכָה, וּפְרֻשׁוֹהּ בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה,
 עֲשָׂרָה דְבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּכוּם שֶׁל בְּרָכָה,
 וְאֵלוֹ הֵם: עֲטוּ"ר. עֲטוּ"ף. הֲדָח"ה. שְׁטִיפ"ה. ח"י.
 מַל"א. וּמִקְבְּלוֹ בְּשֵׁי יָדָיו. וְנוֹתְנוֹ בְּיָמָיו. וּמִסְלָקוֹ
 מִן הַתְּרַקַּע טַפַּח. וְנוֹתֵן עֵינָיו כּוּ. וּמְשַׁנְרוֹ בְּמִתְנָה
 לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. וְעֹכְשׁוֹ אֵין לָנוּ אֱלֹא אַרְבַּעָה, שְׁהֵם:
 הֲדָחָה. וּשְׁטִיפָה. חֵי. מַלְא. וַיֵּשׁ אֹמְרִים חֵי, מִן
 הַחֲבִית. וַיֵּשׁ אֹמְרִים חֵי, הַכוּם שְׁלָם. שְׁשִׁבִירְתוֹ זֶה
 הִיא מִיתָתוֹ.

כּוּם עַל דְּרָף הַחֲכָמָה הוּא אֱלֹהִים, וְהוּא (מַלְא בְּי"ה
 וְהֵם) וְכֹאֵן שְׁלָם. כ"ס בְּלֵי ו', כְּמוֹ כֵס, שֶׁהוּא
 פְּגוּם וְחֶסֶד בְּלֵא אֱלֹף, כֵּן הוּא חֶסֶד בְּלֵי וַי"ו, וְהוּא
 פְּגוּם. הַכֵּס"א כֵּן עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא כּוּם.

כּוּם הִיא ח"א, וְצָרִיף עֲשָׂרָה דְבָרִים כְּנֶגֶד י', וְהֵם:
 עֲטוּ"ר כְּסוּד הָעֲטָרָה, עֲטָרַת תְּפִאֲרָת. וְזֶהוּ
 סוּד עֲטוּר שֶׁאֱמָרוּ וְכְרוֹנָם לְבְּרָכָה, מְעֲטָרוּ
 בְּתַלְמִידִים, וְהִיא עֲטָרַת הַתְּבָרִית. עֲטוּ"ף, (תְּהִלִּים קב)

תַּפְּלָה לְעַנִּי כִּי יַעֲטֶף. שְׁכַל הַבְּרָכוֹת וְהַתְּפִלוֹת
מִתַּעֲטָפִים עַד שֶׁתַּעֲלֶה תַּפְּלַת הָעַנִּי.

הַדָּח"ה וְשֵׁטִיפ"ה, כְּמוֹ (ויקרא טז) וְטָהְרוּ וְקִדְּשׁוּ.
הַטְּהָרָה מִיָּמִין הַחֶסֶד, וְהַקִּדְּשָׁה מִשְׁמַאל
הַגְּבוּרָה. כּוּם שֶׁל בְּרָכָה מַלְכוּת, מִצַּד בִּינָה
הַנִּקְרָאת אֱלֹהִים. וְנִקְרָא עֲטָרָה מִצַּד הַכֶּתֶר. ח"י
מִצַּד יְסוּד הַנִּקְרָא שְׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נד) וּבְרִיתִי
שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט אֲמַר מִרְחֻמֶּךָ ה'. מָלֵא מִצַּד
תַּפְּאֶרֶת. מְקַבְּלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, ה' ה'.

וְנוֹתְנוּ בְיָמִין, כִּי ה' עֲלִיזָנָה לְחֶסֶד, ה' שְׂנִיָּה
לְגְבוּרָה. וּמִסְלָקוֹ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח, כְּסוּד
י"ד, כִּי סְלוּק ה' הוּא יו"ד. וְנוֹתֵן עֵינָיו כּוּ, שֶׁהֵם
כְּסוּד יֵאֱהַדוֹנָהּ. יי מֵאִיר כְּבֶת עֵין. יְהו"ה בְּשֵׁלֶשָׁה
צְבָעֵי הָעֵין. אֲדָנִי מֵאִירָה בְּשֵׁנֵי כְרוּבֵי הָעֵין וְאִישׁוּנֵי
עַפְעָפֵי הָעֵין. וּמִשְׁנֵי"רוֹ בְּמַתָּנָה לְאֲנָשֵׁי (דף ערד ע"א) בֵּיתוֹ,
הִיא בִּינָה, שֶׁנֶּאֱמַר כָּהָן יִשְׁמַח מִשָּׂחָה בְּמַתָּנַת חֶלְקוֹ.

עֲשִׂירֵי - בְּרַבַּת הַמּוֹזֵן, תְּרֵי פִרְשׁוּתָה רַבּוֹתֵינוּ,
בְּשֵׁלֶשָׁה צְרִיף כּוּם. וְסוּד הַדְּבָר - מִשׁוּם

שָׁהִיא (ידמיה ב) אֶהְבֵּת כָּל־לִתְיָהּ, שָׁהֵם הָאֲבוֹת,
כַּכ"ל מַכ"ל כ"ל. וְאִין לְהֶאֱרִיךְ יוֹתֵר.

בְּרַכַּת הַמְּזוּז מִן הַתּוֹרָה מִנִּין? שְׁנַאֲמַר (דברים ח)
וְאֶבְלַת וְשָׁבַעְתָּ וְגו'. וְשָׁנִינוּ בַּפְּרִיָּתָא,
וּבְרַכַּת - זוֹ בְּרַכַּת הַזֶּזֶן. אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ - זוֹ בְּרַכַּת
הַמְּזוּז. עַל הָאָרֶץ - זוֹ בְּרַכַּת הָאָרֶץ. הַטְּבַח - זוֹ
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר, (שם ג) תִּהְיֶה הַטּוֹב
הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹז. אִין לִי אֵלָא לְאַחֲרֵיו. לְפָנָיו מִנִּין?
שְׁנַאֲמַר אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. מִשְׁעָה שְׁנַתַּן לָךְ, תִּיב אֶתָּה
לְבָרְכוּ.

וְדַרְשׁוּ חֲכָמִים זְכוּרֵנָם לְבְרַכָּה, מִשְׁעָה תִּקַּן לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל בְּרַכַּת הַזֶּזֶן בְּשְׁעָה שְׁיִרְד לָהֶם
הַזֶּזֶן. יְהוֹשֻׁעַ תִּקַּן לָהֶם בְּרַכַּת הָאָרֶץ בְּשְׁעָה
שֶׁהִכְנִיסָן לְאָרֶץ. דָּוִד וְשְׁלֹמֹה תִּקְּנוּ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.
עוֹד נִמְצָא בַּפְּרָשָׁת הַזֶּזֶן רָמֵז לְבְרַכַּת מְזוּז בַּזֶּזֶן
עֲצָמוֹ, שְׁנַאֲמַר (שמות טו) וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָהֶם
וַיִּדְעָתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַסּוּד שֶׁל אוֹתָן שֶׁבַע זַי"נִים
שָׁרְשׁוֹמוֹת בַּתְּפִלִּין, שֶׁהוּא שְׁבַעַה שְׁבַעַה,
שָׁרוֹמוֹת לְשֶׁבַע אוֹנוֹת שֶׁל הַרְּאָה שֶׁל הָאָדָם,
שֶׁבָּהֶן שׂוֹאֵב רוּחַ, וּמְפַנֵּה מִפִּיק הַתְּנוּצָצוֹת אֲשֶׁר
שָׁדוּלָקֶת מִפִּיו. וְעוֹד, שֶׁהֵן רָמֵז לְשֶׁבַעַה יָמִים,
וְהַשְּׁבוּעוֹת שֶׁמִּפְסֵחַ לְעֶצְרָתָהּ. וְעוֹד, שֶׁהֵן רוֹמוֹת
לְשֶׁבַעַה קְנֵי הַמְּנוֹרָה שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם שְׁבַעַה מְאוֹרוֹת
קְדוּשִׁים. וְעוֹד, שֶׁהֵן רוֹמוֹת לְשֶׁבַעַה כּוֹכְבֵי לְבַת
שָׁהֶם מְאִירִים בְּרַקִּיעַ. וְעוֹד, שֶׁהֵן רוֹמוֹת לְשֶׁבַע
מְדַרְגּוֹת שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶן, וְהֵן יְסוּד וְשָׂרֵשׁ
וְעַקֵּר הַכּוֹל, וְעֲלֵיהֶן אָמְרוּ הַחֲבֵרִים, כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה
לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, צָרִיךְ לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתָן
שֶׁתִּי שֵׁי"נִים, שֶׁהֵם רוֹמוֹת לְאוֹתָן שֶׁבַע זַי"נִים,
שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן רָמֵז סוּדוֹת נִסְתָּרִים, עִמְקִים רְמוּזִים.

כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
הָאֵל הַגָּדֹל וְגו' (דברים י). שְׁנֵינֵנו, (יחזקאל א) וְדַמוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֹו אֵינָם כְּאוֹתָם כְּרוּבִים. אֵלֹו
פְּנֵים גְּדוּלוֹת. הַכְּרוּבִים פְּנֵים קְטַנּוֹת, כְּמוֹ תִינוֹק.
פְּנֵי אָדָם, כָּל דְּמוֹת כְּלוּלִים בָּהֶם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם

פְּנִים גְּדוּלוֹת, וּמַצְטַיְרִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים
בַּחֲקִיקוֹת הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבָּעָה צְדָדִים, מְזַרְח
מֵעַרְב צָפוֹן דָּרוֹם.

מִיֵּבֵא"ל רָשׁוּם בְּרָשָׁם לְצַד דָּרוֹם, וְכָל הַפְּנִים
מִסְתַּכְלוֹת אֶל פְּנֵי אֲדָם, פְּנֵי אֲרִי"ה
פְּנֵי נֶשֶׁ"ר פְּנֵי שׁו"ר. אָדָם הוּא זָכָר וּנְקֵבָה, וְלֹא
נִקְרָא אָדָם בַּקָּדָשׁ. וּמִמֶּנּוּ מַצְטַיְרִים צִיּוּרִים שֶׁל
(תהלים סח) דָּכַב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שִׁנְאָן.

שִׁנְאָן, הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים - שׁו"ר, נֶשֶׁ"ר,
אֲרִי"ה, וְזֶהוּ אָדָם. פְּשִׁיטוֹת שִׁנְכֻלָּת
בְּאַחַד בְּסוּד שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה. וְכָלֵם אֶלְפִים
וְרַבּוֹת, כֵּלֵם יוֹצְאִים מֵאַלְהָה סוּד שִׁנְאָן. מִהֲדַמְיוֹת
הִלְלוּ נִפְרָדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדּוֹ כִּמּוֹ שְׂרָאוּי
לָהֶם.

אַלְהָה אוֹתָם הַמְשַׁלְּבִים אֶחָד בְּאַחַד, וְכִלּוּלִים אֶחָד
בְּאַחַד, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד כָּלּוּל בַּחֲבֵרוֹ, שׁו"ר
נֶשֶׁ"ר אֲרִי"ה אֲדָם, מִתְנַהֲגִים בְּסוּד אַרְבָּעָה שְׁמוֹת
חֲקוּקִים עוֹלָיִם לְהִתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל שׁוֹר לְפָנַי אָדָם, עוֹלָה
שֵׁם אֶחָד מִתְעַטֵּר חֲקוּק בְּסוֹד שְׁנֵי גּוֹנִים,
וְהוּא אֵל. אִזְ חוּזַר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶא חוּקָק וְגוֹלָף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוֹד הַשֵּׁם הַזֶּה.

וְעוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל נֶשֶׁר לְפָנַי אָדָם, עוֹלָה
שֵׁם אֶחָד מִתְעַטֵּר מִתְנַהֵג בְּסוֹד שְׁנֵי פָנִים
וְגוֹנִים, לְהַתְנַהֵג לְעֹלֹת בְּעֹלֶיהָ בְּעֶשְׂוֹר, וְהוּא גְדוֹל.
אִזְ חוּזַר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶא חוּקָק וְגוֹלָף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוֹד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל אֲרִיָּה לְפָנַי אָדָם, עוֹלָה
שֵׁם אֶחָד מִתְעַטֵּר חֲקוּק בְּסוֹד שְׁנֵי פָנִים
וְגוֹנִים, לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתְקַשֵּׁר בְּתַקְפוֹ, וְהוּא גְבוֹר. אִזְ
חוּזַר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶא חוּקָק וְגוֹלָף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוֹד הַשֵּׁם הַזֶּה.

אָדָם מִסְתַּכֵּל בְּכָלֵם, וּכְלָם עוֹלִים וּמִסְתַּכְלִים בּוֹ,
אִזְ כְּלָם מִצְטִיִּרִים בְּחֻקוֹקֵיהֶם בְּצִיּוֹר זֶה,
בְּסוֹד שֵׁל אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִזְ כְּתוּב

עֲלֵיהֶם, וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדְמוּת הַזֶּה, וְהַדְּמוּת הַזֶּה כּוֹלֶלֶת אוֹתָם.

וְעַל סוּד זֶה נִקְרָא תְּקוּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, שְׁתֵּרֵי שְׁמוֹת אֱלֹהֵי חֲקוּקִים
הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד הַמְּרַבֵּה הָעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהוּה, שֶׁהוּא שֵׁם שְׁכוּלִל כָּל
הַדְּמִיּוֹת. אֱלֹהֵי חֲקוּקִים וְגִלוּפִים בְּכֶסֶף, וְהַכֶּסֶף
הַגָּלוּף מְרַקֵּם בָּהֶם, אֶחָד לְיָמִין, וְאֶחָד לְשְׂמָאל,
וְאֶחָד לְפָנִים, וְאֶחָד לְאַחֹר. רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת צַדֵּי
הָעוֹלָם.

הַכֶּסֶף כְּשֶׁעוֹלָה, רְשׁוּם בְּאַרְבַּע דְּמִיּוֹת אֵלוֹ.
אַרְבַּעַת הַשְּׁמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים הִלְלוּ לוֹקְחִים
אֶת הַכֶּסֶף, וְהַכֶּסֶף נִכְלָל בָּהֶם, עַד שְׁלוֹקַח וְלוֹקֵט
אוֹתָם עֲנוּנִים וְכֶסֶף, יוֹרֵד מֵלֵא כְּעֵץ שְׂמָלֵא
עֲנָפִים לְכָל צַד וּמֵלֵא פְרוֹת. כִּיּוֹן שְׂיוֹרֵד, יוֹצֵאוֹת
אַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ מְצִירוֹת בְּצִיּוּרֵיהֶן, חֲקוּקוֹת
וְנֵאוֹרוֹת, נוֹצְצוֹת וְלוֹהֲטוֹת, וְהֵן זוֹרְעוֹת יַדַּע עַל
הָעוֹלָם. (דף ערד ע"ב)

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמִּשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשֵׁת שׁוֹפְטִים

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִישַׁת שְׁפָטִים

רְעִיָא מְהִימְנָא

שְׁפָטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְגו' (דברים טז) בְּמִצְוָה זוֹ לְמִנּוֹת שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים. וְעוֹד, (תהלים עה) כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט. כִּי י' (מ/מִּמְנוֹ), יו"ד שְׁחֻשְׁבוֹנוֹ כ', אַחַר כָּאן, כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט, זֶה יִשְׁפִּיל, ה"א ה"א, וְזֶה יָרִים, זֶה ו' ו'.

בְּמִצְוָה אַחַר זוֹ - לָדוֹן בְּסוֹף, לָדוֹן בְּחֻנְקָא, לָדוֹן בְּדִין סְקִילָתָא, לָדוֹן בְּדִין שְׂרָפָתָא. לָדוֹן בְּסוֹף לְמִי? לְסִמְיָא"ל. זֶהוּ שְׁפָטוֹב (ישעיה לד) כִּי רִוְתָה בְּשָׁמַיִם חֶרְבֵי הַיָּם עַל אֲדוֹם תִּירָה.

חֶרֶב שֶׁל תְּקַדּוּשׁ פְּרוּךְ הוּא - י' רֹאשׁ תְּחַרְבֵי, ו' גּוֹף תְּחַרְבֵי, ה"א ה"א שְׁתֵי פִיפּוּת שְׁלָתָא. צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף, חוֹתָכִים שְׁנֵי דִינִים, דִּין מִפִּי בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה וְדִין מִפִּי בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה. וּמִכָּאן

נודע, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שנתנת
לו רשות מלמעלה.

נְרַתִּיק שֶׁל הַחֶרֶב - אֲדַנִּי, שָׁם נִמְצָא דִין.
בְּקִרְיַאת שְׁמַע - יְהוָה. חֶרֶב שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, עָלֶיךָ נֹאמֵר (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל
בְּגִדוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. בְּצַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים,
כּוֹלֵל ח"י בְּרָכוֹת, שָׁבוּ אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי, כּוֹ
נִכְנָסֵת הַחֶרֶב בְּנִרְתִיקָה, (אסתר ז) וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ
שָׁכְבָה, וּמִתְחַפְּרִים שָׁנֵי שָׁמוֹת - יֵאֱהָדוּנָהּ.

לָדוֹן בְּחֶנֶק - וְרָקָא. שָׁם קוֹ, י' בְּרוּכָה כּוֹ, וְקוֹ,
אוֹת ו' שְׁמַת־פִּשְׁטָת מְמַנָּה. כּוֹ תוֹפֵם
לְסַמָּא"ל, (במדבר יג) וַיִּשְׁאַתּוּ בַּמוֹט בְּשָׁנִים. מֵהוּ מוֹט
שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע? אָדָם, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א,
מ"ה, וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהוּה - תְּרֵי אַרְבָּעִים וְתִשְׁעֵי,
בְּחֶשְׁבוֹן תִּשְׁעֵי וְאַרְבָּעִים אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן בְּשֵׁשׁ תִּבּוֹת
שֶׁל תִּיחֻד הָעֲלִיּוֹן וּבְשֵׁשׁ תִּבּוֹת שֶׁל תִּיחֻד
תַּתְּחוֹן, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת ו' ו'. וְזֶהוּ וַיִּשְׁאַתּוּ בַּמוֹט
בְּשָׁנִים, בְּנִפְרָד מֵהֶם, כְּלִי א' בְּאִמְצַע ו'ו', שְׂאִין

יחוד לצד האחר, אלא וישארו במוט בשנים,
סמא"ל ובת זוגו, עולם הנפרדים.

בחבל שיחנק פה אחוזות ה"א ה"א בחמש
אצבעות של יד ימין ובחמש של יד
שמאל. ו' - החבל. י' - החניקה שלהם. שם יהו"ה
- מיתה לסמא"ל והנחש, וחיים לישראל, ומשום
זה (דברים לב) ראוי עתה כי אני ואני הוא ואין אלהים
עמדי, אני אמית - לאלהים אחרים בשמי ולכל
שלא האמינו בו, ואחיה - לאלו שמאמינים
ושומרים מצוות שלי.

לרון בסקילה - לסמא"ל, באבן שהיא י' זורק לה
(צדיק) אצלה בחמש אצבעות שהם ה', ובקנה
של הזרוע שהוא ו', ובכתף ששם ה'. וזורק אותה
אל המחשבת, שהוא שם המפרש יו"ד ה"א וא"ו
ה"א.

לרון בשרפה - לסמא"ל, עצים להדליק בהם אש.
אשריו הגוף שהוא עין, ואיברים שלו עין,
להדליק בהם אש, שהוא נר מצוה, בכל איבר,

לְהַבְעִיר אֶת סִמְאֵ"ל בְּשָׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּעֵין, שֶׁהוּא
 תַּפְאֶרֶת, וּבְכָל עֲצִים שְׂאֵחוּזִים בּוֹ. שְׂבֻזְמָן שֶׁאֵשׁ
 שָׁל גְבוּהַ הָיָה יוֹרֵד עַל גְּבֵי הָעֲצִים שָׁל הַקָּרְבָּן,
 (במדבר א) וְחֹזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת, שְׁנִשְׁרָף בּוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
 (ויקרא ו) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בּוֹ. אֲשֶׁרִיו מִי
 שְׂאֵחוּז בְּאֵילָן תַּחֲתִים בְּנוֹפוֹ, בְּאֵיבָרִים שְׁלוֹ, יֵר -
 כָּל עֲנָף וְעֲנָף יֵר מִצָּוָה בְּמֵאֲתָיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׂמוֹנֶה
 מִצְוֹת שְׁלוֹ.

בְּאֵשׁ אֲחוּזִים בּוֹ שְׁנֵיהֶם, יִתְקַיֵּם (שמות ג) וַיֵּרָא
 וְהָיָה הַסֵּנֶה בְּעַר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֶכְל.
 וּסִמְאֵ"ל וְהַנֶּחֱשׁ וְכָל הַמְּמַנִּים שְׁלוֹ, שֶׁהֵם קוֹצִים,
 נִשְׂרָפוּ. וְהָעֲנָפִים שָׁל הַסֵּנֶה, וְהַפְּרִי שְׁלוֹ, וְהָעֲלִים
 שְׁלוֹ, לֹא נִשְׂרָפוּ. זֶה הִרְאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַדַּאי יִשְׂרָאֵל הֵם עֲצִים
 יְבֵשִׁים בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שְׂאֵחוּזִים בְּאֵשׁ שָׁל
 הַדִּיּוֹט, אֵינָם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לַעֲשׂוֹת לָהֶם נֶם. מִיָּד
 שְׂאֵתָה יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בַּתּוֹרָה, בְּגִלְגָּלָהּ יֵרַד עֲלֵיהֶם עֵץ
 תַּחֲתִים, וּמִצָּוָה שֶׁהוּא יֵר ה', וְאוֹחֲזֵת בָּהֶם וַיְהִי

חיים. ואמות עזבדי כוכבים ומזלות של העולם
 נשׁרפים באותו נר. וזהו שאמר הנביא, (ירמיה מו)
 ואפה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי
 אתך אני וגו'. (דף ערה ע"א)

לא יקום עד אחד באיש לכל עון וגו', על פי שני
 עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר (דברים
 ט). מצוה זו להעיד עדות בבית דין, שלא יפסיד
 חברו ממון בגללו אם יש לו עדות עמו. ואין עדות
 פחות משנים, וזהו שכתוב על פי שנים [שני] עדים
 וגו' יקום דבר, לא יקום על פי עד אחד. ומשום
 זה בארוחו בפעלי המשנה, מי מעיד על האדם?
 קירות ביתו. ולא עוד, אלא אנשי ביתו מעידין
 עליו. מהם קירות ביתו? אלו קירות לבו. (ישעיה לח)
 ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. ובארוחו רבותינו,
 מלמד שחתפלל חזקיהו מקירות לבו.

אנשי ביתו, אלו מאתים ארבעים ושמונה
 איברים שלו. שפך בארו בפעלי המשנה,
 רשע, עונותיו חקוקים על עצמותיו. וכך צדיק,

וְכִי־תִיּוֹ חֲקוּקִים לֹא עַל עֲצֻמוֹתָיו. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר
 דָּוִד, (תהלים לה) כָּל עֲצַמְתִּי תֹאמַרְנָה. וּבִגְלָלוֹ נֹאמַר,
 וּמִי מְעִידִין עַל הָאָדָם? קוֹרוֹת בֵּיתוֹ. עֲצָמוֹת
 בְּנוֹיוֹת עַל הַמַּחַ, שֶׁהוּא מִים. וְעֲלֵיהֶם הוּא רוֹמֵז,
 (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו. הַמִּקְרָה, לְשׁוֹן
 קוֹרוֹת.

וּמִדּוֹעַ בְּעֲצָמוֹת יוֹתֵר מִכֶּשֶׁר וְגִידִים וְעוֹר? מִשּׁוּם
 שֶׁעֲצָמוֹת הֵן לְבָנוֹת, וּכְתִיבָה שְׁחָרָה לֹא
 נוֹדַעַת אֵלָּא מִתּוֹךְ לֶבֶן, כְּדִגְמַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא
 לְבָנָה מִכַּפְּנִים וּשְׁחָרָה מִכַּחוּץ. שְׁחָר וְלֶבֶן, חֲשֵׁךְ
 וְאוֹר. וַיֵּשׂ חֲשֵׁךְ תְּכֵלֶת, וְנֹאמַר בּוֹ (תהלים קלט) גַּם
 חֲשֵׁךְ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמֶּנּוּ. וְתְכֵלֶת שְׁחָר הִיא נִקְבָּה
 לְגַבֵּי הַלֶּבֶן.

וְלֹא עוֹר, אֵלָּא שֶׁהַגּוֹף עַל הָעֲצָמוֹת עֲתִיד לְעַמֵּד,
 וּמִשּׁוּם זֶה וְכִי־תִיּוֹ וְחֹבוֹתָיו חֲקוּקוֹת עַל
 הָעֲצָמוֹת שְׁלוֹ, וְאִם יִזְכָּה, יָקוּם הַגּוֹף עַל הָעֲצָמוֹת
 שְׁלוֹ. וְאִם לֹא, לֹא יָקוּם וְלֹא יִהְיֶה לוֹ תַּחֲתֵית
 הַמַּתִּים. וְלֹא עוֹר, אֵלָּא שְׁנֵי עֲדִים הֵם עַל הָאָדָם

- עין רואה ואין שומעת, ובית דין סופר ודן חובותיו. ולא עוד, אלא שמש וירח מעידים על האדם, כמו שבארנו (תהלים פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. מהו בכסה? פיום שהלכנה מתכסה. ומדוע מתכסית? משום שבאשר מגיע ראש השנה, מגיע סמא"ל לתבע דין לבניו לפני הקדוש ברוך הוא, והוא אומר לו שביאי עדים. והוא מביא לשמש עמו. הולך להביא הלכנה, והיא מתכסה. באיזה מקום מתכסית? אלא עולה למקום שהוא שניאמר בו במכסה מן אל תחקר, לפנים לו על בניה.

וזהו שאמר הפסוק, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. למקום שבו עולה השכינה, שניאמר בו ובמכסה מן אל תחקר. וחסאים בכסוי, שם צריך לדון בינו לבין קונו. ועברות בגלוי שעשה אותם, נאמר (משלי כח) מכסה פשעיו לא יצליח. שהשכינה מצד הפתח היא עולם הנעלם, ובארוה בעלי המשנה שצריך אדם לחבר אותה למקום שהוא בזמן שהוא מגיע זמן

הַרְחַמִּים וְעוֹבֵר הַדִּין. וּמִשׁוֹם זֶה לְחַבְרוּ אָמַר
לְזִכּוֹת אוֹתוֹ בְּעֵדוּתוֹ, אֲבָל לְרָשָׁע אֵין מוֹכִין לוֹ.

וְעוֹד, הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ עֲדִים עַל
הָאָדָם, וְהוּ שִׁפְתוֹב (דברים ל) הַעִידֵתִי בְּכֶם
הַיּוֹם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. אֵת הַשָּׁמַיִם - אוֹתוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (מלכים א ח) וְאֵתָה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. וְאֵת
הָאָרֶץ - אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ישעיה סו) וְהָאָרֶץ הִלֵּם
רִגְלִי. וְעוֹד, שְׁנֵי עֲדִים - הָעַמּוּד הָאֲמֻצָּעִי וְצַדִּיק.
וְהֵם אוֹתִיּוֹת ע"ד מִשְׁמַע אַחֵד. ע"ד - מְבַרְוֹךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֲדִים יוֹמֵת הַמֵּת.
זֶה סְמָא"ל, מֵת מֵעֲקָרוֹ, (במדבר יג) וַיִּשָּׂאֵהוּ
בַּמּוֹט בְּשָׁנָיִם. לֹא יוֹמֵת עַל פִּי עַד אַחֵד, שְׁלֹא יִהְיֶה
לוֹ חֵלֶק בְּאֵל אַחֵד.

כִּי יָקוּם עַד חָמֵס בְּאִישׁ וְגו' וְדָרְשׁוּ הַשִּׁפְטִים
הַיֵּטֵב וְגו', וְעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם וְגו'. מְצוּה
זוֹ לְדָרֵשׁ וְלַחְקֹר הָעֲדִים בְּשֶׁבַע חֲקִירוֹת קֶדֶם שִׁדְרוֹן
לוֹ בְּעֵנֶשׁ מִיתָה. בְּשֶׁבַע חֲקִירוֹת, שֶׁבַע בְּנֶגֶד (זכריה

ד) שְׁבַעַה אֱלֹהַ עֵינַי ה' הִמָּה מְשׁוּטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ.
בָּהֶם (ויקרא כו) וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם אֵף אֲנִי שִׁבְעֵי.

מִצְוָה אַחַר זו - לַעֲשׂוֹת לְעַד זְמַנְךָ פֶּאֶשֶׁר זְמַנְךָ
לַעֲשׂוֹת לְאַחֵינוּ. שְׁנֵי עֲדֵי שְׁקָר, שְׁהֵם
סְמָא"ל וְנִחַשׁ, אִם יָבֹאוּ לְהַעֲיֵד עֲדוֹת שֶׁל שְׁקָר
עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁטַעוּ בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבְעֵי, שְׁהֵם אוֹתִיּוֹת
ז"ו. וְזָחַו (ישעיה מג) עִם זו וַיִּצְרְתִּי לִי תְהַלְתִּי יִסְפְּרוּ.

וְלֹא יִתְיַחַד ו' עִם ז' אֱלֹהַ בְּשִׁרְפַת חֲמִין, שְׁבִין
שָׁעָה שְׁשִׁית לְשִׁבְעִית. וְאֵף עַל גַּב
שְׁמֵה־תּוֹרָה הוּא עַד סוֹף שֵׁשׁ, גְּזֵרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, אוֹכְלִין
כָּל אַרְבַּע, וְתוֹלִין כָּל חֲמִשׁ, וְשׁוֹרְפִין בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ.
וּמְלַמְּדִים בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה מֵעֲדוֹת שֶׁל שְׁעוֹת הַחֲמִין
לְעֲדוֹת שֶׁל בְּדִיקוֹת הָעֲדִים שֶׁל אוֹתוֹ שְׁהֲרַג אֶת
הַנֶּפֶשׁ. וְהַכֹּל מִפְּרֹשׁ בַּמְּשָׁנָה. וַיִּקְיָם בָּהֶם, כִּי בִדְבַר
שְׁחָשְׁבוּ מִצְרִים לָדוֹן וְכו'. וְזָחַו וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כִּפְאֲשֶׁר
זְמַנְךָ. (דף ערה ע"ב)

מִצְוָה אַחַר זו - לְקַבֵּל בַּיִת דִּין הַגְּדוֹל עֲלֵיהֶם.
בִּינָה, מִצַּד הַגְּדוֹלָה נִקְרָאת אֱלֹהִים, בֵּין דִּין

הַגְּדוֹל, גְּדוֹל בְּדִינָיו, וְגְדוֹל בְּזִכְיוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 שׁוֹם תַּשִּׁים עֲלֶיךָ מִלֶּךָ, בְּמִצְוֹתָ. שׁוֹם - לְמַעַלָּה,
 תַּשִּׁים - לְמַטָּה. כִּי לְקַבֵּל עָלָיו בֵּית דִּין הַגְּדוֹל,
 אַף עַל גַּב שֶׁקַּבֵּל עָלָיו בֵּית דִּין הַקָּטָן. בֵּין דִּין
 הַקָּטָן, בֵּית דִּין שֶׁל שְׁלֹשָׁה, מֵצֵד הַשְּׂכִינָה
 הַתְּחִתוֹנָה. בֵּין דִּין הַגְּדוֹל, מֵאֵלּוּ סְנֵהֲדָרִין גְּדוֹלָה.

אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁבָעִים אִישׁ הָיוּ
 בְּסְנֵהֲדָרִין גְּדוֹלָה, וְאַתָּה הַגְּדוֹל עַל כָּלֶם,
 (שמות יח) וְתָיָה כָּל תְּדַבֵּר הַגְּדוֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכֹל
 תְּדַבֵּר הַקָּטָן יִשְׁפֹּטוּ הֵם. אֵלּוּ (הם סְנֵהֲדָרִין גְּדוֹלָה, סְנֵהֲדָרִין
 קְטָנָה). סְנֵהֲדָרִין גְּדוֹלָה מֵצֵד הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה,
 סְנֵהֲדָרִין קְטָנָה מֵצֵד הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה.

מִיָּשָׁה שׁוֹשְׁבֵי תְּמִלָּה, אֶהְרֵן שׁוֹשְׁבֵי תְּמִלָּה.
 וְעַמָּהֶם שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם סְנֵהֲדָרִין, כְּמִנֵּין
 תְּסַד, וּמִכָּאן סְנֵהֲדָרִין גְּדוֹלָה. סְנֵהֲדָרִין קְטָנָה מֵצֵד
 הַשְּׂמֵאל, (בראשית א) אֶת הַמְּאוֹר הַקָּטָן לְמִמְשָׁלַת
 הַלְּיָלָה.

וּמִשּׁוֹם זֶה, תִּפְאֶרֶת - אֶת הַמְּאֹר הַגָּדֹל
לְמַמְשְׁלֵת הַיּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים מב)
יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדּוֹ. אֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשְׁלֵת
הַלַּיְלָה, (שם) וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עַמִּי. שִׁיר הַלְלוּיִם, וְזֶה
יְסוֹד. (שמואל-א ב) בֶּן יִשִׁי חַי עַל הָאֲדָמָה, שֶׁתִּקַּן
עֲשָׂרָה מִיְּנֵי תְהִלִּים בְּשִׁירָה. וְהוּא צָדִיק לְשִׁמְאֵל,
אֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן, וְזוֹ שְׂכִינָה, שֶׁנּוֹטְלָת מִהַשְּׁמַאֵל.

ספר הזוהר הקדוש חב"ל ישראל ב'דף היומי' עם לשון הקודש – ממוקד מופסק ומחולק לקטעים מסודר על הפרשיות

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמִּשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת כִּי תֵצֵא

תַּרְגוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

פְּרָשֶׁת כִּי תֵצֵא

רְעִיָא מִהִימְנָא

וְעֲנִשׁוּ אֹתוֹ מֵאֵה כֶּסֶף וְגו' (דברים כב). מִצְוָה זוֹ לְדוֹן
 בְּדִין מוֹצִיא שֵׁם רָע, וְהוּ שְׂפָתוֹב וְעֲנִשׁוּ
 אֹתוֹ מֵאֵה כֶּסֶף וְנָתְנוּ לְאָבִי הַנְּעָרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם
 רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. רַבּוֹתֵינוּ, וְזֵהוּ אַחַר נִשְׁוֹאִין,
 שְׂאָמַר לֹא מִצְאָתִי לְבִתְךָ בְּתוּלִים. וְלֹא כָּל שֵׁם רָע
 שְׂקוּל, שְׂמֵרָנָלִים שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הָאָרֶץ נִעְנָשׁוּ
 בְּגִלְגָּלָה וּמֵתוּ, וְלֹא זָכוּ בָּהּ. וְאִשָּׁה הִיא קָרְבַּע
 בְּאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוּתָה, אֲסִתָּר קָרְבַּע עוֹלָם הִיָּתָה.

וְאִם תֵּאמְרוּ, שֵׁם רָע עָלֶיהָ, שְׂנֵמְמָאָה
 בְּאַחֲשׁוּרוֹשׁ, וְזָכְתָה לְהִתְלַבֵּשׁ בַּת רוּחַ
 הַקִּדְשׁ, וְזֵהוּ שְׂפָתוֹב (אסתר ה) וְתִלְבַּשׁ אֲסִתָּר מְלִכּוּת.
 חֲרִי אָמַר הַקִּדְשׁ פָּרוּךְ הוּא, (ישעיה כב) אֲנִי ה' הוּא
 שְׂמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֵתָן וְתִהְלָתִי לְפָסִילִים.
 וְרוּחַ הַקִּדְשׁ שְׂכִינָה הִיָּתָה, שְׂהִיא שֵׁם שֶׁתִּלְבַּשָּׂה
 בְּאֲסִתָּר.

אֲבָל רַבּוֹתֵינוּ, אֵוִי לְאוֹתָם שְׂאוּכָלִים תִּבְּנֵן תִּבְּל
 שֶׁל הַתּוֹרָה (חֲמוּ"ר שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁנֶּחֱשֵׁב חֶכֶם מִפְּלֵא וְרַב רַבָּנִין)
 וְלֹא יוֹדֵעַ בְּסִתְרֵי תּוֹרָה, אֵלֶּא קָלִים וַחֲמוּרִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה. קָלִים תִּבְּנֵן שֶׁל הַתּוֹרָה. וַחֲמֻרָה שֶׁל הַתּוֹרָה
 חֲפָה, חֲטָה, עֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע.

אֵין דְּרֹךְ שֶׁל מֶלֶךְ וּמַלְכָּה לְרַכֵּב עַל חֲמוּר, אֵלֶּא
 עַל סוּסִים, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (חֲבִיקוֹב ג) כִּי תִרְכַּב עַל
 סוּסִיךָ מִרְכַּבְתִּיךָ יִשׁוּעָה. שְׂאִין מְזֻלְזָלִים בַּמַּלְכוּת
 לְהִרְכִּיב הַמַּלְכָּה עַל חֲמוּר. כָּל שְׂכֵן מֶלֶךְ, אֵין זֶה
 מְקוֹם הִדְיוּט עֶבֶד, שְׂדֵרְכוֹ לְרַכֵּב עַל חֲמוּר. וְלִבֵּן
 כְּתוֹב בַּמַּשִּׁיחַ (זְכַרְיָה ט) עֲנִי (דף רעו ע"א) וְרוֹכֵב עַל חֲמוּר.
 עֲנִי הוּא שֵׁם בְּסִימָן: עֲרוּבִין, נְדָה, יְבָמוֹת. וּשְׂאֵר
 מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָלֵל. וְלֹא נִקְרָא שֵׁם מֶלֶךְ, עַד שְׂרוֹכֵב
 בְּסוּסָה שְׁלוֹ, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.

כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ, אֵינוֹ
 מֶלֶךְ. וּכְשֶׁחֲזַר לְמְקוֹמוֹ, (זְכַרְיָה יד)
 וַחֲיָה ה' לְמֶלֶךְ. וְכֵן יִשְׂרָאֵל, נֵאֶמֶר בָּהֶם, כָּל
 יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים. כְּמוֹ שֶׁהָאֵב, הֵם בְּנֵיו. אֵינָם

בְּנֵי מְלָכִים, עַד שְׁיַחְזְרוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֵּאמֹר
 שֶׁהַדְּיוּט זֶה, אַף עַל גַּב שֶׁהוּא הַדְּיוּט לְרַבּוֹנוֹ,
 בְּרָכָה עָלָיו נֵאמַר אֵל תְּהִי בְרַבַּת הַדְּיוּט בְּקָלָה
 בְּעֵינֶיךָ. וְהַדְּיוּט זֶה לְנַפְי הַמְּלֶכֶךְ עֶבֶד מְטַטְרוֹן. וְאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן שְׁלֹא שָׁמַר אֶת הַכְּבוֹד שֶׁנִּתְּנָנוּ לוֹ, הוֹרִידוֹ
 אוֹתוֹ לְאָכַל עִם תְּמוֹרִים, וְאָמַר, אֲנִי וְתְמוֹרֵי נֹאכַל
 בְּאִבּוֹם אֶחָד. וְיִשְׁשָׁכֶר וְזָכָה לְהַקְרֵא בְּתְמוֹר הַזֶּה,
 (בראשית מט) יִשְׁשָׁכֶר תְּמוֹר נָרָם.

וְרַבּוֹתֵינוּ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, בַּמְּלָכָה נֵאמַר (תהלים קג)
 וּמְלָכוֹתָיו בְּכָל מְשָׁלָה. אַחַר
 שֶׁתִּלְבָּשָׁה בָּהּ אֶסְתֵּר, שְׁלֹטָה אֶסְתֵּר עַל
 אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְאֶמְתּוֹ, וְנֵאמַר בָּהֶם (אסתר ט) וְהָרוּג
 בְּשֵׁנֵאֵיהֶם. וְאִם תֵּאמֹר שֶׁתִּתְיַחַד עִמָּהּ, אַף עַל גַּב
 שֶׁהָיוּ בְּבֵית אֶחָד - חַם וְשָׁלוֹם, אֵלָּא כְּמוֹ יוֹסֵף,
 שֶׁנֵּאמַר בּוֹ (בראשית לט) וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ, וְלֹא
 לְבוּשׁוֹ, אֵלָּא בְּגָדוֹ, לְשׁוֹן (ישעיה טז) בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ.

וְכֵאֵן סוּד גְּדוֹל. וּמִשׁוֹם זֶה אֶסְתֵּר, לְשׁוֹן תְּסַתְּרָה,
 (תהלים לב) אֶתְּהָ סְתַר לִי. הַשְּׂכִינָה תְּסַתְּרָה

אוֹתָהּ מֵאַחֲשֵׁרוֹשׁ, וְנִתְּנָה לוֹ שָׂדֵה בְּמִקְוֵמָה, וְהִיא חֹזְרָה לְזִרְעוֹת מְרֻדְכִי. וּמְרֻדְכִי שְׂיָדַע אֶת שֵׁם הַמִּפְרָשׁ וְשִׁבְעִים לָשׁוֹן, עָשָׂה כָּל זֶה בְּחֻכְמָה. וְלִכֵּן פָּרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׂאֵפְלוּ בְּלִי זֶה יֵשׁ לְאָדָם לְפָנַי שְׂיִתְיַחַד עִם אֲשֵׁתוֹ לְדַבֵּר עִמָּהּ, מִשּׁוֹם שְׂשִׁמָּא הִתְחַלְפָּה שָׂדֵה בְּאֲשֵׁתוֹ.

וְזֶה בְּאִשָּׁה מֵעֵץ טוֹב וְרָע. אֲבָל אִם הִיא מִשְׁכִּינָה, אֵינן לָהּ שְׁנוּי, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (מִלֹּאכִי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. אֲנִי - זֶה הַשְׁכִּינָה. וְאֵינן לָהּ פֶּחַד מִכָּל הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵינן נִגְדוּ.

וּבְמִקְוֹם שְׂיֵשׁ שָׁם שְׁכִינָה, כִּמְה סְגֻלוֹת יֵשׁ שָׁם. וּמִשּׁוֹם שְׂאֵסְתֵּר הִתְלַבְּשָׁה בָּהּ הַשְׁכִּינָה, רֵאוּנָה הִיִּתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ כִּמְה סְגֻלוֹת (צוּמוֹת). כִּמּוֹ שָׂרָה, שְׂתִקְדוֹשׁ כְּרוּף הוּא שְׂמֵר אוֹתָהּ, מִשּׁוֹם הַשְׁכִּינָה שְׂתִיִּתָּה עִמָּה שְׂמֵר אוֹתָהּ מִפְּרָעָה, וְאֵפְלוּ לְבוֹשָׁה וְתִכְשִׁימִיָּה, בְּכֻלָּם שָׁם תִּקְדוֹשׁ כְּרוּף הוּא סְגֻלוֹת מִשּׁוֹם הַשְׁכִּינָה. וּמִשּׁוֹם זֶה כָּא פֶּרְעָה

לְסַנְדְּלָהּ, הִכָּה אֹתוֹ בּוֹ. וְכֹךְ גַּם בְּכָל תַּכְשִׁיטֶיהָ.
 בְּכָל תַּכְשִׁיטֹתַי וְתַכְשִׁיטֹתַי נֹוגַע בּוֹ, הִיָּה מִכָּה
 אֹתוֹ, עַד שְׁאוֹתוֹ הַטָּמֵא נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְהִחְזִירָהּ
 לְבַעֲלָהּ.

וְאִם בְּתַכְשִׁיטֶיהָ כָּה, כָּל שֹׁכֵן מִי שְׁנוֹנֵעַ בְּגוֹפָהּ,
 וְאִפְלוּ בְּאַצְבַּע שְׁלָהּ, לְצַד הַיְחֹוד, (במדבר א)
 וְהָזִיר הַקָּרֵב יוֹמָת. שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נָתַן לוֹ
 רְשׁוּת לְקָרֵב אֵלָיָהּ, וְהוּא שְׂכֵתוֹב אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי
 וְכַבֹּדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן.

וּמִשּׁוּם זֶה לֹא כָּל שֵׁם רָע שְׁקוּל. מְרַגְלִים
 שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רָע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִתּוֹ.
 מִי שְׁמוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הַשְּׂכִינָה, כָּל שֹׁכֵן שְׁלוֹקִים
 בְּנִשְׁמָתָם. שֶׁאֵלֶּה שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רָע עַל הָאֶרֶץ, לָקוּ
 בְּגוֹפָם, וּמִיתַת עֲצָמָם מִתּוֹ. אֲבָל מִי שְׁמוֹצִיא שֵׁם
 רָע עַל הַשְּׂכִינָה, נִשְׁמָתָם לוֹקָה. וְזֶה לְמִי שִׁיּוֹדֵעַ
 סוּד זֶה וְעֵינָיו פְּתוּחוֹת. אֲבָל מִי שֶׁעֵינָיו סְתוּמוֹת,
 אֵינֶן לוֹ כָּל כָּךְ עֲנֵשׁ.

וְמֵה שָׂרְבוּתֵינוּ שֶׁל הַמְשָׁנָה שָׁמוּ לְפָנֵיהֶם, שְׂאֵשָׁה
 אֲנוּסָה מִתְּרַת לְבַעֲלָהּ, וְדַאי אִסּוּר וְהִתֵּר שֶׁל
 הַמְשָׁנָה לֹא מְדַבֵּר אֵלָּא בְּדַבָּרִים שֶׁל הָאָדָם, וְאֵשָׁה
 שֶׁהִיא מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אֲכַל אִשָּׁה שֶׁהִיא מֵעֵץ
 הַחַיִּים, אֵין דִּינָהּ כְּאֵלֶּה. (שָׁהם מְאִילוּ עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע)
 שְׂאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים צְדִיק וְטוֹב לוֹ, וּבְשִׁבְלוֹ נֹאמֵר
 (מִשְׁלֵי יב) לֹא יֵאָנֶה לְצַדִּיק כָּל אֲוֹן, וְלֹא לְבַת זוֹנָה
 הַצַּדִּיקָת. וְלִמְדָנוּ מִשָּׁרָה בְּבֵית פְּרַעָה, שֶׁלֹּא הִיְתָה
 לוֹ רְשׁוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ.

וְמִי שֶׁהוּא צְדִיק וְרַע לוֹ, זֶה שֶׁהוּא מֵעֵץ שֶׁל טוֹב
 וְרַע, שְׁכִינּוֹן שָׂרַע עִמוֹ, אֵין צְדִיק אֲשֶׁר לֹא
 יִחָטֵא בְּאוֹתוֹ רַע, מֵאַחַר שֶׁהוּא עִמוֹ. רָשָׁע וְטוֹב
 לוֹ, שֶׁהִתְנַבֵּר יֵצֵר הָרַע עַל יֵצֵר הַטוֹב, נֹאמֵר וְטוֹב
 לוֹ. טוֹב הוּא תַּחַת רְשׁוֹתוֹ, וּמִשׁוֹם שֶׁהָרַע שׁוֹלֵט
 עַל הַטוֹב, הוּא רָשָׁע, שְׂאוֹתוֹ שֶׁהִתְנַבֵּר לָקַח אֶת
 הַשֵּׁם. רָשָׁע וְרַע לוֹ, אֵל אַחַר, סְמָאֵל. וְרַע לוֹ, סֵם
 הַמּוֹת שְׁלוֹ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזּוֹלוֹת, (תְּהִלִּים לד)
 תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה. וּמִשׁוֹם זֶה אֵינָה אֲנוּסָה, אֵלָּא
 יֵשׁ בָּהּ תַּעֲרֻבַת בְּאוֹתָהּ נִשְׁמָה שֶׁל טוֹב וְרַע.

וְהַתּוֹרָה שֶׁנִּבְרָאָה (שְׁנֵתְנָה), נִשְׁכְּרוּ לוחוֹתֶיהָ,
שָׁמְשׁוּלִים לַבְּתוּלִים. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא חִזַּר וְנָתַן אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל לְשֹׁמֵר אוֹתָהּ. תּוֹרָה
שֶׁבַעֲלָ פֶה נִקְרְאת הַלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, וְהַחֲתָן
שָׁלַח שָׁבַר אֶת בְּתוּלֶיהָ. וּמִי שֶׁמוֹצִיא עֲלֶיהָ שֵׁם
רַע, שָׂיֵאמֶר שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֵינָנָה זוּ, שְׁחֵרֵי
לוחוֹתֶיהָ נִשְׁכְּרוּ - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא אָבִי
הַנְּעֻרָה, יֹאמֶר לוֹ: בַּת, שֶׁהִיא בְּתֻבַּת בְּרֵאשִׁית,
הִיא בַת הַמְּלֶךְ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כג)
וּפְרָשׁוּ הַשְּׂמֻלָּה, וְנִפְתַּחַת יְרִיעֵה מִסֵּפֶר תּוֹרָה,
וַיֵּרְאוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שְׁמוֹת לד) פָּסַל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים
בְּרֵאשִׁימִים וּכְתַבְתִּי עַל הַלַּחַת אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
הָיוּ עַל (דף רעו ע"ב) הַלַּחַת הַרְּאשִׁימִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ.

מִיָּד קָם אֵלֶיהוּ וְכָל בַּעֲלֵי הַיְשִׁיבָה, וַיִּבְרְכוּ אוֹתוֹ
וְאָמְרוּ: סִינַי סִינַי, כָּךְ רָאוּי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים
שְׁלָךְ וְלִשְׁתַּק, אֲבָל בְּרֵשׁוֹת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשִׁכְּנָתוֹ אֲנִי רוֹצֵה לְדַבֵּר דְּבָר אֵלֶיךָ, לְכַבֹּדְךָ.
אָמַר לוֹ, אָמַר.

פֶּתַח וְאָמַר, רוּעֵה הַנְּאֻמָּן, הַכֹּלֵה הוּוּ שְׁלֹךְ נָתַן
 אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לְגַדְלָהּ
 אֵלָיָהּ, וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא שָׁמַר אוֹתָהּ, נִקְרְאָה בְּתוֹ, וְהוּ
 שְׁפָתוֹב פֶּת הִיָּתָה לוֹ לְאַבְרָהָם וּכְכַל שְׁמָהּ. וְכֵה
 קַיִם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְאַפְלוֹ עֲרוּבֵי תַבְשִׁילִין, וְהוּ
 שְׁפָתוֹב (בראשית כו) וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרֵתִי וְגו'. וְהוּא הִיָּה
 אוֹמֵן אֵלָיָהּ, כְּמוֹ (אסתר ב) וַיְהִי אִמֵּן אֶת הַדָּפָסָה.
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּרְךְ אוֹתוֹ בְּגַלְלָהּ, וְהוּ שְׁפָתוֹב
 (בראשית כד) וְה' בִּרְךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. וְגַדְלָהּ מְכָל
 מִזְבֹּת מִזְבֹּת, וְגַמְל עֲמָה חֶסֶד, וְהִעֲלָה אוֹתוֹ
 בְּגַדְלָהּ בְּמִדַּת חֶסֶד שֶׁל אַבְרָהָם, וְהִיָּה בֵּיתוֹ בְּגַלְלָהּ
 פְּתוּחַ לְרוּחָהּ, לְגַמְל חֶסֶד עִם כָּל בָּאֵי עוֹלָם.

וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא גַמְל עֲמָה חֶסֶד, כְּשֶׁבִנִּי אַבְרָהָם הָיוּ
 מְמַשְׁכְּנִים בְּכַמָּה חֲמֵאִים בְּמַצְרַיִם, אָמַר
 לְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רוּעֵה הַנְּאֻמָּן, לְךָ וְגַמְל
 מִזְבֹּת לְמִי שֶׁגַמְל עֲמָה, שְׁחָרִי הַכֹּלֵה שְׁלֹךְ נָתַתִּי
 לוֹ אוֹתָהּ לְגַדְלָהּ בְּמִדַּת מִזְבֹּת, וְהוּא גַדְלָהּ בְּשֵׁלֶשׁ
 עֶשְׂרֵה מִדוֹת תְּרַחֲמִים שְׁרַמּוּזוֹת בְּשֵׁלֶשׁ תִּבּוֹת וְה"ו
 אַנ"י וְה"ו, שְׁהֵן וְא"ו, שְׁכָלוּלִים בְּהֵן שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם

שמות כמנין חסד, שפָּהֶם הָיָה מִתְגַּבֵּר אֲבָרָהֶם עַל
שְׂבָעִים וּשְׁתַּיִם אַמּוֹת, וּבִכְלָה שְׁלֶךְ הָיָה לוֹ סְגֻלָּה
בְּשְׂבָעִים וּשְׁנַיִם אַמּוֹת, וְהָיָה מְנַצֵּחַ כָּל אִמָּה
וְלִשׁוֹן.

וּמִשׁוֹם זֶה, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לַיְמִין מִשָּׁה זְרוּעַ
תְּפִאֲרָתוֹ. וּבֹקֵעַ מִים, שְׁקַרְעֵת לוֹ אֶת
הַיָּם לְפָנָי בְּנֵיו לְשָׁנִים עֶשְׂרֵת קָרָעִים, בְּחֻשְׁבוֹן ו'ו',
וּבְזִכּוֹת א' (וּבְגֻלָּה) עֲבַרְתָּ אֶת הַיָּם לַיְבֹשָׁה, וּבָה
מִבְּעוֹ הַמַּצְרִים שְׁלֹא מֵאֲמִינִים בּוֹא"ו, שֶׁהוּא אַחֵד.
וְלַעֲתִיד לָבֹא, (מיכה ז) כִּי־מִי צִאֲתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲרָאֵנוּ גִבּוֹרִים, יִתְקַיֵּם בְּיִשְׂרָאֵל, וְרַעוֹ שֶׁל
אֲבָרָהֶם. וּבָךְ יִתְקַיֵּם, מוֹלִיךְ לַיְמִין מִשָּׁה זְרוּעַ
תְּפִאֲרָתוֹ (ברע אֲבָרָהֶם) וּבֹקֵעַ מִים שֶׁל הַתּוֹרָה לְפָנֵיהֶם
לְהִיזוֹת לָךְ שֵׁם עוֹלָם. וְשֵׁם תְּרוּיַח אֶת הַכְּלָה שְׁלֶךְ.

וּמִשׁוֹם שְׂפֵת זוֹ נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַלְּכָה שְׁלֶךְ
מִצַּד הַשְּׂמָאל, הַלְּכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי, שְׁחָרֵי
מִצַּד הַיְמִין ה' הַלְּכָה שְׁלֶךְ, מִצַּד הַשֵּׁם שֶׁל אֲבָרָהֶם.
י' שֶׁל יִצְחָק. וְהַכֹּל ה"י מֵאֲלֹהִים. וְאַתָּה וָא"ו, מִלֵּא

שְׁלָה, שְׁלֵמוֹת שְׁלָה, כּוֹס מְלֵא. בְּתַחֲלָה כִּ"ס י"ה,
וּלְכַסּוֹף כּוֹס מְלֵא בְּרַבַּת ה'.

וּמִשּׁוֹם שְׁנִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל עַל יַדְּךָ, שְׁהֵם מִצַּד
הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, יֵשׁ לְגִלּוֹת לָמָּה נִתְּנָה
לָהֶם, שְׁחֵרֵי וַדָּאֵי אֲבָרְהָם חֵרֵי נֶאֱמַר לָמָּה נִתְּנָה
לוֹ, וְאַתָּה גְּמַלְתָּ חֶסֶד עִם בְּנָיו, כְּמוֹ שֶׁהוּא גְּמַל
לָךְ. לְיִצְחָק נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לוֹ וּלְזָרְעוֹ
לְשֹׁמֵר (לְעֵינֵי) אוֹתָהּ מֵעַן טוֹב וָרַע, וְעָשׂוּ לָהּ כַּמָּה
גִּדְרִים, וְחָתְכוּ לָהּ כַּמָּה לְבוּשִׁים, שְׁהֵם לְבוּשֵׁי זָהָב,
כַּכַּמָּה פְּסָקוֹת. וְהָיוּ חוֹלְקִים וּמְקַשִּׁים עֲלֵיהֶם, עַל
הַפְּסָקוֹת הַלְלוֹ, לְתַקְנָהּ כַּכַּמָּה פְּרוֹקִים, לְקַשֵּׁט
אוֹתָהּ כַּכַּמָּה מִיְּנֵי קִשּׁוּטִים לְשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים,
לְהֵיוֹת מְקַשֵּׁטת אֵלֶיךָ בְּזִמְנֵי שְׁתַּבֵּא אֵלֶיךָ בְּנִגְלָה
הָאֲחֵרוֹנָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (קַהֲלַת א) מ"ה שִׁ"תְּהִיָּה ה"וּא.

וּמִשּׁוֹם שְׁהֵם גָּרְמוּ לָךְ וְעָשׂוּ עִמָּךְ טוֹבוֹת, אַתָּה
סַבְּלָתָּ בְּגִלְלָם כַּמָּה מִכּוֹת כִּדְּי שְׁלֵא יִתְּרַג
מִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (יְחֻזְקָאֵל א) וּפְנֵי הַשּׁוֹר
מִהַשְּׂמַאל, מְזַדַּע יוֹסֵף שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים ל) כְּבוֹר

שורו הָדָר לוֹ. וּבְשָׂבִיל שְׂלֵא יתְחַלֵּל הוּא וְזָרְעוֹ בֵּין
 עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת בַּחֲטָא שֶׁל יִרְבְּעֵם שְׁעָשָׂה
 עֲבוּדָה זָרָה, הָיָה הוּא לְהִתְחַלֵּל בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמִזְלוֹת הוּא וְזָרְעוֹ, מִשּׁוּם שְׁיִרְבְּעֵם בֶּן נֶכֶט הוּא
 מְזָרְעוֹ, וּבִגְלָלוֹ נֵאמַר בָּךְ, (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל
 מִפְּשָׁעֵינוּ וְגו' וּבַחֲבֵרְתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

וַיִּשְׁרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהֵם כְּלוּלִים יָמִין וּשְׂמֵאל, שֵׁם
 ה"י שֶׁלָּךְ הִיָּתָה בְּשִׁלְמוֹת, יֵשׁ לָךְ
 לְהִתְיַחַד עִמָּה בֵּינֵיהֶם. וּמִשּׁוּם שֶׁכָּךְ נֵאמַר כִּי
 הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, נֵאמַר בָּךְ וְלוֹ
 תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו. בְּגִלּוֹת לֹא
 יְכוּל לְפָרֵשׂ אוֹתוֹ מִמֶּנָּה כָּל יָמָיו.

וַאִיךְ הוּא שֵׁם רַע שֶׁהוֹצִיאָתָ עֲלֶיהָ? אֵלֶּא אַחַר
 שֶׁהִיא נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, כָּל מִי שֶׁמוֹצִיא שֵׁם
 רַע עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאֵלוֹ הוֹצִיאָ עֲלֶיהָ. וְהַשֵּׁם רַע הָיָה,
 שְׂאֵמֶרֶת לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שמות לב) לָמָּה ה' יִתְּרָה
 אִפְּךָ בְּעַמֶּךָ. וְהַקַּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, וְכִי אֲתָה
 הוֹצִיאָתָ שֵׁם רַע עַל יִשְׂרָאֵל שְׁעָשׂוֹ אֶת הָעֵגֶל? לָךְ

רד כי שחת עמך. ודאי ערב רב שאתה גירף אותם עשו את העגל, ומשום זה - כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה.

קם הרועה הנאמן, נשק לו בפניו ועל עיניו וברך אותו, ואמר לו: תהיה מברך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל מדה ומדה שלו, ובעשר הספירות שלו, ובכל השמות שלו, ובכל בעלי הישיבות ובכל המלאכים. וענו כלם ואמרו אמן. והקדוש ברוך הוא ושכינתו הודו בברכתו. אליהו, קום פתח פיו במצוות עמי, שאתה הוא עוזר שלי מכל ^(דף רעז ע"א) צד, שחרי עליך נאמר בתחלה, ^(במדבר כה) פינחם בן אלעזר בן אהרן הכהן. בן אהרן ודאי, בן אח שלי הוא, ^(משלי יז) ואח לצרה יולד.

כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא ארשה וגו'. מצוה זו לרזן במפתה חמשים כסף, זהו שכתוב כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא ארשה. אלו ישראל, מצד השכינה נקראו בת. ותפשה ושכב עמה ונמצאו. ונתן [וגו'] לאבי

הַנְּעֹרָה] חַמְשִׁים כָּסֶף וְלוֹ תְהִיָּה לְאִשָּׁה [וְגו'] לֹא יוּכַל [לְ]שַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו. רַבּוֹתֵינוּ וְכָל בַּעֲלֵי הַיְשִׁיבָה, אִישׁ - אֵלֶּה יִשְׂרָאֵל מֵצַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְתַפְשָׁה, בְּקֹשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וְתַפְשָׁה בְּכַנְפֵי מְצוֹתָה. אֲשֶׁר לֹא אֲרָשָׁה, בַּת יְחִידָה, זוֹ הַנְּשֻׁמָּה. וְשָׁכַב עִמָּה, בַּת־תְּפִלָּת שְׂכִיבָה, בְּהַשְׂכִּיבָנוּ. וְנָתַן לְאִבֵי הַנְּעֹרָה חַמְשִׁים כָּסֶף, כ"ה כ"ה אוֹתִיּוֹת הַיְחֹדֵד.

קוּם רוּעָה נְאֻמָּן, שְׂוֹדָאֵי מִי שְׂמִשְׁתַּדֵּל בַּהֲלָכָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה וְהַרְוִיחַ הַלְכָה, וְדָאֵי הִיא בַּת־פִּיסָה אֱלִיוּ. וְעַם כָּל זֶה פִּרְשׁוּהָ, לְעוֹלָם יַעֲסֹק אָדָם בַּתּוֹרָה אֲפִלוּ שְׁלֹא לְשִׁמָּה, שְׂמִתוֹךְ שְׁלֹא לְשִׁמָּה בָּא לְשִׁמָּה, וְהַלְכָה זוֹ מֵצַד שֶׁל גַּעַר טוֹב, שְׂנִפְרָד מֵעֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא אֲסוּר וְהַתָּר, מִמָּאָה וּמְהֵרָה, כָּשֶׁר וּפְסוּל. וְעַל שֵׁם גַּעַר נִקְרְאוֹת הִיא גַּעְרָה, שְׁעֵתִיד לְקַיֵּם בָּהּ, (אִיּוֹב ל"ח) וַיִּנְעֲרוּ רַשָּׁעִים מִמְּנֶת, שֶׁהֵם אֲסוּר מִמָּא וּפְסוּל, סְמָאֵל וּמְרַבּוֹתָיו.

דָּבָר אַחַר כִּי יִמְצָא אִישׁ נִעְרָה בְּתוּלָה - אֵלּוּ
 יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב (הושע יא) כִּי נִעַר יִשְׂרָאֵל
 וְאַהֲבָהּ. נִעַר מִצַּד מְטַטְרוֹ"ן. וְאִין אִישׁ אֵלָּא
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנַאֲמַר (שמות לו) ה' אִישׁ
 מְלַחֲמָה. כִּי יִמְצָא אִישׁ נִעְרָה בְּתוּלָה, בְּתוּלַת
 יִשְׂרָאֵל, שְׁנַאֲמַר בָּהּ (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם
 בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. (הושע ב) הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחַ
 וְהוֹלֵכְתִּיחַ הַמַּדְבָּר. וְאַחַר כֵּן פָּתַח לָהֶם חַמְשִׁים
 שְׁעָרֵי חָרוֹת, שָׁהֶם חַמְשִׁים שְׁעָרֵי רַחֲמִים מִצַּד שֶׁל
 אֲבָרְתָם אֲבִיחָם. וְזֵהוּ וְנָתַן לְאֹבֵי הַנִּעְרָה חַמְשִׁים
 כֶּסֶף, וְכֶסֶף מִדְּרָגַת הַחֶסֶד, דְּרָגַת אֲבָרְתָם.

שְׁבִי צִיָּאת מִצָּרִים פָּתַח לָהֶם חַמְשִׁים שְׁעָרֵי חָרוֹת
 מִצַּד דִּין הַשְּׂמַאל, שֶׁהוּא אֲדָנִי, שְׁשָׁם
 דִּן אֲנֹכִי. קֶדֶם דִּין - (בראשית לו) דִּן אֲנֹכִי, וְאַחַר כֵּן
 יִצְאוּ. אֲבָל בְּנֵאֱלָה הָאֲחֵרוֹנָה, (ישעיה נד) וְבִרְחֻמִּים
 גְּדוּלִים, מִצַּד אֲבָרְתָם, וְנֵאֱלָה דְרָגַת שֶׁל אֲבָרְתָם.
 שְׁבִינָה, שָׁם הִיא הַיָּד הַגְּדוּלָה, שָׁם הִיא חַמְשִׁים
 כֶּסֶף. וְאַחַר כֵּן לֹא יוּכַל שְׁלֻחָהּ בְּגִלוֹת כָּל יָמָיו,
 מִשּׁוֹם שֶׁלּוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה, כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר (הושע ב)

וְאֶרְשָׁתֶיךָ לִי לְעוֹלָם. וְכִתּוּב אַחֲרָי, (ישעיה נד) כִּי
 בְעֵלְיֶיךָ עֲשִׂיךָ ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ. (שם סב) לֹא יֵאמָר לְךָ
 עוֹד עֲזוּבָה. שְׂאֵף עַל גֵּב שְׁשֻׁכִּינָה בַּנְּלוֹת, הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא יוֹ מִמֶּנָּה.

מִצָּוָה אַחֲרֵי זֶה, לְשֵׁא אֲנוּסָתוֹ. שְׁנֵי אֲנוּסָה יֵשׁ
 מִשְׁנֵי צָדָדִים: אֲנוּסָה בְּאַהֲבָתוֹ אֵלֶיהָ,
 וְהִיא לֹא אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ. וַיֵּשׁ אֲנוּסָה שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת
 אוֹתוֹ, וּפּוֹחֶדֶת לְהוֹדוֹנָה עִמּוֹ בְּלִי קְדוּשָׁיִן וּבְרָכָה,
 וְהִיא לֹא רוֹצֶה אִם הִיא פְּשׁוּטָה אֵלָיו, וְלוֹ תִּהְיֶה
 לְאַשָּׁה.

בְּסִתְרֵי תוֹרָה יֵשׁ לָנוּ לְהַמְשִׁיל מִשָּׁל. יֵשׁ נְשָׁמָה
 שֶׁהִיא מְלָכָה, וַיֵּשׁ נְשָׁמָה שֶׁהִיא אִמָּה,
 כְּמוֹ (שמות כא) וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בְּתוּלוֹ לְאִמָּה. וַיֵּשׁ
 נְשָׁמָה שֶׁהִיא שְׂפָחָה פְּשׁוּטָה שֶׁל הָאָדָם. גַּם כִּן,
 יֵשׁ שֶׁהוּא עֶבֶד שְׂפָחָה אֶל הַנְּשָׁמָה, וְלִפְעָמִים
 הַנְּשָׁמָה הוֹלֶכֶת בְּסוּד הַנְּלִגּוּל, וְהוּא שְׂפָתוֹב (בראשית
 ח) וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַת לְבָבָהּ רַגְלָהּ. וַיֵּצֵר הָרֶע
 רוּדָף אַחֲרֶיהָ לְהַכְנִים בְּנוֹתָהּ, שֶׁהִיא שְׂפָחָה לְיֵצֵר

הָרַע. הוּא אֵשׁ יְהוּדִי. וּנְשָׂמָה י', אִמָּה הָעֵבְרִיָּה. וְכֵן
 אוֹתוֹ הַיֵּשׁד וְחֹזֵר לְשַׁדִּי, שֶׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹתָהּ
 הַנְּשָׂמָה, וְשָׁב בָּהּ בְּתִשׁוּבָה, וּמְבַרֵךְ בָּהּ אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כָּל יוֹם בְּבְרוּךְ, וּמְקַדֵּשׁ בָּהּ אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּמֵיִחַד עֲמָה אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקָרִיאת שְׁמֵעַ.

מֵה שֶׁהָיָה אוֹתוֹ אֵשׁ, חֹזֵר מִלְּאֵךְ שָׁלוֹ מִטְטְרוֹן
 (רוּחַ בְּמַנּוֹ), וְחֹזֵר לְהִיּוֹת שַׁדִּי, שֶׁכָּךְ עוֹלָה
 מִטְטְרוֹן בְּחֻשְׁבוֹן שַׁדִּי. וּמֵיִד יִתְקַיֵּם כּוּ, וְלוֹ תִּתְּיָה
 לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָה כָּל יָמָיו. וְאִם לֹא תִזְדַּר
 בְּתִשׁוּבָה, הִיא מְשַׁתְּעֶפְדֵת אֵלָיו בְּחַטָּאִים שֶׁעָשְׂתָה,
 וְיִתְקַיֵּם בָּהּ, הָאִשָּׁה וְיִלְדֶיהָ תִּתְּיָה לְאִדְנֶיהָ. וְנֶאֱמַר
 בְּאוֹתוֹ אֵשׁ כַּעַל חוֹבוֹ, וְהוּא יֵצֵא בְּגִפּוֹ. וְהַיֵּשׁד הַזֶּה
 הוּא כְּמוֹ הַמַּטָּה שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁתִּתְּיָהּ מִמַּטָּה
 לְנֶחֱשׁ, וּמִנְחָשׁ לְמַטָּה. כֵּן הַיֵּשׁד הַזֶּה, מִתְּיָהּ מִיֵּשׁד
 לְמִלְּאֵךְ, וּמִמִּלְּאֵךְ לְאֵשׁ, כִּפִּי מֵעֵשִׂי הָאָדָם. וּמִכַּאֲן
 נִדְעָה יוֹסֵף הַיֵּשׁד לְמָה נִקְרָא כֵּן.

וְעַל שֵׁם שָׂדִים שָׁבְאוּ מִזֶּה, פִּרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
 שֵׁישׁ מֵהֶם כְּמוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, וְהֵם תִּלְמִידֵי
 חֲכָמִים שְׂיֻדְעִים מֵה שִׁחָהּ וּמֵה שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת.
 וְהֵם בְּדַמְיוֹתֵיהֶם בְּאֶרֶץ, אֵלֹה בְּעֲלֵי פִילֹסוֹפִיָּה,
 אֲצִטְנִינִי יִשְׂרָאֵל, שְׂיֻדְעִים מֵה שִׁחָהּ וּמֵה שְׁעֵתִיד
 לְהִיּוֹת מֵאוֹתוֹת הַחֲמָה וְהַלְבָּנָה, מִלְּקוֹי שְׁלָהֶם,
 וְכֹל כּוֹכַב וּמִזֶּל, וּמֵה הוּא מְרָאָה בְּעוֹלָם.

וַיֵּשׁ מֵהֶם ^(דף רעז ע"ב) כְּמוֹ בְּהִמָּה, פָּרִים וְרָבִים כְּבִהְמָה,
 דְּמוּתָם לְמִטָּה הֵם עֲמֵי הָאֶרֶץ, וּפִרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה, שְׁהֵם שְׁקִץ וּבְנֹתֵיהֶם שְׁרִץ. וְעַל בְּנֹתֵיהֶם
 נֶאֱמַר, (דברים כז) אָרוּר שֹׁכֵב עִם כָּל בְּהִמָּה. וְהֵם
 שׁוֹנְאִים אֶת תִּלְמִידֵי הַחֲכָמִים בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁהֵם
 מִמּוֹשׁ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת. וּמִשׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה עַל אָדָם, אִם יִהְיֶה כְּמוֹ מִלְּאֲךָ ה' צְבָאוֹת
 - תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִם לֹא - לֹא יִבְקָשׁוּ תּוֹרָה
 מִפִּיהוּ.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵיהֶם בְּעֲלֵי סִתְרֵי תּוֹרָה, בְּעֲלֵי מִדּוֹת, שְׁהֵם
 יוֹרְשִׁים נְשָׁמוֹת מִצַּד הַמַּלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה

שְׂכַלְוֹלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת. שְׁמֵי שְׂיִוְרֵשׁ אֹתָהּ וְזֹכָה
 בָּהּ, זֹכָה לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִי פְרוּד, עֶשֶׂר וְלֹא
 תִשַׁע. שָׂאֵם הָיוּ יוֹרְשִׁים אֶת הַמַּלְכוּת הַיְחִידָה, הָיוּ
 תִשַׁע בְּפִרוּד מִמָּנָה. מִשּׁוּם שָׂאִין שֵׁם פְרוּד, אָמַר
 בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה עֶשֶׂר וְלֹא תִשַׁע.

וְאִם תֵּאמַר שְׂעוֹלָה לְמַעְלָה מֵעֶשֶׂר - שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ
 יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, הָרִי עֶשֶׂר. יו"ד
 שְׂמַת־יַחַד עֲמָה, וְלֹא עוֹלָה לְמַעְלָה מֵעֶשֶׂר. וּמִשּׁוּם
 זָה י', וְלֹא י"א. אֲבָל מִי שְׂמַחְבֵּר יו"ד, שְׂהִיא אֹת
 בְּרִית, בְּשִׁפְחָה, וְהַמַּלְכָּה כְּלוּלָה מִי', בְּשֵׁד שֶׁל
 עֲבוּדָה זָרָה סְמָא"ל, גְּדוּזָן בְּנֵי־הַנֶּם.

שְׁמֵי שְׂיִוְרֵשׁ בֵּת הַמְּלָךְ מַלְכוּת, לֹא זֹכָה בָּהּ,
 אֲלֵא בֶן הַמְּלָךְ, שְׂנִקְרָא (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכָרֵי
 יִשְׂרָאֵל, שְׂמַצֵּד זָה נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנִים לְקַדוּשׁ
 פְרוּד הוּא. זָהוּ שְׂפְתוֹב (דְּבָרִים יד) בְּנִים אֲתֵם לַה'
 אֱלֹהֵיכֶם. וּמַלְכוּת זוֹ שֶׁל אֲצִילוּת.

וַיֵּשׁ בְּנִגְדָה מַלְכוּת שֶׁל בְּרִיאָה, וְהִיא מַלְכוּת
 לְמַלְאָכִים שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְהִיא נִעְרַת הַמַּלְכָּה,

מִשְׁמֹשֶׁת שְׁלָה, וְהִיא דְמוּת הַגְּבִירָה שְׁלָה, כְּלוּלָה
 מִי. זוּ בַחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל יְכוּלָה לְהִתְחַלֵּל בֵּין אַמּוֹת
 הָעוֹלָם. אֲבָל מַלְכוּת שֶׁל אֲצִילוּת שֶׁל הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא, עָלֶיהָ נֶאֱמָר (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכַבֹּדִי
 לֹא יִחַר לֹא אֶתֶן וְתִהְיֶה לִּי לְפָסִילִים. לֹא נוֹתֵן אוֹתָהּ
 לְמִי שֶׁמִּתְחַלֵּל שְׁבֵתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, אֲלֵא לְמִי
 שֶׁהוּא בֶן הַמֶּלֶךְ וְשׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּיִרְאָה
 וְאַהֲבַת רַבּוֹנוֹ, וְלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, אֲלֵא כִּבְן
 שֶׁהוּא מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת צוּוֵי אָבוֹי, שֶׁעָלְיוֹ נֶאֱמָר (שמות
 ב) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. אֶת אָבִיךָ - זֶה
 הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא. וְאֶת אִמְךָ - זוֹ שְׁכִינָה. וְעַם כָּל
 זֶה, מִי שֶׁמִּתְחַלֵּל נִעְרַת הַמֶּלֶךְ, נֶחֱשָׁב לוֹ כְּאִלּוּ חִלֵּל
 אֶת הַמֶּלֶכֶה שְׁלוֹ.

וְרַבּוֹתֵינוּ, כָּל הַיְשָׁרִים אֵינָם שְׁקוּלִים, וְלֹא כָּל
 הָעֲבָרִים שֶׁל הַשְּׁכִינָה, שְׁפָתוֹב פֶּה
 (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. יֵשׁ לָהּ כֹּפֶה נִעְרוֹת
 עֲבָרִיּוֹת וְשִׁפְחוֹת עֲבָרִיּוֹת, וַיֵּשׁ לָהּ עֲבָרִים וְשִׁפְחוֹת
 נְבָרִיּוֹת, כִּדִּי שֶׁלֹא תִמְצָא מַלְכוּת אַחֲרַת כְּעוֹלָם
 בְּזִמְנֵי שֶׁהִיא שׁוֹלְטָת.

וְהִשְׁפַּחֹת הַנְּבִרִיּוֹת הִלְלוּ מִצַּד שָׁל סַם הַמּוֹת,
 נִקְבָּה שָׁל סְמָאֵל. שִׁשְׁפָּחָה הִיְתָה
 לַמְּלָכָה. נִקְבָּה וְסְמָאֵל אֵל אַחֵר, הָיָה עֶבֶד לַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְאַחַר שִׁעְשׂוּ עֲצָמָם אֱלֹהוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַעֲבִירָם מִהָעוֹלָם וְלַמַּחֹת
 אוֹתָם.

וְאִם תֹּאמְרוּ, אִם בְּנֵי אָדָם עוֹשִׂים לָהֶם אֱלֹהוֹת,
 וְלֹא בְרִצּוֹנָם, לָמָּה נִעְנְשׂוּ? אֵלֶּיךָ בִּשְׁחֵי דוֹר
 הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלִגָּה יוֹדְעִים בָּהֶם, וְהָיוּ מִקְטָרְגִים
 (מִקְטָרְגִים) לָהֶם וּמִשְׁתַּחֲוִים לָהֶם, וּבְאוֹתוֹ כִּחַ שְׁחֵי
 מִקְטָרְגִים (מִקְטָרְגִים) לָהֶם וּמִשְׁתַּחֲוִים לָהֶם, הָיוּ יוֹרְדִים
 אֲלֵיהֶם וְעוֹשִׂים רִצּוֹנָם, וּמְדַבְּרִים עִמָּם בְּאוֹתָם
 צְלָמִים, חֲרִי נִעְשׂוּ אֱלֹהוֹת וְעַבֹדָת כּוֹכָבִים
 וּמְזוֹלוֹת. מִשׁוּם זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד
 לְהַעֲבִירָם, וַיִּמָּחֶה אוֹתָם מִהָעוֹלָם צְלָמִים שְׁלָהֶם
 שְׁחֵי עוֹבְדִים בָּהֶם, וְנִשְׁאַבוּ מֵהֶם רוּחֹת וְצְלָמִים.

וּכְשֵׁיִשׁ בְּעוֹלָם עָרַב רַב, יוֹרְדִים לְהַתְנַשֵּׁם בָּהֶם,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲבִירָם מִהָעוֹלָם. זֶהוּ

שְׁפֹתַיִךְ (ובריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ.
 וְאִם תֹּאמְרוּ, בְּזִמְנֵי הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹנָה אֵין
 עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת - מִשּׁוּם שְׁפָנֵי הָעוֹלָם לֹא
 יוֹדְעִים בָּהֶם. וְאִלּוּ שְׂיִוְדְעִים בְּעֶרְבֵי רַב שָׁם, נִמְצָא
 לָהֶם שְׂמִמְכָעִיסִים אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ,
 וַיִּשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם, וְעֶרְבֵי רַב מִצְּלִיחִים בָּהֶם, לְקַיֵּם
 מִה שְׁפֹתַיִךְ (דברים ז) וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאָיו אֵל פָּנָיו
 לְהֶאֱבִידוֹ.

קָמוּ כָּל הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּנָאִים וּבִרְכוּ אֵת הָרוּעָה
 הַנִּצָּמָן וְאָמְרוּ לוֹ, סִינֵי סִינֵי, מִי יָכוֹל לְדַבֵּר
 לְפָנֶיךָ, שְׂאֵתָה בְּדַמוֹת רַבּוֹנָךְ. שְׂפִימָן שְׂדַבֵּר בְּחַר
 סִינֵי, כָּל חֵיוֹת הַמְּלָאכִים, וְחֵיוֹת הַכֶּפֶס, וְעֵלְיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים שְׂתִקּוּ, וְלֹא נִמְצָא דְבוּר אַחַר, אֵלָּא
 שְׂלוֹ. וּבִשְׁבִיל שְׂאֵתָה בְּנוֹ בְּדַמוֹתוֹ, צְרִיכִים כָּל
 בְּעָלֵי הַיְשִׁיבָה לְשִׁמְעַ דְּבָרִים מִפִּיךָ, אֵל תִּתֵּן
 שְׂתִיקָה לְדַבְּרִיךָ.

כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חַדְשָׁה לֹא יֵצֵא בְּצַבָּא וְגו'.
 וְשִׂמַּח אֵת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח (דברים כח). מִצְוָה

(טו) זו שְׁחַתְּנָן יִשְׁמַח בְּאַשְׁתּוֹ שָׁנָה אַחַת, שְׂפָתַיִךְ נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת. וְאוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשִׁים הֵם מִשְׁלָה, שְׁחַרְי שָׁנָה הִיא כְּלָה, וְאִין כְּלָה פָּרַט בְּשְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשִׁים, שְׂפָתַיִךְ (מלכים-א ז) עֹמֵד עַל שְׁנַיִם] עָשָׂר בְּקָר. וְהוֹאִיל וְאִין תִּקּוֹן הַכְּלָה, רַק בְּשְׁנַיִם עָשָׂר, צָרִיךְ הַחֲתָן לְשַׂמְחָה וּלְבֵיתָהּ, לָהּ וּלְתַקּוּנָהּ, כְּמוֹ שְׂלֵמַעְלָה. וְעַל זֶה כָּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם. אֲבֵנֵי הַמָּקוֹם הָיוּ שְׂתִים עֶשְׂרֵה, וְכִי שְׂמַשְׂמַח כְּלָה מְשַׂמַּח אֶת עַלְמוֹתֶיהָ, (דף רעח ע"א) וְעַלְמוֹתֶיהָ הָיוּ שְׂתִים עֶשְׂרֵה. וְהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל שָׁנָה. לָכֵן צָרִיךְ חֲתָן לְשַׂמַּח בְּאַשְׁתּוֹ שָׁנָה אַחַת.

וְחַרְי בְּאָרוֹ, שְׂחַדּוּה זוֹ אֵינָה שְׂלוֹ, אֶלָּא שְׂלָה, שְׂפָתַיִךְ וְשַׂמַּח אֶת אֲשֵׁתוֹ. וְיִשְׂמַח אֶת אֲשֵׁתוֹ לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְשַׂמַּח, יִשְׂמַח אֶת הַכְּלָה. כְּמוֹ זֶה אִין שְׂמַחָה לְכְּלָה אֶלָּא בְּגוּפָהּ וְתַקּוּנָהּ. וְכִי מְשַׂמַּח אוֹתָם? צָרִיךְ. וְעַל זֶה נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ. נָקִי, שְׂלָה יַעֲמַל בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה כּוֹ רְצוֹן לְשַׂמַּח אוֹתָהּ. נָקִי מִהַכֹּל. נָקִי מִמַּסִּים וּמֵאֲרָנוּנִיּוֹת

וּמִמֶּם גְּלַגְלֹת. נָקִי, שְׁלֹא יֵצֵא לְצַבָּא לְהִלָּחֵם
 בְּקָרְבוֹת. לְהַמְצִיא חֲדוּה מֵעֵלָה וּמִטָּה, וּלְעוֹרֵר
 חֲדוּה לְמֵעֵלָה. אֲשֶׁרֵי הָעָם הִקְדוּשׁ שְׂרַבּוֹנָם שְׁמַח
 בָּהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם בָּעוֹלָם
 הַבָּא.

בְּיִזְמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְגו' (דברים כד). פְּתַח רוּעָה הַנְּאֻמָּן
 וְאָמַר, מִצְוָה אַחֵר זֶה לְתֵת שְׂכָר שְׂכִיר
 בְּזִמְנוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב בְּיִזְמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תִבֵּא
 עֲלָיו הַשְּׂמֵשׁ. בְּעֲלֵי הַיְשִׁיבוֹת עֲלִיזוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים
 שְׂמֵעוּ, מְטַטְרוֹן הוּא שְׂכָר שְׂכִיר מִח"י הָעוֹלָמִים,
 שְׂלִיחַ שְׁלוֹ, בְּנֶגֶד ח"י בְּרָבוֹת הַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. וְלִבֵּן בְּיִזְמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ - זֶה תְּפִלַּת
 שְׁחֲרִית. וְלֹא תִבֵּא עֲלָיו הַשְּׂמֵשׁ - זֶה תְּפִלַּת מְנַחָה,
 שְׂאֵם עֶבֶר יִזְמוֹ, בְּטִל קָרְבָּנוֹ. כִּי עֲנִי הוּא (שְׁל צְדִיק)
 וְדָאֵי. עֲנִי הוּא בְּנִלוֹת. אִין לוֹ מִשְׁלוֹ אֶלָּא מֵה
 שְׁנוֹתָנִים לוֹ בַּתְּפִלָּה, מִשּׁוּם זֶה תְּפִלָּה הִיא תְּפִלָּה
 שְׁלוֹ, (תהלים קב) תְּפִלָּה לְעֲנִי כִי יַעֲטֶה, בְּעֲטִיפַת
 צִיצִית, תְּפִלָּה שְׁל יָד הוּא.

וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ - זוּ תִּפְלֵת עֲרֵבִית,
 שֶׁהִיא אֲמוּרִים וּפְדָרִים, שְׁיָרִי קַרְבָּנוֹת
 הַיּוֹם. וְהֵם כְּמוֹ פֶּרֶט הַכֶּרֶם וּפִאֵת שְׂדֵה, שֶׁעֲלֵיהֶם
 נֹאמֵר, שְׁיָרִי מִצְוָה מְעַכְבִּים אֶת הַפְּרָעָנוֹת. (ויקרא יט)
 לְעֵנִי וְלִגְר תַּעֲזֹב אֲתֶם, שֶׁהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי מֵחוּץ
 לְמִקְוָמוֹ נִקְרָא גֵר. וּמִשׁוּם זֶה, אֲנִי שְׂדֵה־נְתִי עֲמוּד
 הָאֲמֻצְעִי, קוֹרָא לְעֻצְמֵי גֵר בְּנִלּוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. זֶהוּ
 שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת ב) גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה, שֶׁהוּא
 בְּנִלּוֹת רְבִיעִית בְּגִלְלָם.

שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, רוּעָה תִּנְאַמֵּן, הָרִי
 מִצְוָה זוּ הָיוּ מְקִימִים יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל (אז לא). אָמַר לָהֶם, כִּדִּי לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל
 אֵלוֹ שֶׁנִּרְשׁוּ מִמְּקוֹמָם. שֶׁהָאָדָם, כִּשְׁהוּא מֵחוּץ
 לְמִקְוָמוֹ, נִקְרָא גֵר, כָּל שֶׁבֵּן עַל נְשָׁמוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת
 מְעַרְטְלוֹת מֵאוֹתוֹ עוֹלָם וּנְאוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה. בְּגִלְלָם
 זֶהוּ מֵה שֶׁאָמַר הַפְּתוּב, (משלי כו) כְּצִפּוֹר נוֹדְדָת מִן
 קִנְיָה, זוּ הַנְּשָׁמָה שֶׁשְׂכִּינָה לֹא זֹזָה מִמְּנָתָה. כֵּן אִישׁ,
 שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (שְׁמוֹת טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ,
 שֶׁהוּא נֶעַ וְנָד מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁהוּא עוֹלָם הַפֶּא בִּינָה,

וְגַד אֶחָרֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שְׁתַּשְׁלִים יָמִים
 שְׁתַּחֲיִבָה לְלָכֶת מְחוּץ לְמִקְוָה, וְהוּא שׁוֹמֵר
 אוֹתָהּ עַד שִׁיחְזִירָנָה לְמִקְוָה, וְנִשְׁבַּע שֶׁהוּא לֹא
 יִחְזֹר לְמִקְוָמוֹ עַד שִׁיחְזִירָנָה לְמִקְוָה. וְכִי שָׁחֹזֵר
 בְּתַשׁוּבָה, כְּכִי שֶׁחְזָר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְהִשְׁכִּינָה לְמִקְוָה. וְזֶה סוּד הַנְּאֻלָּה, שְׁאָמַר (תהלים
 צה) הַיּוֹם אִם בָּקִלוּ תִשְׁמְעוּ.

אָמְרוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיזוֹנָה
 וְהַתְּחִיבוֹנָה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, אָנוּ שְׁלוּחֵי
 רְבוּז הָעוֹלָם אֵלֶיהָ, אֲשֶׁרֵי חֶלְקָהּ שְׁאֵתָה בַּעַל
 תְּשׁוּבָה, שָׁקוּל לְשָׁשִׁים רְבוּא יִשְׂרָאֵל, וְאֵתָה
 הַחֲזֹרֶת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיַנְתּוֹ לְמִקְוָמוֹ,
 מַעֲלָה וּמַטָּה. וּבְגִלְגָּלָהּ יִנְאָלוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּחְזְרוּ
 לְמִקְוָמָם, וְאִין כַּח לְמַשִּׁיחִים לְגֵאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל חוּץ
 מִמֶּהָ, וּבְגִלְגָּלָהּ הֵם מִתְעַכְּבִים. הַשְּׁלֵם דְּבָרִים
 נִכְבָּדִים הַלָּלוּ, שְׁעֲלִיָּהֶם נְאָמַר (תהלים יט) הַנְּחַמְדִים
 מִזֶּהָב וּמִפֶּזֶז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנִפְתַּת צוּפִים.

אמר להם, בעלי הישיבה, בגלל השכיר הזה, שהוא עבד, שבא לקבל שלש תפלות, תקנו בעלי המשנה שלכם להיות האדם בשלש פרכות ראשונות בעבד שמסדר שבחים לפני רבונו, ובאמצעות כמו עבד שמקבל פרס מרבנו, ובאחרונות כמו עבד שנוטל פרס מרבנו והולך לו.

ומשום זה עבד אנרדם ורכקה הוא משל לזה. כשהקדוש פרוץ הוא ישלח את מטטרון, שהוא עבדו, בגלל תפלה, הוא יאמר אליו: (בראשית כד) אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי. כלומר, אולי התפלה לא רוצה ללכת אחרי. אמר לו תקדוש פרוץ הוא: ונקיט משבעתי זאת. שחכמה היא אבא, שיוודת בצדיק, לשמר שכינה בגלות, ומשם שלח בגללה.

אמר לו אותו שליח: תן לי סימנים לדעת בתפלה, ששם תבת. אמר תקדוש פרוץ הוא: והיה הנער[ה] אשר אמר אליה תפי נא בך.

וְאֶשְׁתָּה וְאִמְרָה שְׂתֵה. (דף רעה ע"ב) וְאִם לֹא, אֵלֹא
 שְׂאֵמְצֵא כָּל אֵיבְרֵי הַגּוֹף מִלְּאִים חֲטָאִים וְלֹא
 נִמְצֵא בּוֹ אֵיבֵר (בְּפִנֵי אֲבָרָהֶם) לְשָׂרוֹת בּוֹ תוֹרָה, שְׁהִיא
 בְּדַמוֹת הָעֶמּוּד הָאֵמְצֵעִי, וְלֹא מִצְוָה, שְׁהִיא דְמוֹת
 שָׁל רִבְקָה, שְׁהִיְתָה שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, שְׁהֵם
 רְשָׁעִים וְמוֹרִים - צִוָּה לְמַטְרוֹן עֲבָדוֹ: הַשְׁמֵר לְךָ
 מִן תְּשִׁיב אֶת בְּנֵי שְׁמָה, שְׁהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. שְׁחֲרֵי
 מִצְוָה הִיא נֶפֶשׁ, רוּחַ הִיא תוֹרָה.

וְלִכֵּן פִּרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא
 הָעֵקֶר אֵלֹא הַמַּעֲשֵׂה. וּבְמָקוֹם אַחֵר אָמְרוּ,
 כָּל שִׁירָאֵת חֲטָאוֹ קוֹדֶמֶת לְחֲכָמָתוֹ, חֲכָמָתוֹ
 מִתְקַיֶּמֶת וְכוּ'. יִרְאֵת חֲטָאוֹ - הָאִם הָעֲלִיזָנָה,
 תְּשׁוּבָה. חֲכָמָה - הָאֵב הָעֲלִיזוֹן. כְּשִׁמְקָדִים ה'
 קִטְנָה, שְׁהִיא מִצְוָה, שׁוֹרָה עָלָיו תוֹרָה, שְׁהִיא ו'.
 וּכְשִׁמְקָדִים יִרְאֵה לְחֲכָמָה, שְׁהִיא ה' הָעֲלִיזָנָה,
 שׁוֹרָה עָלָיו חֲכָמָה, שְׁהִיא י', וְנִקְרָא בֵּין. וּמִכָּאֵן
 (דברים יד) בְּנִים אֲתֵם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

וְזָהוּ (שמות ג) זֶה שְׁמִי - י"ה - לְעָלַם, וְזֶה זְכָרִי -
ו"ה. שְׁמִי עִם י"ה - שֵׁם"ה. זְכָרִי עִם ו"ה -
רמ"ח. וּבְכָל תְּרִי"ג, שְׁחִינּוּ תְּרִי"ג מְצֻוֹת שְׁנִתְּנוּ
לְבָנִים קְדוּשִׁים לְהִיּוֹת לָהֶם חֵלֶק בְּשֵׁמוֹ. זָהוּ
שְׁכָתוֹב (דברים לב) כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ.

וּבְשֵׁם קְדִים תּוֹרָה לְמִצְוָה אוֹ חֲכָמָה לְיִרְאָה,
מִתְהַפֵּף שְׁמוֹ עָלָיו לְנִקְבָה, מִדַּת
הַדִּין, כְּמוֹ זֶה - הוּה"י. שְׁמִתְהַפֵּף לוֹ הַכֹּל לְדִין,
וְקָשִׁים מְזוֹנֹתָיו בְּתוֹרָה כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף. וְכְמוֹ
זֶה הַנִּצָּאָה, אִם זָכוּ - יֵצְאוּ בְּרַחֲמִים, זָהוּ שְׁכָתוֹב
(ישעיה סו) בְּמָקָדְם יָבוֹא חֶבְלֵ לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכָר, וַיֵּצְאוּ
בְּרַחֲמִים. וְאִם לֹא - מִקְדִּים תְּרַחֲמִים, וַיֵּצְאוּ בְּצַעַר.
וַיִּפֶּה שְׁהַקְדִּים צַעַר וְדִין לְרַחֲמִים. וְלִכֵּן פִּרְשׁוּהָ
רַבּוֹתֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבִרְכָה בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, לְפִנּוּם
צַעֲרָא אֲנִירָא.

וַיֵּצְאוּת הַנִּפְשׁ, מִקְדָּם שְׂיוֹצֵאת יֵשׁ לָהּ צַעַר,
לְאַחַר שְׂיוֹצֵאת בְּרַחֲמִים. וְסוּד הַתְּדָבָר -
(ירמיה לא) בְּבִכֵי יָבֵאוּ, אַחַר כֵּן - וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילָם.

וְלִכְנֹ, (שם ל) וְעַתְּ צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמָּנָה יִוָּשַׁע, וַיֵּצְאוּ בְּרַחֲמִים. וְכִמּוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה וְלֹא מִצְּאָה מְקוֹם לְשָׂרוֹת, כִּי שָׁלַח אוֹתָהּ, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, בַּהֲתַחֲלָה.

וַיִּמָּה כְּתוּב בָּהֶם? (שמות ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אִין אִישׁ. שְׂכָלָם רָשָׁעִים, וְלֹא מִצְּאָה בָּהֶם אִישׁ זוֹכֵה לְהוֹצִיאָם מִתְּגָלוֹת. וְלִכְנֹ סִרְבַּת לְלַכֵּת לְשָׁם, וְאִמְרַת שָׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח. וְהִרִי אֶתָּה כְּמּוֹ בְּאוֹתוֹ זְמַן, כִּי יִתְקַיֵּם עִם יִשְׂרָאֵל, (מיכה ו) כִּי־יִמִּי צִאֲתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. וּבְגָלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה יִשְׁלַח עִמָּךְ שְׁנֵי מְשִׁיחִים, כְּגִגְד שְׁתֵּי כְּנָפֵי יוֹנָה. שְׂאֲתָה כְּמּוֹ גּוֹף בְּגָלוֹת הַרְבִּיעִית, אִין לָךְ כְּנָפִים. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בַּהֲתַחֲלָה הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּמּוֹ גּוֹף, וְאֶתָּה וְאֲחֵרֹן כְּשְׁתֵּי כְּנָפֵי יוֹנָה, וּבְהִן פָּרְחוּ יִשְׂרָאֵל.

השלמה מההשמטות סימן טו

צָלָם עַל אָדָם כִּסֵּא מְרַבֵּעַ בְּאַרְבַּע חֵיווֹת וְאָדָם לְשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא. כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שָׁל זֶה

הַצֵּלָם הוּא מִלֵּאךְ שֶׁהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּחוֹ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, עָשָׂה מִצְוָה
אַחַת - קָנָה לוֹ פְּרָקְלִיט אֶחָד.

צֵלָם פְּרָשָׁעִים עֲבוּדָה זָרָה, אַרְבַּע חַיּוֹת שָׁלוֹ - עֹז
מִשְׁחִית אֵף וְחִמָּה, אַרְבַּע פָּנִים שֶׁל עֲבוּדָה
זָרָה - נִדָּה שֶׁפָּתְחָה גּוֹיָה זוֹנָה. וּמִשׁוֹם זֶה, (בראשית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, זֶה מְטַטְרוֹ"ן. מִי
הָאֱלֹהִים שֶׁבִּרְא אֹתוֹ? זֶה אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ
עוֹלָם.

בְּצֵלָם אֱלֹהִים פָּרָא אֹתוֹ, סְמַא"ל, שֶׁמְמַנֶּנוּ אֱלֹהִים
אַחֲרִים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות ב) לֹא יִהְיֶה לְךָ
אֱלֹהִים אַחֲרִים עַל פָּנָי. אִם זָכָה - פָּרָא אֹתוֹ
אֱלֹהִים בְּצֵלָם שֶׁל מְטַטְרוֹ"ן, עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ. וְזֶהוּ
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, כְּזוֹ הַצְּוָרָה. וְאִם
לֹא זָכָה - צֵלָם שֶׁל סְמַא"ל.

לְמַדְנֵנוּ, מִלֵּאךְ הַמְּוֹת שֶׁהוּא תַּחַת רֵשׁוֹת שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָדוֹן בּוֹ אָדָם בְּגִיחָנָם,
אִם לֹא שֶׁהוּא צְדִיק. וּמִשׁוֹם זֶה וַיִּיצֵר, יִצְרָה

לְטוֹב, מִטְטָרוֹ"ן, לַעֲשׂוֹת (לְהִיּוֹת) לוֹ עוֹזֵר בַּתּוֹרָה
 בַּמְצוּוֹת, וְזֶהוּ אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר. וְאִם לֹא זָכָה, יִצְרֶה
 לְרַע, סָמָא"ל, שֶׁהוּא כִּנְגְדוֹ לְהַחֲטִיא אוֹתוֹ לְדוֹן
 אוֹתוֹ בַּיְהִנָּם. וְשִׁנְיָהֶם הוֹלְכִים עִם הָאָדָם בְּשָׁנֵי
 צְלָמִים.

וַיִּפַּח בְּאֶפְיוֹ נְשִׁמַּת חַיִּים - זֶה הַצָּלָם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׂכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וּמַלְכוּתוֹ
 בְּכָל מְשָׁלָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵט בַּצָּלָם הַזֶּה
 עַל שִׁנְיָהֶם, וְהַצָּלָם הַזֶּה יִתַּבַּת נַח. עוֹרֵב וּבַת זוּגוֹ,
 כִּנְגְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינָתוֹ בְּנִלּוֹת רוּמּוֹ סוּד
 זֶה.

וַיִּשְׁלַח אֶת הָעֵרֵב - בְּרֵאשׁוֹנָה. זֶה יִצְרֵי הָרַע
 שֶׁשְׁלַח לוֹ עִם הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 שְׂמִקְדִּים, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדִים לִיעֲקֹב וּכְמוֹ שֶׁתַּבֵּן מִקְדִּים
 לַחֲטָה. אִם נִמְצָא הַגּוֹף הַזֶּה מְחִיב בְּכַמָּה חוֹבוֹת,
 מְלַכְלֵךְ בְּטַנְפָּת הָעֵבְרוֹת, נֶאֱמַר בּוֹ וְלֹא תוֹר
 הָעוֹרֵב בַּשְּׁלִיחוֹת שֶׁל אֲדוֹנָו. לְבַסּוֹף - וַיִּשְׁלַח אֶת
 הַיּוֹנָה מֵאֲתוֹ. זֶה יִצְרֵי הַטּוֹב (ע"ב מֵהַשְּׂמִיטוֹת):

אין מצוה שלא נכללו שם עשר ספירות. בתבה
 - (בראשית ו) תחתים שנים ושלישים תעשה,
 להכליל בה פה פהנים ליום וישראלים. תבה שכינה
 עמהם, תורת ה', היא רביעית ההין, ה' רביעית.
 ומשלת ביה"ו, להשלים בו יהו"ה. ועשר דרגות
 שנכללו בו, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א. להתקיים
 בהם בישראל, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם
 וגו', (שם יד) פנים אתם לה' אלהיכם. שם זה שלטונו
 בצלם האדם, ועל כל איבר ואיבר שלו.

מצוה אחר זו לדון בדיני הנגבים, שנאמר דנים
 ונגבים אינם מעונים שחיטה, אלא
 אסיפתם היא המתרת אותם. כך בעלי המשנה,
 אינם צריכים שחיטה, אלא שנאמר בהם (בראשית מט)
 ויגוע ויאסף אל [על] עמיו. מה דני הים חיותם ביים,
 אף תלמידי חכמים בעלי המשנה חיותם בתורה,
 ואם נפרדים ממנה, מיד מתים. התנין (התנאים) של
 המשנה, שבה התרבו תניני הים. ואם אלו
 שביבשה יעלו (יפלו) למים ולא יודעים לשחות, הם
 מתים. אבל אדם שהם בעלי קבלה, הם למעלה

מִכָּלֶם, בָּהֶם נֹאמֵר (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף
 הַשָּׁמַיִם, שָׁהֶם בְּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה, תַּנְיָנִים, (יחזקאל כט)
 הַתַּנְיָנִים [ז] הַגְּדוֹל, נָחַשׁ פָּרִיחַ, פִּנְגָּד (שמות כו) וְהַפָּרִיחַ
 הַתֵּיבֵן בְּתוֹךְ הַקָּרָשִׁים.

בְּזֶמַן שֶׁתַּנְיָנִים בְּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה יֵישׁ בָּהֶם מַחְלָקַת
 וּמְקָשִׁים זֶה עַל זֶה, בּוֹלֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ. וְזֶהוּ
 תַלְמִיד קָטָן שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, חֵיב
 מִיתָה. וְאִם הֵם שְׂוִים זֶה לָזֶה וַיֵּישׁ בָּהֶם מַחְלָקַת
 וְקִשְׁיָה, נֹאמֵר בָּהֶם פִּסּוּף, (במדבר כא) וְאֵת וְהֵב
 בְּסוּפָה, וּפְרָשׁוּהָ אֲהַכָּה בְּסוּפָה.

בֵּין כָּךְ תְּרֵי דָג גְּדוֹל הוֹדֵמָן אֵלָיו וְאָמַר, רוּעָה
 הַנְּיָאֵמָן, (שם כד) אֵיתָן מוֹשְׁבָךָ וְשִׁים בְּסַלְעַ קַנְיָךְ.
 תַּנְיָא שְׂמַסֵּיעַ לָךְ, שְׁחֲרֵי דְגִים בְּסַלְעַ חַקֵּן שְׁלָחֶם,
 אֵיתָן בְּהַפּוּף - תַּנְיָא. אֵיתָנִים בְּהַפּוּף אוֹתִיּוֹת -
 תַּנְיָאִים. הַשְּׂמֵר מֵהֶם, שְׁחֲרֵי אַתָּה כְּבֹד פָּה וְכְבֹד
 לְשׁוֹן, וּמִי שְׂרוּצָה לְתַחְזִיק בְּסַלְעַ שְׁל דְגֵי תַיִם, שְׁל
 בְּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה, שָׁהֶם תַּנְיָאִים, צְרִיךְ לְהִיּוֹת תַּקִּיף,

לְשׁוֹן מְחַדָּדַת חֲרִיפָה, לְנִקְבַּ עַד שְׁמֹנֵיעָה לְתַהוֹם
הַגְּדוּלָה שֵׁשׁ.

כִּי עוֹד ^(דף רעט ע"א) חֲזוֹן לְמוֹעֵד וַיִּפַּח לִקְוֹן וְלֹא יִכּוֹב
(חבוק ב). וּפְרָשׁוּהָ שְׁפָסוּק זֶה נִזְקֵב וַיִּוֹרֵד עַד
תְּהוֹם רַבָּה. מִיְהוּ שִׁיּוֹרֵד לְתַהוֹם רַבָּה לְמִצָּא זְמַן
זֶה? אֵלֶּא אַתָּה, שְׁנֵאמַר בְּךָ (תהלים לו) צְדָקָתְךָ
כְּחַרְרֵי אֵל מְשַׁפְּטִיךָ תְּהוֹם רַבָּה. כְּמָה בְּעֵלֵי מְשֻׁנָּה
שָׂרְצוּ לְרָדַת לְעֵמֶק הַהֶלְכָה לְמִצָּא שָׁם אֶת קוֹן
הַגְּנֵאֲלָה, וַיִּרְדּוּ שָׁם וְלֹא עָלוּ. וַיֵּאֶף עַל גַּב שְׁלֹשׁוֹנָם
הִיטָה כְּפִטְיִשׁ יְפוּצִין סְלַע, חָלַשׁ הַפִּטְיִשׁ שְׁלָהֶם
לְנִקְבַּ בְּאוֹתוֹ סְלַע. וּמִי שְׁנִקְבַּ שְׁלוֹ בְּאוֹתוֹ סְלַע
בְּלֹא רִשׁוּת, בָּא נְחָשׁ לְנִשְׁךְ אוֹתוֹ. וַיֵּשׁ אַחֲרֵים
שְׁנִקְבוּ אוֹתוֹ, עַד שְׁתַּנְּיֵעוּ לְתַהוֹם רַבָּה, וְלֹא עָלוּ
מִשָּׁם.

וּבְזִמְן שְׁתַּנְּקַב פְּתוּחַ, כָּל מִי שְׁתַּהֲיָה נוֹפֵל שָׁם, לֹא
תֵּיהָ עוֹלָה. וּמְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד נָפַל שָׁם עִם
מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. שְׁאַחַד הוּא (זכריה ט)
עָנִי וְרַכֵּב עַל
חֲמוֹר, וַאֲחַד הוּא (דברים לג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ, זֶה מְשִׁיחַ בֶּן

יִוֹסֵף. וְזָהוּ (שמות כא) כִּי יִכְרֶה אִישׁ בּוֹר וְלֹא יִכַּסֵּנוּ
וְנִפְלֵ שָׁמָּה שׁוֹר אִו חֲמוֹר. וְלִכֵּן נִקְרָא הַמְּשִׁיחַ בַּר
נִפְלִי. וְהִיא נִפְלָה אֲחֵרֵיהֶם, וְנֶאֱמַר עָלֶיהָ, (עמוס ה)
נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם פְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. וְאַתָּה הוּא
בַּעַל הַבּוֹר יִשְׁלַם כְּסָף יָשִׁיב לְבַעֲלָיו (שמות שם). וְהַמֵּת
יְהִיָּה לוֹ - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׁעֵתִיד לְהַחְרֹג.

יֵרֵד בְּגִלְלוֹ. שְׁוֹדְאֵי אַרְבַּע גְּלִיּוֹת הָיוּ. שְׁלֹשׁ כְּנָגֵד
שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת הָאֲגוּז, שְׁהֵם: תְּהוּ - קוּ יֵרֵק,
קְלָפָה יֵרֵקָה שֶׁל הָאֲגוּז. שְׁנֵי בָהוּ - אֲבָנִים
מִפְּלָמוֹת, שְׁהֵם סְלָעִים חֲזָקִים, שְׁבַעֲלֵי הַמְּשָׁנָה
פְּסָקוּ מֵהֶם בַּמָּה פְּסָקוֹת, וְלִקְחוּ אוֹתָם לְהוֹצִיא
מִים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן נִקְרָאוּ אֲבָנִים מִפְּלָמוֹת,
שְׁמֵהֶם יוֹצְאִים מִים. קְלָפָה שְׁלִישִׁית, דְּקִיָּקָה, גְּלוֹת
שְׁלִישִׁית, שְׁתֵּיתָה קִטְנָה, וְזָהוּ וְחֲשָׁד. גְּלוֹת רְבִיעִית
- תְּהוֹם רַבָּה, חֲלָל הָאֲגוּז. וְזָהוּ (בראשית א) וְחֲשָׁד עַל
פְּנֵי תְהוֹם.

וְנִקְרָא בּוֹר, שְׁנִפְלֵ שָׁמָּה שׁוֹר, זֶה שְׁכַתּוֹב בְּיוֹסֵף
(דברים לג) בְּבוֹר שׁוֹרוֹ תָּדַר לוֹ, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ

(בראשית לו) וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַכְּרָה, נִקְבָּה רָעָה. וְהַבּוֹר
 רַק - זָכָר (דבּוּר), רַק בְּלִי תוֹרָה, אֲבָל נְחָשִׁים
 וְעֶקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. וְזוֹ הַנְּלוֹת הֶרְבִּיעִית, דוֹר שֶׁל
 רָשָׁעִים מְלֵא נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים, רַמָּאִים בְּנְחָשִׁים
 וְעֶקְרָבִים, שְׁעוֹקְרִים דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְדָנִים לְשָׁקָר,
 עֲלֵיהֶם נֵאמַר (איכה א) הָיוּ צָרִיחַ לְרֹאשׁ.

וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ (שמות ב), שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 הַמְעַרְבִים בְּרָשָׁעִים הִלְלוּ, עָרַב רַב, וְזֶה בְּסוּף
 הַנְּלוֹת. וּמִשׁוֹם כֹּךְ גִּזַּן הַנְּלוֹת נֹקֵב עַד תְּהוֹם רַבָּה.
 וְרוּעָה הַנְּאָמָן, תְּהוֹם הוּא הַמְּנֹת בְּהַפּוֹד אוֹתֵינוּ,
 וְאֵין מְנֹת אֵלָּא עֲנִיּוֹת, אַתָּה יִרְדֹּת שָׁם. וְחָרִי זֶה
 הַתְּבַרֵּר לְמַעַלָּה לְפָנַי הַתְּנָאִים וְהָאֲמוֹרָאִים, וְכֻלָּם
 יוֹרְדִים בְּגִלְגָּלָה לְתַהוֹם לְסַיֵּעַ לָהּ.

וְאַתָּה תִּנְיָא שְׁמַיִעַ לָהּ יוֹתֵר מִכָּלָם, מִשׁוֹם
 שְׂאֵתָה לְוִיתָן (נְחֹשׁ בְּרִית) שֶׁל יָם הַתּוֹרָה,
 בַּעַל כָּל הַדְּנִים נִקְרָא לְוִיתָן, עַל שֵׁם הַתּוֹרָה
 שְׁנֵאמַר בָּהּ (משלי א) כִּי לְוִית חַן הֵם לְרֹאשָׁהּ, וּבָךְ
 (תהלים לו) אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. אָדָם - שְׁנֵאמַר בּוֹ

(כמדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהֶל, וּבְאָרוֹ בַּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה, אִין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֵלָּא בְּמִי שְׁמַמִּית
 עֲצָמוֹ עָלֶיהָ, וְאִין מִיתָה אֵלָּא עֲנִיּוֹת. וּבְהִמָּה - אֵלוֹ
 עַמֵּי הָאָרֶץ, שָׁהֶם נִכְפִּים כָּמוֹ סוֹם וּפְרָד תַּחַת
 בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה.

בֵּין כָּךְ הָרִי (כ"א) הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה. פְּתַח הַרוּעָה
 הַנִּצָּאֵן וְאָמַר, בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מֵהוּ לְוִיתָן?
 אָמַר לוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, זֶהוּ שְׂדֵרְנָתוֹ עֲמוּד
 הָאֲמָצְעִי, וְצַדִּיק, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ גּוֹף וּבְרִית נְחֹשְׁבִים
 לְאַחַד. וְהַתְּנַדֵּל בָּיָם זֶה, שְׁהִיא הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, יָם,
 שָׁבָה מִיַּחֲדִים אֶת הַקְּדוּשׁ כָּרוֹךְ הוּא כ"ה כ"ה
 אוֹתִיּוֹת, שָׁהֶם יָם בְּחֹשְׁבוֹן, וְהוּא כָּהֵ. אָמַר רוּעָה
 הַנִּצָּאֵן, וְדַאי שְׁלוּיָתָן שְׁעוֹמֵד עַל שְׁפַת הַיָּם
 וְהָעוֹלָם עוֹמֵד עַל סִנְפִּירָיו, זֶה צַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם,
 שְׁכָל הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו. אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה,
 אֲשֶׁרִי חֶלְקֶךָ רוּעָה הַנִּצָּאֵן.

בַּת קוֹל בְּגִלוֹת, עַד שֶׁתְּבֹא אֶתָּה אֵלֶיךָ, שְׁאֶתָּה
 קוֹל שְׁלָה, שְׁכָל אִשָּׁה בַת בַּעֲלָה, כָּמוֹ

שנאמר ותהי לו לבת. מארשת היא לה, ועדין לא עשית (בבבס) עמה לחפה.

נאמר (דברים כב) צעקה הנער[ת] המארשה ואין מושיע לה. כך השכינה, האם שלה (העליונה), צועקת על בנה ואין מושיע לה, עד שיבא העמוד האמצעי בשבילה, שהוא מושיע, שבגללה נאמר (זכריה ט) הנה מלכך יבא לה צדיק ונושע. הוא מושיע למעלה, ואתה למטה. ומשום שאתה בדמותו, נאמר כך, (דברים ה) ואתה פה עמד עמדי. שכל ישראל תזרו לאהליהם, ואתה לא, עד הנאלה האחרונה. ומי גרם את זה? ערב רב, שבגללם (שמות לב) וישלך מיך את הלחת. ומאותה שעה נפלה ולא ננאלה מערב רב, שבהם נאמר (שם יב) וגם ערב רב עליה אתם. בכל זה לא נפרדו מישראל, ושפחה מנברתה, עד הנאלה האחרונה.

אתה בן המלך, כמו שלך נאמר פעמוד האמצעי בכל, תדוה שלך בחדוה שלו תתיה (דף רעט ע"ב) בשיבא לגאל את בלתו, (תהלים יט) והוא בחתן יצא

מִחֶפְתּוֹ וְגו'. שְׁחֲרֵי לְבוּשֵׁיהָ בְּגָלוֹת חֲשׂוּכִים, וּבְזִמְנָא
 שֶׁהִיא מִתְלַפֶּשֶׁת בָּהֶם, הִיא אוֹמֶרֶת, (שיר השירים א) אֵל
 תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֲרֵת. וְהַקְּלָפוֹת תִּלְלוּ יֵהָם
 מִשְׁחִית אֵף וְחָמָה, נִקְבָּה רָעָה, שְׂפָחָה רָעָה,
 שְׂבַתָּאִי, (משלי ל) וְשְׂפָחָה כִּי תִירָשׁ גְּבֻרָתָהּ, שֶׁהִיא
 שֹׁבֵת תִּמְלִכָּהּ. מִשְׁחִית אֵף וְחָמָה סוֹבְבִים אֶת
 שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא מָה שְׁחִיָּתָה בֵּת הַמֶּלֶךְ, י' עַל
 הו"ה, שְׂכָלוֹלִים בְּאֲבוֹת - ה' רֵאשׁוֹנָה
 בְּאֲבָרָהֶם, ה' שְׁנִיָּה בְּיִצְחָק, ו' בְּיַעֲקֹב, וְהִיָּתָה י'
 רֵאשׁ עֲלֵיהֶם. נֹאמֵר (איכה ה) נִפְלָה עֲטָרַת רֵאשֵׁנוֹ.
 וְהַמְשִׁילוֹ רַבּוֹתֵינוּ מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שְׁחִיָּתָה לוֹ עֲטָרָה
 עַל רֵאשׁוֹ, וְאֵילָן יָפֵה לְפָנָיו. בָּאָה לוֹ שְׂמוּעָה רָעָה
 - תֵּרִים הָעֲטָרָה מֵעַל רֵאשׁוֹ, וּמָה שְׁחִיָּתָה י' עַל
 הו"ה, י' לְמַעְלָה, תּוֹר הוּה"י, י' לְמַטָּה. וְלִכֵּן אָמַר
 דָּוִד, (תהלים קיח) אָבֵן מֵאֶסוֹ הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֵאשׁ פְּנֵה
 מֵאֵת ה' הִיָּתָה זֹאת.

קום רועה הנאמן, קח אבן זו בידך, שנאמר בה
 (זכריה ג) על אבן אחת שבעה עינים, לשפר
 קלפת האנוז. שחרי כמה רועים פרנסי הדור
 התכנסו על האבן הזאת, שהיא סלע שלך להוציא
 מים משם, שכלה שלך מעין החכמה בסלע הזה,
 שנביעתו בתורה בסודות נסתרים אין סוף, ועליה
 נאמר (איוב כח) והחכמה מאין תמצא.

וכל הנקף שלהם להעביר את הקלפה שלמעלה,
 וכשמניעים לקלפה השנייה, שהיא חוקה,
 היא קשה להם, ומכים בה כל ימיהם בלם
 בלשונם, שהיא חוקה כמו פטישים, ואין להם
 רשות להוציא ממנה מים, אלא הטפות הללו
 שיצאו על ידך בזמן שנאמר בה (במדבר כ) ויד את
 הסלע במטהו פעמים. ובמכה השנייה יצאו
 הטפות הללו, ואלו הם רמזים של חכמה, רמזים
 של קבלה, שהם בחגיגה, ושאר המשיגות. ומהאבן
 הזאת אין מי שיוציא חכמה, שהיא מבפנים, שאין
 לה סוף, (שהוא המוח מבפנים) חוץ ממך, שנאמר בך
 הלכה למשה מסיני.

פְּתַח רוּעָה הַנְּאֻמָּן וְאָמַר, סָבֵא סָבֵא, יֵשׁ סֹלַע וְיֵשׁ
 סֹלַע, יֵשׁ אֶבֶן וְיֵשׁ אֶבֶן. יֵשׁ אֶבֶן שֶׁל שֵׁם שֶׁל
 יְהוָה, וְעָלֶיָּהּ נֹאמַר (דניאל ב) וְהָאֶבֶן שֶׁהִכְתָּה אֶת
 הַצֵּלָם נַעֲשִׂית לְהַר נָדוּל. וְיֵשׁ אֶבֶן שֶׁהִיא (ויקרא כו)
 אֶבֶן מִשְׁכֵּית, שְׂאִינ שֵׁם נְבִיעַת מִי הַחֲכֵמָה וְלֹא
 דְבוּר.

אֲלֵא אֶבֶן שֶׁהִיא סֹלַע שֶׁל מֹשֶׁה, עָלֶיָּהּ נֹאמַר (במדבר
 ט) וְדִבַּרְתֶּם אֶל הַסֹּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמִינוּ,
 שֶׁהִיא בַּת קוֹל, וְלֹא תִלוּי בַּת אֲלֵא דְבוּר וּפְיוֹם.
 אֲבָל שִׁפְחָה סֹלַע אַחֵר, שֶׁנִּקְרָאָה (קלָּפָה) מִשָּׁנָה
 נִקְבָּה שֶׁל עֶבֶד נֶעַר. עָלֶיָּהּ נֹאמַר, (משלי כט) בְּדִבְרֵים
 לֹא יוֹסֵר עֶבֶד. אֲלֵא שְׂמָכִים וּמְשַׁבְּרִים מִמְּנָה פְּמָה
 בְּסִקוֹת, וּמְלַקְטִים אוֹתָם, וְנִקְרָאוּ לְקוֹטוֹת. וְעַל
 שְׂמְלַקְטִים אוֹתָם נִקְרָאוּ לְקוֹטוֹת, בְּלִי נְבִיעַת
 חֲכֵמָה וְקַבְּלָה.

אֲבָל סֹלַע שְׁלִי הִיא בַּת הַמְּלֶךְ, בְּשִׁבְלָה נֹאמַר
 וְדִבַּרְתֶּם אֶל הַסֹּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמִינוּ,
 בְּדְבוּר וּפְיוֹם, כְּמוֹ בַּת הַמְּלֶךְ. וּמִשּׁוּם שֶׁהִכְתִּיתִי בַּת,

לְקִיּוֹתַי עֲלֶיךָ, וְנִגְזַר עָלַיִנוּ מָוֶת. שְׁמִי שְׁמֶסֶרֶב
 לַמַּלְאָכָה, חַיִּב מִיָּתֶה. כָּל שֹׁכֵן לְמִי שְׁמִי שְׁמִי אֶת בַּת
 הַמַּלְאָה. וְלִכֵּן נִגְזַר עָלַי שְׁלֹא אֶכְנֶס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 וְאֲנִי קָבוֹר בְּאֶרֶץ נְכַרְיָה וְנִעְבְּרָה מִמֶּנִּי. וְנֹאמַר
 (שְׁמוּאֵל-ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט. וְהַשָּׁבֶט הַזֶּה הוּא אֶחָד
 מִן הַשָּׁבָטִים שְׁלִי, שְׁאֲנִי עֲתִיד לְרִדֹת לְשֵׁם לְהִיּוֹת
 עִם יִשְׂרָאֵל בְּנִלוֹת. וְהַכֹּל נִרְמָו, וּבְמָקוֹם אֶחָד
 פְּרִשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה.

שְׁבִיבַת הַמַּקְדָּשׁ וְשֵׁם הַמַּשִּׁיחַ נִקְרָאוּ בְשֵׁם יְהוֹ"ה.
 וְזֶה אַרְבַּע פְּנֵי אָדָם, וְהֵם שְׁבֶט לְוִי, הֵם
 יֵצְאוּ מִחַיּוֹת שְׁהֵם שְׁאָר הַשָּׁבָטִים, וְנִכְנְסוּ בְּחֻלְקוֹ
 שֶׁל אָדָם, שְׁהֵם אַרְבַּע פְּנִים שְׁלוֹ. וּמִשָּׁה הוּא אָדָם
 בְּדַמּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם תְּרַאשׁוֹן שְׁלִמְעֵלָה. (משלי ל)
 מִה שְׁמוֹ וּמִה שֵׁם בְּנוֹ. וּמִשׁוּם זֶה בְּהַנִּים וּלְוִיִּם,
 מְזוּזָם עַל יְדֵי שֶׁהַמַּלְאָךְ אוֹכֵל בְּשִׁלְחָן, וְשְׁאָר חֵילוֹת
 הַמַּלְאָה, לְכֹל אֶחָד נוֹתְנִים לוֹ לְאֹכֵל בְּבֵית מוֹשְׁבוֹ.
 וְרוּעָה הַנֶּאֱמָן הוּא כְּמוֹ בֶּן הַמַּלְאָה, קָרוֹב לַמַּלְאָךְ
 יוֹתֵר מֵאֵלוֹ שְׁאוּכָלִים לְשִׁלְחָנוֹ, שְׁאִין מִי שְׁפִתָּהּ קָרֵב
 לַמַּלְאָךְ מִכֹּל בְּנֵי הַמַּלְכוּת כְּמוֹ בְּנוֹ.

קָם הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְאָמַר, סָבֵא סָבֵא, בְּדַבְרִים
 שְׁלֶךְ נֹדַע מִי אֶתָּה. אֶתָּה הוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן.
 מַה שְּׁמוֹ, נֹאמַר עֲלֶיךָ. מַה שֵּׁם בְּנוֹ, נֹאמַר עַל רוּעָה
 הַנְּאֻמָּן. וּבְשׁוֹם שֶׁהוּא חֲדָשׁ כַּמָּה חֲדוּשִׁים בַּתּוֹרָה,
 מְעַתְּדָת לָךְ חֲדוּהָ, שְׁבִין חֲכָם יִשְׁמַח אָב (משלי י').

רוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּפִרְשָׁה זֶה נֹזְכֶּרָה הַתְּכַנְסוֹת שְׁלֶךְ
 לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁכַתּוֹב (דברים לד) (דף רפ ע"א) עֲלֶה
 אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נָבוֹ וְגו'. וְרֵאִיתָ אוֹתָהּ
 וְנֹאסַפְתָּ אֶל עַמֶּךָ וְגו'. כַּאֲשֶׁר נֹאסַף אֶחָרָן אֶחֱיָהוּ
 וְגו' (שם). וּבְפִרְשָׁה זֶה יֵשׁ לָךְ לַחֲזוֹר לְעוֹלָם, וּלְהַחְיֹת,
 וּלְהַכְנִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְהַתְּחַבֵּר בְּפִרְשָׁה זֶה
 בַּבִּלָּה שְׁלֶךְ, שְׁכַתּוֹב בָּהּ (במדבר כה) הִנְנִי נֹתֵן לֹךְ אֶת
 בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וְלָכֵן לֹא אָמַר לָךְ הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא
 כָּאֵן יָד, אֶלָּא עֲלֶה. שְׁמַמְנוּ אֶתָּה תַכְנִים לְאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל.

וְמַה שְּׁאָמַר בָּךְ, (דברים לד) וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה, אוֹי לְאוֹתָם אֲטוּמֵי לֵב, סְתוּמֵי
 עֵינַיִם, שְׁלֹא יוֹדְעִים קְבוּרָתָךְ, שְׁהֵייתָ אֶתָּה מְבַקֵּשׁ

רַחֲמִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יִכְנִים אוֹתְךָ
 לְאוֹתָהּ קְבוּרָה שְׁבֵה אֶתָּה נִקְרָא מֵת. זְהוּ שְׁכַתוֹנָה
 (יהושע א) מֵשֶׁה עֲבָדִי מֵת. וְאוֹתָם טַפְשִׁים אוֹמְרִים,
 וְכִי מֵשֶׁה הָיָה מִפֶּחַד מִמִּיתָה, לְצֵאת מִהָעוֹלָם הָיָה
 לְעוֹלָם הַבָּא, כִּשְׂאֵר הַבְּרִיּוֹת?! וְהֵם לֹא יוֹדְעִים
 שְׁקְבוּרָתְךָ וּמִיתָתְךָ אֵיךְ הִיא.

שְׁכַךְ פְּרִשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִתִּי חוּץ לְאֶרֶץ
 אֲיִנָם חַיִּים. לֹא אָמְרוּ שְׂאִינָם עֲתִידִים
 לְהַחְיֹת, שְׂאֵלְמֵלֵא כֶּךָ הָיוּ כּוֹפְרִים בְּתַחֲתֵת
 הַמֵּתִים. אֵלֶּךָ כָּאֵן סוּר גְּדוֹל. קְבוּרָתוֹ בְּצֶלֶם שְׂאִינֵנו
 חֲגוּן לוֹ, שְׁחִיא (תהלים סג) אֶרֶץ צִיָּה וְעֵינָה בְּלִי מַיִם,
 וְאֵין מַיִם אֵלֶּךָ תּוֹרָה, וּבָהּ (ישעיה נג) לֹא תֵאָר לוֹ וְלֹא
 תִדָּר. וְכִי שְׂרוּאָה אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ צֶלֶם - וְנִרְאָהוּ וְלֹא
 מִרְאָה וְנִחְמְדָהוּ. וְלָכֵן נִבְרָאת יִשְׁעִיהָ (שם נב) הַיְהִי
 יִשְׁכִּיל עֲבָדֵי, רוּמוֹ עֲלֵיו.

וּמִשּׁוֹם אוֹתָהּ קְבוּרָה הָיָה מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים שְׁלֵא
 יָמוּת שָׁם בְּחוּץ לְאֶרֶץ, לְפִי שְׁחָהּ בְּאֶרֶץ
 צִיָּה רָעֵב וְעֵינָה וְצָמָא בְּלִי מַיִם, שְׁחִיא תּוֹרָה. וְלָכֵן

נֹאמַר עָלָיו, עֲלֵה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה. מִשְׁפְּלוֹתָיו
 הִרְאָה לוֹ אֶת מַעְלָתוֹ. אַף עַל גַּב שְׂאֵתָה קְבוּר
 בְּמָקוֹם שְׂלֵא הַגּוֹזֵן לָךְ, עָרַם בְּלִי לְבוּשִׁים שְׁלָךְ,
 שָׂהֵם עוֹר וּבָשָׂר (תְּלִבְיָשִׁיט), נָע וָנָד מִמָּקוֹמָךְ וּמִטְּלָטֵל
 וּגוֹלָה, הִרִי פִנְחָם שְׁעֵשִׂיתָ עִמּוֹ טוֹב, שְׁעֲלִיךְ נֹאמַר
 (בַּמְדַּבֵּר כֹּה) הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם, הִרִי הוּא
 יַעֲשֶׂה עִמָּךְ טוֹבָה, וְכוּ תִסְתַּלֵּק, בַּפְּרָשָׁה שְׁלוֹ. שְׂבֹה
 תַכְּלֶה שְׁלָךְ, שָׁם תִּתְיַחַד עִמָּה בְּחֻתָּן עִם כְּלָתוֹ.

שְׂתֵּרִי אֶתָּה (תוֹעֲלֵת גְּדוּלָה לְיִשְׂרָאֵל בְּקְבוּרָתָךְ), אִם לֹא תִיִּית
 קְבוּר מְחוּץ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, מְחוּץ לְכָל
 שְׁלָךְ, לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים מִחֲנֻלוֹת, וּבְגִלְלָךְ
 נֹאמַר (יִשְׁעִיָּה נֵג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ. נַעֲשִׂיתָ חֵל
 מִשׁוֹם חֲטָא וּפְשַׁע שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּקְבוּרָה שְׁלָךְ,
 שְׁנֵאמַר בָּךְ (דְּבָרִים לֵד) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּנִי. וְמָה כְּתוּב
 בְּקְבוּרָתְךָ? (יִשְׁעִיָּה ט) וְכֹל גֵּיָא יִנְשֵׂא. כָּל שְׁפֵל וְנִמּוּךְ
 יִנְשֵׂא בְּגִלְלָךְ, שָׂהֵם יִשְׂרָאֵל, שָׂהֵם שְׁפֵלִים מְכֹל
 אָמָה וְלָשׁוֹן. וְכֹל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפְּלוּ, שָׂהֵם הַרְשָׁעִים
 וְגַסֵּי הַרוּחַ.

וְזָהוּ וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. בְּחִבּוּר שְׁהַתְחִיבֵר עִמָּנוּ
 בְּגִלוֹת, נִרְפָּא לָנוּ. שְׂאֵתָה הוּא כְּשֶׁמֶשׁ
 שְׂמֵאִיר, שְׂאֵף עַל גַּב שְׂמֵת־כַּיִם בְּלִילָה, מֵאִיר הוּא
 לְלִבְנָה וּלְכָל הַכּוֹכָבִים וְהַמְּזֻלוֹת. כִּי אֵתָה מֵאִיר
 בְּכָל פְּעֻלֵי הַלְכוֹת וְקַבְלוֹת. וְלִי נִשְׁקִים בְּנִסְתָּר,
 כְּמוֹ מִפּוֹעַ שְׂמֵשְׁקָה אֶת הָאֵילָנוֹת תַּחַת שְׂרָשֵׁיהֶם
 בְּנִסְתָּר עַד שְׁהַתְּפַקְעוּ מִיָּמָיו בְּגִלוֹי. וְזָהוּ שְׂכַת־וֹב
 (משלי ה) יִפּוּצוּ מֵעֵינֵינִתִּיךָ חוּצָה.

שְׂאֵתָה הוּא גַם כִּי, כְּמוֹ שְׂמֵשׁ שְׁהוֹלֵךְ בֵּימֵי
 הַחֲרָף תַּחַת הַמְּבוּעִים, וּכְשֶׁמְּנִיעָה
 הַנְּאֻלָּה, תַּתִּיחַ כְּמוֹ שְׂמֵשׁ שְׁהוֹלֵךְ בְּקִיץ לְמַעַלָּה
 מֵהַמְּבוּעִים, וְיִהְיוּ צוֹנְנִים בְּרַחֲמִים. שְׂכַשְׂאֵתָה
 תַּחֲתֵיהֶם, הֵם חַמִּים בְּדִין. כִּי רוּעָה הַנְּאֻמָּן וַיִּבְרַךְ
 אֶת הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר, וַדַּאי אֵתָה הוּא
 שְׂמֵאִיר לִי בְּזִמְנֵי שְׂנַאֲמַר עָלַי (בראשית כח) כִּי בֵּא
 הַשְּׂמֵשׁ. כְּבָה הַשְּׂמֵשׁ, שְׁהַחֲשִׂיד אֶת אֹזְרוֹ. יְהִי רָצוֹן
 שְׁה' יֵאִיר שְׂמוֹ עָלֶיךָ.

וְעוֹד אָמַר הַמַּנוּרָה הַקְדוּשָׁה, וַדַּאי אַתָּה הוּא
 הַכֹּל, שְׂאֵמַר (במדבר יב) אִם יִהְיֶה נְבִיאֵכֶם וְגו'.
 וְלִכֵּן כְּשֶׁתִּנְלָתָה הָאֵם הָעֲלִיזָה לָךְ, אָמַרְתָּ (שמות
 ט) אֲסֶרֶה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמְרֹאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מִדּוֹעַ
 לֹא יִבְעַר הַסֶּנֶה. מִשּׁוֹם שֶׁהֵיָא רַחֲמִים, נֹאֵמַר כָּהֵ
 לֹא יִבְעַר הַסֶּנֶה.

וַחֲמִשָּׁה אֲוֵרוֹת יֵשׁ לָהּ, שְׁנֵי קְרָאוֹ קְרָנֵי הַחֶמֶה, עַד
 הוֹד. וּמִשָּׁם וְעַד הוֹד הָיוּ מְאִירִים בָּךְ,
 רוֹעֵה הַנְּאֻמָּן. וְזֶהוּ וְנִתַּן הוֹד לְמִשָּׁה, לְהוֹדִיעַ שְׁכָלָם
 נִתְּנוּ לָךְ, אֲפִלוּ עַד הוֹד. וְלִכֵּן פָּנֵי מִשָּׁה כְּפָנֵי חֶמֶה.
 וַחֲמִשָּׁה אֵלֶּה עוֹלָיִם לְחֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵינָה.

וּבַחֲמִשָּׁה אֵלֶּה נֹאֵמַר שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה אֲוֵרֵי יוֹם
 הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ אֲצִבְעוֹת
 שֶׁל הַיָּמִין נִרְאוּ לָךְ בַּסֶּנֶה. מִשּׁוֹם שֶׁאַתָּה עֲתִיד
 לְהוֹצִיא אֶת זֶרַע אֲבֹרָתָם מִהַגְּלוּת, שֶׁהוּא הַרְגַּת
 (אֲבֹרָתָם) יָמִין. וּמִשָּׁם בֵּינָה, הֵיָא רַחֲמִים גְּמוּרִים, הַיֵּד
 הַגְּדוֹלָתָה. (אגל) מִצַּד הַגְּבוּרָה, הַיֵּד הַחֲזָקָה, חֲמִשָּׁה
 רְקִיעַ בְּיוֹם שְׁנֵי, כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ אֲצִבְעוֹת הַשְּׂמָאל.

אָבֵל מֵצֵד דְרַגְתָּךְ - (שמות יד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ בְיַד
 רָמָה. שְׁנוּף וְשֵׁתִי זְרוּעוֹת וְשֵׁתִי שׁוֹקִים כְּנֶגֶד חֲמִשׁ
 אֲצַבְעוֹת, ה' ה' ה'. חֲמִשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יַד יְמִין,
 וְחֲמִשׁ שֶׁל יַד שְׂמָאל, וְשֵׁתִי זְרוּעוֹת וְשֵׁתִי (דף רפ ע"ב)
 שׁוֹקִים וְנוּף, שֵׁהֶם חֲמִשׁ שְׁעוּלִים י"ה.

אָמַר לוֹ רוּעָה תִּנְאַמֵּן, בָּרוּךְ אַתָּה לָאֵם הָעֲלִיזְנָה,
 אָבֵל הִי"ה תְּהִה שָׁם לִי"ה ה', מִשׁוֹם מִטָּה
 הָאֱלֹהִים, שֶׁהוּא ו'. וְאָמַר, וַדַּאי כֶּף הוּא. אָמַר לוֹ
 רוּעָה תִּנְאַמֵּן, תִּמְנוּרָה תְּקַדּוּשָׁה, לְחִזּוּק אֶת דְּבַרְיָךְ,
 שֶׁמֵּרָאָה הוּא לְיְמִין, תָּשׁוּב בַּמֵּרָאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
(כמדבר יב) בַּמֵּרָאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע. וְתִמְצָא מֵאֲתַיִם
 אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה, שְׁעוּלָה בְּחֶשְׁבוֹן אַבְרָהָם. אָמַר
 תִּמְנוּרָה תְּקַדּוּשָׁה, בַּהֲתַחֲלָה נִרְאָה לְךָ מֵרָאָה זֶה
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּמֵּרָאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע, וְלֵאחֶר שֶׁאֲמַרְתָּ
(שמות ג) אָסְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמֵּרָאָה הַגָּדֹל תְּהִיהַ,
 שֶׁהוֹכִיר בּוֹ חֲמִשׁ פְּעָמִים תִּסְנֶה - כָּעֵת הַתְּנַלְחָה לְךָ
 הַמֵּרָאָה תְּהִיהַ בְּמֵאֲתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה מִצְוֹתָיו,
 שֵׁהֶם בְּחֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. קָם רוּעָה תִּנְאַמֵּן
 וַיִּנְשָׁקוּ וַיִּבְרְכוּ.

אָמַר לוֹ הַמְנוּחָה הַקְדוּשָׁה, הַמְרֵאָה הַזֶּה לְפַעֲמִים
 הוּא בָּאוֹת ה' - הַמְרֵאָה הַגָּדֹל, וְלַפַּעֲמִים
 הוּא בָּאוֹת ב' - בַּמְרֵאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע, וְלַפַּעֲמִים
 בַּמ"ם - (יחזקאל א) מַמְרֵאָה מִתְנִיּוֹ וְלַמָּטָה, וְלַפַּעֲמִים
 בַּכ' - בַּמְרֵאָה אָדָם עָלָיו, וְלַפַּעֲמִים בּו' - (שמות כד)
 וּמְרֵאָה כְבוֹד ה', וְלַפַּעֲמִים לְמְרֵאָה. לֹא תִּהְיֶה לוֹ
 לְהִיּוֹת תּוֹסֶפֶת אוֹת כָּלֵל חוּץ מִב', מִבַּמְרֵאָה. אֲלֵא
 וְדַאי הַמְרֵאָה תִּהְיֶה כָּלוּל הוּא מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וְכָל
 אוֹת מְרֵאָה סְפִירָה שְׁלֵהָ, כְּמוֹ בַּמְרֵאָה בָּאוֹת ב'
 מְרֵאָה עַל כֶּתֶר, וְכֵן שְׁאָר הָאוֹתִיּוֹת, כָּל אַחַת
 מְרֵאָה עַל סְפִירָה שְׁלֵהָ. וְלֹא צָרִיךְ כָּאֵן לְהַצְרִיחַ,
 וְלַחֲכֹם בְּרַמְיּוֹת.

וְכַמָּה חֲזִיוֹנוֹת יֵשׁ לָהּ, וְדַמְיוֹנוֹת וּמְרֵאוֹת יֵשׁ לָהּ.
 וְהַכֹּל נוֹדַע בְּעֵיַן הַשֵּׁכֶל שֶׁל הַלֵּב, שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהּ, הַלֵּב יוֹדַע הַלֵּב מִבֵּין. וְיֵמָּה שֶׁאֵמַר (הושע יב) וְכִיד
 הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, הַדְּמִיּוֹן אֵינּוּ אֲלֵא בְּשֵׁכֶל הַלֵּב,
 וְלֹא בְּדַמְיּוֹן הָעֵיִן. וְהוּא שְׂכָתוֹב (ישעיה מ) וְאֵל מִי
 תְּדַמְיוּנִי וְאֲשׁוּתָה. וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵל. וְיֵשׁ חֲזִיוֹנוֹת

כְּמוֹ הַחַזוֹנִים בְּכֹכְבִים, אֲבָל חַזוֹן הַנְּבוּאָה הוּא
בְּחַזוֹן לַיְלָה.

דְּמִיוֹנוֹת וְחַזוֹנוֹת, כְּמוֹ הַמְכִין דָּבָר מֵתוֹךְ דָּבָר,
וְהַמְדַמָּה דָּבָר לְדָבָר. אֲבָל מֵרְאֵה,
שֶׁהוּא בְּעֵין הַשֶּׁבֶל, הוּא כְּאוֹר שְׁמַאִיר בְּבַת עֵין.
שֶׁבַת הִיא עֵין שְׁחָרְתָה. (שיר השירים א) שְׁחָרְתָה אֲנִי
וְנִאֲוָה, אוֹר שְׁמַאִיר כִּה אֹתוֹ לִבְנֵי שְׁלֹפְנִים. וְכַת
עֵין זוֹ הִיא נֵר מְצוּחָה, אוֹר שְׁמַאִיר לָהּ מִבְּפָנִים,
וְתוֹרָה אוֹר.

אֲמַר הַמְנֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִנְנוּ מֵה שְׁאֵמְרָתִי,
שֶׁכְּעַת בְּתוֹרָה הַתְּנַלְתָּ לָךְ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ
הוּא וְשְׁכִינְתוֹ, וְזֶהוּ יְהוָה. בְּמֵרְאֵה אֵלָיו אֶתְנַדָּע.
בְּמֵרְאֵה - אֲמַא הָעֲלִיּוֹנָה. נוֹדַע לָךְ כְּדַעַת. כֵּן י"ה.
בְּחֵלוֹם אֲדַבֵּר כּוּ, אֹת ה"א אֲחַרְוֹנָה.

חֵלוֹם - בְּסֵתוֹם עֵינַיִם, וּמִשׁוֹם זֶה נִקְרָאת
אִם־פְּקֻלְרִיָה שְׁאִינָה מְאִירָה. נְבוּאָה הִיא
מֵרְאֵה בְּפִתִּיחַת עֵינַיִם. וְשֶׁלְשָׁה גּוֹנִים בְּעֵין כְּנֻגָד
שֶׁלשֶׁת הָאֲבוֹת, שֶׁכֶּהֱמ מְאִירָה בַת יְחִידָה, שְׁתֵּי

בְּנֵפֵי הָעֵינַי, נִצַּח וְהוֹד. הַמְרָאָה לֹא נִרְאָה אֵלָּא
בָּהֶם, כְּשֶׁהֵם פְּתוּחִים, הוּא מְרָאָה בְּהַקְיִין. וְכִשְׁהֵם
סְגוּרִים, הוּא מְרָאָה בְּחֵלּוֹם.

אָמַר לוֹ רוּעָה תִּנְאַמֵּן, פָּרוּךְ אַתָּה לְקָדוֹשׁ פָּרוּךְ
הוּא, קוֹם הַשְּׁלֹם מִצְוֹת לְהַאִיר בְּהֵן מְרָאָה
אִיה"ו עֲלִיּוֹן בָּהֶם לְקָדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ
הַמְנוּרָה הַקָּדוֹשָׁה, י' הִיא בַת עֵינַי, (מְשָׁלִי) כִּי נִרְ
מְצוּה וְתוֹרָה אֹר. ה"ו שְׁמַאִיר בַּה ה', שְׁלֵשֶׁת גּוֹיֵי
הָעֵינַי וְשֵׁתֵי בְּנֵפֵי הָעֵינַי. חֲמִשָּׁה אֹר מְאִירִים בַּה
מִבְּחוּץ, ה' עֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא אֹר הַמְרָאָה.

השלמה מההשמטות סימן טז

מְצוּה לַיָּבֵם אִשֶּׁת הָאָח. וְסוּד זֶה הָרִי בְּאֶרְנוּ,
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה טוֹב וְאַמֶּת עִם אָחִיו הַמֵּת
שֶׁלֹּא יִפְרֹת מִהָעוֹלָם הַהוּא. מִשּׁוֹם שְׁאֹתוֹ אָדָם
שְׁמֵת בְּלֹא בָנִים, לֹא עָבַר כֶּתֶל שֶׁל בְּרוּל לְהַכְנִים
הַיּוֹךְ הַיִּכָּל הַמְּלָךְ. מִשּׁוֹם שֶׁכֶּתֶל שֶׁל בְּרוּל בָּנִים בֵּין
הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הָאֲחֵר, וְאֲחֵר אֹתוֹ הַכֶּתֶל
עוֹמְדִים אֵלָּה וְשֵׁשִׁים רַבּוּא מְלֵאכֵי חֲבָלָה, וְכָלֵם

נִקְרְאִים בְּעֲלֵי מַגְנִים, בְּעֲלֵי אֵיכָה. תְּרַבּוֹת מְשַׁנָּנוֹת
שֶׁל אֵשׁ לֹהֲטוֹת בִּידֵיהֶם.

וְתוֹךְ אוֹתוֹ כִּתְלֵ יֵשׁ (ב) שְׁשִׁים אֶלֶף הֵיכְלוֹת שֶׁל
חֲשָׁד. וְכָל הֵיכָל וְהֵיכָל יֵשׁ בּוֹ חֲלוֹנוֹת
פְּתוּחִים לְגִיהֶנָם. וְכָל אֱלוֹ שֵׁלֵא זָכוּ בְּבָנִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כִּי אֲשֶׁר יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ וְהוֹלְכִים לְהַכְנִים לְאוֹתוֹ
עוֹלָם אַחֵר וּפְגַעוּ תוֹךְ אוֹתוֹ כִּתְלֵ, וַיּוֹצְאִים כָּל אֱלוֹ
בְּעֲלֵי מַגְנִים וְשׁוֹרְדִים אוֹתָם, וּמְכַנְּסִים אוֹתָם תוֹךְ
אֱלוֹ הֵהֵיכְלוֹת וַיּוֹשְׁבִים שָׁם עַד שִׁינְאֵלוּ.

וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם טוֹעֲמִים טַעַם שֶׁל גִּיהֶנָם, אֵף עַל
גַּב שֶׁהוּא זָכַי, חוּץ מֵאֵם שְׁזִכּוֹתוֹ גְּדוּלָה
וְזִכּוֹת אֲבוֹתָיו. וְאֱלוֹ הֵם שֶׁהִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶם וְלֹא
יָכְלוּ. מִשּׁוֹם שֶׁכָּל אֱלוֹ שֵׁלֵא הִתְפַּשְׁטָה מֵהֶם
הַצּוּרָה שֶׁל מַעֲלָה בְּזָה הָעוֹלָם, לֹא עוֹלִים תוֹךְ
הָעוֹלָם הַהוּא. וְכָל אֱלוֹ שֵׁלֵא הִשְׁתַּדְּלוּ בְּזָה הָעוֹלָם
בְּבָנִים, כִּי אֲשֶׁר יוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם מִתְקַרְבִּים תוֹךְ
הַכִּתְלֵ הַזֶּה, וַיּוֹצְאִים אוֹתָם בְּעֲלֵי מַגְנִים וְשׁוֹרְדִים
אוֹתָם בְּאֵשׁ לֹהֲטָה.

וְתוֹךְ אֵלֹהֵי הַיִּכָּלֹת יֵשׁ הַיִּכָּל אַחֵד, וְאוֹתוֹ הַיִּכָּל
 נִקְרָא הַיִּכָּל פּוֹעֵלֵי אֶזְרוֹ, וְלוֹקְחִים אוֹתוֹ
 וּמִכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ הַיִּכָּל, וְשֵׁם נִמְרָד בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם, וְזֶה קִשָּׁה מִיְהִנָּם. אִם יֵשׁ לוֹ גּוֹאֵל - טוֹב,
 וְאִם לֹא - לֹא יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָמִים. וְעַל זֶה כָּתוּב
 (תהלים קכו) אֲשֶׁרִי הַנְּבֵר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם
 וְגו'. כִּי אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם גּוֹאֵל לְאֵלֹהֵי שְׂלֵא זָכוּ, צָרִיךְ
 לְאוֹתָהּ אִשָּׁה מִמֶּשׁ שֶׁהוּא עֹזֵב שָׁם, בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְשׁוּ
 וְרָצוּנוֹ הָיָה שָׁם תָּמִיד וְנִדְבֵק בְּרָצוֹן וְהַשְׁתַּוְקוּת.
 וְכִי אֲשֶׁר הַשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם אָחִיו שֶׁל הַמֵּת,
 אוֹתָהּ הַתְּדַבְּקוּת שֶׁל הַתְּשׁוּקָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ שֶׁעֹזֵב
 בְּאוֹתוֹ מְקוֹם מִתְעוֹרְרֵת בְּהַתְּעוֹרְרוֹת הָאִשָּׁה
 שֶׁמִּתְעוֹרְרֵת אֵלָיו וְאָחִיו שֶׁשָּׁם רָצוֹנוֹ בְּאִחְוָה
 בְּאוֹתוֹ מְקוֹם. אִזּוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת זֶה מִתְעוֹרְרֵת לְאוֹתוֹ
 מֵת בְּאֵלֹהֵי הַיִּכָּלֹת וַיּוֹצֵא מִשָּׁם.

וּמִמְנַה אַחֵד מֵאֵלֹהֵי בְּעֵלֵי מַגְנִים בָּא עִמּוֹ, וְחוֹזֵר
 אָדָם לְאוֹתוֹ מְקוֹם וַיָּשׁוּב לְיָמֵי עֲלוֹמָיו.
 אוֹתוֹ מִמְנַה קוֹרָא עֲלָיו: אוֹי שֶׁיִּצְאָ שִׁכְרוּ בְּהַפְסְדּוֹ.
 מִי שֶׁהָיָה זָקֵן, חוֹזֵק תִּינּוֹק לְצַחֵק בּוֹ. וְעַם כָּל זֶה,

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מִזְכָּה לְתַקְנֵנוּ
 בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזֶהוּ שְׂאֵדוֹנוֹ מִתְרַצָּה בּוֹ. נֶעַר מִשְׁתִּים
 עֲשֶׂרָה שָׁנִים שְׁלֹא הִשְׁלִים לַעֲשָׂרִים אוֹ שֶׁהוּא נֶעַר
 שְׁלֹא נָשׂוּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹקֵר אוֹתוֹ, וְשׂוֹתֵל
 אוֹתוֹ לְבִסּוּף בְּצַד אָבִיו בְּקִשְׁי, וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ
 לְאוֹתוֹ כְּתֵל.

בֵּין זֶן עָרֵן וְגִיחָנָם יֵשׁ סְלַע אַחֵר, וְזֶה הוּא סְלַע
 הַמַּחְלֶקֶת. מִדּוּעַ נִקְרָא כֵּךְ? מִשּׁוֹם שְׁכָל בְּנֵי
 הָעוֹלָם עוֹשִׂים מַחְלֶקֶת בְּרַבּוֹנָם עַל אוֹתוֹ נֶעַר.
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רּוֹאֶה בּוֹ שְׁלֹא יִצְלִיחַ, שְׂאֵם
 יִתְקַשֶּׁה, לֹא נִנְטַע בְּנִטְיָעָה טוֹב. וְעַתָּה שֶׁהוּא רֵךְ
 וְרֵאִוִי לְעַקְרוֹ, נִיעָקֵר, וְשׂוֹתֵל אוֹתוֹ תַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא.

כֹּאֲשֶׁר נִיעָקֵר, עוֹלָה אֵצֶל אוֹתוֹ סְלַע, וְשָׁם
 הַיְכָלוֹת יְדוּעִים לְאֵלוֹ, וְחִילוֹת וּמַחְנוֹת
 רַבִּים עוֹמְדִים שָׁם שְׂמֻמָּנִים עֲלֵיהֶם. וְכֻלָּם בְּחֻשְׁבוֹן
 עוֹמְדִים, וְעוֹמְדִים שָׁם עַד שִׁינְאָלוֹ מִצַּד שָׁל אָבִיו.
 וְאֵם לֹא אָבִיו, לְעַתִּים עוֹמְדִים לְחַמְשִׁים שָׁנָה,

ועושה בו הקדוש ברוך הוא טובה ונגאל בקרובו
שקרוב לו או אחיו.

וכמה נאלות מזמין הקדוש ברוך הוא לאותו
אדם. הגוף הראשון מה יהיה ממנו?
שאלה שאלו לפני החברים, אם יתקיים אותו גוף
אם לא. אם תאמר שלא יתקיים, וכי יאכדו מעשה
ידיו של הקדוש ברוך הוא!? אם חיב היה הרבה
ולא ראוי להתקיים, לא שאלתי. שודאי נאכד ולא
יתקיים.

אבל כמה הם שחוזרים לזה העולם ונתקנו גופם,
מה יהיה ממנו? הגוף שהוא לא נאכד,
שחרי הקדוש ברוך הוא לא יאכד מעשה ידיו,
ובריות מזמנות לעשות ממנו. ואלו היו גופים
שחוזרים בלי רוח.

כאשר עתיד הקדוש ברוך הוא להתחיות המתים,
אלו יבנו ויקומו ארבעים יום בלי רוח.
והקדוש ברוך הוא חס עליהם ושולח עליהם רוח
שנושבת בגן עדן, ויקומו על עמדם ויהיו שמשים

לצדיקים שעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. וְאֵלֹהֵי יְמוֹתוֹ כְּמִקְדָּם,
 וְאַחֲרַי כִּדְּיָקוּמוֹ לָהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב (קהלת ד) וְשִׁבַּח
 אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שְׂכָרָם מֵחַיֵּי, מִזְמַן קְדָמוֹן.

כִּי אֲשֶׁר יָקוּמוּ, יִדְעוּ אֶת קוֹנָם יְדִיעָה שְׂאִינָה
 בְּרוּרָה כְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם, וְאֵלֹהֵי שְׂמַשִּׁים
 שֶׁל הָעַם הַקְּדוֹשׁ. בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה עַל אֵלֹהֵי
 הַגּוֹפִים כְּתוּב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרַיִם
 יִקְיִצוּ אֱלֹהֵי וְגו' וְאֱלֹהֵי וְגו'. בֵּין צַדִּיקִים בֵּין רְשָׁעִים
 - יָקוּמוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב בָּהֶם בְּאַרְחַ סְתוּם - וְרַבִּים,
 וְלֹא כְּתוּב מִי אֵלֹהֵי.

וּמִשּׁוּם כֹּל זֶה, אֵיךְ עַל גַּב שְׂאֵמְרָנוּ שְׁנִשְׁכְּרוּ - לֹא
 כִּדְּ. שְׁחַרֵי אֵינן לָנוּ גוֹף מֵאֵלֹהֵי שְׁלֹא יָקוּמוּ
 מִדּוֹר הַמִּבּוּל וְדוֹר הַפְּלִגָּה, וַיִּשְׁכְּרוּ כְּמִקְדָּם. דוֹר
 הַמִּבּוּל מַה כְּתוּב בָּהֶם? כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת
 דְּרָכָו, מִשְׁחִיתִים אוֹתוֹ אֵיבָר. מִשּׁוּם זֶה נִעְנְשׁוּ. אֵיךְ
 כָּאֵן, כֹּל אֵלֹהֵי שְׁלֹא זָכוּ לְבָנִים, אֵינן לָהֶם חֵלֶק
 בְּאוֹתוֹ עוֹלָם עַד שְׂמִתְתַּקְּנִים. וְאֵפְלוּ לַחֲמִשִּׁים
 דוֹרוֹת מִחֲזוֹר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ

שְׁנֵת־בְּאֵר. מִצְוָה לְחַלֵּץ אֶת יְבֻמָּתוֹ, הֲרֵי נִתְבְּאֵר
הוֹאֵיל וְאִין רְצוֹן שֶׁל זֶה אִו שֶׁל זֶה וְלֹא נִתְקַן
בְּחֻבֵיבוֹת, יֵשׁ לְחַלֵּץ.

וְאִם תֹּאמַר, בְּמָקוֹם שֶׁמְצוּיִים חַיִּים יֵשׁ סְנַדְל בְּיַפִּי
שֶׁל תִּקְוִי תְּרַגְּלִים, שְׁפָתוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מַה
יָפוּ בְּעַמִּיךָ בְּנַעֲלִים בַּת נָדִיב וְגו', מִשׁוֹם שְׁוֹה הוּא
מָקוֹם שֶׁמְצוּיִים בּוֹ חַיִּים. וּבְמָקוֹם שֶׁמְצוּיָה בּוֹ
מִיתָה אִין סְנַדְל כָּלֵל, מִשׁוֹם שֶׁהוּא צַד שְׂאִין בּוֹ
תִּקְוִן שֶׁל רַגְלֵי בְּנֵי אָדָם, וּמִשׁוֹם זֶה אִין בּוֹ סְנַדְל.
וְכֹל אֵלוֹ הַצְּדָדִים שְׁמַת־פְּשָׁטִים מִמֶּנּוּ, כֻּלָּם מִשְׁנֵי
רַגְלִים עַד שְׁמַשְׁתַּנָּה בְּרַגְלֵי תִּתְרַנְּגוּל.

בְּמִלְכַת שְׂבֵא כְּתוּב (מַלְכִים א- י) וְתִבֵּא לְנִסְתּוֹ
בְּחִידוֹת, אֶחָד שֶׁעָשָׂה לְרַגְלָיו סְנַדְל שֶׁל
הַצַּד הָאֲחֵר. מַה כְּתוּב? (שם) וַיִּגְדַּל לָהּ הַמֶּלֶךְ אֶת
כָּל לְבָבָה [דְּבָרֶיהָ], וְלֹא כְּתוּב וַיַּעַשׂ לָהּ. גָּלָה לָהּ
הַסּוּד וְלֹא הִצְטַרְךָ לַעֲשׂוֹת לָהּ סְנַדְל, שְׂאִין דְּרָךְ
לְאוֹתוֹ צַד בְּזָה.

וּמִשּׁוֹם זֶה מִי שְׁרֹאֵה בְּחִלּוּמוֹ שְׁנוֹתָנִים לוֹ
 סַנְדְּלִים לְרַגְלָיו, וְדַאי שְׁחֵיִים נִמְסְרוּ לוֹ.
 וּמִי שְׁרֹאֵה שְׁפוֹשְׁטִים מִמֶּנּוּ סַנְדְּל, בְּדִין צַד הָאֲחֵר
 יִמָּסֵר אִם לֹא יֵשׁוּב. וְעַל זֶה יֵשׁ לְשִׁלְף לָזֶה וְלָתֵת
 אוֹתוֹ תוֹךְ עֶפֶר, סוּד זֶה סַנְדְּל שֶׁהוּא רָגִיל בּוֹ לֹא
 יִשְׁלַף, בְּדִי שְׁלֵא יִסוּר מִמֶּנּוּ. אֲבָל צָרִיךְ סַנְדְּל אֲחֵר
 לְשִׁלְף מִמֶּנּוּ, וּבִמָּה הֵם.

אֵלוֹ בְּעֲלֵי מַגְנִים בְּאוֹתוֹ צַד שְׁמֵת־אֲסָפִים שָׁם
 לְהַנְעִיל אוֹתוֹ סַנְדְּל לְאוֹתוֹ צַד, וְלֹא יְכוּלִים.
 חוּזֵר אֵצֶל אוֹתוֹ מֵת וּבֹא בְּמַעֲנוֹת עָלָיו לְפָנָי
 תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחוּם עָלָיו, וְתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 חָם עָלָיו.

וּמִשּׁוֹם אוֹתוֹ סַנְדְּל חוּזֵר לְאוֹתוֹ מְקוּם אֲרֻבְעִים
 יָמִים וְסָר מֵאוֹתוֹ מֵת, וְכָל אֵלוֹ בְּעֲלֵי
 מַגְנִים שָׁלוֹ. וְתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ עֲנֵשׁ וְגוֹאֵל
 אוֹתוֹ, אֲבָל לֹא נִכְנָם תוֹךְ תְּמַקְדֵּשׁ. וּמְקוּם מְתַקֵּן
 לָהֶם מְחוּץ לְגַן עֵדֶן, וְשָׁם עוֹמְדִים וּמוֹדִים
 וּמְשַׁבְּחִים לְתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרוֹאִים אוֹתוֹ מֵרְחוֹק

וְאֵת אֹתוֹ הָאֹר שֶׁל עֲדוֹן הַצְּדִיקִים שֶׁבָּנָן עֲדוֹן
 וּמִתְבַּיְשִׁים בְּמַעֲשֵׂיהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם
 תְּהֵא וּבְעוֹלָם הַבֵּא. (ע"ב מִהַחֲשַׁמּוֹת).

אַרְבָּעִים יָבִנּוּ לֹא יִסִּיף וְגו' (דברים כה). מִצְוָה זוֹ
 לְהִלְקוֹת תְּרַשָּׁע, שֶׁהוּא סְמָאֵל, שְׁעֵתִיד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכּוֹתוֹ חֲמָשִׁים מִכּוֹת, מִשׁוּם
 שֶׁעָשָׂה עֲצָמוֹ אֱלוֹהִים. יָבֵא הַיְחִוּד שְׁמִיחָדִים בּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם בְּכ"ה אוֹתִיּוֹת, וַיִּכֶּה בָהֶם אֶת מִי
 שֶׁשָּׂם עֲצָמוֹ אֱלוֹהִים. וְאֵינּוּ אֶלָּא עֶבֶד מְטַנְּף. וְאֵלּוֹ
 שֶׁסָּרְחוּ בָה', תִּקְנֵן לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (לְהַכּוֹת)
 בְּיוֹד ה"א וְא"ו, שֶׁהֵם אַרְבָּעִים חֲסֵר אַחַת. וּבְשֵׁם
 זֶה מִכֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂר מִכּוֹת אֶת הָאָדָם
 וְעֹשֶׂר לְחֹת, עֹשֶׂר לְנַחֵשׁ וְתִשָּׁע לְאָרֶץ, מִשׁוּם
 שֶׁכָּלֶם סָרְחוּ בְּאוֹת ה'. וְלָכֵן (בְּרֵאשִׁית ג) כִּי עָשִׂיתָ
 זֹאת.

כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יְחִדּוּ וּמִת אֶחָד מֵהֶם וּבֵן אֵינֵן לוֹ
 וְגו', יְבָמָה יָבֵא עֲלֶיהָ וּלְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיְבָמָה
 (דברים שם). מִצְוָה זוֹ לְיַבֵּם אִשָּׁת אָח. שֶׁאִשָּׁת אָח הוּא

ד', וְעַם אֲ"ח הִיא אַחֵר. וְאִם חָם וְשָׁלוֹם שִׁלְבוּ אֵינִי
 לְהִבְיֵא אֶח עַל ד', שֶׁהִיא אֲשֶׁתּוֹ וּבֵת זִוְגוֹ שֶׁל אֲ"ח,
 הוּא עוֹשֶׂה פְרוּד, וְנִכְנָם סְמָאֵל, אֵל אַחֵר, פְּאִמְצַע,
 וְנֶאֱמַר בּוֹ (בראשית לח) וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי וְגו',
 שֶׁהַסְתַּלַּק קוֹץ שֶׁל אוֹת ד' מִן אַחֵר. וּמִשּׁוֹם זֶה,
 וְהָיָה אִם בָּא אֵל אֲשֶׁת אָחִיו וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי
 נִתֵּן יָרַע לְאָחִיו. וְהַשְׁחָתַת הַיָּרַע מְנַעֶה מִמֶּנּוּ כַּמָּה
 בְּרָכוֹת וּפְרוּד הַיְחוד. וְלָכֵן וַיְהִי עַר כְּבוֹד יְהוּדָה
 רַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּמְתְּהוּ ה'.

וַיְחוּד שֶׁל אֶח עִם ד' בְּצַדִּיק. וּבְעֵז מִשּׁוֹם שֶׁהַתְנַבֵּר
 עַל יִצְרוֹ נִקְרָא צַדִּיק. וְזֶהוּ בּוֹע"ז, ב"ו ע"ז,
 תַּקִּיף בִּיצְרוֹ. (אויב לג) הֵן כָּל אֱלֹה יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים
 שְׁלוֹשׁ עִם נֶבֶר, וְזֶה יִה"ו (דף רפא ע"א) שְׁכָלוֹלוֹת שֶׁלֹּשׁ
 אוֹתִיּוֹת (אָבוֹת) בְּצַדִּיק, לְיָבֵם ה'.

וּבִינָה - בֵּן י"ה, בְּנִלְלָה נֶאֱמַר (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים
 בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַנְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּדָה לְקַיֵּם
 כָּל דְּבָר. כָּאֵן רוּמֵז שְׁנוּי הַשֵּׁם, וְזֶה מִצַּפ"ן כָּאֵן,
 וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶה שְׁנוּי מְקוֹם, אֶתִּי"ה, אֵינָה

מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. יִהְיוּ הוּא אֶתְיָ"ה, וְזֶה שְׁנוּי
מְקוֹם. שְׁנוּי מַעֲשֵׂה, אֲדַנְי, א' אֶתְיָ"ה, י' יְהוּה,
שְׁנֵיהֶם מִשְׁתַּנִּים בְּאֲדַנְי.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל. הַתְּעוּדָה - אִם הֶעֱלִיזָנָה,
(ישעיה ח) צוֹר תְּעוּדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי.
הוּא חוֹתֵם הָעוֹלָם, חוֹתֵם הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. עַל
הַתְּמוּדָה - שְׂכִינָה תַּחֲתוֹנָה. בְּאִיזָה מְקוֹם
הַתְּחַבָּאָה? בְּעֵלָם שְׁלָה, מְטַטְרוֹ"ן, וַיִּשְׁנָה, שָׁם הוּא
מִשְׁתַּנָּה. וְאָדָם שְׁנֵאמַר בּוֹ (שם מד) כְּתַפְּאֶרֶת אָדָם
לְשֶׁבֶת בֵּית, (איוב יד) מִשְׁנָה פָּנָיו וַתִּשְׁלַחֲהוּ.

וְלִכֵּן פִּרְשִׁיָה חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, לֹא כִשְׂאֵנִי נִכְתָּב אֲנִי
נִקְרָא. בְּעוֹלָם הַזֶּה נִכְתָּב יְהוּה, וְנִקְרָא
אֲדַנְי. וַחֲרֵי כְּתוּב (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי.
בְּכַתִּיבָה לֹא מִשְׁתַּנָּה, אֲבָל בְּקִרְיָאָה מִשְׁתַּנָּה.
שְׂכַתִּיבָה שְׁהוּא מְקוֹמוֹ, לֹא מִשְׁתַּנָּה. בְּקִרְיָאָה
שְׁהוּא מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ, מִשְׁתַּנָּה. (שמות כג) הַשֹּׁמֵר
מִפְּנֵיו וּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ אֵל תִּמְרָ בּוֹ. מִשׁוּם שְׁשִׁפְחָה
שְׁלוֹ אֲדַנְי, שְׁמָה בְּשֵׁם תַּמְלִכָה, וַתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ

הוא בו משתנה, משום שהוא נער. בו סוד (רוח)
(איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

אבל שכינה אצל הקדוש ברוך הוא לא משתנה,
והקדוש ברוך הוא לא משתנה אליה, והו
שפתוב אני ה' לא שניתני. אני - השכינה. ה' -
העמוד האמצעי. שלף איש נעלו - זה סנדלפון,
סנדל הוא לקדוש ברוך הוא, ונעל לשכינה. אבל
תפארת, שכולל שש ספירות, הוא גוף ליהו"ה.
ומלכות גוף לשכינה, שהוא אדני.

ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו
מעל רגלו וגו'. מצוה זו לחלץ, וזהו
חליצת רוח מאותו גוף, שצריך לנהג עמו באת,
ואותו קשר האהוה שעם אחיו מתיר ממנו, ואותה
רוח הולכת נע ונד עד שמוצאת גואל. זהו שפתוב
(ויקרא בה) או דדו או בן דדו ינאלנו או משאר פשרו
וגו'. ואם לא מצא - והשינה ידו ונגאל. באורח
שהולך ממקום למקום, או בעבד שהולך

בְּשִׁלְשֻׁלַת עַל צְנֹאָרוֹ עַד שְׁמוֹצֵא פְדִיּוֹן מֵאֲדוֹנָיו עַל חֲטָאוֹ. אוֹי לְמִי שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בֵּן לְגֵאֵל אוֹתוֹ.

וְאֵלֶיָּהוּ וְחֲכָמֵי וּבְעָלֵי הַיְשִׁיבוֹת, כָּאֵן רְמוֹז אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאִסוּרִים. שְׁהוּא קָשׁוּר בְּקָשָׁר שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד, וְאִסוּר בְּתִפְלִין שֶׁל רֵאשׁ, כְּשֵׁאִין (ו) בֵּן לְגֵאֵל אוֹתוֹ מֵצַד שֶׁל בֵּן י"ה. בְּאוֹתוֹ קָשָׁר הוּא אֶח חֲבוּשׁ וְאִסוּר, שְׁאִין לוֹ רְשׁוֹת לְגֵאֵל אֶת עֲצָמוֹ, שְׁהוּא ד' עֲצָמוֹ שֶׁל אֶח. (בראשית ב) עֲצָם מֵעֲצָמֵי קָרָא לָהּ אֵלֶיוּ בְּבַרְקָפֶת שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, וּבְשָׁר מִבְּשָׂרֵי קָרָא לָהּ מֵצַד הַלֵּב.

וְלֹא לְחֲנָם אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל הָעוֹסֵם בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוֹת תְּסֻדִים וּמִתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר, מֵעֵלָּה אֲנִי עֲלִיו כְּאֵלוֹ פְּדָאֲנִי לִי וּלְבְנֵי מִבֵּין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת. וְכִמְהַ בְּנֵי אָדָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְעוֹשִׂים גְּמִילוֹת תְּסֻדִים וּמִתְפַּלְלִים, וְלֹא נִגְאָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ וַיִּשְׂרָאֵל. אֵלֹא שְׁיִשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אוֹתָהּ עִם

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְנִמְלִיט חֶסֶד הַרִי פְּרִשׁוּתָּהּ,
שֶׁהֵרִי אֵין חֶסֶד אֶלָּא הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנֹו, שְׂכָל
הַמְצוּוֹת שְׁעָשָׂה, לְגַאֵל בּוֹ שְׂכִינְתּוֹ, וּבִזָּה עוֹשֶׂה
חֶסֶד עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִי שְׂגוּמֵל חֶסֶד עִם שְׂכִינְתּוֹ, הוּא גּוֹמֵל עִם הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. מִשּׁוּם שְׂכָשְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הָיָה רוֹצֵה לְיִסְרָם, הָאֵם הָיְתָה רוֹבְצָת
עֲלֵיהֶם, עַד שִׁצְצָאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה. מָה עָשָׂה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא? גִּרַשׁ אֶת בְּנֵי הַמִּלְךְ וְהַמְלָכָה, וְנִשְׁבַּע
שְׂלֵא יִחְזֹר לְמְקוֹמוֹ עַד שֶׁהַמְלָכָה תִּחְזֹר לְמְקוֹמָהּ.
וּמִי שֶׁחֲזָר בְּתִשׁוּבָה וְגוֹמֵל חֶסֶד עִם הַשְׂכִּינָה וּבְכָל
הַתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹתֶיהָ, וְלֹא הֵיא (הוּא) אֶלָּא לְגַאֵל אֶת
הַשְׂכִּינָה, זֶה עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם קוֹנֹו, וּבְאֵלוֹ נֶאֱלָ
אוֹתוֹ וְאֶת שְׂכִינְתּוֹ וְאֶת בְּנָיו.

אָמַר אֱלֹהֵינוּ וְכָל רְאִשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת, רוֹצֵה הַנְּאֻמָּן,
אֶתְהָ הוּא הָאִישׁ הַזֶּה, אֶתְהָ הוּא בֶן מִהַמִּלְךְ
וְהַמְלָכָה, שֶׁהַשְׂתַּדְּלוּתָךְ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כְּמִי
שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם קוֹנֹו, אֶלָּא כְּמוֹ בֶן שְׂמִתִּיב לְשִׁים

עֲצֻמוֹ וְכַחוֹ לְפָדוֹת אָבִיא וְאִמָּא וּמִסֵּר עֲצֻמוֹ
 לְמִיתָה עֲלֵיהֶם. שְׁמִי שְׂאִינִי בֶן הַמֶּלֶךְ וְעוֹשֶׂה טוֹבָה
 עִם הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה, וְדַאי זֶה נִחְשָׁב שְׁעוֹשֶׂה חֶסֶד
 עִם קוֹנֵנו.

כִּם רוּעָה הַנְּאֻמָּן וְהַשְׁתַּטַּח לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וּבָכָה וְאָמַר, בֶּן יְהִי רָצוֹן שְׁלֹו שְׂיַחֲשִׁיב
 אוֹתִי כְּבֵן, שְׁהַמְעֵשִׂים שְׁלִי לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשִׁכְיִנְתּוֹ יְהִיוּ אֵלָיו כְּמוֹ בֶן שְׂמִשְׁתַּדֵּל בָּהֶם אַחֵר
 אָבִיו וְאִמּוֹ, שְׂאוּהֵב אוֹתָם יוֹתֵר מֵעֲצֻמוֹ וְנִפְשׁוֹ,
 רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, וְכֹל מַה שְׁתִּיחָה לוֹ, הִיָּה חוֹשֵׁב לָהֶם
 לְאֵין (דף רפא ע"ב) לַעֲשׂוֹת בָּהֶם רָצוֹן שְׁלֹו אָבִיא וְאִמָּא
 וְלְפָדוֹת אוֹתָם בָּהֶם. וְאִף עַל גַּב שְׂיִדְעֵתִי שְׁחַכֵּל
 בְּרִשׁוֹתוֹ, תְּרַחֲמֵן רוּעָה אֶת הַלֵּב. בְּאוֹתוֹ זְמַן בָּא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִשְׁקָ אוֹתוֹ, וְאָמַר, רוּעָה
 הַנְּאֻמָּן, וְדַאי שְׂאִתָּה הוּא בֶן שְׁלִי וְשֹׁל הַשְׁכִּינָה.
 רַבָּנָן וּמְלָאכִים נִשְׁקוּ בֵּן! קָמוּ כֻלָּם וְנִשְׁקוּ לוֹ,
 וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְרַב וּמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם.

וְהָיָה בְּהִנִּיחַ ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', תִּמְחַה אֶת זְכַר עַמְּלֶק
 וְגו' (דברים כה). מִצְוָה זוֹ לְהַכְרִית אֶת זִרְעוֹ שֶׁל
 עַמְּלֶק, שְׁחַרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יַחֲזֹר
 לְכַסְאוֹ עַד שְׁיִקַּח נִקְמָה מֵעַמּוֹ. פָּתַח רוּעָה הַנְּאֻמָּן
 וְאָמַר, וַדַּאי מִשּׁוּם זֶה הָיוּ הוֹלְכִים בַּמִּדְבָּר וְעַל
 חַיִּים, וְלֹא יִכְנָסוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַד שְׁיִטַּל נִקְמָה
 מֵעַמְּלֶק.

עַמְּלֶק מֵהוּ לְמַעְלָה? שְׁחַרֵי רְאִינוּ שֶׁבְּלָעַם וּבְלָק
 הָיוּ נִשְׁמוֹתֵיהֶם מִשָּׁם, וּמִשּׁוּם זֶה שָׁנְאוּ אֶת
 יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל אֲמָה וְלָשׁוֹן, וְלָכֵן עַמְּלֶק רָשׁוּם
 בְּשָׂמָם - ע"ם מְבַלְעֵם, ל"ק מְבַלְק. וְזָכַר וּנְקָבָה הֵם
 עַמְּלָקִים, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (במדבר כג) לֹא תִבִּיט אֵינֶן
 בְּיַעֲקֹב וְלֹא רְאָה עַמֶּל בְּיִשְׂרָאֵל.

כְּמוֹ שֵׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל אֲרַבַּע פָּנִים: יַעֲקֹב, יִשְׂרָאֵל,
 רַחֵל, לְאָה. יִשְׂרָאֵל עִם לְאָה, יַעֲקֹב עִם רַחֵל,
 בְּנִגּוּד (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן - כִּף יֵשׁ אֲרַבַּע
 פָּנִים לְעַמְּלֶק: קָסָם, וְנַחֲשׁ, עַמֶּל, וְאֹנָן. עַמֶּל רָשׁוּם
 בְּעַמְּלֶק, וְחָמָן שְׁחָתָה מִצַּד עַמְּלֶק - (תהלים י) יָשׁוּב

עָמְלוּ בְּרֵאשׁוֹ. וְכָל אֱלוֹפֵי עֲשׂוּ מִעֲמָלֶק הָיוּ.
 וְלִמְעַלָּה עֲמָלֶק, סָמְאֵל. עָמֵל, נֶחֱשׁ, אָוֶן, וּמְרָמָה.
 שְׂמֵפֶתֶה אֶת הָאָדָם לְחֵטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 קָס"ם - ק' מִעֲמָלֶק, ס"ם מִסָּמְאֵל. נַח"שׁ, אֵ"ל
 מִסָּמְאֵל (כּאן חסר).

עָלְיוֹ נֹאמַר לְאַבְרָהָם, (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאֶרֶצְךָ
 וּמִמּוֹלְדֹתֶיךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ. בֵּית מוֹלְדֶיךָ שְׁלָךְ
 מִבְּתֵי הַלְבָנָה הַלָּלוּ, אוֹ בְּתֵי שְׂפֹתַי, אוֹ בְּתֵי
 מְאָדִים. שְׁעַל בְּתֵי מְאָדִים וּבְתֵי שְׂפֹתַי וְלִבְנָה
 נֹאמַר, אִין מִתְחִילִים בְּשֵׁנֵי וּרְבִיעֵי, (ואין מתחילין בשני ואין
 מסוימים בְּרִבְעֵי) שְׂמֵאָדִים אָדָם חֲתָמָה, גִּיהֶנָם אִם שָׁל
 עֲשׂוּ, שְׁנוֹלְדָה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי. וְהַלְבָנָה הִיא טוֹב וְרָע.
 טוֹב בְּמִלּוּאָה, וְרָע בְּחֶסְרוֹנָה.

וּמִשׁוֹם שְׁהִיא כְּלוּלָה מִטוֹב וְרָע, מוֹנִים בָּהּ
 יִשְׂרָאֵל וּמוֹנִים בָּהּ בְּנֵי יִשְׂמַעְאֵל.
 וּבְשִׁלּוּקָה בְּמִלּוּאָה, סִימָן לֹא טוֹב לְיִשְׂרָאֵל.
 וּבְשִׁלּוּקָה בְּחֶסְרוֹנָה, סִימָן רָע לְיִשְׂמַעְאֵלִים. וּבְזוּה
 (ישעיה כט) וְאֶבְרָה חֲכָמָת חֲכָמִיו, חֲכָמָה שָׁל

יִשְׁמְעוּ אֲלֵימ. וּבִינֵת נְבוֹנִים תִּסְתַּתֶּר, שָׁהֵם לֹא
 יוֹדְעִים בְּבְרִיאתָם, אֵלָא בְּשִׁמוּשָׁם, כְּפִי שְׁנוֹי
 הָעוֹלָם בְּהַלִּיכָתָם וּבְשִׁמוּשָׁם. וְהַלְבָּנָה נִבְרָאָה בַּיּוֹם
 הָרְבִיעִי, וּבְחִסְרוֹנָה עֲנִיּוֹת, נִבְרָאָה לִילִית, שְׁפֹתָאֵי,
 שָׁהוּא רָעַב וְצָמָאוֹן וְלִקוּי תְּמַאֲרוֹת. עֲלִיָּה נֶאֱמַר
 יְהִי מְאֹרֵת חֹסֶר. (משלי ג) מְאֹרֵת ה' בְּבֵית רָשָׁע. (קהלת
 ז) וְחֹמְטָא יִלְכֹּד בָּהּ, בְּבֵית חֹסֶר שְׁלָה, וְצַדִּיק
 יִמְלֹט מִמֶּנָּה.

וַיֵּשׁ כּוֹכַב אַחֵר, נִקְדָּה קִטְנָה, נִקְוֹד עַל שְׁפֹתָה
 (הַלְבָּנָה), שָׁהוּא מְאֹרֵת, וְזֶה חוֹלָם, בַּת מְלָךְ,
 שְׁפֹת תְּמַלְכָּה. שְׁשִׁלְטוֹן שְׁנֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
 שְׁנֵי אֲמַר בּוֹ (דברים ה) לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ. שְׁסֹדֵר
 בְּרִיאתָם לֹא כְּסֹדֵר שִׁמוּשָׁם. וְלִכְּן חֲמ"ה וּמְאֹדִי"ם,
 אֲדָמִים שָׁל תְּנִיחָנָם, נִבְרָאוּ בַּיּוֹם שְׁנִי. לְבָנָה
 שְׁפֹתָאֵי נִבְרָאוּ בַּיּוֹם רְבִיעִי, רָעַב וְחֲשָׁד. וְלִכְּן אִין
 מִתְּחִילִים בְּשְׁנֵי וּרְבִיעִי, מִשּׁוּם שְׁנִיחָנָם נִבְרָא בַּיּוֹם
 שְׁנִי, וְלִקוּי מְאֹרֵת בַּיּוֹם רְבִיעִי.

כ"ב, עָלְיוּ נֹאמַר (כמדבר כד) דָּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב.
 שְׁדַרְדָּנְתוּ בְיוֹם שְׁלִישִׁי, וּבֹ (שמות יט) וַיְהִי
 בְיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְהִיּוֹת הַכֶּקֶר, שָׁבוּ יָרֵד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְתֵת אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, בַּת יְחִידָה, לְהִיּוֹת
 עִמּוֹ שַׁבַּת הַמַּלְכָּה, שֶׁהוּא יוֹם שְׁלִישִׁי, כּוֹלֵל
 שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאָבוֹת, ש', הַבַּת (הַמַּלְכָּה) הַיְחִידָה,
 שְׁשֵׁלְמוֹנָה בְּלִיל שַׁבַּת, בּוֹ נַעֲשִׂית שַׁבַּת.

וְלָכֵן חוֹלְקִים חֲכָמֵי הַמַּשְׁנָה עַל מַתַּן תּוֹרָה, בַּת
 יְחִידָה. זֶה אָמַר בְּשְׁלִישִׁי נִתְּנָה תּוֹרָה, וְזֶה
 אָמַר בְּשִׁבְעֵי נִתְּנָה תּוֹרָה. וְהִיא בַּת יְחִידָה
 שְׁשֵׁאוֹתוֹת בְּעִמּוֹד הָאֲמָצְעִי, שְׁלִישִׁי לְאָבוֹת. וּבְצַדִּיק,
 שְׁבִיעִית לוֹ בַּת יְחִידָה. וּבְשֶׁהִיא עֲמָרָה עַל רֵאשׁוֹ,
 נִקְרָא בּוֹ שְׁבִיעִי, שֶׁהוּא הָיָה שְׁשִׁי, שְׁכּוֹכְבוֹ צֶדֶק,
 וּבַת יְחִידָה שַׁבַּת הַמַּלְכָּה נִקְרָאת צֶדֶק. וּמִשּׁוֹם זֶה
 תּוֹרָה אַחֲזוּזָה בּוֹ בֵּין יוֹם ג' וְז'.

וְהוּא כ"ב מִן כּוֹכָב, כ"ו - (תהלים פד) כִּי שָׁמַשׁ
 וּמִגֵּן יְהוָה צְבָאוֹת, שְׁבִינָה מַלְכוּת הַקִּדְשׁ,
 (בראשית מח) בָּךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל, כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.

בוֹכֵב כָּלֹל מִשְׁלֵש דְּרָגוֹת: כ' פֶּתַר, ב' בְּיָנָה, יְהוּ"ה כּוֹלֵל שְׁנֵיהֶם - חֲכָמָה. וְכוּכ"ב כּוֹלֵל הַכֹּל, דְּרָגַת הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי וְשְׂכִינָה.

וְהַשְׂכִּינָה הִיא לְבָנָה, לְבוֹן הַהֶלְכָה, רַחֲמִים, בְּצַד הַחֶסֶד. וְנִקְרְאָת חֲמָה, בְּרַח בַּחֲמָה, מִצַּד הַגְּבוּרָה, פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה. הַלְבָנָה אִפְלָה, מְעוֹט הַלְבָנָה, שְׂפָחָה שְׁלֹחַ גִּיהֲנֹם, חֲמָה רָעָה. שְׂפָחָה שְׁלֹחַ שְׂבִיתָאִי, לְקוּי הַמְּאֹרוֹת, חֲלוּל שִׁבְתָּה. שְׂפָחָתָה, שְׂמַחֲזִירָה עֶרְפָּה לְגַבְרָתָה כָּכֹל יוֹם (דף רפב ע"א) וַיּוֹם, וּמִתְנַפְּרָת עֲלֶיהָ בַּחֲטָאִי יִשְׂרָאֵל בְּנִיָּה. וְהוּ שְׂבִיתוֹב (מְשַׁלִּי ל) וְשְׂפָחָה כִּי תִירֵשׁ גַּבְרָתָה. שְׂשִׁלְטוֹן הַשְׂפָחָה לֹא הָיָה אֶלָּא בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בְּגִיהֲנֹם. וּבְרַבִּיעִי בְּלְקוּי הַמְּאֹרוֹת, וְחֹזְרָה לְשִׁלְטַן כָּכֹל יוֹם וַיּוֹם.

וְבַת מְלֶךְ אִסְוֶרָה בְּסֶרְכּוֹת, בְּבֵית הַפֶּהַר, בְּגִלוֹתָה. וְהִיא קֶזֶן שֶׁל סְמָאֵל בֵּין הַכּוֹכְבִים. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְשֶׁבַע, (עוֹבְדִיה א) אִם תִּגְבִּיחַ בְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכְבִים שִׁים קֶנֶד מִשָּׁם אֹרִיֶדֶךְ נְאֻם ה'.

וְשָׁכֵנָה נְגִהָ, וְנָגַה לְאִישׁ (יחזקאל א), וּמִכָּאֵן קָרְאוּ
לְבֵית הַכֹּהֲנֵת אִישׁ נְגִהָ.

אִישׁ מֵאֲדָיִם לְשׁוֹן שֶׁל אָדָם, (שמות כח) טוֹר אָדָם
פְּטוּדָה. נְגִהָ, אִישׁ לְבָנָה. וְשִׁנְיָהֶם פְּנֵי חֲמָה
וּפְנֵי לְבָנָה. נִצַּח וְהוֹד, אוֹתָם שֶׁלְקָחוּ לְבָן מִחֶסֶד
וְאָדָם מִנְבוֹרָה, אֶהְרֹן וְדוֹד מִשָּׁם הָיוּ. אֶחָד לָקַח
רְחֻמִּים, וְאֶחָד לָקַח דִּין. דָּוִד מִצַּד הַשְּׂמָאל, (שמואל א
17) וְהוּא אֲדָמוֹנִי. אֶהְרֹן אִישׁ חֶסֶד. וְשִׁנְיָהֶם נְבִיאֵי
אֱמֶת מִשָּׁם. פְּנֵי מִשָּׁה הָיוּ מֵאֲדָיִם פְּנִיבּוֹאָה שֶׁל
בֵּינָה, הִיא חֲמָה (אמא) עֲלִיוֹנָה, מִשָּׁם נְבוֹאָתוֹ.

בָּהֶם עֲשׂוּ הֲרָשָׁע עֶבֶד אֲדוֹם, וְנִקְבָּה שֶׁלוֹ מֵאֲדָיִם,
הִיא שְׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנִרְמָה
שֶׁבַמְלָכָה הַתְּקִיָּם, (איכה א) נְתַנְנִי ה' בְּיָדִי לֹא אוּכַל
קוּם. (שם) נְתַנְנִי שְׂמֵמָה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. הוֹד הַפָּדָה
לְדָוָה, שֶׁנִּצַּח וְהוֹד פְּנִיבָדָם. יָכִין וּבִעֵז. שְׁתִּיחֶן אֲשֶׁר
הַבֵּית נִשְׁעַן עֲלֵיהֶם. שְׁבִית הַכֹּהֲנֵת נִקְרָא עַל שְׁמֵם
אִישׁ נְגִהָ כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ.

וְשִׁפְחָה רָעָה הִיא קְבוּרָה, וְכֹה אֲסוּרָה לְנִכְרְתָה.
 וְהִיא שִׁבְתָּאֵי, קָרָה וַיִּבְשָׁה, בְּקְבוּרַת
 הָעֶפֶר, וְהִיא מָוֶת שֶׁל עֲנִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִיא
 קְבוּרַת עֲנִי, מְכֻסָּה בָּהּ בְּשִׁבְעָה מִיַּי מְדוּרוֹת,
 שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשִּׁבְעָה כּוֹכְבִים, כְּמוֹ שֶׁשִּׁבְתָּת
 הַמְּלָכָה כְּלוּלָה מִשִּׁבְעַ. וְהֵם שִׁבְעָה כּוֹכְבִים מִצַּד
 שֶׁל הַנְּבוּרָה (הַנְּבִירָה), (כְּרֵאשִׁית מֵא) שִׁבְעַ שְׁנַי הַשִּׁבְעַ.
 מִצַּד שֶׁל שִׁפְחָה, שִׁבְעַ שְׁנַי הָרָעִב. שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר
 הַנְּבִיא, (עֲמוֹס ה) לֹא רָעִב לֶלְחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם כִּי
 אִם לִשְׁמֹעַ אֶת דְּבַרֵי ה'.

נְבִירָתָהּ נֵן. שִׁפְחָה אֲשֶׁפָּה מְטַנְפָּת, מִצַּד שֶׁל עֶרֶב
 רַב אֲשֶׁפָּה מְעַרְבָת בְּנֵן לְגִדֹל וְרָעִים, מִצַּד
 שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. מִצַּד שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה
 נִקְרָאת שִׁבְתָּאֵי, לִילִית, אֲשֶׁפָּה מְטַנְפָּת, מִשּׁוּם
 שֶׁצּוֹאָה מְעַרְבָת מְכַל מִיַּי טַנוּף וְשָׂרִץ, שְׂזוּרְקִים
 בָּהּ כְּלָבִים מֵתִים וְחֲמוּזִים מֵתִים. בְּנֵי עֵשׂוֹ
 וַיִּשְׁמָעֵאל קְבוּרִים בָּהּ. עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֹלוֹת,
 שֶׁהֵם כְּלָבִים מֵתִים, קְבוּרִים בָּהּ. וְהִיא קְבֹרָה שֶׁל
 עֲבוּדָה זָרָה שֶׁקְבוּרִים בָּהּ עֲרָלִים, שֶׁהֵם כְּלָבִים

מתים, שְׁקִיז וְרִיחַ רַע, מִטְנֵף, מְסַרְת, מִשְׁפָּחָה רָעָה
 היא סְרָכָה, שְׁאֲחוּזָה בְּעַרְב רַב מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל.
 וְאֲחוּזָה בְּעֵצִים וּבָשָׂר, שָׁהֵם בְּנֵי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמְעֵאל,
 עֵצִים מִתּוֹ וּבָשָׂר טָמֵא, בָּשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה, שְׁעָלֶיהָ
 נֵאמָר (שמות כב) לְכָלֵב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ.

וְכִמּוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים עָשָׂר מִזְלוֹת מִצַּד שֶׁל הַטּוֹב, כִּד
 יֵשׁ שָׁנִים עָשָׂר מִזְלוֹת מִצַּד הָרַע. וְהוּ
 שְׁכָתוֹב (בראשית כה) שָׁנִים עָשָׂר נָשִׂיִם לְאִמָּתָם. שְׁוָה
 לְעֵמֶת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים (קהלת ז), וְהִרְשָׁעִים הֵם אֲבֵי
 אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, שָׁהֵם טָמֵא מִתּוֹ וְשָׂרִץ, שְׁמֵטֵמֵא
 אֶת הָאָדָם מֵאִוִּירוֹ וּמִתּוֹכּוֹ וּמִגִּבּוֹ. וְאִפְלוּ תוֹךְ
 תּוֹכּוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן נְטֵמָא בְּהֵם. וְלִבֵּן (ויקרא כא) [וְעַל כֵּן
 נִפְשֵׁת מִתּוֹ לֹא יָבֵא. שְׂרָשַׁע קְרוֹי מִתּוֹ. וְהַמְנֹרָה
 הַקְּדוֹשָׁה, לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא.

כָּאֵן מִצָּאֵנוּ רְפוּאָה אֵלַי, שְׁנֵאמָר בִּי (ישעיה נג) וַיִּתֵּן
 אֶת רְשָׁעִים קִבְּרוֹ. אַחַר שְׁקִבּוּרָה זֹו מִשּׁוּם
 אֲבֵא וְאִמָּא, שָׁהֵם בְּנֵלוֹת עִם יִשְׂרָאֵל, הַתְּקִיִם בִּי
 הַכְּתוּב וְלֹא יִטְמָא. אֵלֶיהוּ, לֹא תִתְעַכֵּב מִלְּרֹדֶת,

שָׂאֵף עַל גַּב שְׂאֵתָה כִּהְיֶה, לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ (לא) יִטְמָא.
 שְׁתֵּרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ בְּגִלוֹת, שְׁהִיא
 קְבוּרָה לָהֶם, וְאֲנִי קָבוֹד בֵּינֵיהֶם. בְּשִׁבוּעָה עֲלֶיךָ
 בְּשֵׁם ה' חַי וְקַיִם, אֵל תִּתְעַכֵּב מְלַרְדָּת. מִלְּאָכִים
 קְדוֹשִׁים בְּעַלְי כְּנַפִּים, בְּשִׁבוּעָה עֲלֵיכֶם, קָחוּ
 שְׁבוּעָה זוֹ וְהַעֲלוּהָ עַל כְּנַפְיֶכֶם, שְׁבוּעַת ה' בְּח"י
 צְדִיק וְקַיִם עֲמוּד הָאֱמֻצָּעִי, קָחוּ שְׁבוּעָה זוֹ וְהַעֲלוּ
 אוֹתָהּ עַל כְּנַפְיֶכֶם בַּמְּלָכָה, בַּכְּבוֹד שְׁלָהּ, לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא.

מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים, שְׁלִיחֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִיָּמִין, וּמִלְּאָכִים שְׁלוּחָיו מִשְּׂמָאל,
 וּמִלְּאָכִים שֶׁל אָבָא וְאִמָּא, יְהִיוּ מִסְתִּירִים לָהּ
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וּמְכַסִּים אוֹתָהּ בְּאוֹת ו' בְּשֵׁשׁ
 כְּנַפָּיו, שָׁבוּ נְאֻמָּר (ישעיה ו) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ
 שֵׁשׁ כְּנַפִּים וְגו'. שְׁשִׁבוּעָה שְׁלוֹ, שְׁהִיא ה', רְבִיעִית.
 וּבְשִׁתִּים יְכַסֶּה רַגְלָיו שְׁלָהּ, וּבְשִׁתִּים מְעוֹפְפִים
 אוֹתָהּ.

וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ, שְׁעֲלִיתָ לְמַעַלָּה לְעֵלֶת הָעֲלֹת, וְהוּא טוֹעֵן אוֹתְךָ מְכֹל טוֹב, יֵרֵד אֵלֶיךָ, וְתִהְיֶה כְרוֹב תַּחְתֵּיךָ לְהוֹרִידָהּ בְּךָ מְלֵאָה כָּל טוֹב. וּמְלֵאכִים שָׁל אֲבָא וְאַמָּא, שְׁהֵם י"ה, (הַסְתִּירוּ אוֹתָהּ) סוֹבְבוּ אוֹתְךָ בִּירִידָתָהּ. וּמְלֵאכִים שָׁל בַּעֲלָהּ, בֶּן אֲבָא וְאַמָּא, ו', כִּסּוּ אוֹתָהּ, וּמַעוֹפְפִים אוֹתָהּ בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים - (דף רפב ע"ב) אב"ג ית"ן, וּבְל"ו שְׁתֵּלוּיִים מֵהֶם בְּחֶשְׁבוֹן ל"ו. וְדַאי זֶה שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. וְיִוִּרְדַת ה' (י"ה) שָׁלוֹ, מְמִירָה מְכַסֶּה בָּהֶם. וּמְלֵאכִים שְׁהֵם שָׁל צַדִּיק ח"י הָעוֹלָמִים, הַסְמִיכוּ אוֹתָהּ עֲלֵיכֶם כְּמוֹ תַחֲיֹת שְׁסוּמְכוֹת אֶת הַכֶּסֶא.

שְׂאֵף עַל גַּב שְׁה"א שָׁל אֲצִילוֹת שָׁל שֵׁם שָׁל יְהו"ה הִיא תּוֹמְכַת לְכָלֵם, אִין לָכֶם לְפָרַח לְמַעַלָּה וְלָרְדַת לְמַטָּה חוּץ מִמְּנָה, כְּאִיבְרִי הַגּוֹף שְׂאִין לָהֶם תְּנוּעָה, חוּץ מִהַנְּשָׁמָה, שְׁהֵאִיבְרִים שְׂשֵׁשׁ לָהּ הַתְּפִשְׁטוּ עֲלֵיכֶם לְתַמּוֹךְ אֶתְכֶם בָּהֶם. שְׂכָךְ הִיא ה', כְּמוֹ יָם. אִם יֵשׁ לָהּ בָּלִים, מִתְּמַלְאִים מִמְּנָה וּמִתְּפִשְׁטִים בָּהֶם כְּמוֹ נְחָלִים שְׂמִתְּפִשְׁטִים מִהֵם

על הארץ. ואם לא, היא ה' בפעצם יחירי, בלי
התפשטות הנחלים.

כך בלי השכינה, הם מלאכים קדושים למעלה,
וישראל למטה, אם יש בהם בעלי מדות,
בעלי חסד חסידים, גבורים בעלי תורה נביאים
וכתובים, צדיקים אנשי מלכות, שנאמר בהם (דניאל
*) ואשר כח בהם לעמד בהיכל המלך, בעמידת
התפלה, בהיכל המלך אדני, מלך שלה יהו"ה.
והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב
רב שנאמר בהם (איכה *) היו צריה לראש. היא
התפשטה עליהם בעשר ספירות שלה. באותו זמן
יורד עלת העלות ביו"ד ה"א וא"ו ה"א, לרדת
עליהם ולהקים שכינה עליהם.

ובזמן של (שמות ב) ויפן כח וכה וירא כי אין איש,
היא אומרת: (שיר השירים *) שלמה אהיה
בעטיה, מעטפת בעצמה שלא התפשטה עליהם.
והקדוש ברוך הוא צונח עליו ואומר: איכה ישבה
בדר.

בֵּין כֹּדֵד קָם הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְאָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 הֲרִי כָּאֵן רוּעָה הַנְּאֻמָּן, שָׁבוּ נְאֻמַר (במדבר יב)
 וְהָאִישׁ מִלְּשָׁה עָנּוּ מְאֹד, עַד כָּעֵת (שמות ב) וַיֵּרָא כִּי
 אִין אִישׁ. הֲרִי כָּאֵן וְהָאִישׁ מִלְּשָׁה, שְׁשָׁקוּל לְשֵׁשִׁים
 רַבּוּא שָׁל יִשְׂרָאֵל, וּבּוֹ (תהלים לג) מִמְּכּוֹן שְׁבַתּוֹ
 הַשְּׁנִיחַ. שָׁבוּ נְאֻמַר עַל הַדּוֹר הַנְּלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה, (ישעיה
 נג) וְה' הַפְּגִיעַ בּוֹ אֵת עֵזוֹן כְּלָנוּ. וְהוּא כָּלוּל בְּעֶשְׂרֵי
 מִדּוֹת, שְׁבַגְלָלָן אָמַרְתָּ (בראשית יח) לֹא אֲשַׁחִית בְּעֶבְרֵי
 הָעֶשְׂרֵה. יַד עֲלִיו לְהַשְׁנִיחַ עַל הָעוֹלָם וְקַיִם דְּבַרְיָה,
 שְׂאֲתָה אָמַת וְכָל דְּבַרְיָה אָמַת.

שְׂהוּא נְמַל חֶסֶד עִם הַשְּׂכִינָה, וְקֻשֶׁר שְׂפַחְתָּה
 בְּגִבּוֹרָה, לְהִיּוֹת שְׂפַחָה אֲסוּרָה תַּחַת
 גְּבַרְתָּה בְּקֻשֶׁר שָׁל תְּפִלִּין, וְהַשְׁתַּדֵּל בְּגִלְגָּלָה בְּתוֹרַת
 אָמַת, (מלאכי ב) תּוֹרַת אָמַת הִיְתָה בְּפִיהוּ. וְהַשְׁתַּדֵּל
 בָּהּ בְּנִבְיָאִים וּבְכַתוּבִים. בְּנִבְיָאִים בְּכַמָּה נְחֻמוֹת.
 בְּכַתוּבִים בְּעֶשְׂרֵה מִיַּי תְּהִלִּים. בְּצַדִּיק בְּשִׁמוּנָה
 עֶשְׂרֵה בְּרִכּוֹת הַתְּפִלָּה.

וּבְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה לֹא נִזְדָּעוּ לְרוּעָה הַנְּאֻמָּן. אֵלֶיהֶן,
 בְּשִׁבוּעָה עָלֶיךָ בְּשֵׁם יְהו"ה וּבְשֵׁמוֹ
 הַמִּפְרָשׁ, גִּלָּה אֹתוֹ לְכָל רְאֵשֵׁי בְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה
 שֶׁיִּזְדָּעוּ אֹתוֹ וְלֹא יִתְחַלֵּל יוֹתֵר, שָׁבוּ נְאֻמָּר (לְנִפְי
 הָעוֹלָם) (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ. אֵינן לָךְ צָרָךְ
 לְקַחַת רְשׁוֹת, שְׁחֵרֵי אָנִי שְׁלִיחַ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 וַיִּדְעֵתִי שָׂאֵם אֶתָּה עוֹשֶׂה בֵּן, שִׁיזְדָּה לָךְ הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלֶיךָ, וַיַּעֲלוּ בְּנֵיךָ בְּגִלְלוֹ, מִעֲלָה וּמִפְּטָה.
 וְלֹא תִתְעַכֵּב לַעֲשׂוֹת לֹא שְׁבוּעָה, וְלֹא חֲדָשׁ, וְלֹא
 שָׁנָה, אֶלָּא מִיָּד.

רוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּעֲלֵי הַפֶּסַח, בְּזִמְנֵי שֶׁשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם
 לֵיל שְׁמוֹרִים, בְּכֹל צְרִיכִים לְהִיזוֹת שְׁמוֹרִים,
 וּשְׁמוֹרִים מִחֲמִין וּשְׂאֹר בְּכָל שָׁהוּא, וְכָל
 הַמֵּאֲכָלִים וְהַמִּשְׁקִים (כָּלֵי הַפֶּסַח) בְּכֹל שְׁמוֹרִים. וּמִי
 שֶׁשׁוֹמְרֵם מִחֲמִין וּשְׂאֹר, גּוֹפּוֹ שְׁמוֹר מִיִּצָּר תָּרַע
 לְמִפְּטָה, וְנִשְׁמָתוֹ לְמִעֲלָה, וְכוּ נְאֻמָּר (תהלים ה) לֹא
 יִגְרָךְ רָע. מִשׁוֹם שְׁחֵרֵי גּוֹפּוֹ נַעֲשֶׂה קְדָשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ
 קְדָשׁ קְדָשִׁים, וְנְאֻמָּר בְּיִצָּר תָּרַע (ויקרא כה) וְכָל זֶר
 לֹא יֵאָכֵל קְדָשׁ, (במדבר א) וְהִזְרֵה הַקָּרֵב יוֹמָת.

פֶּסֶחַ, וְרוּעַ יָמִין שֶׁל אֲבָרְתָם, כָּסֶף מְזֻקָּק. מִי
 שֶׁעָרַב בּוֹ עוֹפָרֶת, מְשַׁקֵּר אוֹתוֹ. כִּי מִי
 שֶׁעָרַב חֲמִץ אוֹ שֶׂאֹר כָּל שֶׁהוּא בַּמִּצֵּה, כְּאִלוֹ
 מְשַׁקֵּר בְּחוֹתָם הַמְּלֵאָה. וְכִי מִי שֶׁעָרַב בַּטָּפָה שֶׁלוֹ
 שׁוֹם תַּעֲרֹבֶת, כְּאִלוֹ מְשַׁקֵּר אֶת חוֹתָם הַמְּלֵאָה. זֶה
 בְּנֵה תְלוּי.

רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְרוּעַ שְׂמַאל שֶׁל יִצְחָק, שָׁם דִּינֵי
 נְפֹשׁוֹת, וְעֵקֶדֶת יִצְחָק שָׁם הִיָּתָה, שֶׁעֲקָדוּ
 אֲבָרְתָם. קִשָּׁר שֶׁל תְּפִלָּה שֶׁל יָד כְּמוֹ עֲקֵדֶת יִצְחָק.
 אֲשֶׁרֵי הֵבֵן שֶׁנֶּעְקָד בְּאָבִיו וְנִקְשָׁר בּוֹ לַעֲשׂוֹת
 מַעֲשָׂהוּ בַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה, וְאֲשֶׁרֵי הִעֲבִד שֶׁנִּקְשָׁר
 תַּחַת רַבּוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, הוּא בַּמָּקוֹם שֶׁל בֵּן
 הַמְּלֵאָה.

מִטְטָרוֹ"ן, אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי בְּנֵיהֶם, שֶׁהֵם קְשׁוּרִים
 וְעֵקוּדִים בְּתַפְלִין תַּחַת רְשׁוֹת רַבּוֹנָה.
 וְלִבּוֹ, אֵף עַל נֵב שֶׁאֵתָה עֲבָד לְרַבּוֹנָה, מְלֵאָה אֶתָה
 עַל כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים, מְלֵאָה עַל כָּל
 הַמְּלֵאָבִים, מְלֵאָה שְׂשֻׁדִים וְכָל מַחֲנוּתֵיהֶם פּוֹחֲדִים

מִמֶּנּוּ. מִי גָרַם אֶת זֶה? מִשּׁוֹם שֶׁאַתָּה שָׂרְפָרָף לְרַבּוֹנֶךָ וְאַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבּוֹנֶךָ. שְׂדֵי הַמְּזוּזָה מִבַּחוּץ, שׁוֹמֵר הַפֶּתַח. יְהוֹ"ה שֶׁהוּא רַבּוֹנֶךָ מִבְּפָנִים.

וְכֵן הוּא כְּשֶׁתְּקוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד לְשֵׁלֵט עַל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא טוֹב מִטְטֵרוֹן. רַע סְמָאֵל, שֶׁהוּא מְלַךְ הַשְּׂדִים. (דף רפג ע"א) מִטְטֵרוֹן מִלְּאֵהוּ, מְלַךְ הַמְּלָאכִים. אֲבָל מִצַּד עֵץ הַחַיִּים, שְׂדֵי הוּא יְסוּד. וְלִכְּזֵן לְמַטָּה שְׁנַיִם, עֶבֶד וְרַבּוֹ, שְׂאִינָם יַחֲדָה אֶחָד, וְלְמַעְלָה אֶחָד. תְּפַאֲרַת יְסוּד, שְׁגוּף וּבְרִית נְחֻשְׁבִים לְאֶחָד, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי וְצַדִּיק.

כְּמוֹ שֶׁתְּפַלֵּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהוּא בִּינָה עַל תְּפַאֲרַת, מִצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים שֶׁל אֲצִילוֹת, וּמְלָכוֹת תְּפַלָּה שֶׁל יָד - כֶּף לְמַטָּה בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁל בְּרִיאָה, מִצַּד הַכֶּסֶף הָעֲלִיּוֹן, תְּפַלֵּין שֶׁל רֵאשׁ מִטְטֵרוֹן. תְּפַלֵּין שֶׁל יָד שְׁלוֹ, כֶּסֶף תְּחִתּוֹן. וְזֶהוּ מַה שֶׁאָמַר עֲלֵיו הַנְּבִיא, (ירמיה י"ז) כֶּסֶף כְּבוֹד מְרוֹם מֵרֵאשׁוֹן.

אֲבָל מֵצַד עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, בְּקִשְׁר הַתְּפִלִּין
 בְּקִשְׁר יֵצֵר הָרָע תַּחַת יֵצֵר הַטּוֹב כְּמוֹ עֶבֶד
 תַּחַת רַבּוֹ, בְּקוֹל הַתּוֹרָה, בְּקוֹל הַתְּפִלָּה, בְּקוֹל
 הַשּׁוֹפָר. קוֹל שֶׁהוּא רוֹמֵ"ח אֱלֹיוֹ, וְזֶה קוֹל הַשּׁוֹפָר,
 קוֹל הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שֶׁכֻּלּוֹ מֵאֵשׁ מִים וְרוּחַ,
 שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שִׁבְתֵּהֶם הִי"ו, ה' בְּאֶבְרָהֶם, י'
 בְּיִצְחָק. בְּכָל מְקוֹם ה' שִׁשּׁוּלְטָת עַל י' - דִּין הוּא,
 וְזֶהוּ ה"י מֵאֱלֹהִים, וְלָכֵן (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים
 בְּתְרוּעָה. ו' מִן וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, וְזֶה רוּחַ הַשּׁוֹפָר.
 שְׂכִינָה בְּלִי שָׁל כָּל הַשָּׁלֵשׁ, וְהוּא ה' מִן הַשּׁוֹפָר.

שֶׁהֵם עֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, שֶׁהֵם קִשְׁר"ק קִשְׁר"ק קִשְׁר"ק,
 מִתְּלַבְּשִׁים בָּהֶם ה"א יו"ד וְא"ו ה"א. שְׁכָל
 הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ (הו) דִּינִים לְצַדִּיקִים אֲחֵרִים
 וְלְרָשָׁעִים.

השלמה מההשמטות סימן יז

וְכָל הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלוּ הֵן (דִּינִים) לְצַדִּיקִים אֲחֵרִים
 וְלְחַיִּבִּים, הֵן כְּשֶׁלְשָׁאוֹת וְרַמְחִים לְאִיבָרִים.
 תְּרוּעָה שֶׁלְשָׁלֹת וְשִׁתֵּי תְרוּעוֹת בְּעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת,

וְהֵם אֶחָד מִן קִשְׁר"ק, וְשֵׁנִי מִן קִר"ק, וְהֵם הָעֲמוּד
הָאֶמְצָעִי.

וְלַמְדָּנוּ, צְדִיק כָּל אֶחָד הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי -
יִשְׂרָאֵל. שְׁלִישִׁיה לַתְּקִיעָה שֶׁל אֲבֵרָהם
רַחֲמִים פְּשׁוּטִים, וְלִשְׁבָרִים שֶׁל יִצְחָק דִּינִים
שׁוֹבְרִים אֶת הַלֵּב, שְׁשֻׁבְרִים לְשׁוֹן שְׁבִירָה הֵם, וְהוּ
שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת כג) [ו]שְׁבֵר תִּשְׁבֵּר מִצְבֹּתֵיהֶם. צְדִיק
הוּא שְׁלִשְׁתָּה שְׁלִישִׁי מְמַצֵּעַ בֵּין צְבָאוֹת שְׁלוֹ שְׁתֵּי
שְׁפָתַיִם, תְּקִיעָה לְפָנֶיהָ וְתְּקִיעָה לְאַחֶרֶיהָ.

שְׁתֵּי חֲצוּצְרוֹת כֶּסֶף נִקְרְאוֹת כַּאֲשֶׁר נוֹטְלִים
מִרַחֲמִים שֶׁהוּא יָמִין. שְׁנַיִם כְּרוּבִים וְהֵב
נִקְרְאוּ מִצַּד הַגְּבוּרָה שְׁשֵׁם כְּרוּבִים, וּפְנֵי שׁוֹר
מִהַשְּׂמַאל. וְכֹל הָעֶשֶׂר נִקְשָׁרִים בְּקִשְׁר אֶחָד שֶׁהוּא
סִימָן קִשְׁר"ר - תְּקִיעָה"ה שְׁבָרִים תְּרוּעָה"ה.

בְּנִגְדוֹ קִשְׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וּבְאֵרוֹהוּ חֲכָמִים, הִרְאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁה קִשְׁר שֶׁל תְּפִלִּין,
וְזֶה עֲמוּד הָאֶמְצָעִי, קִשְׁר שֶׁל שְׁלִשְׁתָּה הָאֲבוֹת
לְמַעַלָּה, וְצְדִיק קִשְׁר שֶׁל נִצְח"ח הו"ד יסו"ד. וְזֶהוּ

קָשֶׁר בְּתוֹךְ קָשֶׁר, חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם, לְהִיּוֹת תִּיּוֹן
 שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁמוֹר מִכַּפְּנִיּוֹת, וְכִּי הִלִּיךְ אֵינן פְּחוֹת
 מִשְׁלֵשׁ בְּרִיכוֹת. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בַּת יְחִידָה
 קְשׁוּרָה בְּאוֹת שִׁי"ן שֶׁל שַׁבָּת, הִיא אוֹת שֶׁל תְּפִלִּין
 קְשׁוּרָה בְּאוֹת שִׁי"ן שֶׁל הַתְּפִלִּין, שֶׁהִיא שְׁלֹשָׁה
 עָנָפִים שֶׁל הָאָבוֹת, וְזֶה אוֹתֵינוּת י"ש שֶׁל שְׁד"י.
 נִשְׁאָרָה אוֹת דְּלִי"ת לְהִיּוֹת אַרְבָּעָה בְּתֵי הַתְּפִלִּין.

בְּזֶה הַקָּשֶׁר נִקְשָׁר ש"ד בְּשִׁלְשֻׁלַת בְּקָשֶׁר שֶׁל
 הַתְּפִלִּין בְּזִמְנֵן שֶׁהוּא קָשׁוֹר. אִם יִצְלִיחוּ
 אֵלֵינוּ, יִפְטֹר עֲצָמוֹ מִשְׁלֵשֻׁלַת הַמְּלָךְ, מִשׁוֹם
 שֶׁתְּרוּעָה הִיא בְּדַעַת וְהִיא הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי, קָשֶׁר
 שֶׁל שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. אֲשֶׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה, וְלֹא
 אָמַר שׁוֹמְעֵי. וּמִיֵּד שֶׁנִּקְשָׁר הַשְּׂמַאל בְּיָמִין, נִכְפָּה
 תְּדִין וּמִתְנַבְּרִים תְּרַחֲמִים.

וְהַקָּשֶׁר שֶׁל שְׁנֵיהֶם - דַּעַת. שִׁלְשֻׁלַת קְשׁוּרָה
 בְּתַקִּיעָה וּשְׂבָרִים. וְעַל זֶה פָּסַח הוּא
 יָמִין, רֹאשׁ הַשְּׂנָה הוּא שְׂמַאל, הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי
 הוּא מִתֵּן תּוֹרָה. וְאֵלּוֹ שְׂבָעָה בְּשְׂבָעָה [וּשְׂבָעָה]

מוצקות, והם שכינה עליונה כלולה משבע ספירות. שכינה תחתונה בת שבע, והם ארבע עשרה. העמוד האמצעי כלול משניהם כ"ד - יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וכל שבע מצד השכינה. והו שפתוב (תהלים קיט) שבע פיוס הללתיך. כנגדה עושים שבע הקפות.

סוף"ה יאהרונה"י, כ"ו ה"ס. והקדוש ברוך הוא לולב, והשכינה אתרוג. לולב דומה לגוף, ואתרוג דומה ללב. ובגוף יש שמונה עשרה חליות, לולב שמונה עשר נענועים של הלולב. ובנטילת הלולב שמונה עשר נענועים באנא ה', שמונה עשר נענועים בהודו לה', שמונה עשר נענועים בתחלה וסוף - ע"ב. להבריח בהם ע"ב ממים שממנים על רוחות רעות ומללים רעים.

שבעת ימי הסכה - שבע ספירות. סכה - אמא עליונה שמסוככת עליהם. נסוף המים ונסוף תנין - מצד של ימין ושמאל, וחסג שמיני חג עצרת שכינה תחתונה, בת המלך והמלכה. אלה

מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמִעַדָם.
 לְצַפּוֹר שְׂמֵצַפְצָפִים לָהּ בְּנִיָּה בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה
 צְפָצוּפִים, וְהִיא רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם. אַחַר שֶׁנִּגְדְּלוּ
 בְּנֵפֵיהֶם שָׁל בְּנִיָּה, עָפוּ כָלָם אַחַר אֲמָם.

צִיד אַחַד הָיָה חֹכֵם, רָצָה לְצוּד אוֹתָם. מָה עָשָׂה
 הַצִּיד? נָטַל אֶת הָאֵם שְׁלָחַם וְקָשַׁר אוֹתָהּ,
 וְהִיא צוֹנַחַת בְּגִלָּל בְּנִיָּה. שָׁמְעוּ הַבָּנִים קוֹלָהּ וַיִּרְדּוּ
 אֶצְלָהּ וְקָשְׁרוּ אוֹתָם. כְּמוֹ זֶה הָאֲמָא הָעֲלִיוֹנָה
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דברים כג) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֲפֹרְחִים אוֹ
 עַל הַבִּיזִים, וְאֵלוּ יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִים אֵלֶיהָ בְּכַמָּה
 צְפָצוּפִים שָׁל תְּפִלוֹת וְכו': (עד כאן מהחשמטות)

הֵם כְּמוֹ שֶׁלְשָׁלוֹת וְרִמְחִים וְחֲרָבוֹת. תְּרוּעָה הִיא
 שֶׁלְשָׁלוֹת. וְשִׁתֵּי תְרוּעוֹת יֵשׁ בְּעֶשְׂרָה שׁוֹפְרוֹת,
 וְהֵן אַחַת.

שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דברים כג) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֲפֹרְחִים
 (אוֹ עַל הַבִּיזִים. וְהֵם). יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִים לָהּ
 בְּכַמָּה צְפָצוּפֵי תְּפִלָּה, וְהִיא לֹא רוֹצָה לְרַדֵּת
 אֵלֵיהֶם. מָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל? לוֹקְחִים אֶת הָאֲמָא,

שְׁהִיָּא שְׂכִינָה אֵלֵיהֶם, וְקוֹשְׁרִים אֹתָהּ בְּקֶשֶׁר שָׁל
 תְּפִלִּין, וּבְשִׁמְנֵיעִים לְקִרְיַאת שְׁמַע, קוֹרְאִים בְּנִיָּה
 בְּשֵׁשׁ תְּבוֹת הַיְחֹדֶה, שְׁהֵן (דברים ח) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'
 אֵלֵהֵינוּ ה' אֶחָד. הֲרֵי הֵם יוֹרְדִים לְאָמֶם וְקוֹשְׁרִים
 אוֹתָם עִמָּה. וְזוֹהִי (ויקרא כג) אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם,
 שְׁהוּא עוֹנָתָהּ, כְּמוֹ מוֹעֲדֵי.

כֶּךָ כְּמוֹ זֶה מִצְוָה, בְּהַ מְזֻמְנִים לְשִׁבְעַת יְמֵי הַפֶּסַח.
 מְזֻמְנִים אֶת שִׁבְעַת יְמֵי הַסֶּפֶה בְּשִׁבְעָה מִיָּנִים,
 שְׁהֵם לוֹלֵב וְאֶתְרוּג וּשְׁלֹשָׁה הַדָּסִים וּשְׁנֵי בִדֵי
 עֲרֻבָה. שְׁבוּעוֹת קוֹרְאִים לָהֶם בַּתּוֹרָה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה
 יוֹם הַדִּין. כֹּל אֶחָד בְּמִינוֹ.

כֹּל מִי שִׁקְרָא כֹּל דְּרָגָה בְּמִינָהּ, יִתְקַיֵּם בּוֹ (ישעיה נח)
 אִזְ תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה. א"ז - שִׁבְעָה יְמֵי סְבוֹת,
 וְחַג שְׁמִינֵי עֶצְרַת. א"ז - מִצְוָה, וּשִׁבְעָה יְמֵי הַפֶּסַח.
 א"ז - סֶפֶה, וּשִׁבְעָה מִיָּנֵי הַלוֹלֵב, שְׁהֵם שְׁלֹשָׁה
 הַדָּסִים וּשְׁתֵּי עֲרֻבוֹת, לוֹלֵב וְאֶתְרוּג. וְכֻלּוּלִים
 בְּאַרְבָּעָה. הֲרֵי אֶחָד עֶשֶׂר כְּחֻשְׁבוֹן ה"ו. וְצָרִיךְ
 לֵאמֹר הַלֵּל עֲלֵיהֶם, הַלְלוּיָהּ, לְהַשְׁלִים שֵׁם ה'.

וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ בַּמַּחֲשָׁבָה בְּאַרְבָּעָה מִיָּנִים, זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שיר השירים ז) אֲמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְּתָמָר.
 אֶעֱלֶה סִימֵן: אֶתְרוּ"ג, עֲרַב"ה, לוּל"ב, הַד"ם.
 וּמַחֲשָׁבָה שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, נִשְׁלָם בָּהּ י"ד, כְּמוֹ י"ד
 בְּרַקִּי יַד יָמִין, שְׁבֵה צָרִיךְ לְפַל הַלוּלָב. תְּרֵי מִתֵּן
 תּוֹרָה, שְׁבוּעוֹת, שְׁבָעָה בְּשִׁבְעָה - י"ד. בְּרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה י"ד בְּקוֹל הַשּׁוֹפָר, וּבְעֶשֶׂר שׁוֹפְרוֹת, כְּמוֹ
 שְׁבַעֲרֵנוּ לְמַעַלְהָ.

בְּפֶסֶח הִיא שְׁכִינָה, י"ד הַגְּדוּלָה מְצַד הַחֶסֶד.
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הִיא י"ד הַחֲזוּקָה מְצַד
 הַגְּבוּרָה. כְּמִתֵּן תּוֹרָה י"ד רָמָה, מְצַד הָעֲמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי. וְשִׁלְשׁ פְּעָמִים י"ד - מ"ב. וְשִׁלְשָׁה אָבוֹת
 שְׁתֵּלוּיִים מֵהֶם עוֹלָיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה, כְּהַשְׁבּוֹן
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 יְמִלֹךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמֻשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת וַיִּלָּךְ

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִשֵׁת וַיֵּלֶךְ

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל
יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֲזַקְיָה פָתַח, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ

לְיָמִין מֹשֶׁה זְרוּעַ תְּפֹאֲרֹתוֹ בּוֹקֵעַ מַיִם מִפְּנֵיהֶם וְגו'.

אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה
בָּהֶם, וּמִשּׁוֹם שֶׁהַתְּרַצָּה בָּהֶם קָרָא לָהֶם בָּנִים ^{(דף רפג}

^{ע"ב} בְּכוֹרִים קְדוּשִׁים, אֲחִים (בְּכִיכּוֹל), וַיֵּרֶד לְדוֹר
עִמָּהֶם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת ל"ה) וְעָשׂוּ לִי מִקְּדוּשׁ
וְשִׁכַּנְתִּי בְּתוֹכָם. וְרַצָּה לְהַתְּקִינָם כָּמוֹ לְמַעְלָה,
וְהִשְׁרָה עֲלֵיהֶם שְׁבָעָה עֲנָנֵי כְבוֹד, שְׁכִינָה הַלְבָּה
לְפָנֵיהֶם, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ש"ס יג) וְה' הֵלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם.

שְׁלֹשָׁה אֲחִים קְדוּשִׁים הָלְכוּ בֵּינֵיהֶם, וּמִי הֵם?
מֹשֶׁה, אֶהְרֹן וּמֵרָרִים. וּבְזִכּוֹתָם נָתַן לָהֶם
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּנוּת עֲלִיוֹנוֹת (וְהָרִי נִתְבָּאֵר). כָּל
יָמֵי אֶהְרֹן לֹא זָזוּ עֲנָנֵי הַכְּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל, וְהָרִי
פְּרִשׁוּתָהּ (מִשּׁוֹם) שֶׁאֶהְרֹן הָיָה זְרוּעַ יָמִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
וְחִינוּ שְׂפָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כ"א) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עַרְד
וְגו', כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וְגו'. בְּאֲדָם

שְׁהוּלָךְ לֹלֵא זְרוּעַ וְסוּמְךָ עֲצָמוֹ לְכֹל מְקוֹם, וְאִז -
וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שְׂבִי, מִשּׁוֹם שְׁחִיו בְּלִי
זְרוּעַ יָמִין. (ועל זה הצטרפו ישראל לגדר גדר עליו. זהו שכתוב (במדבר

כא) וַיִּגְדֵר יִשְׂרָאֵל גְּדֵר לְה' וַיֹּאמֶר אִם נָתַן תַּתֵּן וְגו').

בֵּא וּרְאֵה, אֶהְרֵן הָיָה זְרוּעַ יָמִין שֶׁל הַגּוֹף, וְעַל זֶה
כָּתוּב מוֹלִיךְ לַיָּמִין מִשָּׁה זְרוּעַ תַּפְאֲרָתוֹ. וּמִי
הוּא? אֶהְרֵן.

וַיִּלָּךְ מִשָּׁה. מַה זֶה וַיִּלָּךְ? לָאֵן הָלַךְ? אֵלֵא וַיִּלָּךְ,
בְּגוֹף בְּלִי זְרוּעַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איכה א) וַיִּלְכּוּ
בְּלֵא כַח לְפָנַי רוּדָה. שְׁחֵרֵי מֵת אֶהְרֵן, זְרוּעַ יָמִין,
וְרָצָה לְהִסְתַּלֵּק הַגּוֹף. (כל ימיו של משה השמש האיר בעולם).

כָּל יְמֵי מִשָּׁה אָכְלוּ יִשְׂרָאֵל לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. כִּיּוֹן
שָׁבֵא יְהוֹשֻׁעַ מַה כָּתוּב? (יהושע ה) וַיֵּשְׁבֹת הַמָּן
מִמַּחֲרַת וְגו'. וַיֵּאכְלוּ מִעֲבוּר הָאָרֶץ מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח.
מַה כִּיּוֹן זֶה לָזֶה? אֵלֵא זֶה מְלַמְעֵלָה וְזֶה לְמַטָּה. (מכאן
למדנו) כָּל הַזְּמַן שֶׁמִּשָּׁה נִמְצָא, גוֹף הַשָּׁמַיִשׁ שׁוֹלֵט
וּמְאִיר לְעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהִסְתַּלֵּק מִשָּׁה, הַתְּכַנֵּס גוֹף
הַשָּׁמַיִשׁ, וַיֵּצֵא גוֹף הַלְּבָנָה.

פְּתוּב (שמות לג) **אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מוֹה**
וּבְמַה יוֹדַע אִפּוּא וְגו'. כִּךָ לְמִדְנוּ, כִּיּוֹן
 שְׁאֵאמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה (שם לג) הִנֵּה מְלֹאכֵי
 יְלִךְ לְפָנֶיךָ, אָמַר מַשָּׁה, וּמַה הִנְהַגְתָּ הַשְּׁמַשׁ
 שְׁהַתְּכַנְּסִים וְתִנְהַיֵּג הַלְכָנָה - גּוֹף הַלְכָנָה אֵינִי רוֹצֶה.
 אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים, אֲנִי רוֹצֶה אֶת גּוֹף הַשְּׁמַשׁ,
 וְלֹא אֶת שָׁל הַלְכָנָה. וְאִז גּוֹף הַשְּׁמַשׁ הוּאֵר, וְנַעֲשֶׂה
 מַשָּׁה כְּמוֹ גּוֹף הַשְּׁמַשׁ לְפָנֶי יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שְׁהַתְּכַנְּסִים
 מַשָּׁה, הַתְּכַנְּסִים הַשְּׁמַשׁ וְהוּאֵרָה הַלְכָנָה, וְהָיָה
 יְהוֹשִׁעַ מַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹר הַלְכָנָה. אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה!

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְגו' (דברים לא).
 הִינּוּ שְׁאֵמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַרְבָּעִים שָׁנָה
 הָאִיר הַשְּׁמַשׁ לְיִשְׂרָאֵל, וְהַתְּכַנְּסִים לְסוֹף אַרְבָּעִים
 שָׁנָה, וְהָאִירָה הַלְכָנָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי כִּךָ
 הוּא, הִינּוּ שְׁפָתוֹב (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה כֹּלָא מִשְׁפָּט,
 וְהָרִי הַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, וְאָנּוּ נִבְאָר אֶת הַפְּסוּקָ.
 אֲבָל עַל מַה שְׁהַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, הַכֹּל הוּא צָרִיךְ
 לְעוֹלָם לְגִלּוֹת (לְתוֹעֵלַת הָאָדָם), שְׁהָאָדָם שְׁנַאֲסָף עַד
 שְׁלֹא יִגִּיעוּ יָמָיו.

בא וראה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר, שְׁכָל הָרוּחֹת שְׂוִיָּצָאוֹת
 מִלְמַעְלָה, יוֹצְאוֹת זָכָר וּנְקֵבָה וּנְפָרְדוֹת.
 וְלַפְעָמִים תֵּצֵא נְשִׁמַּת הַנְּקֵבָה עַד שֶׁלֹּא יוֹצֵאת
 הַזָּכָר, שֶׁהוּא בֶּן זוּנָה. וְכָל פְּעָמִים שֶׁזָּכָר לֹא הִנְיַע
 זְמַנּוֹ לְהַזְדַּוֵּג עִם נְקֵבָתוֹ וּבֹא אַחֲרָהּ וּנְשָׂא אוֹתָהּ -
 בֵּינָן שְׂמִינִיעַ זְמַן שֶׁל זֶה לְהַזְדַּוֵּג, כְּשִׁמְתָעוֹרֵר צֶדֶק
 בְּעוֹלָם לְפָקֵד עַל חֲטָאֵי הָעוֹלָם, כּוֹנֵם אֶת הָאֲחֵר
 הַזֶּה שֶׁנְּשָׂא אוֹתָהּ, וּבֹא הָאֲחֵר וְלוֹקַח אוֹתָהּ. וְעַל
 זֶה קָשִׁים זוּזָגִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְכָל זֶה מְשׁוּם שֶׁהַזָּכָר סָרַח בְּמַעֲשָׂיו. וְאַף עַל גַּב
 שֶׁלֹּא סָרַח כָּל כָּךְ מַעֲשָׂיו בְּחֲטָאוֹ, הִתְכַּנֵּם
 בְּאוֹתוֹ זְמַן עַד שֶׁלֹּא הִנְיַעוּ יָמָיו, שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה בֶּן
 בְּמִשְׁפָּט, וְעָלָיו כָּתוּב וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט.
 וּפּוֹנֵשׁ בֵּית דִּין שֶׁל צֶדֶק בְּחֲטָאוֹ, מְשׁוּם שֶׁהִנְיַע
 זְמַנּוֹ שֶׁל הָאֲחֵר, וְלוֹקַח אוֹתָהּ, שֶׁהָרִי הִיא שְׁלוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלָמָּה יַפְרִיד אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וַיָּבֵא אַחֲרָהּ וַיִּתֵּן לוֹ? אָמַר לוֹ,

זוהי תועלתו של האדם, ומזב שעושה עמו שלא
תגיע (יראה את) אשתו ביד אחר.

ובא וראה, אם זה (דף רפ דע"א) מעשיו אינם פשרים,
אף על גב שהאשה הזו היא שלו, לא ידחה
אחר מלפניו.

בא וראה, שאול המלך נטל מלכות, (למה?) משום
שעדין לא הגיע זמנו של דוד לזה, שהרי
מלכות היתה ודאי של דוד, ובא שאול ולקח
אותה. כיון שהגיע זמנו של דוד לרשת את שלו,
אז התעורר צדק (מלכות שלמעלה) וכנס את שאול
בחתאו, ונדחה מלפני דוד, ובא דוד ולקח את
שלו.

ולמה לא הסיר הקדוש ברוך הוא את שאול
מהמלכות ולא ימות? אלא מוכה עשה
עמו הקדוש ברוך הוא שפנס אותו במלכות, ולא
יראה עבדו שולט עליו ולוקח מה שהיה שלו
בתחלה. כך זה. משום כך צריך האדם לבקש

רַחֲמִים לְפָנַי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁמּוֹדוֹג, שְׁלֹא
יִדְחָה מִלְּפָנַי אַחֵר.

כְּתוּב (דברים ג) וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דַּבֵּר
אֵלַי וְגו'. וְחָרִי בְּאַרְנֹה, אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁתֶּה, מִשְׁתֶּה, הַתְרַצָּה לְחִדּוּשׁ (לְחִסּוּלִישׁ)
עוֹלָם?! רְאִיתָ מִיְמִיךָ שְׁמֵשׁ עוֹבֵד לְלִבְנָה?! רְאִיתָ
מִיְמִיךָ שֶׁתְּשַׁלֵּט הַלִּבְנָה בְּעוֹד שֶׁהַשְּׁמֵשׁ עוֹמֵד?!
אֵלֶּא - הֵן קָרְבוּ יְמִיךָ לְמוֹת קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ.
יִתְפַּנֵּם הַשְּׁמֵשׁ וְתִשְׁלֹט הַלִּבְנָה. וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא אִם
אַתָּה תִּפְנֵם לְאַרְץ, תִּתְפַּנֵּם הַלִּבְנָה מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא
תִשְׁלֹט. וְדַאי שֶׁשְׁלֵטוֹן הַלִּבְנָה הַגִּיעַ, וְלֹא תִשְׁלֹט
בְּעוֹד שֶׁאַתָּה בָּקִים בְּעוֹלָם.

קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְגו'. וּמָה אָמַר? הֲנִיךָ שֶׁכַּב עִם
אַבְתְּיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְגו'. וְלֹא מִצְאָנוּ
שֶׁצְנוּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יְהוֹשֻׁעַ, אֵלֶּא אֶת
מִשְׁתֶּה. שֶׁאָמַר לוֹ לְמִשְׁתֶּה כָּל זֶה, שֶׁכְּתוּב (שם לא)
וְעֹזְבֵנִי וְחִפְר אֶת בְּרִיתִי. וְחָרָה אַפִּי בּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא.

וְעַתָּה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וּלְמַדָּה אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂיִמָּח בְּפִיהֶם. אִם כֵּן, מִהוּ וַאֲצִוְנוּ?

אָלֵא הַכָּתוּב אָמַר, הִנֵּה שָׁכַב עִם אֲבֹתֶיךָ. אָמַר
לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁתֵּה, אַף עַל גַּב
שֶׁתִּשְׁכַּב עִם אֲבֹתֶיךָ, תִּרִי אֶתְּהָ תַמִּיד קָיָם לְהֵאִיר
לְלִבָּנָה, כְּמוֹ שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁאֵף עַל גַּב שְׂמֵת־כִּנָּם, לֹא
מִתְכַּנֵּם אָלֵא לְהֵאִיר לְלִבָּנָה, וְאִזּוּ מֵאִיר לְלִבָּנָה
בְּשֵׂמֵת־כִּנָּם. וְעַל זֶה הִנֵּה שָׁכַב, לְהֵאִיר, וְזֶהוּ
וַאֲצִוְנוּ. וְאִזּוּ (הַבֶּשֶׂר) הַתְּבַשֵּׂר יְהוֹשֻׁעַ לְהִיּוֹת מוֹאֵר,
וְעַל זֶה כָּתוּב הִנֵּה שָׁכַב עִם אֲבֹתֶיךָ, לְהֵאִיר
לְיְהוֹשֻׁעַ, וְזֶהוּ (דְּבָרִים ג) וְצוּ אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחֻזְקָהוּ. וְצוּ
אֶת יְהוֹשֻׁעַ, הַכֹּל כְּדֵי לְהֵאִיר.

כִּי אֶתְּהָ תָבֵא, וְאַחַר כֵּן תָּבֵא, מִה בֵּין זֶה לְזֶה?
אָלֵא אַחַד תָּבֵא, לְבִשֵׂר לוֹ שְׂיִכְנָם לְאָרֶץ
וְיִתְקַיָּם בָּהּ. וְאַחַד תָּבֵא, לְבִשֵׂר לוֹ אֶת הַשְּׁלֵטוֹן
עַל יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּבַשֵּׂר עַל קִיּוֹם שָׁל עֲצָמוֹ, וְהַתְּבַשֵּׂר
עַל שְׁלֵטוֹן שָׁל יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (ישעיה כה) מִכִּנְף הָאָרֶץ וְמֵרֵת
 שְׁמַעְנוּ צְבִי לַצַּדִּיק וְגו'. אֹי לָהֶם לְבָנֵי אָדָם,
 לְאוֹתָם שְׁלֵא מִשְׁנִיחִים וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בְּכַבּוֹד
 רְבוּנָם וְלֹא מִסְתַּכְּלִים בְּקַדְשָׁהּ הָעֲלִיּוֹנָה לְהִתְקַדֵּשׁ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְהִיּוֹת קְדוּשִׁים בְּעוֹלָם הַבָּא. מִכִּנְף
 הָאָרֶץ - זו כְּסוֹת עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה. וְמֵרֵת שְׁמַעְנוּ,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לה) נִתֵּן וּמֵרֵת בְּלִילָה. וְמֵרֵת,
 תְּשַׁכַּחֲוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּלִילָה. בְּלִילָה, בְּזִמְנֵי שֶׁהִיא הוֹדֵמָנָה (שְׁתַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא) (מְדוּנָת וּמְצוּיָה) וּמְצוּיָה לְשִׁבְחָ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וּמִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצַּדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן.

וּמַתִּי? מִחֲצוֹת הַלֵּילָה וְאֵילָךְ. וְאִזּוֹ וְמֵרֵת שְׁמַעְנוּ
 (בְּלִילָה), תְּשַׁכַּחֲוֹת. וּמֵרֵת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (ויקרא כה) לֹא תֹמַר. וְכַתּוּב (ישעיה כה) וְמִרְ עָרִיצִים
 יַעֲנֶה, עַקוֹר מִמְּקוֹמָם שֶׁל כָּל אוֹתָם תִּקְיָפִים.
 שְׁחַרֵי כְּשֶׁנִּכְנָם הַלֵּילָה, כְּפֹה עָרִיצִים מִחֲנוֹת
 מִזִּיקִים שׁוֹמְרֵי תַחֲקִים מְצוּיִים בְּעוֹלָם, הוֹלְכִים
 וּמְשׁוֹמְטִים בְּעוֹלָם לְקַטְרֵג. מִחֲצוֹת הַלֵּילָה וְאֵילָךְ
 מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחַת וְעוֹקְרֵת אֶת כָּלֵם

ממקומותיהם, ומעבירה אותם כְּדֵי שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ.
 זמרת שמענו, תשפחות של כנסת ישראל פלילה.
 וכל זה למה? צבי לצדיק, להודיג בזווג אחד
 (לקדוש) של הקדוש פרוץ הוא (דף רפד ע"ב) ולהתקדש
 בקדשה אחת.

ואמר רזי לי רזי לי - זהו סוד עליון, זהו רוח
 קדושה. אבל, אוי לי - על הדור ועל
 העולם. בוגדים בנרו, שכלם משקרים בו,
 משקרים בהם בעצמם. ולא די שמשקרים בעצמם
 (ממש), אלא אותם בנים שילדו משתקרים באותו
 שקר שלהם, ונמצאים פגומים למעלה ומטה.

כיון שישעיהו הסתכל בזה, כגם את אותם יראי
 חטא ולמד אותם דרך קדושה להתקדש
 בקדשת המלך ולהמצא בניהם קדושים. כיון
 שאלה התקדשו, אותם בנים שילדו נקראו על
 שמו. זהו שכתוב (ישעיה ח) הנה אנכי והילדים אשר
 נתן לי ה' לאתות ולמופתים בישראל, שפרושים
 משאר העמים.

דָּבָר אַחַר מִכְנַף הָאָרֶץ וְזֵרֵת שָׁמַעְנוּ - בְּשָׁעָה
 שְׁנֵכֶנְסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ וְהָאָרוֹן הַקָּדוֹשׁ עוֹמֵד
 לְפָנֵיהֶם, שָׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁמֶצַד אַחַד שֶׁל הָאָרֶץ
 תִּשְׁפָּחוֹת וְשִׁמְחָה וְקוֹל מְזַמְּרִים עֲלֵיוֹנִים שֶׁמְזַמְּרִים
 בְּאָרֶץ, וְאִזְ צָבִי לְצַדִּיק, תִּשְׁפָּחַת מִשָּׁה הִיְתָה
 בְּאוֹתָהּ שָׁעָה. שְׁבֹכֵל מְקוֹם שָׁבוּ תִּיהַ שְׂרוּי הָאָרוֹן,
 הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל שְׁאוֹמֵר: (דברים ה) וְזֹאת הַתּוֹרָה
 אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה לְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל אוֹי לִי
 שְׁבוֹגְדִים בָּגְדוּ, שְׁעַתִּידִים יִשְׂרָאֵל לְשַׁקֵּר בְּהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְלִהְעַקֵּר מִהָאָרֶץ פֶּעַם אַחַת. וּמִשׁוֹם
 שְׁנֵאִתּוּ בִּינֵיהֶם הַשַּׁקֵּר שְׁלָהֶם, יַעֲקֹר פֶּעַם שְׁנֵיִתָּה, עַד
 שְׁיִשְׁלַם חַטָּאתָם בְּאָרֶץ אַחֲרָת.

לְקַח אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְגו'. הֲרֵי בְּאָרְנוּ
 הַדְּבָרִים. אֲלֵהֶיכֶם. אֲלֵהֶיךָ. אֵל. אֲלֵהֵינוּ.
 שְׁאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהוּ שְׁפָתוֹב
 (שמות ג) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת
 קִדְשׁ הוּא? אֲדַמַּת קִדְשׁ וְדַאי, שְׁהֵינוּ אָרֶץ תַּחֲיִים.
 אָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו, עָלָיו וְדַאי, הֵינוּ
 בְּתַחֲלָתָהּ, וְכָל שְׁכֵן לְאַחַר כָּךְ. לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי

יוסי, פתוב והיה שם בך לעד, לעד ודאי, שיעיד
עדות.

שלשה הם שעומדים בעדות להעיד, ואלה הם:
באר יצחק, גורל, והאבנים ששם יהושע.
ושירה זו עדות יותר מהכל. אמר רבי יצחק, אם
בך, ארבעה הם. אמר לו, ודאי, אבל בגורל לא
כתוב עדות.

באר של יצחק מנין לנו? שפתוב (בראשית כא)
בעבור תהיה לי לעדה וגו'. גורל - שפתוב
(במדבר כו) על פי הגורל תחלק נחלתו. שהיה אומר:
זה ליהודה, וזה לבנימין, וכן לכלם. האבנים של
יהושע - שפתוב (יהושע כד) הנה האבן הזאת תהיה
בנו לעדה. וכאן, והיה שם בך לעד. וכתוב וענתה
השירה הזאת לפניו לעד. היא ודאי העידה בהם
בישראל.

למדנו, אמר רבי אלעזר, מה שפתוב וידבר משה
וגו', את דברי השירה הזאת עד תמם?
כאן יש להסתכל, מהו את דברי? את השירה

הַזֹּאת צָרִיךְ לוֹ לְהִיזוֹת! וּמַה זֶה עַד תִּתְּמָם? אֵלֶּא כֹּךְ
 לְמַדְנוּ בְּסוּד הַמְּשָׁנָה, כָּל אוֹתָם דְּבָרִים שְׁאֵמַר
 מִשָּׁה, כִּלְמַם נְחַקְקוּ בְשֵׁם הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא, וְכָל
 אוֹתָם דְּבָרִים הָיוּ בָּאִים, וְעוֹלָיִם וְיוֹרְדִים, וְנִחְקָקִים
 שָׁם. וְכָל דְּבָר וְדְבָר תִּהְיֶה בָּא לְפָנַי מִשָּׁה לְהַחְקֵק
 עַל יָדוֹ וְעוֹמֵד לְפָנָיו. וְתִינּוּ מַה שְּׁכַתוּב עַד תִּתְּמָם.

רַבִּי אַבְיָא אָמַר, אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה
 הַזֹּאת צָרִיךְ לוֹ לְהִיזוֹת! מַה זֶה רוּמּוֹ? אֵלֶּא
 שִׁירָה שְׁאֵמַר הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא, כִּמּוֹ שְׁנֵאמַר שִׁיר
 הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, מִלֶּךְ שְׁהַשְׁלוּם כִּלּוֹ שְׁלוֹ,
 וְתָרִי בְּאֵרְנוּ הַדְּבָרִים. (שְׁשִׁנֵּנוּ שְׁכַתוּב) (תהלים צב) מְזֻמּוֹר
 שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁכַתָּה, לְיוֹם הַשְּׁכַתָּה מִמֶּשׁ. שִׁיר
 שְׁתַּקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אָמַר. (שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, שִׁיר
 שְׁתַּקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אָמַר. וְכֵאן אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁיר שְׁתַּקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא

אָמַר)•

אֵלֶּא כָּאן יֵשׁ לְהַסְתַּבֵּל, שָׁם שִׁיר, וְכֵאן שִׁירָה. זֶה
 זָכָר, וְזוֹ נְקִיבָה. וְתָרִי שְׁנֵינוּ, כָּל הַנְּבִיאִים
 כִּלְמַם לְגַבֵּי מִשָּׁה כִּמּוֹ קוֹף בְּעֵינַי בְּנֵי אָדָם, וְהֵם

אָמְרוּ שִׁיר, וּמִשָּׁה אָמַר שִׁירָה. (וּמִנֵּי לָנוּ שָׁוִי הוּא נִמְכָּה?
שְׂכֵתוֹב וְעִנְתָּה הַשִּׁירָה וְגו') מִשָּׁה הָיָה לוֹ לֹאמַר שִׁיר, וְהֵם
שִׁירָה. (דף רפה ע"א) אֵלֶּה זֶהוּ סוּד הַדְּבָר, מִשָּׁה לֹא אָמַר
אֵת זֶה לְעַצְמוֹ, אֵלֶּה לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׂמַעוֹן, לֹא כָּהִן, אֵלֶּה מִשָּׁה וּדְאִי
נֹדַע מִכָּאן שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה
מִהַכֹּל. מִשָּׁה עָלָה מִלְּמִטָּה לְמַעְלָה, וְהֵם יָרְדוּ
מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה. הוּא עָלָה מִלְּמִטָּה לְמַעְלָה, כְּמוֹ
שֶׁשָּׁנִינוּ, מִעֲלִין בְּקִדְשׁ וְאִין מוֹרִידִין. מִשָּׁה עָלָה
מִלְּמִטָּה לְמַעְלָה, שְׂאָמַר שִׁירָה, תִּשְׁפַּחַת הַמִּלְכָּה
שֶׁהִיא מִשְׁפַּחַת לְמִלְכָּה. וּמִשָּׁה נֶאֱחָזוּ בְּכֹל (בְּשִׁלְבָה). וְהֵם
יָרְדוּ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה, שְׂאָמְרוּ שִׁיר, שֶׁהוּא שְׂבַח
שְׂמִשְׁבַּח הַמִּלְכָּה אֵת הַמִּלְכָּה, וְהֵם נֶאֱחָזוּ בַּמִּלְכָּה.
וְעַל זֶה בָּזָה נֹדַע שְׂבַחֹ שֶׁל מִשָּׁה יוֹתֵר מִכָּלֶם.
וְהִינוּ שְׂכֵתוֹב, (שְׁמוֹת טו) אִזּוּ יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לָהּ! שִׁיר הַמִּלְכָּה. לְמִי? לָהּ!
וְלָכֵן וַיִּכְתַּב מִשָּׁה אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וְעִנְתָּה
הַשִּׁירָה הַזֹּאת.

וְעֲנֵתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת?! וְעָנּוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִנֵּה
 צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אֵלֶּה סוּד הַדְּבָר כְּפִי
 שְׂבֵאַרְנוּ, שְׂכָתוֹב (איו"ב ב) וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ,
 וּמִשָּׁה הַסֵּתֶפֶל כִּפְלָל, וְעַל זֶה אָמַר שִׁירָה, כִּדְרֵי לְאַחֲזוֹ
 דְּבָרִים בְּמָקוֹם הַזֶּה לְהִיּוֹת עֲלֵיהֶם דִּין, שְׂכָתוֹב
 וְעֲנֵתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו. וְלָמָּה? שְׂכָתוֹב כִּי אֲנִי
 יַדְעֵתִי אֶת יְצָרוֹ, וְכָתוֹב כִּי יַדְעֵתִי אַחֲרֵי מוֹתִי וְגו'.
 וּכְשֶׁתַּעֲשׂוּ אֶת זֶה, מִיָּד - וְעֲנֵתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת
 לְפָנָיו לְעַד.

בֵּא וּרְאֵה, כָּתוֹב יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ, וְלֹא יוֹתֵר, אֲבָל
 - וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ. בְּזֶה נַעֲשֶׂה דִין לְמִי
 שְׁנַעֲשֶׂה. כָּתוֹב, (שמואל-ב-כ) וַיְדַבֵּר דָּוִד לַה' אֶת דְּבָרֵי
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת. כָּאֵן תִּשְׁכַּחַת שָׁל דָּוִד הִיא, מִשׁוֹם
 שְׂאָמַר שִׁירָה מְלֻמָּשָׁה לְמַעַלָּה, וְזָכָה לְדַרְגָּה הַזֹּאת,
 וְלֹא אָמַר שִׁירָה זֹאת אֵלֶּה בְּסוּף יָמָיו, שֶׁהִנֵּה יוֹתֵר
 בְּשִׁלְמוֹת מִהַשִּׁירָה הַזֹּאת, כְּמוֹ שְׁשֻׁנֵינוּ (אבות פ"ב) אֵל
 תֵּאֱמַן בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ. וְכָאֵן לָמָּה זָכָה דָּוִד
 לִזְמַר שִׁירָה מְלֻמָּשָׁה לְמַעַלָּה בְּסוּף יָמָיו? שֶׁהִנֵּה

בְּמִנוּחָה מִכָּל צָרָדִיו, שְׁפָתוֹב בְּיוֹם הַצִּיל ה' אֶתֹ
מִכַּף כָּל אֵיבָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁירָה מְעַלָּה מֵהַכֹּל מַהִי? כִּמוֹ
שִׁשְׁנֵינוּ בְּסוּד הַמִּשְׁנָה, בְּדַבּוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה
כָּךְ (הוּא) גַּם מִלְּמִטָּה לְמַעְלָה וּמִלְּמַעְלָה לְמִטָּה,
וְאַחַר כֵּן לְבוֹן אֶת הַלֵּב, וְלִקְשֵׁר הַכֹּל בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

מִנֵּין לָנוּ? מִמִּשְׁתָּה, בְּהִתְחַלָּה מִלְּמִטָּה לְמַעְלָה,
(דברים לב) בִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא. מַה זֶה אֶקְרָא?
כִּמוֹ שְׁפָתוֹב וַיִּקְרָא אֶל מִשְׁתָּה - זֶה הַשְּׂכִינָה. אַחַר
כֵּן, הָבֹו גִדְל לְאַלְהֵינוּ - זֶה מֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. אַחַר כֵּן
יָרַד בְּדַרְגוֹתָיו מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה, שְׁפָתוֹב צְדִיק
וַיִּשֶׁר. אַחַר כֵּן קוֹשֶׁר קֶשֶׁר הַאֲמוּנָה וְאוֹמַר הוּא,
וְזֶהוּ קֶשֶׁר לְכֹל.

מִשּׁוֹם כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְסַדֵּר שְׂבַח רַבּוֹנוֹ כִּמוֹ זֶה.
בְּהִתְחַלָּה מִלְּמִטָּה לְמַעְלָה, לְהַעֲלוֹת כְּבוֹד
רַבּוֹנוֹ לְמָקוֹם שֶׁהַשְּׁקָאֵת עִמָּק הַבְּאֵר שׁוֹפְעֵת
וַיּוֹצֵאת. אַחַר כֵּן (שׁוֹפֵעַ) לְהַמְשִׁיךְ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה
מֵאוֹתָהּ הַשְּׁקָאֵת הַנִּחַל לְכֹל דְּרָגָה וְדְרָגָה, עַד

הַדְרָגָה הָאֲחֵרוֹנָה, לְהַמְשִׁיךְ בְּרָכוֹת לְכָל מְלַמְעָלָה
 לְמַטָּה. אַחַר כֵּן צָרִיךְ לְקַשֵּׁר קֶשֶׁר בְּכָל, קֶשֶׁר
 הָאֱמוּנָה. וְזֶהוּ הָאָדָם שֶׁמְכַבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוֹ לַיַּחַד אֶת
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְעַל זֶה פָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א ב) כִּי מְכַבְּדֵי
 אֲכַבְּדוּ. כִּי מְכַבְּדֵי - לְעוֹלָם תִּהְיֶה. אֲכַבְּדוּ - לְעוֹלָם
 תִּבְאֵ.

וּבְנֵי יִקְלוּ. מַה זֶה וּבְנֵי יִקְלוּ? זֶהוּ מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ
 לַיַּחַד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְלְקַשֵּׁר קֶשֶׁר
 הָאֱמוּנָה, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּרָכוֹת לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ וְלְכַבֵּד
 שֵׁם רַבּוֹנוֹ. וְכָל מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְכַבֵּד אֶת שֵׁם רַבּוֹנוֹ,
 טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּבְנֵי יִקְלוּ, מִי שֶׁלֹּא לְכַבֵּד אֶת
 רַבּוֹנוֹ וְלֹא מִתְכַּוֵּן בְּאֱמִן, שֶׁשְּׁנֵינֵנו, גְּדוֹל
 הָעוֹנָה אֱמִן יוֹתֵר מִן הַמְּכַבֵּד. וַחֲרֵי בְּאֲרָנוֹ לְפָנַי רַבִּי
 שְׂמֵעוֹן, שֶׁאֱמִן מוֹשֵׁךְ בְּרָכוֹת מִמִּבּוֹעַ הַמְּלָךְ,
 וּמִהַמְּלָךְ לְמַלְכָּה (זוֹ בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל). וּבְאֹתִיּוֹת תְּקוּקוֹת
 שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאֶלְיָה לְמַ"ם, וּמִמַּ"ם לְנו"ן. בִּיּוֹן
 שְׂמֵעִיעוֹת הַבְּרָכוֹת לְנו"ן, מִשֵּׁם שׁוֹפְעוֹת

ויוצאות ברכות לעליונים ולתחתונים ומתפשטות בכל. וקול יוצא: השקו מהשקאת הברכות שהוציא פלוני עבד המלך הקדוש.

וכשישראל למטה משמרים להשיב אמן, לבנו לבם כמו שצריך, כמה פתחי ברכות פתוחים לו למעלה, כמה טובות נמצאות בכל העולמות, כמה שמחה בכל. מה השקר לישראל שגרמו את זה? שבר להם בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם הזה בשעה שמציקים להם (לישראל) ומתפללים תפלה לפני רבונם, קול מכריז בכל העולמות: (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמינים. אל תקרי אמונים אלא אמנים. פתחו שערים, כמו שלישראל פותחים שערי הברכות, כך בעת פתחו שערים, ותתקבל תפלתם מאותם שמציקים להם.

זה בעולם הזה. בעולם הבא מה שברם? שכיציא אדם מהעולם הזה, שתייה שומר להשיב אמן, מה זה שומר? בלומר, שומר אותה ברכה שאמר

אותו המבקר, ומחכה לו להשיב אמן כמו שצריך.
נשמתו עולה, ומבריוזים לפניו: פתחו שערים
לפניו, כמו שהוא תהיה פותח שערים כל יום
בשתייה שומר אמונים.

אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה, מה זה אמן?
אמר רבי אבא, הרי פרשוקה הכל. אמן
נקרא מבויע של אותו הנחל ששופע, אמן נקרא,
שכתוב (משלי ח) ואתיה אצלו אמן. אל תקרי אמן
אלא אמן. קיום הכל אותו הנחל (הטל) ששופע
ויוצא, אמן נקרא. שלמדנו, (תהלים קו) מן העולם
ועד העולם - עולם שלמעלה, עולם שלמטה. גם
כך אמן ואמן - אמן שלמעלה, אמן שלמטה. אמן
קיום של כלם, וחרו בארנו אמן באותן אותיות.

רבי שמעון אמר, אל"ף עמק הבאר שכל
הפרכות, משם נובעות ויוצאות ונמצאות.
מ"ם פתוחה, נחר ששופע ויוצא, ונקרא מ"ם.
והוא סוד ששנינו, מ"ם פתוחה, מ"ם סתומה, כמו
שבארנו (ישעיה ט) לברכה המשרה.

נו"ן פשוטה, כלל של שתי נונין. נו"ן כפופה,
 כלל של האות וא"ו, כלל של נון כפופה

(פשוטה). • (מ"ם פתוחה, כלל של שתי נונין - נון פשוטה, נון כפופה. נון פשוטה

כלל של האות וא"ו) משום כך הכל נקרא נון ואו נון.
 ובסוד המשנה כך שנינו, ו' זכר, ו' פשוטה כלל
 של זכר ונקבה. נון כפופה בכלל של פשוטה היא.
 ובספרו של רב המנונא סבא, מ"ם של פאן היא
 נוטריקון מל"ד, ותינו אמן. אמ"ן נוטריקון א"ל
 מ"לך נ"אמן. כלל של הכל, ויפה הוא, ותי
 נתבאר.

למדנו, כל מי ששמע ברכה מאותו מברך ולא
 מבין באמן, עליו נאמר ובני יקלו, כמו
 שניאמר (מלאכי א) לכם הכתנים בוני שמי. מה ענשו?
 כמו שלא פתח ברכות למעלה, כך לא פותחים
 לו. ולא עוד, אלא כשיוצא מהעולם הזה, מבריו
 לפניו ואומרים: סגרו הפתחים לפני פלוני ולא
 יבנס, ואל תקבלו אותו. אוי לו! אוי לנשמתו!

לְמַדְנֹו, כָּל רִשְׁעֵי הַגִּיהֶנֶם נִכְנָסִים לְמַדֻּרִים
 יְדוּעִים, וְכִמָּה פְתָחִים יֵשׁ לַגִּיהֶנֶם, וְכֹל
 הַפְתָּחִים כְּנֶגֶד פְתָחֵי הַגֶּן עֵדֶן. וּבִשְׁעָה שְׁמוֹצִיאִים
 אוֹתָם רִשְׁעִים שֶׁקָּבְלוּ עָנָשׁ, הֵם פּוֹתְחִים פְתָחִים,
 וְשָׂמִים (וְשׂוֹאֲבִים) אוֹתָם לַחוּץ. וְכֹל הַפְתָּחִים נִקְרְאוּ
 בְשֵׁמֶם כְּנֶגֶד פְתָחֵי הַגֶּן עֵדֶן, וְכֹל פְתַח וּפְתַח נִקְרָא
 שֵׁם כְּנֶגֶד אוֹתוֹ פְתַח הַגִּיהֶנֶם, וְהַפְתָּחִים נוֹדְעִים
 כְּנֶגֶד הַפְתָּחִים, אוֹתָם פְתָחֵי הַגֶּן עֵדֶן.

בַּגִּיהֶנֶם יֵשׁ מְדוּר אַחֲרוֹן תַּחְתּוֹן שֶׁל כָּל־כָּל־ם, וְאוֹתוֹ
 מְדוּר הוּא מְדוּר עַל מְדוּר, וְנִקְרָא (אִיּוֹב י'
 אָרְץ עֵיפָתָה. מַה זֶה עֵיפָתָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כח)
 רְבוּעַ יְהִיָּה כְּפוּל, וּמְתַרְגְּמִים - מְרַבֵּעַ יְהִיָּה עֵיף.
 גַּם כָּאן עֵיפָתָה, כְּלוּמַר כְּפוּלָה. וְאוֹתוֹ נִקְרָא
 שְׂאוּל תַּחְתִּית, שְׂאוּל הוּא מְדוּר אַחַד, תַּחְתִּית
 הוּא מְדוּר תַּחְתּוֹן. וְלִבְנֵי נִקְרָאת אָרְץ עֵיפָתָה
 תַּחְתִּית, וְנִקְרָאת אַבְדוֹן, וְעַל זֶה פָּתוּב (מִשְׁלֵי טו)
 שְׂאוּל וַאֲבִדוֹן. וְכֹל הַמְדוּרִים לֹא נִכְפְּלוּ, וְכֹל־ם לֹא
 מִתְעִיפִים חוּץ מִזֶּה.

וְלַמִּדְנָה, מִי שְׂיִוָּרֵד לְאַבְדּוֹן, ^(דף רפו ע"א) שְׁנִקְרָא
 תַּחְתִּית, לֹא עוֹלָה לְעוֹלָמִים. וְהָהוּא
 נִקְרָא אִישׁ שְׁמִשְׁמַד וְנֶאֱבָד מִכָּל הָעוֹלָמוֹת.
 וְלַמִּדְנָה, לְאוֹתוֹ מְקוֹם מוֹרִידִים אוֹתָם אֲנָשִׁים
 שְׁמִבָּיִם לְהִשִּׁיב אֶמֶן, וְעַל אֶמֶן חֲרַבָּה שְׁנֶאֱבָדוּ
 מִמֶּנּוּ, שְׁלֹא הִחְשִׁיב אוֹתָם, דְּנִים אוֹתוֹ בְּגִיהָנָם,
 וּמוֹרִידִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ מְדוֹר תַּחְתּוֹן שְׂאִין בּוֹ פֶּתַח,
 וְנֶאֱבָד וְלֹא עוֹלָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. וְעַל זֶה פְּתוּב
 (איוב ז) כָּלָה עֲנָן וַיִּלְךְ בֵּן יוֹרֵד שְׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה.
 וְלֹא?! וְהָרִי פְּתוּב (יונה ב) מִכַּפְּתָן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי
 שְׁמִעֵת וְגו'. וְכֶתוּב (שמואל-א ב) מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל.
 אֲלֵא כֵּאֵן שְׂאוֹל, שָׁם תַּחְתִּית. וּבְאַרְנֵה, זֶה כְּשֶׁחֹזֵר
 בּוֹ, וְזֶה כְּשֶׁלֹּא חֹזֵר בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵהוּ שְׁפָתוּב (ירמיה ב) כִּי שְׁתִּים
 רְעוֹת עָשָׂה עִמִּי אֲתִי עֲזָבוּ מְקוֹר מִים חַיִּים
 לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת וְגו'? אֲתִי עֲזָבוּ מְקוֹר מִים
 חַיִּים - זֶהוּ מִי שְׁלֹא רוֹצֵה לְקַדֵּשׁ שֵׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּאֶמֶן. מָה עֲנִשׁוֹ? פְּתוּב לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת
 בְּאֵרֵת נִשְׁפָּרִים. שְׂיִוָּרֵדִים לְגִיהָנָם דְּרָגָה אַחַר דְּרָגָה,

עַד שִׁיזְרִידִים לְאַבְדוֹן שֶׁנִּקְרָא תַּחְתִּית. וְאִם הוּא
 קָדֵשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבוֹן בְּאֵמֶן בְּרֵאשִׁי,
 עוֹלָה דְרָגָה אַחַר דְרָגָה לְהַתְעִיד מֵאוֹתוֹ עוֹלָם
 הַבֵּא, שֶׁשׁוֹפֵעַ תְּמִיד לֹא פוֹסֵק. וְהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים
 לא) אֱמוּנִים נִצַּר ה' וּמִשָּׁלֵם עַל יְתֵר עֲשֵׂה נְאֻמָּה.

לְמִדְנוּ, שִׁירָה מוֹשְׁכַת בְּרָכוֹת מְלַמֶּעֶלָה לְמִטָּה,
 עַד שֶׁיִּמְצְאוּ בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. (אָמַר

רַבִּי יוֹסֵף, עֲתִידִים הֵם יִשְׂרָאֵל לֹמַר שִׁירָה שְׁלֵמָה, שִׁירָה שְׁפוּלָלֶת כָּל שְׂאֵר הַשִּׁירִים,
 וְהוּ שְׂכָתוֹב (ישעיה יב) וְאִמְרַתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ כְּעַמִּים
 עֲלִילְתִּיו) אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לֹמַר
 שִׁירָה מְלִמְטָה לְמַעְלָה וּמְלִמְעָלָה לְמִטָּה וְלִקְשֹׁר
 אֶת קִשְׁר הָאֱמוּנָה, שְׂכָתוֹב (במדבר כא) אִזּוּ יִשִּׁיר
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. אִזּוּ שֶׁר לֹא נֵאֱמַר, אֶלָּא
 אִזּוּ יִשִּׁיר. וְכֵן כָּלֵם כְּמוֹ זֶה. אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת,
 מְלִמְטָה לְמַעְלָה. עָלִי בָּאֵר עֲנֵנוּ לָהּ. עָלִי בָּאֵר,
 כְּלוֹמַר עָלִי לְמִקוּמִךָ לְהַתְאַחַד בְּבַעֲלֶיךָ, וְהוּ
 מְלִמְטָה לְמַעְלָה.

וְאַחַר כֵּן מְלַמְעֵלָה לְמִטָּה, (שְׁחַרְי עַד עֲבָשׁוּ בְּנִלוֹת נִמְצְאוֹת
 עֲמִנּוּ) **בְּאֵר הַפְּרוּחַ שָׁרִים, שִׁילְדוּ אוֹתָהּ אֲבֵא**
וְאִמָּא (לְמַעֲלָה). כְּרוּחַ גְּדִיבֵי הָעַם - אֵלוֹ הָאֲבוֹת
 שֶׁנִּקְרְאוּ (תהלים מז) גְּדִיבֵי עַמִּים. כְּרוּחַ, מָקוֹם לְהַזְדַּוֵּג
 בַּח הַמְּלֶךְ בְּכַרְכוֹת. וּבְמָה הוּא תְּזוּוֹג? בְּמַחֲקֵק -
 זֶה יְסוֹד. בְּמִשְׁעֲנֵתָם - זֶה נִצַּח וְהוֹד, מְלַמְעֵלָה
 לְמִטָּה. וּמִמְדַּבֵּר מִתְּנָה, וּמִמְתְּנָה נִחְלִיאֵל,
 וּמִנְחִלִיאֵל בְּמוֹת. זֶהוּ קִשְׁר שְׁלָם, קִשְׁר הָאִמוּנָה,
 קִשׁוֹר קִיָּם שְׁבוּ הַכֹּל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לֹאמַר שִׁירָה
שְׁלָמָה, שִׁירָה שְׁכוּלְלֵת כָּל שְׂאֵר הַשִּׁירִים.
 זֶהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה יב) וְאִמְרֵתֶם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַה'
 קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילְתִּיו. בְּאוֹתוֹ זְמַן
 כְּתוּב, (זכריה יד) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם
 הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. וְכַתוּב (תהלים קכו)
 אֲזִי יִמְלֵא שִׁחוֹק פִּינִי וּלְשׁוֹנִי רִנָּה, אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם
 הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי. פְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
 וְאָמֵן. יְמֶלֶךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

**ספר זוהר השפּת – לְאַבוֹת וּפְנִים, זְמַנִּים עִם זְמַנִּים
עִם לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ – מְנוקָד מְפָסָק וּמְחַוֵּל לְקַטְעִים
מְסוּדָר עַל הַפְּרָשׁוֹת**

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמֻשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרֻשַׁת הָאֲזִינוּ

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

פְּרָשַׁת הָאִזִּינוּ

הָאִזִּינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי פִּי
 (דברים לב). רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח, (שיר השירים ה)
 פָּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי חָמַק עָבַר וְגו', בְּקִשְׁתִּיהוּ
 וְלֹא מִצְּאֵתִיהוּ קָרְאֵתִיו וְלֹא עָנְנִי. מַה כָּתוּב
 לְמַעְלָה? אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְגו'. אֲנִי יִשְׁנָה. אָמְרָה
 בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֲנִי יִשְׁנָה - מִמְּצוֹת הַתּוֹרָה, בְּזִמְנִי
 שָׁחַלְכֵתִי בַּמִּדְבָּר. וְלִבִּי עַר - לְעֵלוֹת לְאָרֶץ, לְעֲשׂוֹת
 אוֹתָם (חובות), שְׁחַרְי כָּל מְצוֹת הַתּוֹרָה נִמְצְאוֹת
 בְּאָרֶץ. קוֹל דּוֹדֵי דוֹפֵק - זֶה מֹשֶׁה, שְׁחֹכֵיחַ לָהֶם
 לְיִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה וּפְנֹתִים, (דף רפו ע"ב) בְּכַמָּה מְרִיבוֹת,
 שְׁכַתוּב (דברים א) אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו', (שם ט) מִמְּרִים
 חֵייתָם וְגו', (שם) וּבַחֲרָב הִקְצַפְתָּם וְגו'. זֶהוּ שְׁכַתוּב
 דוֹפֵק.

וְעַם כָּל זֶה שְׁמֹשֶׁה הוֹכִיחַ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, בְּאַהֲבָה
 חָיו כָּל דְּבָרָיו, שְׁכַתוּב (דברים ז) כִּי עַם קְדוֹשׁ
 אַתָּה לַה' אֵלֶּהוּ, (שם יד) וּבָךְ בָּחַר ה' אֵלֶּהוּ לְחַיּוֹת
 לוֹ לְעַם וְגו', בְּנִים אַתֶּם לַה' אֵלֶּהֶיכֶם, (שם ד) וְאַתֶּם

הַדְּבָקִים בַּה'. וְעַל זֶה (שם כז) וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. (שם ז) כִּי מֵאַהֲבַת ה' אֶתְכֶם. וְהוּא שְׂפָתוֹב (שיר השירים ה) פִּתְחֵי לִי אֲחֵתִי רַעֲיָתִי.

מַה פְּתוֹב? (שם) קִמְתִּי אֲנִי לִפְתַּח לְדוֹדִי. אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, בְּעוֹד שֶׁהֵינּוּ מְזֻמְנִים לַעֲלוֹת לְאָרֶץ וּלְקַבֵּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הָאֵלוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה, מַה פְּתוֹב? (שם) וְדוֹדֵי חָמֵק עָבְרָה, שְׂפָתוֹב (דברים לד) וַיָּמַת שָׁם מֹשֶׁה עָבְדָה ה'. בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאָתִיהוּ, שְׂפָתוֹב וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. קָרָאתִיו וְלֹא עָנְנִי, שְׁלֹא הָיָה דוֹר כְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁמַע לְקוֹלָם וַעֲשָׂה לָהֶם נְפִים וְחֻקִּים, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה עַל יְדֵיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, קִמְתִּי אֲנִי לִפְתַּח לְדוֹדֵי - זֶה הַתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמָיו שֶׁל מֹשֶׁה, שְׂפָל יָמָיו לֹא רָצָה שְׁמִלְאָךְ אוֹ שְׁלִיחַ לְהִנְחִיג עִמּוֹ, שְׂפָתוֹב (שמות לג) אִם אֵינְךָ הַלְכִים וְגו'. אֲשֶׁרֵי חָלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִסְכִּים לְרִצּוֹנוֹ. וְדוֹדֵי

חֶמֶק עֲבָרָה, בְּיָמָיו שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ, שְׁכַתוֹב (יהושע ה) לֹא
כִּי אֲנִי שָׂר צָבָא ה'.

בֹּא רֵא, מִשָּׁה הָיָה שׁוֹמֵעַ קוֹל קְרוֹשׁ שֶׁל הַמְּלָךְ
הַעֲלִיזוֹן וְלֹא נִזְדַּעַזַּע, וְכָל שָׁכֵן מִלְּאָךְ שֶׁלֹּא
רָצָה (וְלֹא קִבְּלוּ). אַחַר שְׁמִת מִשָּׁה, מַה פְּתוּב? וַיֹּאמֶר
לֹא כִּי אֲנִי שָׂר צָבָא ה'. וְכַתוּב (שם) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ
אֶל פְּנֵיו אֶרְצָה. עָתָה בָּאתִי, בְּיָמָיו שֶׁל מִשָּׁה רַבֵּךְ
בָּאתִי וְלֹא קִבְּלָנִי. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁבָחוּ
שֶׁל מִשָּׁה. בְּאוֹתוֹ זְמַן בִּקְשׂוּ יִשְׂרָאֵל לְהַקְדוֹשׁ פְּרוּךְ
הוּא וְלֹא נִזְדַּמְּן לָהֶם כֶּף כְּבִימֵי מִשָּׁה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאֵתִיהוּ וְגו'.

הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְצָה (דברים לב). רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר,
אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִשָּׁה יוֹתֵר מִכָּל נְבִיאֵי
הָעוֹלָם.

בֹּא רֵא, פְּתוּב (ישעיה א) שְׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהַאֲזִינוּ אֶרֶץ
כִּי ה' דִּבֶּר. שְׁמְעוּ שָׁמַיִם. יִשְׁעֶיהָ שְׁתָּהּ רְחוֹק
יוֹתֵר מִהַמְּלָךְ, פְּתוּב שְׁמְעוּ שָׁמַיִם. מִשָּׁה שְׁתָּהּ
קְרוֹב יוֹתֵר לְמְלָךְ, פְּתוּב הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם.

לְמַדְנֵנוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁאָמַר יִשְׁעִיָּהוּ שִׁמְעוּ שָׁמַיִם
 וְהָאֲזִינִי אֶרֶץ, כִּמְהַ בְּעֵלֵי דִינִים מְאִירִים
 הַזְדַּמְנֵנוּ לְשִׁבְרֵךְ אֶת רֵאשִׁיו. יֵצֵא קוֹל וְאָמַר: מִי הוּא
 זֶה שְׂרוּצָה לְהִרְעִישׁ עוֹלָמוֹת? עַד שֶׁפָּתַח וְאָמַר:
 לֹא אֲנִי וְלֹא שְׁלִי, אֵלֶּא כִּי ה' דִּבֶּר, וְלֹא אֲנִי.
 בְּמִשְׁחָה מַה כָּתוּב? הָאֲזִינֵנוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה, אֲנִי
 וְלֹא אַחֵר. וְאֲדַבְּרָה - בְּלֹא פֶחַד. וְתִשְׁמַע הָאֶרֶץ
 אֲמִרֵי פִי - וְלֹא מֵאַחֵר. אֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ. אָמַר רַבִּי
 אֲבָא, בְּאוֹתֵינוּת חֻקּוֹת שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֲזִינֵנוּ
 הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאֶרֶץ - כָּאֵן נִרְמֵז שֵׁם
 הַקְּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, עוֹד מַה בֵּינָם לִישְׁעִיָּהוּ? מִשְׁחָה
 אָמַר הָאֲזִינֵנוּ הַשָּׁמַיִם. הַשָּׁמַיִם - הַשָּׁמַיִם
 הָעֶלְיוֹנִים, אֵלֶּנוּ הַנּוֹדְעִים, שֶׁנִּקְרָאִים שְׁמוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְתִשְׁמַע הָאֶרֶץ - הָאֶרֶץ
 הָעֶלְיוֹנָה, אוֹתָהּ הַנּוֹדְעֵת, וְהִיא אֶרֶץ הַחַיִּים.
 בִּישְׁעִיָּה כָּתוּב שִׁמְעוּ שָׁמַיִם, וְלֹא הַשָּׁמַיִם. הָאֲזִינֵנוּ
 אֶרֶץ, וְלֹא הָאֶרֶץ. וְאֵלֶּנוּ שָׁמַיִם וְאֶרֶץ תַּחְתּוֹנִים. וְעַם
 כָּל זֶה רָצוּ לְהַעֲנִישׁ אוֹתוֹ, עַד שֶׁאָמַר כִּי ה' דִּבֶּר,

ולא אני. ומשה אמר כל זה, שכתוב האזינו
 השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי.

רבי יצחק פתח, (שיר השירים ב) כתפוח בעצי תייער
 וגו'. אשרי חלקם של ישראל מכל אמות
 עובדי כוכבים ומזלות, אשרי כל שאר האמות
 נתנו לשרים ממנים שליטים עליהם. וישראל
 קדושים, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא,
 שלא נתן אותם הקדוש ברוך הוא לא למלאך ולא
 לשליט אחר, אלא הוא יחד אותם לחלקו. זהו
 שכתוב כי חלק ה' עמו, וכתוב (תהלים קלח) כי יעקב
 בחר לו יה. כתפוח בעצי תייער, מה תפוח מתחלק
 בגונו על כל שאר עצי השדה, כך הקדוש ברוך
 הוא מתחלק ונרשם על כל חילות עליונים
 ותחתונים, משום זה (ישעיה מח) ה' צבאות שמו, אות
 הוא בכל צבא של מעלה.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא כתפוח, שיש בו
 שלשה גוונים. בנסת ישראל כמו שושנה.
 איזו שושנה? אמר רבי אבא, שושנה מקפת, סתם

שׁוֹשְׁנָה שְׁנִכְלָלָת בְּשֹׁשָׁה עָלִים. שׁוֹשְׁנָה זוּ גְּוִנְיָה
לָבֵן וְאָדָם, וְהַכֹּל הוּא בְּשְׁנֵי גְּוִנִים - אָדָם וְלָבֵן. כִּד
בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ תַפּוּחַ, בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה. שְׂכָךְ אָמְרָה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
(שיר השירים ה) תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרְרֵתִיךָ. תַּחַת הַתַּפּוּחַ -
בְּאִיזָה מְקוֹם זֶה? אֵלֶּא אֵלֹו הָאֲבוֹת
שְׂאֵמְרֵנוּ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, זֶה יוֹבֵל. רַבִּי אֲבָא אָמַר,
הַכֹּל יָפֵה, אֵלֶּא אֵלֹו הָאֲבוֹת שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים, אֵלֹו
הֵם שְׁלֹשָׁה גְּוִנִים שְׂמֵת־חֲבָרִים בַּתַּפּוּחַ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאִיזָה מְקוֹם נִכְלָלָת בְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל? בְּשׁוֹשְׁנָה. בְּאֵלֹו הַנְּשִׁיקוֹת שֶׁל
אֶהְבָּה שְׁנִדְבָקָת בַּמֶּלֶךְ הָעֲלִיזוֹן, לוֹקַחַת שְׁתֵּי
שׁוֹשְׁנִים, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שם ה) שְׂפֹתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים.
וּמִשׁוֹם זֶה אָמְרָה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, (שם א) יִשְׁקֵנִי
בְּנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ (כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (בראשית מא) וְעַל פִּיךָ יִשַׁק כָּל עַמִּי),
מִשׁוֹם שְׁנִכְלָלָת בְּשׁוֹשְׁנִים בְּשְׁתֵּי שְׂפֹתַי שְׁלֹו.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא שָׁמַיִם,
 וּמִשּׁוּם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, כָּל אֱלוֹ הַרְקִיעִים
 שֶׁנִּכְלָלִים בָּשֵׁם זֶה, (שְׁבַעָה הֵם שֶׁבְּאֲשֶׁר מִתְחַבְּרִים וְכוּ) כֹּאֲשֶׁר
 מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד, נִקְרָאִים שָׁמַיִם, וְנִקְרָאִים שֵׁם
 שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה אֱלוֹ הַרְקִיעִים? שְׁבַעָה
 הֵם.

כְּמוֹ שֶׁלְמִדְנֹה, וִילּוֹן, רְקִיעַ, שְׁחָקִים, זְבוּל, מָעוֹן,
 מְכוּן, עֲרֵבוֹת. וּבְאֲנָדוֹת שֶׁל יְשִׁיבַת רַב
 הַמְנוּנָא סָבָא כֹּף לְמִדְנֹה. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֱלוֹ
 הַפְּרִיטוֹת שֶׁל יְשִׁיבַת רַב הַמְנוּנָא סָבָא כֹּף, וְרַבִּים
 הֵם בְּכָל אֱלוֹ הָאֲפָנִים. כְּמוֹ שֶׁלְמִדְנֹה, אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, שְׁנֵינוּ בְּאֱלוֹ הַפְּרִיטוֹת (הַחִיצוֹנוֹת), שְׂאֵצֶל כָּל
 אֱלוֹ הַשְּׁבַעִים בְּתָרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ, בְּנִגְדָם יֵשׁ שְׁבַעָה
 רְקִיעִים וְשְׁבַעָה כּוֹכָבִים שְׂרָצִים וְהוֹלְכִים, וְקוֹרְאִים
 לָהֶם שְׁמוֹת בְּשִׁמוֹתָם, וְאֵף עַל גַּב שְׁשׂוּיִם כָּלָם.
 בְּסֵאוֹת הַרְקִיעִים שֶׁל שְׁבַעָה כּוֹכָבִים - שְׁבַתְאִי,
 צָדֵק, מֵאֲדִים, חֲמָה נִגְהָ, כּוֹכַב, לְבָנָה. וְשׂוּיִם אֱלוֹ
 בְּנִגְדָּה אֱלוֹ בְּכֶסֶף הַדְּבָרִים. אֵצֶל אֱלוֹ כְּתוּב, (ישעיה
 11) יַעֲמְדוּ נָא וַיּוֹשִׁיעֵךְ הַבְּרִי שָׁמַיִם תַּחֲזִים בְּכּוֹכָבִים.

כָּל הַדְּבָרִים נְעֻלָּמִים, וְאֵף עַל גַּב שְׂאִינָם דְּרַבִּי
 הַתּוֹרָה. וְאֵנוּ אַחַר דְּרַבִּי הַתּוֹרָה אָנוּ הוֹלְכִים, כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב (בראשית כו) וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כַּשְׂמַת אֲשֶׁר
 קָרָא לָהֶן אָבִיו. כְּמוֹ שְׁדַבֵּר הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא אָנוּ
 הוֹלְכִים, וְעַמּוֹ הוֹלְכִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דברים כח)
 וְהִלְכֵת בְּדַרְכָּיו.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּשׁוּטִים דְּבָרִים אֵלּוּ אֵינְל
 הַחֲבָרִים, וְנוֹדְעִים דְּבָרִים פְּהֶם, וְאֵף עַל גַּב
 שְׂמַכְסִים. אָמַר לוֹ, וְכֹךְ שְׁנִינּוּ, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְפִנֵּינוּ. וְכֹךְ לְמַדְנוּ מֵאֵלּוּ
 הַפְּרִיטוֹת, שְׁשְׁנִינּוּ, בְּיָמָיו שָׁל שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ עֲמֻדָה
 הַלְבָנָה בְּשִׁלְמוֹתָהּ, וּבְמִקוּמוֹת רַבִּים נוֹדְעִים דְּבָרִים
 שְׁהֶם פְּרִיטוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הִרְמַתִּי יָדִי בַתְּפִלָּה לְקַדוֹשׁ
 הָעֲלִיזוֹן, שְׁדַבְּרִים אֵלּוּ הַתְּנַלּוּ עַל יָדִי בְּעוֹלָם
 הַהוּא כְּמוֹ שְׁהָיוּ מְכַסִּים בְּלִבִּי. וְאִין אָנוּ בְּאוֹתָם
 דְּרַבִּים שָׁל אֵלּוּ הַפְּרִיטוֹת, דְּרַבִּי הַתּוֹרָה אָנוּ
 אוֹחֲזִים.

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, מִי לָךְ גְּדוֹל בְּחֻכְמָה
 בְּדוֹד הַמֶּלֶךְ וְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ בָּנוּ בַּבְּתָר
 הָיָה שְׁנוֹדֵעַ בְּבִרְיָתוֹת אֵלָיו. וְהִלְבְּנָה, קָרָא אוֹתָהּ
 דָּוִד הַמֶּלֶךְ צָדֵק, שְׁתֵּרֵי שְׁלוֹ הוּא, שְׁפָתוֹב (תהלים קיח)
 בַּתְּחוּ לִי שְׁעָרֵי צָדֵק אָבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה. שְׁלֹמָה
 הַמֶּלֶךְ כָּךְ גַּם, וְהוּא נִקְרָא צָדֵק, וְהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁנִּקְרָא
 בְּבִרְיָתוֹת בְּרִית, הוּא נִקְרָא מִשְׁפָּט, וְאֵלָיו כְּסֹאוֹת
 הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שְׁפָתוֹב (תהלים פט) צָדֵק וּמִשְׁפָּט
 מְכוּז בְּסֵאף. צְדִיק וְצָדֵק כָּךְ גַּם בְּמִדְרָגָה אַחַת הָיוּ.
 לְמִדְנֹה, שְׁבָעָה בְּתָרִים בְּאֵרוֹה, תִּשְׁעָה נִקְרָאִים.
 וְאֵפֶלֶוּ בְּאֵלֹה הַבְּרִיָּתוֹת, שְׁבָעָה רְקִיעִים אֵלֹה -
 תִּשְׁעָה הָיוּ.

אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, עַד מָתֵי יִקְרָאוּ הַחֲבֵרִים בְּאֵלֹה
 הַדְּבָרִים. הָרֵי אָנוּ אַחַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוֹלְכִים, וְאָנוּ יוֹדְעִים דְּבָרִים, וְהֵנָּה מִתְנַלָּה עַל
 יְדֵינוּ דְּבָר זֶה מַה שְּׁלֹא נִגְלָה לְקַדְמוֹנִים. מִכָּאֵן
 וְלִהְלָאָה, כָּל אֵלֹה הַדְּבָרִים וְכָל אֵלֹה הַבְּרִיָּתוֹת
 סִלְקוּ אוֹתָם לְאוֹתָם שְׁלֹא נִבְנְסוּ וְיִצְאוּ, וּבְנִיָּהֶם
 בָּאִים לְשֹׂאֵל. וְכֵאֲשֶׁר יִשְׂאֵלֹה, יֵאמְרוּ הַחֲבֵרִים: אוֹי

לדור שרבי שמעון בן יוחאי יסתלק ממנו. אבל
בא ראה, מכאן ולהבא לא יהיה דור כדור זה,
ולא תתגלה תורה על החברים.

בא ראה, דור אחרון שייצאו ממצרים ידעו הכל,
שחרי משה גלה להם כל אותן ארבעים שנה
שחיו במדבר, כמו שאמרנו. למדנו, אמר רבי
יצחק, ואף משה לא גלה זה אלא באותו יום
שחיה מסתלק מן העולם, שכתוב (דברים לא) בן מאה
ועשרים שנה אנכי היום, באותו יום ממש. ועם
כל זה לא אמר, עד שנתנו לו רשות, שכתוב (שם)
ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. וכאשר גלה,
לא אמר האזינו ישראל, אלא האזינו השמים.

אמר רבי יוסי, כתוב את השירה, וכי שירה
נקראת? אמר רבי יצחק, שירה ודאי. מה
שירה נמשכה ברוח הקודש ממעלה למטה, אף כן
דברים אלו נמשכים ברוח הקודש ממעלה למטה,
ומשום זה אמר משה שירה.

בַּיָּא רֵאָה, כָּל זֶה אָמַר מִשָּׁה וְקָרָא לְעֵלְיוֹנִים מָרָם
 יֹאמַר דְּבַר, שְׂכַתּוּב הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם. יַעֲרֹף
 בְּמַטֵּר וְגו'. וְכָל כּוֹן לָמָּה? מִשּׁוּם כִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא.
 עַד שְׂיֹאמַר דְּבַר, הִרְעִישׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת.

לְמַדְנֵנוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂאֹמַר מִשָּׁה הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם
 וְאִדְבָּרָהּ, הִתְרַגְּשׁוּ הָעוֹלָמוֹת. יֵצֵא קוֹל
 וְאָמַר: מִשָּׁה מִשָּׁה, מִדּוּעַ אַתָּה מִרְעִישׁ אֶת כָּל
 הָעוֹלָם? אַתָּה בָּנוּ שֶׁל אָדָם, וּבְגִלְגָּלָךְ נִרְגַּשׁ
 הָעוֹלָם?! פֶּתַח וְאָמַר, כִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא. בְּאוֹתָהּ
 שְׁעָה נִשְׁתַּתְּקוּ וְהִקְשִׁיבוּ לְדְבָרָיו.

השלמה מההשמטות סימן י"ח

שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, כְּשֶׁחָלָה רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי,
 נִכְנְסוּ לְפָנָיו רַבִּי פִּנְחָס וְרַבִּי חֲנִיָּא וְרַבִּי
 אֲבָא. אָמְרוּ לוֹ, מִי (שְׁחוּא) עֲמוּדוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, שׁוֹכֵב
 (מת)?! אָמַר לָהֶם, לֹא בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה מְעִינִים
 בְּדִינֵי, שְׁחֲרֵי אֲנִי רוּאָה שְׂאִין אֲנִי נִתֵּן לְמַלְאָךְ וְלִדְיָן
 שֶׁל מַעְלָה, שְׂאֲנִי לֹא כְּשֶׂאֶר בְּנֵי אָדָם. אֵלֶּא זֶה
 הַדִּין שְׁלִי, הִקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אוֹתוֹ וְלֹא בֵּית

דינו. וזה שאמר דוד בבקשתו לפניו, (תהלים מג)
שפטיני אלהים וריבה ריבי. וכן שלמה אמר,
(מלכים א ה) לעשות משפט עבדו, הוא לבדו ולא

אחר.

שחרי למדנו, בשאדם חולה, בית דין של מעלה
מסתכלים בדינו; יש מהם שנוטים לכף
זכות, שפראים זכותו של האדם, ויש מהם
שנוטים לכף חובה, שפראים חובתו של האדם.
ולא יוצא איש מן הדין כמו שתיה רוצה.

אבל מי שדן אותו המלך העליון, ששולט על
הכל - הוא טוב, ולא יכול אדם להיות
בדין הזה חוץ מטוב. מה טעמו? שחרי שנינו,
מדותיו של המלך העליון נוטים לזכות תמיד,
והוא פלו צד של האמונה, ובדו לעזב לחטאים
וחובות. זהו שכתוב (תהלים קל) עמך הסליחה. למען
תורא. עמך ולא עם אחר.

ומשום זה בקשתי מלפניו שהוא ידון דיני, ואני
אפנם בשלשה עשר פתחים לעולם הבא,

וְעוֹד, שְׁלֹא עָבְרוּ אוֹתָם חוּץ מִהֶאֱבוֹת, וְלֹא יִהְיֶה
מִי שְׂיִמְחָה בְּיָדֵי, שְׁלֹא אֶתְבַּע רְשׁוֹת מֵהֶם.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן דָּבָר, וְרָאוּ בֵּית חֲלִיזוֹ שְׁלֹא הָיָה
שֵׁם. תְּמַחֲנוּ, וְלֹא יָכֹל אֶחָד מֵהֶם לְדַבֵּר בְּפִיו
מֵאִימָה גְדוֹלָה שֶׁהֵיְתָה עֲלֵיהֶם. עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים,
עָלָה לָהֶם רִיחֹת שֶׁל בְּשָׂמִים רַבִּים וְכָל אֶחָד
הִתְיַשֵּׁב. עַד שֶׁרָאוּ לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְהָיָה מְדַבֵּר
דְּבָרִים, וְלֹא הָיוּ רוֹאִים אַחֲרֵים חוּץ מִמֶּנּוּ. לְאַחַר
זְמַן אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׂמַעוֹן, רְאִיתֶם מִשָּׁחוּ? אָמַר
לוֹ רַבִּי פְּנִיחָם, לֹא. אֵלָּא כִּלְנֹו תְּמַחֲתִים עַל שְׁלֹא
רְאִינוּ אוֹתְךָ בְּבֵית חֲלִיזָה זְמַן רַב, וְכִבְּאֲשֶׁר רְאִינוּ
אוֹתְךָ, עָלָה לָנוּ רִיחֹת בְּשָׂמִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן, וְשִׂמְעָנוּ
קוֹל אֶחָד מְדַבֵּר, וְלֹא יִדְעָנוּ מִי מְדַבֵּר עִמָּךְ. אָמַר
לָהֶם, וְלֹא שְׂמַעְתֶּם דְּבָר אַחַר חוּץ מִמֶּנִּי? אָמְרוּ,
לֹא. אָמַר לָהֶם, אֵינֶן אַתֶּם רְאוּיִים לְרְאוֹת סֵפֶר פְּנִי
שֶׁל עֲתִיק הַיָּמִים.

אָמַר לָהֶם, אָמַר לָכֶם דְּבָר, תְּמַחֲתִי עַל רַבִּי פְּנִיחָם
שְׁלֹא רָאָה, שֶׁאֲנִי רְאִיתִי אוֹתוֹ כְּעַתְּ בְּעוֹלָם

הבא, למטה ממנו מרבי אלעזר בני. וכעת שלחו
 בשבילי מלמעלה והראו לי מקום של הצדיקים
 לעולם הבא, ולא התישב בלבי מקומי, חוץ מעם
 אחיה השילוני. ובררתי מקומי ובאתי, ובאו עמי
 נשמות של צדיקים, ועליון מהם מנשמות
 הצדיקים - אדם הראשון, שהיה יושב אצלי והיה
 מדבר עמי, ובקש שלא יתנלה חטאו לכל העולם,
 חוץ מאותו שאמרה התורה בגללו ונסתר באותו
 אילן של גן עדן. ואני אמרתי לו שהרי החברים
 (בבר) גלו.

אמר, אותו שגלו החברים ביניהם - טוב, אבל
 שאר בני העולם לא. מה הטעם? שהם
 תקדוש ברוד הוא על כבודו ולא רצה לפרסם
 חטאו, אלא באותו אילן שאכל ממנו. ותקדוש
 ברוד הוא גלה לו בסוד תקדוש לחברינו, חברים
 שלא ידברו הם בהם ביניהם, ולא לרוקים
 מהחברים ולא לו שיבאו לעולם.

וְהוּא דְבַר שְׁלֵא צְרִיךְ כָּל אָדָם, וְטוֹעָה בּוֹ, לֹא
 מִשּׁוֹם הַחֲטָא שְׁחָטָא, אֶלָּא מִשּׁוֹם כְּבוֹד
 הַשֵּׁם הַעֲלִיּוֹן שְׂפָנֵי אָדָם לֹא זְהִירִים בּוֹ, וְכִתּוּב
 (שמות ג) זֶה שְׁמִי לְעֹלָם. וַיָּבֹאוּ לְשֹׂאֵל מַה שְׁלֵא צְרִיךְ
 לָהֶם. וְזֶה שְׂפָתוֹב (שמות יט) פֶּן יִתְרַסּוּ אֵל ה' לְרֵאוֹת
 וְנִפְּל מִפְּנֵי רָב. הָרַב נוֹפֵל וְנִתְּפָס בְּאוֹתוֹ עֲזוֹן. כִּי
 אֲנִי גּוֹזֵר, אֵלּוּ הַחֲבֵרִים (חבר) שְׂמֵלְמָדִים הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ, הוּא נוֹפֵל וְנִמְצָא בְּאוֹתוֹ חֲטָא יוֹתֵר מֵהֶם,
 שְׂפָתוֹב וְנִפְּל מִפְּנֵי רָב. הָרַב נוֹפֵל וְנִתְּפָס בְּאוֹתוֹ
 עֲזוֹן.

קָרַב אֶצְלוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי. אָמַר לוֹ, אֲבָא, מַה
 אֲנִי שָׁם? אָמַר לוֹ, (אשרי חלקך בני, זמן רב יתנה שלא
 תקבר אצלי, אכל) בְּנִי, שְׁלֵא תוֹכֵר כָּאֲנִי. אֲבָל בְּאוֹתוֹ
 עוֹלָם, מְקוֹם שְׁלֵךְ וְשְׁלִי מְבַרְרִים. וְכַאֲשֶׁר אֲנִיחֵנוּ עִם
 אֵלּוּ הַצְּדִיקִים שְׂמֻזְמָנִים לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הָעוֹלָם,
 שְׂיֵאלוּ הַמְּלָאכִים שְׂמֻזְמָנִים לְפָנָיו. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
 אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁכּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
 פְּנִיךָ.

אמר רבי יוסי, כמה חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא. בראשונה קרא להם גוי קדוש, שכתוב (דברים יד) כי עם קדוש אתה וגו', ולבסוף קרא להם קדוש, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. מה בין זה לזה? אמר רבי אבא, קדש - עליון מכלם. שפך למדנו, באשר מתחברים כל הקדושים באחד, נקראים קדוש. וכלם עולים ומתבנסים לאותו מקום עליון שנקרא קדש.

ומשום זה קדוש קדוש קדוש. קדש ישראל נעשה מהם. ומשום שישראל מכתרים בשלש מדרגות, באשר מתחברים באחד נקראים קדש ישראל לה', שהיא ראשית. וחרו בארנו תבואתה, בה"א. כל אנכליו יאשמו. מהו פל אנכליו יאשמו? אמר רבי אבא, חרי נאמר, שכתוב (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה. וכתוב (שם) וכל זר לא יאכל קדש, וישראל נקראו קדש, משום כך פל אנכליו יאשמו.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הִתְחַלָּה וְסִיּוּם שֶׁל הַכֹּל נִכְלָל
 בַּקֹּדֶשׁ. (א) וְחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה נִקְרָאת קֹדֶשׁ,
 וְכַאֲשֶׁר מְאִירָה הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה הַזֶּה, מְאִירָה
 חֻכְמַת שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מלכים-א ה) וַתֵּרֶב חֻכְמַת
 שְׁלֵמָה, שְׁעוֹמְדַת הַלְבָנָה בְּשִׁלְמוֹתָהּ, וַתֵּרֵי בְּאֶרְצוֹ.
 וְכַאֲשֶׁר מִתְפַּרְקֶת מִתְּיִסוּדָה, כִּי קוֹרְאִים לָהּ - קֹדֶשׁ,
 שֶׁהִיא מְאִירָה בְּשִׁלְמוֹת. וְכַאֲשֶׁר לֹא מְאִירָה
 וְנִבְתָּרַת בְּשִׁלְמוֹתָהּ, קוֹרְאִים לָהּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא
 נִקְרָאת קֹדֶשׁ כְּאוֹתוֹ שֶׁל מַעְלָה. וְכַאֲשֶׁר מִתְפַּרְקִים
 מִיִּסוּד וּמִיְנִיקָה לְכֹל אֵלּוּ שֶׁל מִטָּה, נִקְרָאת
 אֵם, כְּאוֹתָהּ שֶׁלְּמַעְלָה, וְקוֹרְאִים לָהּ קֹדְשִׁים. וְאִז
 קוֹרְאִים לָהּ קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים, שֶׁכּוּ בָּלָהּ, שְׁפָתוֹב (שיר
 השירים ד) אֲתֵי מִלְּבָנוֹן כְּלָה וְגו'. מֵהוּ לְבָנוֹן? זֶה עֵדֵן,
 שֶׁהַלְבִּין מִכָּל הַצְּדָדִים. וְעֵדֵן הָרִי יְדוּעַ אֵצֶל
 הַחֲבָרִים.

לְמַדְנוּ, כְּתוּב כִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא. מֵהוּ כִּי שֵׁם ה'
 אֶקְרָא? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי כְּתוּב הָבו
 גִּדְל לְאֵלֵהֶינוּ. אָמַר רַבִּי אַבְיָה, הָבו גִּדְל - זֶה גִּדְלָה.
 הַצּוּר תָּמִים פָּעֵלוּ - זֶה גְבוּרָה. כִּי כָּל הַדְּרָכִיו מִשְׁפָּט

- זו תפארת. אל אמונה - זה נצח. ואין עול - זה הוד. צדיק - זה יסוד. וישר - זה צדק. הרי הכל שם קדוש של הקדוש ברוך הוא, ומשום זה כי שם ה' אקרא.

אמר רבי יוסי, שם ה' ממש. ומשה באותה שעה נלה להם לישראל, שכתוב (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'. מכאן למדנו, אותו צדיק שחכמה עליונה בו, באשר מגיע יומו להסתלק מהעולם, צריך לגלות אותה החכמה לאלו שרוח קדושה ביניהם. מנין לנו? ממה שכתוב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, וכתוב (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגו'.

ואם לא, עליו כתוב, (משלי ג) אל תמנע טוב מבצעו. כמו שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם וגו'. (משלי ג) בהיות לאל ידך לעשות. מרם תסתלק מן העולם, ולא נתנה לך רשות לגלות.

אמר רבי חייא, פסוק זה למדנו ממנו חכמה
 עליונה, וכך הוא. אבל סוף הפסוק מקשר
 קשר של האמונה במה שכתוב הוא, כמו שנאמר
 צדיק וישר הוא. כלומר, הוא הכל, הוא אחד בלא
 פרוד. שאם תאמר שכל אלו רבים הם - תזר
 ואמר הוא, כלם עולים ומתקשרים ומתאחדים
 באחד. והכל - הוא היה, והוא הנה, והוא יהיה,
 והוא אחד. פרוד שמו לעולם ולעולמי עולמים. (על)
 עד כאן מתקשרים דברים ומתאחדים דברים
 קדושים של שמו של הקדוש פרוד הוא.

אשרי חלקו של מי שקורא למלך ויודע לקרא
 כמו שצריך. ואם הוא קורא ולא יודע למי
 קורא, מתרחק הקדוש פרוד הוא ממנו, שכתוב
 (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קראיו וגו'. קרוב ה' לכל
 קראיו, למי קרוב? תזר ואמר, לכל אשר יקראהו
 באמת. וכי יש מי שיקרא לו בשקר? אמר רבי
 אבא, בן, אותו מי שקורא ולא יודע למי קורא.
 מנין לנו? שכתוב לכל אשר יקראהו באמת. מהו
 באמת? בתימה של חותמת המלך, שהוא

שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (מיכה ו) תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב
 חֶסֶד לְאַבְרָהָם. וּמִשׁוֹם כָּהֵן, לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאֵמֶת כָּתוֹב. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּכְנָס וְיֵצֵא
 לְדַעַת דְּרָכָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כָּתוֹב,
 (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֵגַה וְגו'. וְכָתוֹב (ישעיה
 ט) וְעִמְדוּ בְּלִים צְדִיקִים וְגו'.

לְמַדְנֵנו, אָמַר רַבֵּי יִצְחָק, כָּל אֵלֹהֵי הַתְּקוּנִים וְכֹל
 אֵלֹהֵי הַדְּבָרִים נִמְסְרוּ לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה.
 וְלְמַדְנֵנו, רְשָׁעִים כְּבִיכּוֹל עוֹשִׂים פְּנֵם לְמַעֲלָה. אִיזָה
 פְּנֵם? כְּמוֹ שְׂכָתוֹב, שִׁחַת לוֹ לֹא פָּנִיו מוּמָם, שְׁחֵרֵי
 כָּל אֵלֹהֵי הַתְּקוּנִים לֹא נִמְצְאוּ כְּמוֹ שְׂצָרִיף. כָּתוֹב
 אֶחָד אוֹמֵר, (ישעיה נט) וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה כַּשְׂרִיז, וְכָתוֹב
 אֶחָד אוֹמֵר, (שם) וַיִּלְבַּשׂ בְּגָדֵי נָקָם תִּלְבַּשֶׁת. אֵלֶּא
 אָמַר רַבֵּי יִצְחָק, וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה - בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל
 וּכְבָּאִים. לֹא זָכוּ - וַיִּלְבַּשׂ בְּגָדֵי נָקָם וְגו'.

אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי, מָה הַפְּנֵם? כְּמוֹ שְׂלְמַדְנֵנו,
 שְׂחֵאבוֹת לֹא מִסְתַּפְּקִים (מסכתפסקים) לְהַתְּפַרְדֵּי
 מֵאוֹתָהּ תַּחֲשֻׁקֶיהָ שֶׁל תַּנְחַל, כָּל שְׂפֵן הַפְּנֵם, כְּמוֹ

שָׁנָאֵמֵר שְׂחַת לוֹ לֹא בָּנִי מוֹמָם. מֵהוּ לוֹ לֹא - שְׂתִי
בְּעָמִים. אֵלֶּא אַחַד לְמַעְלָה וְאַחַד לְמַטָּה.

וְזָהוּ שָׁאֵמֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כָּל זְמַן שְׁהַרְשָׁעִים
מִתְרַבִּים בְּעוֹלָם, כְּבִיכּוֹל שֵׁם הַקְּדוֹשׁ לֹא
מִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם. וְכָל זְמַן שְׁהַרְשָׁעִים לֹא מִתְרַבִּים
בְּעוֹלָם, שֵׁם הַקְּדוֹשׁ מִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם. וְהוּ שְׂכַתוֹב
(תהלים קד) יִתְמוּ חַטָּאִים וְגו', בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה'
הַלְלוּיָהּ. אָמֵר רַבִּי אֲבָא, מִקְרָא זֶה מִמֶּשׁ הוּא,
שְׂכַתוֹב שְׂחַת לוֹ לֹא בָּנִי מוֹמָם. מִי גוֹרֵם לְמוֹם
זֶה? דוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתַּל. מִשּׁוֹם שְׂאֵלוֹ הַרְשָׁעִים
וְהַדוֹר נִמְצָא בָּהּ.

מִשּׁוֹם זֶה, אַחַר שָׁאֵמֵר מִשָּׁה כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים
וְהַזְכִּיר הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּמוֹ שְׂעָרִיָּה, אָמֵר,
וְדַאי צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא, דְּבַר כְּתוּבֵנוֹ. אֲבָל שְׂחַת לוֹ
לֹא בָּנִי מוֹמָם. מָה הַטַּעַם בָּהּ? מִשּׁוֹם שְׂחַת לוֹ
עֵקֶשׁ וּפְתִלְתַּל. אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, לוֹ לֹא, כְּלוּמַר
לְעֵצָמָם עוֹשִׂים בָּהּ הַרְשָׁעִים, שְׂגוֹרָמִים לְבָרְכוֹת
לְהַסְתִּילָק מִהָעוֹלָם. אָמֵר רַבִּי אֲבָא, לוֹ לֹא, חֲרִי

בְּאֶרְצוֹ וְכִךְ הוּא. מַה כָּתוּב אַחֲרָיו? הֲלֵה' תִּגְמְלוּ
זֹאת, לְשֵׁלֶם גָּמוּל זֶה לְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל
אֵלֹהֵי הַמַּזְבֹּחוֹת שְׁגָרָם לָךְ וְעָשָׂה עִבּוּרָךְ.

(דף רצו ע"א)

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (ויקרא כו) וְאִם גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם
בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם וְגו'. וְכַאֲשֶׁר הֵם יִשְׂרָאֵל עַל כָּל
אֲמֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שְׂאֵף עַל גַּב
שְׁהַרְגִיזוּ לִפְנֵי אֲדוֹנָם, הִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה
לְעֹזֵב אוֹתָם. שְׂפָכָל מְקוֹם שְׁנָלוֹ בֵּין הָעַמִּים,
הִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲמָתָם בְּגִלוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְאִם
גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם וְגו'.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, וְאִם גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם.

כֵּן רֵאָה פֶּמָה הַחֲכִיבוֹת שֶׁל הִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
כְּלִפֵּי יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵף עַל גַּב שְׁגוּרָמִים לְגִלוֹת
בֵּין הָעַמִּים, הַשְׂכִּינָה לֹא סָרָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים.
שְׂלֵא תֵאמַר שֶׁהֵם לְבָדָם בְּגִלוֹת נִמְצְאִים, אֲלֵא -
וְאִם גַּם זֹאת, עֲמָתָם נִמְצְאִים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְאִם גַּם
זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם וְגו'.

לְמַלְךְ שֶׁהִתְרַגְזוּ עַל בְּנֵי, גָזַר עָלָיו עֲנֹשׁ לְהִתְרַחֵק
 מִבְּנָיו וּלְלַכֵּת לְאֶרֶץ רְחוֹקָה. שְׁמָעָה
 הַמַּלְכָּה וְאָמְרָה: הוֹאִיל וּבְנֵי הוֹלְךָ לְאֶרֶץ רְחוֹקָה
 וּמִשְׁלִיךְ אוֹתוֹ הַמַּלְךְ מִהִיכָלוֹ, אֲנִי לֹא אֶעֱזֹב אוֹתוֹ.
 אוֹ שְׁנֵינִי כְּאַחַד נָשׁוּב לְהִיכָל שֶׁל הַמַּלְךְ, אוֹ שְׁנֵינִי
 כְּאַחַד נֹשֵׁב בְּאֶרֶץ אַחֲרַת. לְעֵתִים פּוֹקֵד הַמַּלְךְ עַל
 הַמַּלְכָּה, וְלֹא מוֹצֵאָהּ, שֶׁחִיְתָה הוֹלְכַת עִם בְּנָיו.
 אָמַר: הוֹאִיל וְהַמַּלְכָּה שָׁם, שְׁנִיָּהֶם יָשׁוּבוּ.

וּבְזֶמַן שֶׁיִּפְקֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְכָּה, פּוֹקֵד
 אוֹתָהּ בַּתְּחִלָּה, וּבְגִלְגָּלָה פּוֹקֵד אֶת בְּנָיו.
 זָהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ו) וְגַם אֲנִי שְׁמַעְתִּי אֶת נְאֻמַּת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו'. מִי גוֹרֵם שְׁאֵנִי שׁוֹמֵעַ צְרָתָם? כְּבִיכּוֹל
 הַמַּלְכָּה. שְׁאֵנִי זוֹכֵר אוֹתָהּ. זָהוּ שְׁפָתוֹב (שֵׁם) וְאִזְכֹּר
 אֶת בְּרִיתִי. וְכָתוּב (שֵׁם ב) וַיִּזְכֹּר הָאֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ.
 וּכְאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַחְזִיר אֶת יִשְׂרָאֵל מִן
 הַגָּלוּת, מַה כְּתוּב? (דְּבָרִים ל) וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת
 שְׁבוּתֶךָ וּרְחַמְךָ. זוֹ הַמַּלְכָּה. וְעוֹד כְּתוּב, (תְּהִלִּים פה)
 רְצִיתָ ה' אֶרְצֶךָ שֶׁבֶת שְׁבוּת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֲלֵה' תִּנְגְּלוּ זֹאת, מִשּׁוּם שְׂאֵתָם
 דְּדוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתַּל, אַתֶּם הֵייתֶם גּוֹרְמִים
 שְׂתִנְּגֶלְהָ זֹאת בְּנָלוֹת. הֲלֵה' תִּנְגְּלוּ זֹאת?! זְהוּ
 הַנְּמוּל שְׁעָשָׂה עִמָּכֶם בְּכָל אוֹתָם מוֹפְתִים שֶׁל
 מִצְרַיִם, בְּכָל אוֹתָם אוֹתוֹת שְׁעָשָׂה לָכֶם, הַזֶּהוּ
 הַנְּמוּל שְׂאֵתָם מִשְׁלָמִים לְזֹאת הַזֶּה?! מִי גָרַם לָכֶם
 זֶה? מִשּׁוּם שְׂאֵתָם עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם, וְלֹא
 מִסְתַּכְּלִים בְּכָל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעָשָׂה לָכֶם עַד עַתָּה.

הֲלֵה' תִּנְגְּלוּ זֹאת - זוּ הַשְּׂכִינָה. וַתְּרִי בְּאַרְנו
 הַדְּבָרִים, שְׁלַמְדָנוּ, אוֹת ה"א שֶׁל בְּהַפְרָאָם
 (בראשית ב) - קַטְנָה. ה"א שְׂבַחֲהָ' - גְדוּלָה. וַתְּרִי
 נִתְּבָאָר שְׁלַמְדָנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, ה"א שְׂבַכְּל
 מְקוּם - תְּקַדּוּשׁ פְּרוּךְ הוּא, וְנִקְרָאת אִם. וַשְּׁנֵי
 עוֹלָמוֹת הֵם, שְׂכַתוֹב (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם. וַתְּרִי לְמַדְנוּ בְּסוּד תְּפִסּוּק, (במדבר כח) בְּשִׁמּוֹן
 פְּתִית רַבִּיעַת תְּהִין.

לְמַדְנוּ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, בְּכַמָּה מְקוּמוֹת
 הַסְתַּכְּלִתִי שְׁתְּקַדּוּשׁ פְּרוּךְ הוּא לֹא

הסיר ^(דף רחצ ע"א) אֶהְבַּתוּ מֵהֶם מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁכַכְל מְקוֹם
 שָׁהֶם הָיוּ, תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּינֵיהֶם, שְׁכַתוֹב (ויקרא
 כו) לֹא מְאֻסְתִּים וְלֹא נְעֻלְתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי
 אִתְּכֶם. אַתֶּם בְּדוֹקָא, בֵּינֵיהֶם עִמָּהֶם, לֹא סָר מֵהֶם
 לְעוֹלָמִים.

רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וּפָנַע בּוֹ רַבִּי חֲנִינָא.
 אָמַר לוֹ, רֹאֵה אֲנִי (איתם) בְּכַפְנִיךָ שְׁחָרִי בְּמַדוּר
 שֶׁל הַשְּׂכִינָה מְקוֹמָךְ. מַהוּ שְׁכַתוֹב (שמות ג) וְאֵרַד
 לְהַצִּילוֹ מִיַּד מְצַרִּים? וְאֵרַד?! אֵרַד הָיָה צָרִיךְ לוֹ!
 וְאֵרַד - בְּרֹאשׁוֹנָה. מָתִי? כַּאֲשֶׁר יֵרַד יַעֲקֹב
 לְמְצַרִּים. וְלָמָּה? לְהַצִּילוֹ מִיַּד מְצַרִּים. שָׂאֵם לֹא
 הָיָה בֵּינֵיהֶם, לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל תְּגָלוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צא) עֲמוּ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֶתְלַצְּהוּ
 וְאֶבְכְּרֵהוּ.

אָמַר לוֹ, וְדַאי בְּכָל מְקוֹם שִׁיִּשְׂרָאֵל נִמְצְאִים,
 תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּינֵיהֶם. וְכָל מְקוֹם
 שֶׁתְּכַמִּי תְּדוּר הוֹלְכִים, תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ
 עִמָּהֶם, שְׁכַתוֹב (שם) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוָה לָךְ וְגו'. מִנִּין

לָנוּ? שְׂכָתוּב (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו',
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאֲשֶׁר רָאָם מִחַנְּהָ אֱלֹהִים זֶה. עָתָה
 נִשְׁתַּתֵּף בְּאֶחָד וְנִלְךָ בַּדֶּרֶךְ, שְׁחֵרֵי יַדְעֹתַי שְׁלִמְקוֹם
 אֶחָד אָנוּ הוֹלְכִים, לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה. אָמַר לוֹ,
 בְּוֹדָאֵי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְמַדְנּוּ, שְׁלוּחֵי מִצְוָה אֵינָן
 נִזְוָקִין, לֹא בְּהַלְיָכְתָּן וְלֹא בְּחֻזְרָתָן. וַאֲנִיחֵנוּ לְהִרְאוֹת
 לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנוּ הוֹלְכִים, וְלֹא יִרְאִים.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי חֵינַי, כָּתוּב (שם ט)
 יֵאלֶה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם -
 לְכֻלָּל אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהָאָרֶץ - לְכֻלָּל אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכֹל מִה שְׁלִמְשָׁה, אֵלּוּ נִקְרְאִים
 תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם, מֵהֵם.

אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, מֵהוּ בְּהַבְרָאָם, וְנֹאמַר בְּה'
 בְּרָאָם? אָמַר לוֹ, הַכֹּל דְּבַר אֶחָד. בְּאֲשֶׁר
 הַשָּׁמַיִם הִתְחַבְּרוּ, ה' הָיוּ הוֹצִיָּאה תוֹלְדוֹת, וְהֵם
 נִקְרְאוּ תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן,
 בְּמָה בִּאֲרָנוּ בְּה' בְּרָאָם - בְּאֲבָרְתָם? אָמַר לוֹ, הַכֹּל
 דְּבַר אֶחָד הוּא. בְּאֲבָרְתָם - אֵלּוּ הַשָּׁמַיִם, שְׁמִשָּׁם

מִתְחִילִים לְהִתְפַּשֵּׁט. בְּה' בִּרְאֵם, וְזֶהוּ וְהָאָרֶץ,
וְהַכֹּל דְּבַר אַחֵר.

אָמַר לוֹ, וַיְהִי כֵן הוּא, וַיְהִי לְמִדְנֹה, שְׁפָתוֹב אֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְלְמִדְנֹה, הָעוֹלָם
הַזֶּה נִבְרָא בְּה', שְׁפָתוֹב בְּהַבְּרָאָם. וְהָעוֹלָם הַבֵּא
נִבְרָא בִי', שְׁפָתוֹב (בראשית ב) וְנִחַר יֵצֵא מִעֶדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן - לְכֹלֵל הַשָּׁמַיִם. אֶת הַגֵּן - לְכֹלֵל
אֶת הָאָרֶץ.

וַיְהִי בַּאֲרֵנו, שְׁפָתוֹב (שיר השירים ד) מִעֵין גְּנִיָּם, וְזֶהוּ
הַשָּׁמַיִם, בְּאֵר מַיִם חַיִּים, שְׁפָתוֹב (בראשית כו)
וַיְכַרּוּ שָׁם עֲבָדֵי יִצְחָק בְּאֵר, שְׁפָתוֹב (שם) וַיַּעֲתִק
מִשָּׁם וַיַּחֲפֹר בְּאֵר אַחֶרֶת וְגו'. וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן,
שָׂאֵלוּ מִתְקַשְׁטִים לְמַעַלָּה וְעוֹלִים בְּרֵאשׁוֹ שָׁל
הַמְּלָךְ, שְׁפָתוֹב (תהלים קח) כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֲסֹדָךְ.

מִן לְבָנוֹן - מִשָּׁם יוֹצְאִים לְבִינָה. וְנִמְשָׁךְ וּמִתְפַּשֵּׁט
לְכֹל הַקְּצוּזוֹת, עַד שְׁנַמְשָׁכִים אֵלָיו הַמְּקוֹרוֹת
וַיּוֹרְדִים לְהִתְכַּנֵּס לְמָקוֹם שְׁנִקְרָא תַּיִם הַגָּדוֹל,
שְׁפָתוֹב (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל תַּיִם וְגו'.

וְכַתּוּב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר תַּצְבֹּתֶם וְגו'. וְאַחַר
 בְּךָ פָּתוּב, (שיר השירים ד) בֵּן נָעוּל אַחַתִּי כִלָּה וְגו'.
 וּמִכָּאן יֵצֵאוּ תוֹלְדוֹת לְכֻלָּם, שְׁפָתוֹב בְּהַפְרָאם,
 בְּה' פְּרָאם מִמָּשׁ, בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 וְאַפְלוּ בַּיַּעֲקֹב מִמָּשׁ. וְהַכֹּל דְּבַר אֶחָד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּאַשֶׁר אָנוּ יוֹשְׁבִים לִפְנֵי רַבִּי
 שְׂמִעוֹן, הַכֹּל נֶאֱמַר לִפְנֵינוּ בְּגִלּוּי וְלֹא
 הַצְטַרְכָנוּ לְכֹל זֶה. אָמַר לוֹ, אֵינִי רַבִּי שְׂמִעוֹן בְּשֵׁאֵר
 בְּנֵי אָדָם, שְׂכָלָם לִפְנֵינוּ כְּמוֹ שֵׁאֵר הַנְּבִיאִים כֻּלָּפִי
 מִשָּׁה. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי תִיַּא, פָּתוּב
 (ישעיה מט) תִּתְשַׁבַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בְּטָנָה וְגו'.
 פְּסוּק זֶה בְּאַרוּחוֹ, וְכֵאֵן מַה הוּא עוֹסֵק? אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, אִם בִּקְשֶׁר שֶׁל הַחֲבָרִים, סְמוּכָה לֹא
 נִסְמְכָתִי, אָנוּ מַה נֶאֱמַר?

אָמַר לוֹ, שֶׁחֲרִי קוֹל שֶׁל רְמוֹ אֶחָד שְׂמִעָתִי יוֹם
 אֶחָד בְּאַשֶׁר תִּיַּתִּי הוֹלֵךְ בְּדָרָה, וְלֹא יִדְעָתִי
 מִי אָמַר, וְלֹא יִדְעָתִי דְבַר.

וּבֵּא רְאֵה, שְׂבָעָה יָמִים הָיוּ שֶׁנִּחְלַשְׁתִּי עַל זֶה וְלֹא
 טָעַמְתִּי דָבָר, וְעָתָה הוֹלֵךְ אֲנִי אֵצֶל הַמְּנוּרָה
 הַקְּדוּשָׁה שֵׁיֵאמֶר לִי, שָׂמָא אֶזְכֹּר. אָמַר לוֹ, שָׂמָא
 אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁתִּיהָ הוֹלֵךְ רַבִּי אֶלְעָזָר אֵצֶל חָמִיו,
 וְאוֹתוֹ הַיּוֹם הִלַּכְתִּי עִמּוֹ, וְהִנֵּה נִזְכַּרְתִּי בְּדָבָר.

בֵּא רְאֵה, כִּךְ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִשְׁמוֹ שֶׁל אָבִיו,
 אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא: מִיּוֹם
 שֶׁנִּפְלְנוּ בְּגָלוֹת, הַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא עוֹב אוֹתָנוּ
 בְּגָלוֹת וְשָׁכַח אוֹתָנוּ. זֶהוּ שֶׁכַּתוּב (ישעיה מט) וַתֹּאמֶר
 צִיּוֹן עֲזַבְנִי ה' וְה' שָׁכַחֲנִי. אָמְרָה הַשְּׂכִינָה: הִתְשַׁכַּח
 אִשָּׁה עוֹלָה?! וְכִי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאִים בָּנִים, כָּמוֹ
 שֶׁנֵּאמַר (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם, מֵרַחֵם בֶּן
 כְּמִנְהָ, כָּמוֹ שֶׁנֵּאמַר (ירמיה ב) וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךָ
 שׁוֹרֵק כֶּלֶה זָרַע אִמָּת, גַּם אֱלֹה תִשְׁכַּחֲנָה, שֶׁכַּתוּב
 (בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ?! וְאַנְכִי לֹא
 אֲשַׁכַּחְךָ. מִכָּאֵן שֶׁהַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵב אוֹתָם
 אֶת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָמִים.

עוד אָמר, הַתְּשִׁיבָה אֵשֶׁה עוֹלָה מֵרַחם בֶּן בְּטָנָה.
 זֶהוּ סוּד עֲלִיּוֹן שְׂאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הִנֵּה
 דְּבָרִים אֵלּוּ בְּשֵׁמוֹ אַחֲוָיִם. כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לֹא שׁוֹכֵחַ שְׁמוֹ שְׁתֵּרֵי הוּא הַכֹּל - כִּי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹכֵחַ אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
 אַחֲוָיִם בְּשֵׁמוֹ מִמֶּשׁ. הַתְּרַגְּשׁ רַבִּי תִּיּוֹא, אָמַר, וַדַּאי
 זֶהוּ דְבַר חֲדוּשׁ. בְּרוּךְ יִתְיַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי בְּךָ וַיִּדְעֵתִי דְבָר, וַיִּדְעֵתִי מִי אוֹתוֹ
 שֶׁשָּׂמַעְתִּי מִמֶּנּוּ.

וּבֵא רֵאָה, שְׂאוֹתוֹ יוֹם שְׂרָצְתִי אֲרַבְּעָה מִלִּין, וְלֹא
 מַצֵּאתִי מִי תָיָה. אָמַר לוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁנִּכְנַסְתִּי
 בַּמַּעְרָה אַחַת שְׂרַבִּי אֶלְעֹד נַח שָׁעָה אַחַת. קָרָא
 עָלָיו רַבִּי תִּיּוֹא אֵלּוּ הַפְּסוּקִים, (ישעיה נח) אִזּוּ יִבְקַע
 בַּשַּׁחַר אוֹרֶךְ וְגו'. אִזּוּ תִקְרָא וְה' יַעֲנֶה וְגו', אִזּוּ
 תִתְעַנֵּג עַל ה' וְגו'.

(דברים לג) זְכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוֹ שְׁנוֹת דָּר וְדוֹר וְגו'.
 זְכַר יְמוֹת עוֹלָם. רַבִּי אַבָּא אָמַר, מִי אֵלּוּ יְמוֹת
 עוֹלָם? אֵלּוּ שִׁשָּׁה יָמִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

העולם בהם, שְׁפָתוֹב (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 ה' וְגו'. שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְשֵׁשֶׁת יָמִים, וַחֲרֵי בְּאַרְנוּ.
 בִּינו שְׁנוֹת דֹר וָדֹר. כְּלוּמַר, אֵלֹהֵי יְמוֹת עוֹלָם, יִדְעוּ
 וַיִּתְּנֵדְעוּ כָּל אֵלֹהֵי הַשָּׁנִים וְהַיָּמִים וְכָל דֹר וָדֹר, עַד
 דֹר זֶה שְׁאַתָּם עוֹמְדִים בּוֹ.

שְׁאַל אָבִיךָ וַיַּגִּדְךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב הֵלֵא הוּא אָבִיךָ קִנְיָ. וַיַּגִּדְךָ, וְהוּא
 יַגִּיד עִמָּךְ הַחֲכָמָה. וּמָה הִיא? אֵלֵא כַּאֲשֶׁר שֵׁשֶׁה
 יָמִים אֵלֹהֵי בְנוֹ אֵת הָעוֹלָם, לֹא בְנוּ אוֹתוֹ אֵלֵא
 בְּגִלְגָּלָה, שְׁפָתוֹב אֵתָהּ וְתַקִּיִם אֵת הַתּוֹרָה. שְׁלִמְדֵנוּ,
 כָּל מָה שֵׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא - עַל תְּנַאי עָשָׂה,
 שְׁכַאֲשֶׁר יָבֵאוּ יִשְׂרָאֵל, אִם יִקְבְּלוּ אֵת הַתּוֹרָה -
 מוֹטָב, וְאִם לֹא - שְׁיַחֲזִירוּהוּ לְתַחוּ וְכַחוּ. וּמִשׁוּם
 זֶה, אֵלֹהֵי יְמוֹת עוֹלָם יוֹדְעִים וּמְבִינִים הַכֹּל.

וַחֲרֵי לְמִדְנֵה, אֵלֹהֵי עֲנִי הָאֵילָן אֵיךְ נִאֲחֲזִים כְּתוּב
 הָאֵילָן? וַחֲרֵי בְּאַרְנוּ, שְׁכַאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ
 הוּא בִרְר לָהֶם לְמִמֵּי הַמַּגְנִיִם עַל שְׁאֵר הָאֲמוֹת,
 וְאַתָּם מָה כְּתוּב? כִּי חֵלֵק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֲכָל

נחלתו. שלא נתן אותם לְשֵׁר, וְלֹא לְמִלְאָה, וְלֹא
לְמַמְנָה אַחַר, וְזֶה הָעַם שֶׁהַקְדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא נִטַּל
לְחֻלְקוֹ.

בְּאִיזָה מְקוֹם מְצֵא אוֹתוֹ? יִמְצְאוּהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
וּבְתַחֵי יֵלֵל יִשְׁמַן וְגו' (שְׁפָתוֹב (יהושע כד)
תֵּרַח אֲנִי אֲבָרְהָם וְגו', וְאַקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת
אֲבָרְהָם וְגו'. וּמִכַּאֲן מִנְהִיג אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל
דוֹר וָדוֹר וְלֹא נִפְרָד מֵהֶם וּמִנְהִיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים לב) כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוּ וְגו'.

כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לֹא מְצֵאוּנוּ מִי
שְׁמַרְחָם עַל כִּנּוּ כִּנְשָׁר הַזֶּה. וְעַל זֶה
לְמַדְנּוּ, כְּתוּב (יחזקאל א) וּפָנֵי אֲרִיָּה אֵל תִּימִין
לְאַרְבַּעַתָּם וּפָנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל. תִּנְשָׁר, הֵיכָן
מְקוֹמוֹ? בְּמְקוֹם שִׁיעָקֵב עוֹמֵד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי ל)
דָּרָךְ תִּנְשָׁר בַּשָּׂמַיִם. בְּאוֹתוֹ מְקוֹם מִפְּשֵׁ. מֵה
פִּיעֵמוֹ? מִשׁוֹם שֶׁהוּא מְרַחֵם עַל כִּנּוּ, וּבְדִין עִם
אַחֵרִים. כִּי תִקְדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא מִנְהִיג אֶת כִּנּוּ
כִּנְשָׁר זֶה.

מה פתוב? ה' בָּרַד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוּ אֵל נְכָר. הוּא
 בְּלִבְדוּ, שְׁפָתוֹב (שמות יג) וְה' הִלֵּךְ לְפָנֵיהֶם וְגו'.
 וְאִין עֲמוּ אֵל נְכָר, שְׁלֵא הִנְהִיג לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לֹא
 מִלְּאֵה, וְלֹא מִמְּנָה אַחֵר, שְׁהֶם נִקְרְאוּ אֵל נְכָר.
 וְזָהוּ שְׁאֵמַר מִשָּׁה, (שמות לג) אִם אִין פְּנִיךָ הִלְכִים אֵל
 תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וְזָהוּ שְׁפָתוֹב ה' בָּרַד יִנְחֲנוּ. הוּא
 בְּלִבְדוּ, וְאִין עֲמוּ אֵל נְכָר.

אֲשֶׁרִי חִלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא
 מִתְנַהֵג אִתָּם (בְּיִשְׂרָאֵל) כִּף, עֲלֵיהֶם פְּתוֹב
 (תהלים קלח) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ,
 וְכִתוּב (שמואל א יב) כִּי לֹא יִמָּשׁ ה' עֲמוּ וְגו'. מָה
 הַטַּעַם לֹא יִמָּשׁ ה' אֶת עֲמוּ? בְּעֵבֹר שְׁמוֹ תִּגְדּוֹל,
 מִשׁוּם שְׁוִיָּה פְּוָה נִדְבָק. וְעַל זֶה לֹא יַעֲזֹב אוֹתָם
 תִּקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא. שְׁכָבֵל מְקוּם שְׁהֶם נִמְצְאוּ,
 תִּקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא עֲמָהֶם, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ.

לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת (דברים לב). אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל
 אֵלּוּ הַפְּסוּקִים שְׁכָאן תּוֹכְחוֹת הֵם שְׁחֹכִיחַ
 אוֹתָם מִשָּׁה לְיִשְׂרָאֵל, חוּץ מֵאוֹתוֹ שֵׁם קְדוּשׁ שְׁגִלָּה

בְּתַחֲלַת דְּבָרָיו. אָמַר רַבִּי אַבְא, וְאַפְלוּ מַה שְּׁהוֹכִיחַ
 לְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּכֻלָּל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׂאִין דְּבַר
 בְּתוֹרָה שְׂיוֹצֵא מְכֻלָּל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׁהַתּוֹרָה כְּלָה
 שְׂמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם.

וְאֵלוּ הַפְּסוּקִים יְדוּעִים הֵם. אֲבָל מִשּׁוּם שְׂשֻׁמוֹ ^{(דף}
 שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָשׁוּם בְּפִרְשָׁה ^{רצט ע"א)}
 זו, הֵייתִי צָרִיךְ עַד עֵתָה. וְכֵאֵן הָרִי פְתוּב, לוֹ
 חֲכָמוֹ יִשְׁכִּילוּ זֹאת, זֹאת וְדַאי. וְהָרִי בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת בְּאַרְנוֹ זֹאת, שְׂאֵם יִשְׂרָאֵל יִדְעוּ אֵת זֶה
 אֵיךְ זֹאת אֲחוּזָה בְּדִינָיָה לְהַפְרֵעַ מִן הָרְשָׁעִים -
 יְבִינּוּ לְאַחֲרִיתָם, וְיִשְׁתַּמְרוּ לְהִיּוֹת בָּהּ, כְּמוֹ שְׂפֹתוֹב
 (איוב ב) וְאַרְיָן מִתְקוֹמָמָה לוֹ.

דְּבַר אַחַר לוֹ חֲכָמוֹ יִשְׁכִּילוּ זֹאת - שְׁהִיא קְשׁוּרָה
 בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל. בְּאֲשֶׁר שׁוֹמְרִים מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה וְיוֹשְׁבִים עִמָּה בְּשָׁלוֹם, יִדְעוּ שְׁעוֹרָה שֶׁל
 זֹאת הִזוּ עִמָּהֶם, לְהַפְרֵעַ מִשׁוֹנְאֵיהֶם. וְיִשְׂרָאֵל,
 שְׂהֵם מְעַטִּים בֵּין הָאֲמוֹת, יִדְעוּ אֵיכָה יִרְדֹּף אַחַד
 אֶלְפֵי וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רַבְּבָהּ. וּמִי גֵרָם לָהֶם? הַזֹּאת הִזוּ

שְׁהִיְתָה בִּינֵיהֶם בְּשָׁלוֹם כַּאֲשֶׁר עוֹשִׂים מִצִּוּוֹת
הַתּוֹרָה, וְלִעוֹלָמִים לֹא זֶה מֵהֶם לַעֲשׂוֹת לָהֶם
נְקָמוֹת.

אִם לֹא כִּי צוֹרֵם מְכָרִם וְה' הַסְּגִירָם (דברים לב). מָה
הַטַּעַם כִּי צוֹרֵם מְכָרִם? מִשּׁוּם שֶׁצּוֹר יִלְדֹד
הַתְּשִׁי, שֶׁהַתְּקוּנִים לֹא נִמְצְאוּ כִּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ
בְּמִקּוּמָם. אִם לֹא כִּי צוֹרֵם מְכָרִם. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, זֶה אֲבָרְחָם, כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ, שֶׁאָמַר אֲבָרְחָם,
יִתְחַיְבוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת וְלֹא יִכְנָסוּ בְּגִיחָנָם, שֶׁשְׁנֵי
אֵלוֹ - גָּלוֹת וְגִיחָנָם - לֹא יִסְבְּלוּ יִשְׂרָאֵל. וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַסְּכִיִּם עַל יְדוֹ, שֶׁכָּל זְמַן שִׁיתְחַיְבוּ
יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּ לְגָלוֹת וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּ בָהֶם שׁוֹנְאֵיהֶם.
וּמִשּׁוּם זֶה צוֹרֵם מְכָרִם, וְדַאי, וְה' הַסְּגִירָם,
וְהַסְּכִיִּם עַל יְדֵיו.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה הַטַּעַם שֶׁהוֹכִיחַ לָהֶם
מֹשֶׁה בַּשִּׁירָה הַזֹּאת כִּדָּ? מִשּׁוּם שֶׁהֵם
מְזַמְּנִים לְהַכְנִים לְאֶרֶץ וְלַתְּשׁוּבוֹת עֲלֵיהֶם שְׂכִינָה,
וּמִשּׁוּם זֶה הוֹכִיחַ אוֹתָם עַל כֵּן.

רבי יצחק אומר, בשני מקומות הקדוש ברוך הוא
 היה מזמן להוכיח את ישראל, ושמחו אמות
 העולם. אחר - שפתוב (הושע יב) וריב לה' עם יהודה
 ולפקד על יעקב בדרךיו וגו'. שמעו אמות העולם,
 שמחו. אמרו, עתה יברתו מהעולם. באשר ראה
 הקדוש ברוך הוא שהם שמחים, מה פתוב
 אחריו? בפטן עקב את אחיו וגו'. באשר שומעים,
 אומרים, זו היא תשובה.

משל לאשה שהיתה לה קמטה בבנה, הלכה
 לתבע עליו דין. ראתה לדין שדן דיני
 נפשות - חלקם למלקות, לתליה, לשרפה. אמרה:
 אוי, מה אעשה מן תבן? באשר סיים תדין, אמר
 לאותה אשה: אמא, מה עשה לך בנך? אמרה,
 מתלוננת, עכ"מ.

ימצאהו בארץ מדבר וכתהו. ודאי לבסוף עשה
 לכל אותן קלפות שיהיו כלן
 משתעבדות לו. עד כאן היה כתוב באותו ספר
 של קרטנא הרופא. לבסוף היה רשום בזה

הַפְּסוּק, כָּל שְׁמִירָה שֶׁנֶּצְרָךְ רֹפֵא חָכֵם לַעֲשׂוֹת
 לְחוֹלָה שֶׁשׁוֹכֵב בְּבֵית חָלִיו, בֵּית אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ -
 לַעֲבֹד לְאֶדוֹן הָעוֹלָם!

שְׂכַחֲאֲשֶׁר הוֹלֵךְ רֹפֵא חָכֵם אֶצְלוֹ, יִמְצְאֵהוּ בְּאֶרֶץ
 מְדָבָר וּבְתֵהוּ יֵלֵל יִשְׁמֵן, מִחֲלוֹת
 הַשּׁוֹרוֹת עָלָיו. מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּמַאֲסֵר הַמֶּלֶךְ. אִם
 תֵּאמֶר, הוֹאִיל וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (פִּזְמֵד) יִפְקֹד
 לְתַפְּסֵם אוֹתוֹ, שְׁלֵא יִשְׁתַּדֵּל אָדָם אַחֲרָיו - לֹא כֹה,
 שְׁחֵרֵי אֲמַר דָּוִד, (תְּהִלִּים מ"א) אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו'.
 דָּל הוּא אוֹתוֹ שֶׁשׁוֹכֵב בְּבֵית חָלִיו. וְאִם רֹפֵא חָכֵם
 הוּא, הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ בְּרָכוֹת לְאוֹתוֹ
 שִׁישְׁתַּדֵּל בּוֹ.

וְאוֹתוֹ רֹפֵא, יִמְצְאֵהוּ בְּאֶרֶץ מְדָבָר, בְּבֵית חָלִיו
 שׁוֹכֵב. וּבְתֵהוּ יֵלֵל יִשְׁמֵן, שְׂאוֹתָן מִחֲלוֹת
 מִצְרוֹת לוֹ. מַה צָרִיךְ לוֹ לַעֲשׂוֹת? יְסוּכְבְּנָהוּ -
 יְסוּכֵב סְבוֹת וַיָּבִיא עֲלוֹת כִּדֵי שְׁיִמְנַע מִמֶּנּוּ אוֹתָם
 דְּבָרִים שְׁמִוּיָקִים לוֹ. יִקְיֵז לוֹ, וַיּוֹצִיא מִמֶּנּוּ דָם רַע.
 יְבוֹנְנָהוּ - יִסְתַּכֵּל וַיִּבִּין אוֹתוֹ חוֹלָה מִמַּה תָּהָה,

וְיִסְתַּכַּל כְּדִי שְׁלֵא יִכְבֵּד עָלָיו וַיִּמְעַט אוֹתוֹ. לְבִסּוּף
 - יִצְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינֹו, כְּדִי שְׁיִהְיֶה שְׁמוֹר כְּמוֹ
 שְׁצִרְיָךְ בְּאוֹתָם מְשֻׁקִים, בְּאוֹתָן רְפוּאוֹת שְׁצִרְיֹוֹת
 לוֹ, וְלֹא יִמְעַה (מְהֵם) בִּינֵיהֶן. שְׂאֵם יִמְעַה אִפְלוֹ בְּדָבָר
 אַחֵר, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב עַל אוֹתוֹ רוֹפֵא
 בְּאֵלוֹ שְׁפָרָךְ דְּמִים וְחֲרָנוֹ.

מִשׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה, שְׂאֵף עַל גֵּב
 שְׂאוֹתוֹ אָדָם הוּא בְּבֵית אִסְרֵי הַמֶּלֶךְ
 וְהוּא אִסּוּר בְּבֵית הָאִסּוּרִים, שְׁיִשְׁתַּדֵּל אָדָם עָלָיו
 וַיַּעֲזֹר לוֹ לְהוֹצִיאוֹ מִבֵּית הָאִסּוּרִים. וְהָיָה אוֹמֵר כֹּה:
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵן דִּינִים שָׁל בְּנֵי הָעוֹלָם
 לְמַעַלָּה, הֵן לְמֹת, הֵן (דף רצט ע"ב) לְשִׁרְשׁוֹ, הֵן לְעַקֵּר, הֵן
 לְעַנֵּשׁ בְּנִכְסָיו, וְלְאַסֵּר אוֹתוֹ. מִי שְׁנִרְאָה לְעַנֵּשׁ
 נִכְסִים, נוֹפֵל בְּבֵית חֲלָיו, וְלֹא יִתְרַפֵּא עַד שְׁיִתֵּן כָּל
 מַה שְׁנִגְנֹר עָלָיו. כִּיּוֹן שְׁנִעְנֵשׁ בְּמִמוֹנוֹ וְנוֹתֵן כָּל מַה
 שְׁנִגְנֹר עָלָיו, יִתְרַפֵּא, וַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאִסּוּרִים. וְעַל
 זֶה צִרְיָךְ לְהִתְעַסֵּק עִמּוֹ שְׁיִתֵּן עֲנָשׁוֹ וַיֵּצֵא.

מִי שָׂרְאוּי לְשָׂרְשׁוֹ, יִתְפָּסוּ אוֹתוֹ, וַיִּתְּנוּ אוֹתוֹ
 בְּבֵית הָאֲסוּרִים עַד שִׁישְׁתָּרֵשׁ מִהַכֹּל.
 וְלִפְעָמִים מִשְׁתָּרֵשׁ בְּאֵיבָרָיו אוֹ מֵאֶחָד מֵהֶם,
 וְלִבְסוֹף יוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים. מִי שָׂרְאוּי
 לְמָוֶת - בְּדָ הוּא, שְׂאֵלוֹ יִתֵּן כָּל הַכֹּפֶר וְכֹל מָמוֹן
 שְׂבָעוּלָם, לֹא יִנְצֵל.

וְעַל זֶה צָרִיךְ לְרוֹפֵא חָכֵם שְׂיַעֲסֵק בְּרְפוּאָתוֹ. אִם
 יָכוֹל לָתֵת לוֹ רְפוּאָה מִן הַגּוֹף - מוֹטָב, וְאִם
 לֹא - יִתֵּן לוֹ רְפוּאָה לְנַשְׁמָתוֹ, וַיִּשְׁתַּדֵּל בְּרְפוּאָת
 נַשְׁמָתוֹ. וְזֶהוּ רוֹפֵא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּדֵּל
 עֲלָיו בְּעוֹלָם הַיְהוּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד עֵתָה לֹא שָׁמַעְתִּי מְרוֹפֵא זֶה
 וּמִסֵּפֶר זֶה, חוּץ מִפְּעַם אַחַת שֶׁאָמַר לִי
 סוּחַר אֶחָד, שֶׁשָּׁמַע לְאָבִיו שְׂרוֹפֵא אֶחָד הָיָה בְּיָמָיו,
 שְׂכַנְאֲשֶׁר הָיָה מִסְתַּכֵּל בְּכֵן אָדָם כַּאֲשֶׁר הוּא בְּבֵית
 חָלָיו, הָיָה אוֹמֵר, זֶה חַי וְזֶה מֵת. וְהָיוּ אוֹמְרִים עֲלָיו
 שֶׁהוּא צָדִיק אֲמֵתִי, יֵרֵא חֲטָא, וְכֹל מֵה שְׂלֵא יָכֹל
 לְהַשִּׁיג מֵה שְׂנַצְרָה, הוּא הָיָה קוֹנֶה וְנוֹתֵן מִשְׁלוֹ.

וְהָיוּ אֹמְרִים שְׂאִין חָכָם בְּעוֹלָם כְּמוֹהוּ, וּבִתְפִלָּתוֹ
הָיָה עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בְיָדָיו. וּבְמִדְרָמָה
לָנוּ, זֶה הָיָה אוֹתוֹ רֹפֵא.

אָמַר אוֹתוֹ סוֹחֵר, וְדַאי סְפָרוּ בְיָדֵי הוּא, שְׁיַרְשֵׁתִי
אוֹתוֹ מֵאֲנִי אֲבֵא, וְכָל דְּבָרָיו שָׁל אוֹתוֹ
סֵפֶר, בְּכֹל מִיּוֹסְדִים עַל סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְסוּדוֹת
נְעֻלָּמִים מְצֵאֵתִי בּוֹ וּדְבָרִים שָׁל רְפוּאָה רַבִּים,
שֶׁהוּא אָמַר שְׁלֵא רְאוּי לַעֲשׂוֹת אוֹתָם חוּץ (אם) הוּא
יֵרֵא חֲטָא.

וְהֵם מִמֶּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בְּלֵעָם, שֶׁהָיָה לוֹחֵשׁ
לְחַשִּׁים עַל חוֹלָה, וְהָיָה אוֹמֵר בְּפִיו
וּמִתְרַפֵּא מִיָּד. וְכֹלָם מְבַרֵּר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ סֵפֶר.
וְאָמַר, זֶה אֲסוּר, וְזֶה מִתֵּר לְמִי שְׁיֵרֵא חֲטָא. מִשׁוּם
שֶׁחֲלָאִים רַבִּים אָמַר שֶׁתְּלוּיָהּ רְפוּאָתָם בְּלְחִישַׁת
חֶפֶת. וְאֵלּוּ מְצַד הַנְּחָשׁ, וּמִתָּהָם מְצַד שָׁל קָסָם. וְכָל
אוֹתָם שְׂאֲסוּר לוֹמֵר בְּפֶה וְאֲסוּר לַעֲשׂוֹת בְּמַעֲשֶׂה
הָיָה אוֹמֵר. עַד שֶׁמְצֵאֵתִי עַל חֲלָאִים יְדוּעִים שְׁצַרִּיךְ

לֹאמַר כֹּה, וּלְנִדּוֹת בְּנֵהוּי וּבְשִׁמְתָא עַל אוֹתוֹ חֲלֵנִי,
וְהוּא תְּמִיחָה גְּדוּלָה אֶצְלֵנִי.

שָׁמַח רַבִּי אֶלְעָזָר, וְשָׁמְחוּ הַחֲבֵרִים. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אִם אוֹתוֹ סֵפֶר הָיָה אֶצְלָנוּ, הֵינּוּ
רוֹאִים מַה הוּא אוֹמֵר. אֲנִי אֶמְסַר בְּמִסְיָרָה עַל מְנַת
לְהִרְאוֹת לַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְלַמְּדֵנָה, אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אוֹתוֹ הַסֵּפֶר הָיָה בְּיַדִּי שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ,
וּמָצְאתִי בוֹ אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת וַחֲשׂוּבִים. כִּי אֲשֶׁר
הִנַּעַתִּי לְאוֹתָם סוּדוֹת שֶׁהָיוּ מִבְּלָעָם, תִּמְחָתֵנִי.

יוֹם אֶחָד לְחֻשְׁתִּי בְּמָקוֹם אֶחָד, וְהָיוּ הָאוֹתִיּוֹת
עוֹלוֹת וַיִּזְרְדוּת. עַד שֶׁרָאִיתִי בַחֲלוֹם וְאָמַר
לִי, מַה לָּךְ לְהַכְנִים בְּתַחוּם שְׂאִינּוֹ שְׂלָךְ וְשְׂאִינּוֹ
נִצְרָךְ לָךְ? הַתְּעוֹרְרָתִי. וְרַע בְּעֵינַי עַל סוּדוֹת
הַסְּתוּמִים שֶׁהָיוּ שָׁם. שֶׁלְּחָתִי לְאוֹתוֹ יְהוּדִי, וְרַבִּי
יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה שָׁמוֹ, וְנָתַתִּי לוֹ אֶת הַסֵּפֶר.

וּבַסּוּדוֹת שֶׁל בְּלָעָם מָצְאתִי מֵאוֹתָם שִׁמּוֹת שֶׁל
מְלָאכִים שֶׁשָּׁלַח לוֹ בְּלָק, וְלֹא הָיוּ
מִסְתַּדְרִים עַל תְּקוּנָם כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. אֲבָל כַּמָּה מֵינֵי

רְפוּאָה מְצֵאתִי בּוֹ שֶׁהֵם מְתַקְנִים עַל תְּקוּנֵי הַתּוֹרָה
 וְסוּדוֹת סְתוּמִים שְׁלָהּ. וְרֵאִיתִי שֶׁהֵם בְּחִסְדוֹת,
 וְתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאִם תֹּאמֶר
 שֶׁתִּיהָ עוֹשֶׂה רְפוּאָה בְּפִסּוּקֵי הַתּוֹרָה אִוּ בְּסוּדוֹת
 הַתּוֹרָה - חֵם וְשָׁלוֹם. אֲלָא תִּיהָ אוֹמֵר סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה, וְעַל אוֹתוֹ סוּד הוֹצִיא סוּדוֹת שֶׁל רְפוּאָה
 שְׁלֵא רֵאִיתִי בְּאֵפֶן זֶה לְעוֹלָם. אֲמַרְתִּי, בְּרוּךְ
 תְּרַחֲמֵן שְׁתַּחֲכִּים לְבְנֵי אָדָם מִחֲכָמָה שֶׁל מַעְלָה.

וּמֵאלוֹ הַדְּבָרִים שֶׁל בְּלָעַם לְקַחְתִּי, וְרֵאִיתִי בָּהֶם
 שְׁלֵא תִּיהָ בְּעוֹלָם חָכָם בְּכַשׁוּפִים
 בְּדַגְמָתוֹ. אֲמַרְתִּי, בְּרוּךְ תְּרַחֲמֵן שֶׁכִּפֵּל מִהַעוֹלָם
 חֲכַשׁוּפִים, שְׁלֵא יִטְעוּ בְנֵי אָדָם מֵאַחַר יְרֵאתוֹ שֶׁל
 תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְפָּרֵד וַיִּתְעַלֶּה שָׁמוֹ אָמֵן.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

יְמִלּוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

ספר
כה
הזוהר
חלק א'

ספר
כה
הזוהר

חלק א'

בו נכרכו 12 עלוני "אור הזוהר"
1-12
שיצאו לאור על ידי
"מפעל הזוהר העולמי"
מול"ג בעומר תשס"ט עד כסלו תש"ע

בו נכרכו 12
עלוני "אור הזוהר"
1-12
שיצאו לאור על ידי
"מפעל הזוהר העולמי"
מול"ג בעומר תשס"ט עד
כסלו תש"ע

ספר

אור הזוהר

החדש
השלם
והמנוקד

בו יבואר גודל החיוב
ללמוד וללמד הזוהר
הקדוש והתיקונים
וחכמת האמת שהבר
התנא האלקי רבי
שמעון בר יוחאי זיע"א

הרב הקדוש רבי חיים בן עטר, האור החיים, זי"ע,
היה פעם אחד בהילולא פה עיה"ק צפת ת"ו,
וכשעלה למרון והגיע לתחתית ההר שעולים
לציון הרשב"י, ירד מהחמור והיה עולה על ידיו
ועל רגליו, וכל הדרך היה נועה כבהמה וצועק,
היכן אני השפל נכנס, למקום אש שלהבת קב"ה,
וכל פמליא של מעלה הכא, וכל נשמות הצדיקים
שמה, ובעת ההילולא היה שמת שמוחה גדולה,
עיי"ש. (רבי שמואל העליר נאב"ד צפת בסוף כבוד מלכים)
רבי פנחס מקאריון זצ"ל נתן שבה והודאה להשם יתברך על
שלא ברא אותו בשנים שלא נתפשט הזוהר בעולם, כי הזוהר
האט מור דעהאלטן ביים יידישקייט "הזוהר החזיק אותי
ביהדות". (הכס הרוים, י.ג. בן עטר).

ספר

אור הזוהר

החדש
השלם
והמנוקד

”בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר
”פקון ביה מן גלותא ברחמי”

”הדיה בינום ההוא יתקע ב
”שופר גדול”

ספר

ספר זהר

מגיש

ובו
ט"ז
ספרים

ספר זהר

קול הזהר

שיעורים בזוהר הימני

0722-990044

הוצאה שניה עם הוספות

סֵפֶר

לְתֵיבַת עֲוֹנוֹתֵינוּ

מִנְקֵד

וּבֹטְיָוִן
סִפְרִים

סֵפֶר

מֵאֲזוֹרוֹת
הַיָּהָר

מִנְקֵד

וּבֹטְיָוִן סִפְרִים

והמשפילים וזחירו פזהר הרקיע : כך אומר משה רבנו עליו השלום לרבי שמעון בר יוחאי ז"ע א': "בהאי חבורא הילך האייהו ספר הזהר... ובגין דעתידין ישראל למטעם" מאילנא דחיי, האייהו ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי". פרוש: מטעם שעתידיים ישראל למטעם מאילן החיים שהוא ספר הזהר, על ידו יצאו מן הגלות ברחמים, (רעיא מהימנא פ) זשא דף קכד: (רמ"ק)).

ובפרוש אמר אליהו זכורנו לברכה לרבי שמעון בר יוחאי ע"ה הבהאי ספר הזהר יתקרון מן גלותא פד אתגליא בדרא בתראה בסוף יומינא וביה יפקון מן גלותא, ומגדל העגש שכתב רחמנא ליצלן "וי ליה טב ליה הלא יתברי ולא יליף", ממנו יודע גדל החיוב וזקל השכר למי שלומד קבלה, כי למוד הזהר בגי'רסא בעלמא בונה עולמות וכל שבן אם יזכה ללמוד ולהבין פרוש מאמר אחד יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה. - זה המאמר הביאו מורנו הרב חיים ויטאל ז"ל בהקדמתו לספר עץ חיים, להודיע כמה גדול החיוב המטל על הלומדים התורמים לדבר השם ללמוד קבלה, וענשם כמה גדול אם אינם לומדים, כי יעשה בשעה אחת בלמוד הקבלה מה שלא יעשה בלמוד הדש' ימים בפשטי התורה. (פסא מלך לתקוני זהר)

ואמר אליהו הנביא לרבי שמעון בר יוחאי: וכמה בגי' זשא לתתא יתפרנסון מאהי חבורא דילך, פד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומינא... פרוש: כמה בגי' אדם למטה יתפרנסון מזה החבור שלך (שנתיה להם מיון ותקון הנפש ע"י למוד הזהר) כאשר יתגלה למטה בדור האחרון בסוף הימים, (קרוב לביאת משיח) ובשביל למוד הזהר"ק יתקים מה שכתוב "וקראתם דור בארץ לכל יושביה" - פרושו שיבוא משיח צדקנו ויתקע בשופר גדול לחירותנו בב"א. (תיק"ז ת"ו - הגר"א ובל"ר). - לשון הכסא מלך: ועל זה הלמוד אמר הקב"ה (ברכות ח ע"א), שזחשב קאלו פדאני לי ולבני מהגלות. - ובמקדש מלך אמר: כי כמה מעלות טובות יש למשתתף בלמוד פרוש מאמרי רבי שמעון בן יוחאי, ואין קץ לגדל שכרו, ואשרינו ומה טוב חלקנו אם נזכה לעזר ולקרב ביאת משיחנו, כי כך גזר הבורא יתברך שלא יתגלה ויהיה לנו ספר הזהר הקדוש עד סוף הימים שבזכותו יבוא הגואל, כי סגלה זו בו תוקא ולא בזולתו, עכ"ל.

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלָשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כרדו

יתרו

משפטים

432 עמודים

6

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלָשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כרדה

שמות

וארא

בא

בשלה

560 עמודים

5

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלָשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כרדד

מקץ

ויגש

ויחי

512 עמודים

4

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלָשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כרדג

חיי שרה

ותולדות

ויצא

וישלח

וישב

624 עמודים

3

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלָשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כרדב

נח

לך לך

וירא

544 עמודים

2

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלָשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כרדא

הקדמות

לתורת

הזוהר

הקדמת

הזוהר

בראשית

640 עמודים

1

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי יב

בלק

פנחס

מטות

592 עמודים

12

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי יא

במדבר

נשא

בהעלותך

שלח

קרח

חוקת

בלק

592 עמודים

11

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי י

אחרי

קדושים

אמור

בהר

בחוקותי

528 עמודים

10

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי ט

ויקרא

צו

שמיני

תזריע

מצורע

496 עמודים

9

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי ח

ויקהל

פקודי

640 עמודים

8

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי ז

תרומה

תצוה

כי תשא

560 עמודים

7

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כַּרְדִּי יג

תְּקוּנֵי

הַזֶּהָר

חֶלֶק

ב'

448 עמודים

18

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כַּרְדִּי יז

תְּקוּנֵי

הַזֶּהָר

חֶלֶק

א'

512 עמודים

17

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כַּרְדִּי טז

זֶהָר הַקִּדְשׁ

שִׁיר

הַשִּׁירִים

רוֹת

אִיכָה

תִּיקוּנֵי

זוֹהַר חֲדָשׁ

556 עמודים

16

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כַּרְדִּי טו

זֶהָר הַקִּדְשׁ

צו

אֲחֵרֵי

בְּהַר

נִשְׂאָה

חֻקֹּת

בְּלֶקֶת

מִטּוֹת

כִּי תִצְאָה

כִּי תִבּוֹא

528 עמודים

15

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כַּרְדִּי יד

זֶהָר הַקִּדְשׁ

בְּרֵאשִׁית

נַח-לֶךְ

וִירָא

תּוֹלְדוֹת

וַיִּצְאָה

וַיִּשָּׁב

בְּשִׁלְחָה

יִתְרוֹ

תְּרוּמָה

כִּי תִשָּׂא

592 עמודים

14

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְשׁ

כַּרְדִּי יג

וְאֶתְחַנֵּן

עֶקֶב

שׁוֹפְטִים

כִּי תִצְאָה

וַיִּלַּךְ

הָאֲזִינוּ

320 עמודים

13

